

REPUBLIKA SRBIJA
USTAVNI SUD

B I L T E N

Broj 2/2005

BEOGRAD, 2006. godine

BILTEN USTAVNOG SUDA REPUBLIKE SRBIJE 1/2006

**Sudska praksa
Ustavni sud Republike Srbije
tel: 011/363-1218
011/361-6377
Beograd, Nemanjina 26**

PRIREDILI:

Ljiljana Sarić, savetnik Ustavnog suda

Aleksandra Tojagić, stručni saradnik

Nenad Vuković, pripravnik

broj primeraka: 100

S A D R Ž A J

strana

I IZBOR ODLUKA, REŠENJA I ZAKLJUČAKA DONETIH U PERIODU OD 01.09.2005. GODINE DO 31.12.2005. GODINE	1
1. Zakoni	1
2. Akti republičkih organa	41
3. Propisi opština i gradova	55
a) Opština i grad.....	57
b) Planiranje i izgradnja naselja i prostora	71
v) Lokalni javni prihodi	87
g) Komunalne delatnosti	90
d) Samodoprinos i mesne zajednice	105
4. Opšti akti preduzeća, javnih preduzeća, ustanova i organizacija.....	119
a) Radni odnosi.....	121
b) Stambeni odnosi	138
v) Preduzeća, javna preduzeća i ustanove.....	148
g) Komore, udruženja i druge organizacije.....	153
5. Rešenja o pokretanju postupka.....	163
6. Sukob nadležnosti.....	171
7. Ostali akti.....	181
a) Nije opšti akt.....	183
b) Ocena u odnosu na zakon koji je prestao da važi.....	191
v) Nenadležnost Ustavnog suda	194
g) Ostalo.....	198
II PISMA NARODNOJ SKUPŠTINI.....	205

I IZBOR ODLUKA, REŠENJA I ZAKLJUČAKA DONETIH U
PERIODU OD 01.09.2005. GODINE DO 31.12.2005. GODINE

1. ZAKONI

Zakon o naučnoistraživačkoj delatnosti ("Službeni glasnik RS", broj 52/93)

- član 43. stav 1.

Nije nesaglasno s Ustavom ovlašćenje zakonodavca da u okviru uređivanja i obezbeđivanja sistema radnih odnosa uredi pitanje prestanka radnog odnosa protiv volje zaposlenog.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

Odbija se predlog za utvrđivanje neustavnosti odredbe člana 43. stav 1. Zakona o naučnoistraživačkoj delatnosti ("Službeni glasnik RS", broj 52/93).

Geoinstitut iz Beograda pokrenuo je postupak pred Ustavnim sudom Republike Srbije za ocenu ustavnosti člana 43. stav 1. Zakona o naučnoistraživačkoj delatnosti ("Službeni glasnik RS", broj 52/93). Po mišljenju podnosioca predloga, lica sa naučnim zvanjem istraživača u neravnopravnom su položaju u odnosu na druge "kvalifikacione strukture", s obzirom na to da prema osporenom članu 43. stav 1. Zakona istraživaču u naučnom zvanju prestaje radni odnos po sili zakona kada navršši 65 godina života, i ne može posle toga da nastavi da radi iako takvu mogućnost pruža Zakon o radu.

Ustavni sud je na osnovu člana 64. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) navedeni predlog dostavio Narodnoj skupštini na odgovor, a pošto Narodna skupština u ostavljenom roku nije dostavila odgovor, Ustavni sud je u smislu člana 16. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, nastavio postupak.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je u osporenom članu 43. stav 1. Zakona o naučnoistraživačkoj delatnosti predviđeno da istraživaču u naučnom zvanju prestaje radni odnos po sili zakona kada navršši 65 godina života. Prema stavu 2. ovog člana Zakona na predlog naučnog veća instituta, naučni savetnik u penziji može ostati na projektu do završetka projekta, ako u skladu sa zakonom zaključi ugovor o privremenom obavljanju poslova.

U članu 35. stav 3. Ustava Republike Srbije utvrđeno je da zaposlenima može prestati radni odnos protiv njihove volje, pod uslovima i na način utvrđen zakonom i kolektivnim ugovorom. Članom 72. stav 1. Ustava utvrđeno je da Republika Srbija, pored ostalog, uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti radnih odnosa (tačka 4) i osnovne ciljeve i pravce naučnog razvoja (tačka 9). Na osnovu navedenih ustavnih ovlašćenja Narodna skupština je Zakonom o naučnoistraživačkoj delatnosti utvrdila, pored ostalog, naučna i istraživačka zvanja, kao i uslove i postupak za njihovo sticanje, a u osporenom članu 43. stav 1. Zakona predviđen je prestanak radnog odnosa istraživaču u naučnom zvanju.

Imajući u vidu da je zakonodavac ovlašćen da u okviru uređivanja i obezbeđivanja sistema radnih odnosa uredi i pitanje prestanka radnog odnosa protiv volje zaposlenog, to osporena odredba člana 43. stav 1. Zakona o naučnoistraživačkoj delatnosti, po oceni Ustavnog suda, nije nesaglasna s Ustavom. Navedeno propisivanje prestanka radnog odnosa za istraživače u naučnom zvanju saglasno je ovlašćenju iz člana 35. stav 3. Ustava, a da li će zakonodavac prestanak radnog odnosa urediti jednim

ili sa više zakona i da li će uslovi i način prestanka radnog odnosa za različite kategorije zaposlenih biti uređeni na isti ili različit način pitanje je zakonodavne politike, o čemu prema članu 125. Ustava nije nadležan da odlučuje Ustavni sud. U tom smislu činjenica da osporena odredba na drugačiji način utvrđuje prestanak radnog odnosa nego Zakon o radu ne daje osnov za utvrđivanje njene neustavnosti, niti je Ustavni sud prema članu 125. Ustava, nadležan da ocenjuje međusobnu saglasnost republičkih zakona.

Osporenim odredbom Zakona nije po oceni Ustavnog suda povređeno načelo jednakosti građana utvrđeno u članu 13. Ustava, jer se propisani uslov za prestanak radnog odnosa utvrđen u osporenoj odredbi člana 43. stav 1. Zakona odnosi na sva lica - istraživača u naučnom zvanju, a ustavni princip jednakosti iz člana 13. Ustava ne podrazumeva jednakost građana u apsolutnom smislu, već garantuje jednakost građana koji se nalaze u identičnim pravnim situacijama.

Na osnovu izloženog i člana 46. tačka 9) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 100/05)
 IY-366/2004 od 22.09.2005. godine

Zakon o osiguranju ("Službeni glasnik RS", broj 55/04)

Ustavno je ovlašćenje zakonodavca da uređuje sistem odnosa u oblasti osiguranja, položaj pravnih subjekata koji obavljaju tu delatnost; pitanja načina vršenja kontrole nad njihovim radom, kao i da zakonom uređuje nadležnost i poslove organa koji vrši nadzor nad obavljanjem te delatnosti.

Ustavni sud je doneo

O D L U K U

1. Odbija se predlog i ne prihvata se inicijativa za utvrđivanje neustavnosti odredaba čl. 18. i 32., čl. 34. do 37., člana 39. stav 4., člana 41., člana 42. stav 3., čl. 43. do 45., čl. 48, 49, 52, 54, 57, 59. i 73., člana 78. stav 3., člana 79., člana 80. stav 3., čl. 81. i 83., člana 88. stav 4., člana 93. st. 1. i 3., člana 95., člana 96. stav 2., člana 107. stav 5., člana 113. st. 5. i 6., člana 114. stav 3., člana 115. st. 2. i 3., člana 118. st. 2. i 3., člana 119. stav 2., čl. 142. do 165., člana 180., člana 181. st. 2. i 3., člana 182. stav 5., čl. 187. do 191., čl. 193. do 195., člana 196. stav 2., čl. 197. do 201., člana 204. stav 2., čl. 209, 210. i 212., čl. 214. do 216., člana 217. st. 7. i 8., člana 219., člana 220. stav 2., čl. 221. i 222., člana 225. stav 1. tačka 2), tač. 4) do 10), tač. 13) do 16), tačka 19), tač. 22) do 24), tačka 26), tač. 28) do 30) i tač. 32) i 34), čl. 226. i 228., člana 233. st. 2. i 3., člana 234. st. 2. i 3., člana 235. st. 2. i 3., čl. 237, 238. i 244. Zakona o osiguranju ("Službeni glasnik RS", broj 55/04).

2. Odbacuju se zahtevi za ocenu saglasnosti Zakona iz tačke 1. sa drugim zakonima.

3. Odbacuje se zahtev za "preduzimanje preventivnih mera za očuvanje kapitala u društvima za osiguranje".

O b r a z l o ž e n j e

Pred Ustavnim sudom Republike Srbije pokrenut je postupak za ocenu ustavnosti odredaba Zakona o osiguranju navedenih u izreci, kao i odredaba čl. 166. do 179. i člana 229. stav 3. Zakona, koje je, na osnovu člana 4. stav 3. i člana 35. stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), Sud izdvojio iz ovog postupka i spojio ih sa predmetima br. IY-468/2004 (čl. 166. do 177.) i IY-459/2004 (čl. 178. i 179. i član 229. stav 3.) u kojima je postupak u toku. Podnosilac predloga naveo je: da je u postupku donošenja osporenog Zakona stavio primedbe na odredbe Predloga Zakona o ovlašćenjima Narodne banke Srbije u delatnosti osiguranja, ali da primedbe nisu prihvaćene; da se osporenim odredbama Zakona dovodi u pitanje ostvarivanje principa iz čl. 55, 56, 58. i 59. Ustava Republike Srbije o slobodnom privređivanju svim oblicima svojine i samostalnosti privrednih subjekata u obavljanju delatnosti, o jemstvima društvene svojine i drugih svojinskih oblika i njihovoj jednakoј pravnoj zaštiti, o upravljanju i učešću u odlučivanju po osnovu svojine i rada i o zakonskom uređivanju svojinskih prava i obaveza na sredstvima u društvenoj svojini, jer se Narodnoj banci daje ovlašćenje da vrši kompletan nadzor i kontrolu poslovanja društava za osiguranje i njihovih organa i, samim tim, institucionalno pravo upravljanja ovim privrednim društvima, iako nije vlasnik njihovog kapitala. Predlogom je tražena i ocena saglasnosti osporenih odredaba Zakona o osiguranju s odredbama Zakona o preduzećima, Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama i Zakona o ministarstvima, zbog toga što je Narodna banka "preuzela kompetencije suprotno odredbama tih zakona i dat joj je dominantan položaj kroz njenu nezavisnost u odnosu na druge državne organe, što derogira njihove nadležnosti utvrđene navedenim propisima".

Ustavnom sudu podneta je i inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredbe člana 39. stav 4. Zakona o osiguranju, iz razloga što nije u saglasnosti s odredbama čl. 55. i 58. Ustava, kao i s odredbama čl. 58, 60. i 261. Zakona o preduzećima koje utvrđuju da su svojina i rad osnove upravljanja u preduzećima i propisuju organe upravljanja preduzeća prema strukturi kapitala, a koje odredbe, prema mišljenju inicijatora, treba primeniti i na upravljačka prava u društvima za osiguranje.

U predstavci upućenoj ovom Sudu traženo je "preduzimanje preventivnih mera za očuvanje kapitala u društvima za osiguranje", radi zaštite prava oštećenih lica po osnovu obaveznog osiguranja i prava zaposlenih u društvima za osiguranje u postupku privatizacije, te odlaganje donošenja drugih zakona u oblasti osiguranja dok se ne donese odluka o ustavnosti Zakona o osiguranju.

Ustavni sud je predlog ovlašćenog predlagača dostavio Narodnoj skupštini Republike Srbije na odgovor, a kako Narodna skupština nije dostavila odgovor, Sud je nastavio postupak, na osnovu člana 16. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05).

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je: da niko ne može biti kažnjen za delo koje, pre nego što je učinjeno, nije bilo predviđeno zakonom ili propisom zasnovanim na zakonu kao kažnjivo delo, niti mu se može izreći kazna koja za to delo nije predviđena, i da se krivična dela i sankcije za učinioce mogu odrediti samo zakonom (član 23. st. 1. i 2.); da se ekonomsko i socijalno uređenje zasniva na slobodnom privređivanju svim oblicima svojine na jedinstvenom tržištu robe, rada i kapitala, na samostalnosti preduzeća i svih drugih oblika organizovanja, na upravljanju i prisvajanju po osnovu svojine i rada, kao i na pravu zaposlenih i drugih građana na socijalnu sigurnost (član 55. stav 1.); da se jamči društvena, državna, privatna i zadružna svojina i drugi oblici svojine, i da svi oblici svojine imaju jednaku pravnu zaštitu (član 56. st. 1. i 2.); da se privredne i druge delatnosti obavljaju slobodno i pod jednakim uslovima, u skladu s Ustavom i zakonom (član 57. stav 1.); da svojina i rad predstavljaju osnove upravljanja i učešća u upravljanju (član 58. stav 1.); da prava i dužnosti Republike Srbije vrše Ustavom određeni republički organi, i da su

slobode i prava čoveka i građanina, jednakost pred zakonom, samostalnost i jednak položaj preduzeća i drugih organizacija, osnova i mera ovlašćenja i odgovornosti republičkih organa (član 70.); da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, i svojinske i obligacione odnose, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, finansijski sistem, sistem u oblasti tržišta i druge ekonomske i socijalne odnose od opšteg interesa, kontrolu zakonitosti raspolaganja sredstvima pravnih lica, kao i organizaciju, nadležnost i rad republičkih organa (član 72. stav 1. tač. 4, 8. i 11.); da Republika Srbija ima Narodnu banku, čiji se status, organizacija, upravljanje i poslovanje uređuju zakonom (član 107.); da se protiv rešenja i drugih pojedinačnih akata sudskih, upravnih i drugih državnih organa, kao i protiv takvih akata organa i organizacija koje vrše javna ovlašćenja, donesenih u prvom stepenu, može izjaviti žalba nadležnom organu, i da se zakonom, izuzetno, u određenim slučajevima, može isključiti žalba, ako je na drugi način obezbeđena zaštita prava i zakonitosti, kao i da o zakonitosti konačnih pojedinačnih akata kojima državni organi i organizacije koje vrše javna ovlašćenja rešavaju o pravima ili obavezama, odlučuje sud u upravnom sporu, ako za određenu stvar nije zakonom predviđena druga sudska zaštita (član 124. st. 1. do 3.).

Odredbama čl. 3. i 16. Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora predviđeno je uključivanje zajednice u evropske strukture, naročito u Evropsku uniju, usklađivanje propisa i prakse sa evropskim, odnosno međunarodnim standardima i primat opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava nad pravom Srbije i Crne Gore i pravom država članica, što polazeći od opredeljenja za pridruživanje Evropskoj uniji, podrazumeva, pored ostalog, i usklađivanje propisa o osiguranju sa pravilima sadržanim u direktivama Evropske unije u oblasti osiguranja, koja se odnose na: uslove za osnivanje organizacija koje obavljaju delatnost osiguranja, odnosno za izdavanje dozvole za obavljanje njihove delatnosti od strane organa nadležnog za nadzor delatnosti osiguranja i uslove za poslovanje tih organizacija; ovlašćenja organa koji vrši nadzor osiguranja, koja obuhvataju kontrolu ispunjenosti propisanih uslova za obavljanje delatnosti osiguranja i kontrolu obavljanja delatnosti organizacija za osiguranje.

Zakon o osiguranju ("Službeni glasnik RS", broj 55/04) stupio je na snagu 29. maja 2004. godine, kada je prestao da važi Zakon o osiguranju imovine i lica ("Službeni list SRJ", br. 30/96, 57/98, 53/99 i 55/99), osim odredaba tog zakona o obaveznom osiguranju (čl. 73. do 108., čl. 111. i 112.) i o poveravanju javnih ovlašćenja (čl. 143. do 146.), koje važe do donošenja posebnog zakona o obaveznom osiguranju. Osporeni Zakon uređuje uslove i način obavljanja delatnosti osiguranja i nadzor nad obavljanjem delatnosti osiguranja u Republici Srbiji, uvodeći promene u oblasti osiguranja, naročito u pogledu uslova obavljanja poslova i nadzora osiguranja. U toku postupka pred Ustavnim sudom stupio je na snagu Zakon o izmenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Službeni glasnik RS", broj 61/05), kojim su pojedine osporene odredbe Zakona izmenjene (čl. 34, 35, 39, 59, 95, 113, 115, 118, 146, 150, 154, 159, 197, 225. i 234.), ili prestale da važe (član 95. stav 2. tačka 5) i član 113. stav 5.).

Zakonom o dopuni Zakona o Narodnoj banci Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 55/04), koji je stupio na snagu istovremeno sa Zakonom o osiguranju, dopunjen je član 4. Zakona o Narodnoj banci Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 72/03), kojim su utvrđene funkcije koje obavlja Narodna banka, tako što su istoj date i funkcije u odnosu na obavljanje delatnosti osiguranja i to: izdavanje i oduzimanje dozvole, odnosno ovlašćenja za obavljanje delatnosti osiguranja, vršenje kontrole, odnosno nadzora nad obavljanjem te delatnosti i obavljanje drugih poslova u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje.

Predstavkama su osporene one odredbe Zakona kojima su uređeni položaj i ovlašćenja Narodne banke u vršenju nadzora nad obavljanjem delatnosti osiguranja, i to: odredba člana 18., kojom je utvrđeno da Narodna banka Srbije vrši nadzor nad obavljanjem

delatnosti osiguranja i obavlja druge poslove propisane ovim zakonom; odredbe člana 32., čl. 34. do 37., čl. 39. i 41., čl. 42. do 45., čl. 48. i 49., čl. 52, 54, 57. i 59., koje su sistematizovane u poglavlju "II. Društvo za osiguranje" koje obuhvata odredbe o uslovima koje treba da ispune društva za osiguranje za dobijanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, oblicima društava za osiguranje, njihovim organima i drugim statusnim pitanja koja se odnose na ove pravne subjekte, sa ovlašćenjima Narodne banke u vezi sa tim pitanjima; odredbe člana 73., čl. 78. do 81., čl. 83, 88, 93, 95. i 96., koje su sistematizovane u poglavlju "III. Posrednici i zastupnici u osiguranju" kojim su uređeni poslovi posredovanja u osiguranju i poslovi zastupanja u osiguranju, uslovi koje treba da ispune društvo za posredovanje u osiguranju, društvo za zastupanje u osiguranju i zastupnik u osiguranju za dobijanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja ili poslova zastupanja u osiguranju i druga pitanja položaja ovih pravnih subjekata, sa ovlašćenjima Narodne banke u vezi sa tim pitanjima; odredbe člana 107., čl. 113. do 115., čl. 118. i 119., koje su u sastavu poglavlja "V. Imovina i poslovanje društva za osiguranje" kojim su uređeni imovina i finansijska sredstva društava za osiguranje, njihova struktura i kvalitet, obaveze društava koje se odnose na poslovanje tom imovinom i sredstvima i ovlašćenja Narodne banke u vezi sa tim pitanjima; odredbe čl. 142. do 165. i člana 180., koje su u sastavu poglavlja "VII. Nadzor nad obavljanjem delatnosti osiguranja" kojim su uređena ovlašćenja, odnosno nadležnosti Narodne banke u vršenju funkcije nadzora i kontrole nad obavljanjem delatnosti osiguranja i poslovanjem subjekata koji je obavljaju; odredbe čl. 181, 182, čl. 187. do 191., čl. 193. do 195., člana 196. i čl. 197. do 201., koje su u sastavu poglavlja "VIII. Aktuarstvo i revizija" kojim su uređeni aktuarstvo u osiguranju, položaj i poslovi ovlašćenog aktuara, postupak revizije finansijskih izveštaja društva za osiguranje, kao i ovlašćenja Narodne banke u vezi obavljanja aktuarskih poslova i finansijske revizije; odredbe čl. 204, 209, 210. i 212., koje su u sastavu poglavlja "IX. Prestanak društva za osiguranje, društva za posredovanje u osiguranju, društva za zastupanje u osiguranju i agencije za pružanje drugih usluga u osiguranju" i poglavlja "X. Prenos portfelja osiguranja" kojima je uređen postupak prestanka subjekata koji obavljaju delatnost osiguranja, uslovi i način prenosa portfelja osiguranja, kao i ovlašćenja Narodne banke u ovim postupcima; odredbe čl. 214. do 216., čl. 217, 219. i 220., koje su u sastavu poglavlja "XI. Statusne promene, promene oblika organizovanja i udruženja društava za osiguranje" koje uređuje vrste i postupak statusnih promena u društvima za osiguranje i drugim subjektima koji obavljaju delatnost osiguranja i njihovo udruživanje, sa nadležnostima Narodne banke u vezi sa tim pitanjima; odredbe čl. 221, 222., 225. i 226., koje su u sastavu poglavlja "XII. Kaznene odredbe" koje uređuje pitanja odgovornosti za povrede ili nepridržavanje odredaba Zakona, odnosno krivična dela i prekršaje; odredbe čl. 228, 233, 234., čl. 235, 237, 238. i 244., koje su u sastavu poglavlja "XIII. Prelazne i završne odredbe" koje uređuje pitanja primene Zakona i usklađivanja organizacije, akata i poslovanja postojećih organizacija koje obavljaju delatnost u oblasti osiguranja, osnovanih po zakonu o osiguranju koji je bio na snazi do stupanja na snagu ovog zakona, sa obavezama tih organizacija i ovlašćenjima Narodne banke u pogledu odnosnih pitanja.

Ustavni sud je ocenio da je određivanje Narodne banke Republike Srbije kao organa nadležnog za nadzor nad obavljanjem delatnosti osiguranja i uređivanje postupka, načina, predmeta, mera nadzora delatnosti osiguranja i uslova za izricanje tih mera (osporeni član 18., čl. 148. do 165. i član 180.), kao i delokruga poslova Narodne banke u oblasti osiguranja (osporeni čl. 142. do 145. i član 147.), zasnovano na odredbama člana 70. stav 1., čl. 72. i 107. Ustava. Naime, propisivanje nadzora i drugih poslova koje Narodna banka obavlja u delatnosti osiguranja, a koji se odnose na izdavanje dozvola za obavljanje delatnosti osiguranja, davanje saglasnosti na akte i radnje propisane Zakonom, donošenje podzakonskih propisa radi sprovođenja odredaba Zakona, vođenje registara o

društvima za osiguranje i drugim pravnim licima kojima je izdata dozvola za obavljanje poslova osiguranja i registara izdatih ovlašćenja za obavljanje poslova iz oblasti osiguranja, zaštitu prava osiguranika, korisnika osiguranja i trećih oštećenih lica i razmatranje njihovih prigovora na rad subjekta koji obavljaju ovu delatnost, saradnju sa drugim nadzornim organima u zemlji i inostranstvu, podnošenje izveštaja Narodnoj skupštini o stanju na tržištu osiguranja i obavljanje drugih poslova propisanih ovim odredbama Zakona, po oceni Suda, u okviru je navedenih ustavnih ovlašćenja zakonodavanog organa da uređuje sistem odnosa u oblasti osiguranja i položaj pravnih subjekata koji obavljaju tu delatnost, uključujući i pitanja načina vršenja kontrole i nadzora nad njihovim radom, kao i da zakonom uređuje nadležnost i poslove organa koji vrši nadzor nad obavljanjem te delatnosti. Pitanje izbora organa, odnosno organizacije kojoj se poverava obavljanje poslova nadzora osiguranja i celishodnosti i opravdanosti tog uređivanja, pitanja su zakonodavne politike, koja Ustavni sud, saglasno odredbama člana 125. Ustava, nije nadležan da ocenjuje.

Prema oceni Suda, osporene odredbe člana 146. Zakona, koje propisuju da se o statusnim pitanjima i izricanju mera u postupku nadzora iz nadležnosti Narodne banke, odlučuje u upravnom postupku, u obliku rešenja, protiv koga je dozvoljeno vođenje upravnog spora, nisu nesaglasne s odredbama člana 124. Ustava koje garantujući svim licima zaštitu prava u postupcima u kojima se rešava o njihovim pravima i obavezama, daju mogućnost da se zakonom isključi žalba ako je na drugi način obezbeđena zaštita prava i zakonitosti, a pravna zaštita povodom navedenih rešenja Narodne banke i kontrola njihove zakonitosti kao konačnih pojedinačnih akata, obezbeđena je u sporu pred nadležnim sudom.

Osporenim odredbama člana 32., čl. 34. do 37., čl. 39. i 41., čl. 43. do 45., čl. 48. i 49., čl. 52, 54, 57. i 73., čl. 78. do 81., čl. 83, 88, 93, 95, 96. i 107., čl. 113. do 115., čl. 118. i 119. Zakona, uređuju se: uslovi obavljanja delatnosti za društva za osiguranje, koji se odnose na uslove sticanja ili smanjenja kvalifikovanog učešća u kapitalu akcionarskog društva za osiguranje, uslove za izdavanje dozvole za obavljanje poslova (u pogledu organizacionog oblika, obavljanja poslova osiguranja, osnivačkih akata i osnovnog kapitala, kao i uslova koje treba da ispunjavaju osnivači, akcionari, članovi uprave i nadzornog odbora); uslovi obavljanja delatnosti za društva za posredovanje u osiguranju, društva za zastupanje u osiguranju i posrednika u osiguranju, koji se odnose na uslove izdavanja dozvole tj. ovlašćenja za obavljanje poslova (u pogledu organizacionog oblika, obavljanja poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja, osnivačkih akata i osnovnog kapitala, kao i uslove koje treba da ispunjavaju osnivači, akcionari, odnosno vlasnici udela, članovi uprave i nadzornog odbora društva, i zastupnici u osiguranju); ovlašćenja koja Narodna banka ima kao organ nadzora nad delatnošću navedenih subjekata u utvrđivanju Zakonom propisanih uslova u postupcima odlučivanja o izdavanju dozvola, odnosno ovlašćenja za obavljanje poslova, promeni i prestanku važenja dozvola za obavljanje poslova osiguranja, oduzimanju dozvola ili ovlašćenja za obavljanje poslova posredovanja i poslova zastupanja u osiguranju, davanju ili oduzimanju saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za osiguranje, davanju ili oduzimanju saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave i nadzornog odbora i u vezi s tim, ovlašćenja Narodne banke za bliže propisivanje uslova i načina dokazivanja ispunjenosti uslova koje treba da ispune akcionari-kvalifikovani imaoci, lica povezana sa njima i lica predložena za članove uprave i nadzornog odbora, kao i potrebne organizacione, kadrovske i tehničke osposobljenosti akcionarskog društva za osiguranje (u smislu odredbe člana 39. stav 4. Zakona), ovlašćenja u postupcima davanja saglasnosti za ulaganja društva u povezana pravna lica, davanja saglasnosti za promenu firme ili sedišta društva i vođenja registara podataka o društvima za osiguranje, društvima za posredovanje u osiguranju, društvima za zastupanje u osiguranju i zastupnicima u osiguranju; ovlašćenja koje Narodna banka ima za

bliže uređivanje kriterijuma i načina obračunavanja tehničkih rezervi i načina ulaganja tehničkih i garantnih rezervi; obaveze navedenih subjekata prema Narodnoj banci u vezi sa ispunjavanjem uslova obavljanja delatnosti i posledice neizvršavanja tih obaveza (u vidu odbijanja zahteva za izdavanje dozvole ili ovlašćenja, gubitka izdate dozvole ili ovlašćenja, oduzimanja date saglasnosti, te ništavosti akata, odnosno radnji preduzetih bez obavezne saglasnosti). Po oceni Ustavnog suda, navedene odredbe Zakona u granicama su ovlašćenja sadržanih u odredbama čl. 57. i 72. Ustava, prema kojima se, pored ostalog, zakonom uređuju pitanja uslova obavljanja određene delatnosti i kontrole zakonitosti raspolaganja sredstvima pravnih lica koja tu delatnost obavljaju. Ova ustavna ovlašćenja, po oceni Suda, podrazumevaju i pravo zakonodavca da zakonom uredi posebne uslove i oblike kontrole ispunjenosti zakonom propisanih uslova za obavljanje delatnosti osiguranja i ovlašćenja nadležnih organa u utvrđivanju njihove ispunjenosti, kako u vreme izdavanja dozvole za rad, tako i u toku obavljanja delatnosti. Stoga je Sud ocenio da odredbe kojima su, polazeći od svrhe nadzora delatnosti osiguranja, propisani uslovi osnivanja i kontrole osiguravajućih društava u odnosu na obavljanje poslova za koje je ovim društvima izdata dozvola za rad i uslove koje moraju ispunjavati njihovi osnivači, vlasnici (naročito oni sa kvalifikovanim učešćem) i članovi, i uređeni oblici kontrole poslovanja, obrazovanja i korišćenja sredstava tih pravnih subjekata, nisu nesaglasne s Ustavom.

Osporene odredbe čl. 181. i 182., čl. 187. do 191. i čl. 193. do 195. Zakona, kojima se uređuje obavljanje aktuarskih poslova u osiguranju, kao i nadležnosti Narodne banke za davanje ovlašćenja za obavljanje tih poslova, za propisivanje uslova sticanja zvanja ovlašćenog aktuara i za nadzor i kontrolu njegovog rada, po oceni Suda, ne izlaze iz domena ovlašćenja zakonodavca iz čl. 57. i 72. Ustava, koje sadrži i ovlašćenje za uređivanje uslova obavljanja aktuarskih poslova u delatnosti osiguranja. Takođe, Sud ocenjuje da je na osnovu navedenih odredaba Ustava zakonodavac bio ovlašćen da, kao u osporenim odredbama čl. 196. do 201. Zakona, propiše vršenje finansijske revizije društava za osiguranje, sa ovlašćenjima Narodne banke u postupku izbora revizora i obavljanja revizije.

Sud je utvrdio da nisu nesaglasne s Ustavom ni osporena odredba člana 204. Zakona koja propisuje obavezu odbora osiguranika da zatraži mišljenje ovlašćenog aktuara za smanjenje ugovorenih suma osiguranja u ugovorima o osiguranju života koji se prenose na druga društva za osiguranje u slučaju prestanka društva koje je ugovore zaključilo, i da o datom mišljenju obavesti Narodnu banku (član 204.), kao ni odredbe čl. 209, 210. i 212. Zakona koje uređuju način i postupak odlučivanja Narodne banke o prenosu portfelja osiguranja, odnosno ugovora o osiguranju sa jednog na druga društva za osiguranje i obaveze tih društva u odnosnom postupku. Sud smatra da su u okviru ustavnih ovlašćenja iz člana 72. Ustava i odredbe čl. 214. do 217. i čl. 219. i 220. Zakona, koje propisuju obavezu pribavljanja saglasnosti Narodne banke za statusne promene i promene oblika organizovanja društava za osiguranje, društava za posredovanje u osiguranju, društava za zastupanje u osiguranju i agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju, kao i shodnu primenu odredaba ovog zakona koje uređuju osnivanje tih subjekata na postupak promene njihove pravne forme, a shodnu primenu odredba zakona koji uređuje pravni položaj preduzeća na udruženja društava za osiguranje, budući da ove odredbe uređuju pitanja načina i uslova obavljanja poslova osiguranja, koja se, na osnovu Ustava, uređuju zakonom.

U pogledu osporenih odredaba čl. 221, 222, 225. i 226. Zakona, Ustavni sud je utvrdio da ovlašćenje zakonodavca da uređuje odnose u određenoj oblasti, podrazumeva i ovlašćenje za propisivanje sankcija za povrede zakonom utvrđenih obaveza, saglasno članu 23. Ustava, te da su ovim odredbama propisana krivična dela i prekršaji za povrede odredaba Zakona koje, po oceni Suda, nisu nesaglasne s Ustavom. Koja će se dela

zakonom odrediti kao kažnjiva, odnosno koje će se radnje ili propuštanja dužnih radnji utvrditi kao krivična dela a koje kao prekršaji, te koje će se vrste i visine kazni predvideti za učinjena kažnjiva dela u delatnosti osiguranja, stvar je kaznene politike i procene celishodnosti zakonodavca u uređivanju tih pitanja.

Osporeni član 228. Zakona, kao prelazna odredba, prema kojoj Narodna banka, u čiji delokrug prelaze poslovi u oblasti osiguranja, preuzima zaposlene u Ministarstvu finansija koji su na dan stupanja na snagu Zakona obavljali poslove iz te oblasti po zakonu koji je prestao da važi, kao i opremu, dokumentaciju i sredstva za rad koja su služila obavljanju tih poslova, po oceni Suda, u okviru je ustavnog ovlašćenja zakonodavca utvrđenog odredbama člana 72. Ustava. Osporenim, takođe prelaznim odredbama čl. 233. do 235. čl. 237, 238. i 244. Zakona, uređeno je vremensko važenje i primena novog Zakona na postojeće organizacije koje obavljaju delatnost osiguranja i obaveze tih organizacija u pogledu usaglašavanja njihovog osnovnog kapitala, delatnosti, imovine i poslovanja, u određenim rokovima, s odredbama Zakona, kao i ovlašćenja Narodne banke u utvrđivanju ispunjenosti Zakonom propisanih uslova, a što se, po oceni Suda, saglasno Ustavu, uređuje zakonom.

Po oceni Suda, osporenim odredbama Zakona ne dovode se u pitanje ustavni principi na koje se učesnici u postupku pozivaju. Ovim odredbama ne ograničava se slobodno privređivanje svim oblicima svojine i samostalnost preduzeća i drugih oblika organizovanja u obavljanju privrednih delatnosti, kao i slobodno obavljanje tih delatnosti i preduzetništva, pod jednakim uslovima, garantovano odredbama čl. 34, 55, 56, 57, 58. i 59. Ustava, već se propisuju uslovi za obavljanje delatnosti osiguranja, koji su, bez obzira na svojinski oblik, jednaki za sve subjekte koji obavljaju poslove osiguranja. Takođe, jednaki uslovi nadzora i kontrole obavljanja ovih poslova, bez kojih ne bi mogli da se ostvare sloboda pružanja usluga osiguranja, ali i zaštita korisnika tih usluga, po oceni Suda, osnova su i mera ovlašćenja nadležnog organa za nadzor delatnosti osiguranja, u smislu člana 70. Ustava. Takvo zakonsko uređivanje ne ograničava upravljanje osiguravajućim društvima od strane njihovih izabranih organa, jer se ne odnosi na ta pitanja, nego na nadzor delatnosti osiguranja i ovlašćenja Narodne banke u vršenju tog nadzora.

Zahtev za ocenu saglasnosti odredaba Zakona o osiguranju s odredbama Zakona o preduzećima ("Službeni glasnik RS", br. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 i 36/02), Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama ("Službeni list SRJ", br. 32/93, 24/94, 5/95, 61/95, 28/96, 16/99, 44/99, 36/02 i 37/02 i "Službeni glasnik RS", br. 72/03 i 61/05) i Zakona o ministarstvima ("Službeni glasnik RS", br. 19/04 i 84/04), Ustavni sud je odbacio, obzirom da prema članu 125. Ustava, nije nadležan da odlučuje o međusobnoj saglasnosti odredba republičkih zakona.

Takođe, Ustavni sud, saglasno odredbama člana 125. Ustava, nije nadležan za "preduzimanje preventivnih mera za očuvanje kapitala u društvima za osiguranje", pa je zahtev koji se odnosi na takvo postupanje, odbacio.

Ustavni sud je na osnovu izloženog i člana 19. stav 1. tačka 1), člana 46. tačka 9) i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, odlučio kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda
IY-40/2005 od 22.12.2005. godine

("Službeni glasnik RS", broj 16/2006)

Zakon o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01)

- član 114. stav 1.

Nije nesaglasno s Ustavom zakonsko propisivanje obaveze poslodavca, koji ima u radnom odnosu na neodređeno vreme više od 50 zaposlenih, a namerava da otkáže ugovor o radu za više od 10% od ukupnog broja zaposlenih u toku kalendarske godine, da donese program rešavanja viška zaposlenih.

Ustavni sud je doneo:

REŠENJE

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredbe člana 114. stav 1. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01).

Ustavnom sudu Republike Srbije upućena je predstavka za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredbe Zakona navedene u izreci. U predstavlci se navodi da se osporenom odredbom Zakona, kojom je propisana obaveza za poslodavca, koji ima u radnom odnosu na neodređeno vreme više od 50 zaposlenih, a namerava da otkáže ugovor o radu za više od 10 % od ukupnog broja zaposlenih u toku kalendarske godine zbog tehnoloških, ekonomskih ili organizacionih promena, da donese program rešavanja viška zaposlenih, zaposleni u preduzeću sa manjim brojem zaposlenih, dovode u neravnopravan položaj jer su lišeni prava na podršku sindikata i učešće organizacije nadležne za poslove zapošljavanja u rešavanju ovako važnog egzistencijalnog pitanja, kao što je pravo na rad. Polazeći od odredaba člana 13. i 35. Ustava Republike Srbije podnosioci inicijative smatraju da zaposlenima moraju biti obezbeđena ista prava i isti nivo zaštite, te omogućena dostupnost radnih mesta pod jednakim uslovima.

Odredbom člana 114. stav 1. Zakona o radu bila je propisana obaveza za poslodavca, koji je imao u radnom odnosu na neodređeno vreme više od 50 zaposlenih, a nameravao je da otkáže ugovor o radu za više od 10% od ukupnog broja zaposlenih u toku kalendarske godine zbog tehnoloških, ekonomskih ili organizacionih promena, da donese program rešavanja viška zaposlenih.

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je: da su slobode i prava čoveka i građanina ograničeni samo jednakim slobodama i pravima drugih i kad je to Ustavom utvrđeno (član 11.); da se slobode i prava ostvaruju, a dužnosti ispunjavaju na osnovu Ustava, osim kad je Ustavom predviđeno da se uslovi za ostvarivanje pojedinih sloboda i prava utvrđuju zakonom (član 12. stav 1.); kao i da se zakonom može propisati način ostvarivanja pojedinih sloboda i prava kad je to neophodno za njihovo ostvarivanje (član 12. stav 2.); da su građani jednaki u pravima i dužnostima i imaju jednaku zaštitu pred državnim i drugim organima bez obzira na rasu, pol, rođenje, jezik, nacionalnu pripadnost, veroispovest, političko ili drugo uverenje, obrazovanje, socijalno poreklo, imovno stanje ili koje lično svojstvo (član 13.); da je svakome zajemčeno pravo na rad, slobodu rada, slobodan izbor zanimanja i zaposlenja i učešće u upravljanju, pod jednakim uslovima dostupnost radnog mesta i funkcije, da zaposlenima može prestati radni odnos protiv njihove volje, pod uslovima i na način utvrdjen zakonom i kolektivnim ugovorom, kao i da je zabranjen prinudni rad (član 35.); da Republika Srbija, pored ostalog, uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti radnih odnosa (član 72. stav 1. tačka 4.).

Polazeći od izloženog, Ustavni sud je ocenio da se osporenim odredbom člana 114. stav 1. Zakona o radu ne dovede u pitanje odredbe čl. 13. i 35. Ustava. Naime, odredba člana 13. Ustava podrazumeva jednakost građana u pravima i dužnostima u pogledu njihovih ličnih svojstava, dok se u slučaju osporene odredbe Zakona radi o pitanjima radnopravnog statusa zaposlenih u pogledu postojanja, odnosno nepostojanja potrebe poslodavca za radom određenog broja zaposlenih, uslovljene ekonomskim, tehnološkim ili razlozima organizacione prirode. Takođe se, po oceni Ustavnog suda, osporenim odredbom Zakona ne povređuje Ustavom garantovano pravo na rad iz člana 35. Ustava, jer prema ovoj ustavnoj odredbi zaposlenima može prestati radni odnos protiv njihove volje, pod uslovima i na način utvrđen zakonom i kolektivnim ugovorom.

Neosnovani su navodi podnosioca inicijative da su zaposleni na osnovu osporene odredbe Zakona bili dovedeni u nepovoljniji položaj u odnosu na ostale zaposlene koji su uživali prava iz člana 116. Zakona (premeštaj na druge poslove, rad kod drugog poslodavca, pravo na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju, skraćeno radno vreme i druga prava u skladu sa zakonom, opštim aktom ili ugovorom o radu) i podršku sindikalne organizacije, s obzirom na to da Zakon o radu nije isključivao zaštitu na koju je imao pravo svaki zaposleni u postupku otkaza ugovora o radu, a koja je podrazumevala obavezu poslodavca da zatraži mišljenje sindikata čiji je član zaposleni, kao i obavezu sindikata da dostavi zatraženo mišljenje u roku od pet dana (član 104. st. 3. i 4.).

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", broj 32/91 i 67/93), Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-16/2005 od 06.10.2005. godine

Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03 i 84/04)

- član 54. stav 1. i 241.

Uslovljavanje priznavanja staža osiguranja s uvećanim trajanjem odgovarajućim efektivnim stažom na način utvrđen osporenim odredbom, nije nesaglasno s Ustavom.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 54. stav 1. i člana 241. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/2003 i 84/2004).

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 54. stav 1. i člana 241. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/2003 i 84/2004). U inicijativi se navodi da osporene odredbe zakona nisu u saglasnosti s odredbom člana 13. Ustava Republike Srbije, prema kojoj su građani jednaki u pravima, zatim s

odredbom člana 53. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kao i pravnim aktima kojima se utvrđuju radna mesta na kojima se staž osiguranja računa u uvećanom trajanju.

Ustavni sud je, u sprovedenom postupku, utvrdio da je osporenim odredbom člana 54. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju utvrđeno da se osiguraniku iz člana 52. stav 1. ovog zakona, staž osiguralja računa sa uvećanim trajanjem pod uslovom da je na radnim mestima odnosno poslovima iz člana 53. ovog zakona efektivno proveo ukupno najmanje 10 godina, odnosno ukupno najmanje pet godina ako je, po osnovu rada na tim radnim mestima, odnosno poslovima, utvrđena invalidnost, a osporenim odredbom člana 241. Zakona da se osiguraniku koji je, do dana stupanja na snagu ovog zakona, radio na radnim mestima, odnosno poslovima na kojima se staž osiguranja računa s uvećanim trajanjem na osnovu propisa koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, taj staž računa za ispunjavanje uslova, u skladu sa zakonom koji je važio u periodu kada je navršen.

Ustav Republike Srbije utvrđuje: da su građani jednaki u pravima i dužnostima i imaju jednaku zaštitu pred državnim i drugim organima bez obzira na rasu, pol, rođenje, jezik, nacionalnu pripadnost, veroispovest, političko ili drugo uverenje, obrazovanje, socijalno poreklo, imovno stanje ili koje lično svojstvo (član 13.); da obaveznim osiguranjem, zaposleni, u skladu sa zakonom, obezbeđuju sebi, pored ostalog, i prava za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, nezaposlenosti i starosti i prava na druge oblike socijalnog osiguranja (član 40. stav 1.); da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, i sistem u oblasti socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti (član 72. stav 1. tačka 4.).

Osporenim odredbom člana 54. stav 1. Zakona utvrđen je opšti uslov koji treba da bude ispunjen da bi se staž osiguranja računao sa uvećanim trajanjem i to tako da se taj staž računa osiguraniku koji radi na naročito teškim, opasnim i za zdravlje štetnim radnim mestima, odnosno poslovima i osiguraniku koji radi na radnim mestima, odnosno poslovima na kojima poslove navršena određenih godina života ne može uspešno obavljati svoju profesionalnu delatnost, a na tim poslovima je osiguranik efektivno proveo ukupno najmanje 10 godina, odnosno ukupno najmanje pet godina ako je, po osnovu rada na tim radnim mestima, odnosno poslovima, utvrđena invalidnost. Uslovljavanje priznavanja staža osiguranja s uvećanim trajanjem odgovarajućim efektivnim stažom na način utvrđen osporenim odredbom Zakona, nije, po oceni Ustavnog suda, u nesaglasnosti s Ustavom. Navedenom odredbom Zakona ne povređuje se princip jednakosti građana iz člana 13. Ustava, jer se uslov u pogledu dužine efektivnog rada na određenim radnim mestima, odnosno poslovima, koji treba biti ispunjen da bi se osiguraniku koji radi na odgovarajućim poslovima navedenim u članu 52. stav 1. Zakona, staž osiguranja računao sa uvećanim trajanjem, odnosi jednako na sve građane koji se nalaze u istoj pravnoj situaciji propisanoj osporenim odredbom. Takođe, odredbom člana 54. stav 1. Zakona ne ograničava se, odnosno ne uskraćuje pravo za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, odnosno starosti utvrđeno odredbom člana 40. stav 1. Ustava. Propisivanjem navedenog uslova uređuje se način ostvarivanja jednog posebnog vida obezbeđivanja socijalne sigurnosti u okviru ustavnog ovlašćenja Republike da uređuje sistem u oblasti socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti, a sadržina propisanog uslova je stvar zakonodavne politike koju Ustavni sud, saglasno odredbi člana 125. Ustava, nije nadležan da ocenjuje.

Osporenim odredbom člana 241. Zakona, kao odredbom prelaznog karaktera, utvrđen je, saglasno ovlašćenju zakonodavca iz člana 72. stav 1. tačka 4. Ustava da uredi sistem u oblasti socijalnog osiguranja i socijalne sigurnosti, pravni

režim već ostvarenih prava i to tako da se za ispunjenje opštih uslova od deset, odnosno pet godina za računanje staža osiguranja s uvećanim trajanjem, propisanih odredbom člana 54. stav 1. Zakona, računa i staž osiguranja navršen, odnosno utvrđen po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona. Stoga se, po oceni Ustavnog suda, navedenom odredbom ne povređuju odredbe Ustava, jer se ista odnosi jednako na sve građane koji se nalaze u istoj pravnoj situaciji propisanoj tom odredbom, niti se stvara nejednakost građana s obzirom na njihovalična svojstva utvrđena odredbom člana 13. Ustava. Takođe, ne ograničava se niti uskraćuje pravo za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, odnosno starosti utvrđeno odredbom člana 40. stav 1. Ustava.

U vezi sa zahtevom za ocenom saglasnosti osporenih odredaba Zakona s odredbom člana 53. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kao i pravnim aktima kojima se utvrđuju radna mesta na kojima se staž osiguranja računa u uvećanom trajanju, Ustavni sud nije nadležan da ocenjuje međusobnu saglasnost zakona, kao ni saglasnost zakona sa aktima niže pravne snage, saglasno odredbi člana 125. Ustava Republike Srbije.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-200/2005 od 22.09.2005. godine

Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03 i 84/04)

- čl. 70, 76. stav 1. i član 249. stav 1.

Nije nesaglasno s Ustavom ovlašćenje zakonodavca da utvrđuje vrednost opšteg boda i način određivanja zbira penzija i zbira ličnih bodova korisnika, način usklađivanja vrednosti opšteg boda, obavezu fonda, da objavi usklađenu vrednost opšteg boda i najviši iznos penzije. Nije nesaglasno s Ustavom poveravanje ovlašćenja od strane zakonodavca Vladi RS da utvrđuje nominalni iznos vrednosti opšteg boda.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 70., člana 76. stav 1. i člana 249. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/2003 i 84/2004).

2. Odbacuje se zahtev za ocenjivanje ustavnosti odredaba člana 76. stav 2., člana 78. i člana 80. stav 1. Zakona iz tačke 1.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredaba čl. 70, 76. i 78., člana 80. stav 1. i člana 249. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/2003 i 84/2004). U inicijativi se navodi da osporene odredbe Zakona nisu u saglasnosti s Ustavom i to: odredba člana 70. Zakona, jer pravi razliku u visini penzija utvrđenih po ranijim zakonima i penzija utvrđenih po zakonu čije se odredbe

osporavaju, kao i stoga što je direktoru fonda dato pravo usklađivanja vrednosti opšteg boda; odredba člana 76. Zakona, jer najnižu penziju svodi na iznos koji ne obezbeđuje egzistenciju; odredba člana 78. Zakona, jer pravi veliku razliku u penzijama; odredba člana 80. stav 1. Zakona, jer Ustav zabranjuje oduzimanje ili ograničavanje stečenog prava; odredba člana 249. stav 1. Zakona, jer daje pravo Vladi Republike Srbije da proizvoljno utvrđuje nominalnu vrednost opšteg boda.

Ustavni sud je, u sprovedenom postupku, utvrdio da je osporenim odredbama člana 70. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju utvrđeno da je vrednost opšteg boda nominalni iznos koji predstavlja količnik izračunatog zbira penzija i zbira ličnih bodova svih korisnika starosne i invalidske penzije koji su pravo na penziju ostvarili u periodu od 1. januara 2001. do 30. juna 2002. godine (stav 1.), da se zbir penzija iz stava 1. ovog člana određuje na osnovu mesečne visine penzije u poslednjem kvartalu 2002. godine (stav 2.), da se zbir ličnih bodova korisnika iz stava 1. ovog člana obračunava na način utvrđen po odredbama ovog zakona (stav 3.), da se vrednost opšteg boda iz stava 1. ovog člana, usklađuje na način koji je propisan za usklađivanje penzija (stav 4.), kao i da usklađenu vrednost opšteg boda objavljuje fond (stav 5.). Prema osporenim odredbama člana 76. Zakona, najniži iznos penzije pripada osiguraniku koji ostvari pravo na starosnu, odnosno invalidsku penziju ako mu je ta penzija manja od iznosa penzije utvrđene po odredbama ovog zakona (stav 1.), a najniža starosna, odnosno invalidska penzija određuje se u visini iznosa usklađene najniže penzije zatečenih korisnika u Republičkom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih (stav 2.). Osporenim odredbom člana 78. Zakona utvrđeno je da se najviši iznos penzije određuje tako što lični koeficijent ne može iznositi više od četiri, a osporenim odredbom člana 80. stav 1. Zakona da se penzija od 1. januara, 1. aprila, 1. jula i 1. oktobra tekuće godine usklađuje, na osnovu statističkih podataka, sa kretanjem troškova života i prosečne zarade zaposlenih na teritoriji Republike u prethodnom kvartalu, u procentu koji predstavlja zbir polovine procenta rasta, odnosno pada troškova života i polovine procenta rasta, odnosno pada zarada. Saglasno osporenoj odredbi člana 249. stav 1. Zakona, nominalni iznos vrednosti opšteg boda, iz člana 70. st. 1. do 3. ovog zakona utvrđuje Vlada Republike Srbije.

Ustav Republike Srbije utvrđuje: da se slobode i prava ostvaruju, a dužnosti ispunjavaju na osnovu Ustava, osim kad je Ustavom predviđeno da se uslovi za ostvarivanje pojedinih sloboda i prava utvrđuju zakonom, kao i da se zakonom može propisati način ostvarivanja pojedinih sloboda i prava kad je to neophodno za njihovo ostvarivanje (član 12. st. 1. i 2.); da su građani jednaki u pravima i dužnostima i da imaju jednaku zaštitu pred državnim i drugim organima bez obzira na rasu, pol, rođenje, jezik, nacionalnu pripadnost, veroispovest, političko ili drugo uverenje, obrazovanje, socijalno poreklo, imovno stanje ili koje lično svojstvo (član 13.); da obaveznim osiguranjem, zaposleni, u skladu sa zakonom, obezbeđuju sebi, pored ostalog, i prava za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, nezaposlenosti i starosti i prava na druge oblike socijalnog osiguranja (član 40. stav 1.); da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, i sistem u oblasti socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti (član 72. stav 1. tačka 4.).

Osporenim odredbama člana 70. Zakona utvrđuje se vrednost opšteg boda koji, pored ličnog boda, predstavlja elemenat za određivanje visine starosne i invalidske penzije, zatim način određivanja zbira penzija i zbira ličnih bodova korisnika, način usklađivanja vrednosti opšteg boda i obaveza fonda da objavi usklađenu vrednost opšteg boda. Vrednost opšteg boda je nominalni iznos čija je vrednost u svakom kvartalu jednaka za sve korisnike-penzionere i ima za cilj da osiguranici, u proseku, imaju isti iznos penzije. Utvrđujući vrednost opšteg boda, način

određivanja zbira penzija i zbira ličnih bodova korisnika, način usklađivanja vrednosti opšteg boda i obavezu fonda da objavi usklađenu vrednost opšteg boda, zakonodavac osporenim odredbama Zakona nije, po oceni Ustavnog suda, povredio Ustav. Naime, odredbom člana 40. stav 1. Ustava utvrđena su određena prava po osnovu obaveznog socijalnog osiguranja, dakle i penzijskog i invalidskog osiguranja, ali nisu utvrđeni uslovi i način ostvarivanja tih prava, a time ni način utvrđivanja penzije, odnosno vrednosti opšteg boda kao jednog od dva elementa za utvrđivanje visine starosne i invalidske penzije niti način usklađivanja njegove vrednosti koji se, saglasno ustavnim ovlašćenjima, utvrđuju zakonom. Stoga se osporenim odredbama člana 70. Zakona ne povređuje princip jednakosti građana iz člana 13. Ustava, jer se način utvrđivanja vrednosti opšteg boda, odnosno određivanja zbira penzija i zbira ličnih bodova, kao i načina usklađivanja vrednosti opšteg boda odnosi jednako na sve građane koji se nalaze u istoj pravnoj situaciji propisanoj osporenim odredbama. Takođe, osporenim odredbama Zakona ne ukidaju se niti ograničavaju Ustavom utvrđene slobode i prava čoveka i građanina, pa ni prava za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti i starosti iz člana 40. stav 1. Ustava. Utvrđivanje vrednosti opšteg boda, način određivanja zbira penzija i zbira ličnih bodova, način usklađivanja vrednosti opšteg boda, na osnovu i u okviru navedenih ustavnih ovlašćenja, stvar je zakonodavne politike koju Ustavni sud, saglasno odredbi člana 125. Ustava, nije nadležan da ocenjuje.

Osporenim odredbama člana 76. Zakona utvrđuje se pravo na najniži iznos penzije (stav 1.), kao i način određivanja njene visine (stav 2.). Institut najniže penzije utvrđen osporenim odredbom člana 76. stava 1. Zakona ima za cilj da zaštiti onu kategoriju osiguranika čija je starosna, odnosno invalidska penzija manja od egzistencijalnog minimuma koji je određen upravo najnižim iznosom penzije. Stoga ovaj institut, zasnovan na načelima uzajamnosti i solidarnosti, omogućava da osiguranik prima najniži iznos penzije ako je ostvario starosnu, odnosno invalidsku penziju u iznosu manjem od najnižeg iznosa penzije, odnosno da prima penziju veću od stvarno pripadajuće. Polazeći od zaštitne funkcije instituta najniže penzije, kao i da se osporenim odredbom člana 76. stav 1. Zakona ne uskraćuje niti ograničava pravo za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, odnosno starosti utvrđeno odredbom člana 40. stav 1. Ustava, navedena odredba Zakona je, po oceni Ustavnog suda, u saglasnosti s Ustavom.

Osporenim odredbom člana 249. stav 1. Zakona utvrđeno je da Vlada Republike Srbije utvrđuje nominalni iznos vrednosti opšteg boda iz člana 70. st. 1. do 3. Zakona. Vrednost opšteg boda Vlada utvrđuje na način određen odredbama člana 70. st. 1. do 3. Zakona, na osnovu količnika izračunatog zbira penzija i zbira ličnih bodova svih korisnika starosne i invalidske penzije koji su pravo na penziju ostvarili u periodu od 1. januara 2001. godine do 30. juna 2002. godine. Ovlašćujući Vladu Republike Srbije da utvrđuje nominalni iznos vrednosti opšteg boda, zakonodavac nije izašao iz okvira ovlašćenja utvrđenih Ustavom. S obzirom na navedeno, po oceni Ustavnog suda, osporena odredba Zakona nije u nesaglasnosti s Ustavom, jer ne ograničava niti uskraćuje pravo za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, odnosno starosti utvrđeno odredbom člana 40. stav 1. Ustava. Određivanje organa nadležnog za utvrđivanje nominalne vrednosti opšteg boda, kao i određivanje načina utvrđivanja te vrednosti, na osnovu navedenih ustavnih ovlašćenja, stvar je zakonodavne politike koju Ustavni sud, saglasno odredbi člana 125. Ustava, nije nadležan da ocenjuje.

Ustavni sud je utvrdio da je u ranije vođenim postupcima ocenjivao ustavnost odredaba člana 76. stav 2., člana 78. i člana 80. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. U predmetu broj IY-416/2003 Ustavni sud je ocenjivao

ustavnost odredbe člana 76. stav 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i na sednici održanoj 3. marta 2005. godine doneo Odluku kojom se odbija predlog za utvrđivanje neustavnosti, pored ostalih, i navedene odredbe Zakona. Ustavni sud je ocenio da je osporenom odredbom Zakona utvrđena visina najnižeg iznosa starosne, odnosno invalidske penzije zasnovana na načelima uzajamnosti i solidarnosti i da se tom odredbom ne povređuje princip jednakosti iz člana 13. Ustava, jer su korisnici, nezavisno od momenta sticanja prava na penziju, izjednačeni u pravu na najnižu penziju i visini najniže penzije, a nije povređena ni odredba člana 40. stav 1. Ustava, jer osporenom odredbom nije ograničeno ili uskraćeno pravo za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, odnosno starosti.

U predmetu broj IY-478/2003 Ustavni sud je ocenjivao ustavnost odredbe člana 78. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i na sednici održanoj 16. septembra 2004. godine doneo Odluku kojom se odbijaju predlozi za utvrđivanje neustavnosti navedene odredbe Zakona. Ustavni sud je ocenio da osporena odredba Zakona nije u nesaglasnosti s Ustavom, jer se utvrđivanje najvišeg iznosa penzije zasniva na načelu da se prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja stiču i ostvaruju zavisno od dužine i obima ulaganja sredstava za ovo osiguranje, kombinovanom sa načelom uzajamnosti i solidarnosti, kao i da je određivanje najvišeg iznosa penzije i način obračuna penzija stvar zakonodavne politike koju Ustavni sud, saglasno odredbi člana 125. Ustava, nije nadležan da ocenjuje.

U predmetu broj IY-358/2004 Ustavni sud je ocenjivao ustavnost odredbe člana 80. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i na sednici održanoj 14. jula 2005. godine doneo Rešenje kojim se ne prihvataju inicijative za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti, pored ostalih, i navedene odredbe Zakona. Ustavni sud je ocenio da je osporena odredba Zakona u saglasnosti s odredbama člana 13, člana 40. stav 1. i člana 121. st. 1. i 2. Ustava, jer je zakonodavac bio ovlašćen da utvrdi da se penzije usklađuju sa kretanjem troškova života i zarada zaposlenih, kao i da se ne povređuje princip jednakosti građana iz člana 13. Ustava s obzirom da se način usklađivanja penzija utvrđen osporenim odredbom odnosi jednako na sve građane koji se nalaze u istoj pravnoj situaciji utvrđenoj tom odredbom niti se ograničava, odnosno uskraćuje pravo za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, odnosno starosti utvrđeno odredbom člana 40. stav 1. Ustava. Ustavni sud je ocenio da osporena odredba Zakona nema povratno dejstvo, jer se primenjuje od dana stupanja na snagu ovog zakona i ubuduće.

Pošto iz navoda, razloga i dokaza iznetih u inicijativi, u delu kojim se osporavaju odredbe člana 76. stav 2., člana 78. i člana 80. stav 1. Zakona, ne proizlazi da ima osnova za ponovno odlučivanje, Ustavni sud je u tom delu inicijativu odbacio, saglasno odredbi člana 47. tačka 6) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93).

Na osnovu izloženog i člana 47. tač. 3) i 6) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-238/2005 od 22.09.2005. godine

Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", broj 34/2003)

- član 11. tačka 10), član 17. tačka 1) i član 180. tačka 1)

Nije nesaglasno s Ustavom zakonsko određivanje kategorije lica koja nemaju status osiguranika, već status lica kojima se obezbeđuju samo određena prava za slučaj invalidnosti i tlesnog oštećenja prouzrokovanih povrdom na radu ili profesionalnom bolešću.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 11. tačka 10), člana 17. tačka 1) i člana 180. tačka 1) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", broj 34/2003).

2. Odbacuje se zahtev za ocenjivanje ustavnosti odredbe člana 12. stav 1. tačka 1) Zakona iz tačke 1.

Ustavnom sudu Republike Srbije podnete su inicijative za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 11. tačka 10), člana 12. stav 1. tačka 1), člana 17. tačka 1) i člana 180. tačka 1) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/2003). Oспорavajući odredbe Zakona navedene u tački 1. izreke, inicijator navodi da su te odredbe u suprotnosti s odredbama člana 13, člana 35. stav 2. i člana 36. stav 1. Ustava Republike Srbije, jer se tim odredbama: između građana koji se nalaze u istoj pravnoj situaciji, u konkretnom slučaju lica koja rade preko omladinske, odnosno studentske zadruge, stvara nejednakost u ostvarivanju prava i dužnosti, tj. u njihovom obimu, s obzirom na njihovo lično svojstvo – godine života; lica starija od 26 godina dovode u neravnopravan položaj u odnosu na lica koja su mlađa od 26 godina i na školovanju su i to u pogledu ostvarivanja prava na rad radnim angažovanjem preko omladinske, odnosno studentske zadruge, s obzirom da poslodavac ima znatno manje finansijske obaveze ako angažuje lica koja su mlađa od 26 godina i na školovanju su, nego ako angažuje lica starija od 26 godina; stvara nejednakost u iznosu zarade na osnovu godina života, a što je vidljivo na primeru studenta koji radeći preko omladinske, odnosno studentske zadruge obavi određenu količinu rada i ostvari određenu zaradu, dok drugi student, u istoj situaciji i pod istim uslovima, ostvari manju zaradu. U inicijativi kojom se osporava odredba Zakona navedena u tački 2. izreke, navodi se da osporena odredba Zakona nije u saglasnosti s Ustavom, jer se njome utvrđuje status osiguranika samostalnih delatnosti nezavisno od toga što je taj osiguranik već ostvario pravo na penziju i time uvodi, radi ostvarenja jednog prava, obaveza plaćanje doprinosa po više osnova. Inicijator predlaže i da Sud obustavi izvršenje pojedinačnog akta donetog na osnovu osporene odredbe Zakona.

Ustavni sud je, u sprovedenom postupku, utvrdio da je osporenim odredbama i to: člana 11. tačka 10) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju utvrđeno da osiguranici zaposleni jesu lica koja u skladu sa zakonom obavljaju privremene i povremene poslove preko omladinskih zadruga a imaju navršениh 26 godina života, odnosno bez obzira na godine života ako nisu na školovanju; člana 12. stav 1. tačka 1) Zakona utvrđeno da osiguranici samostalnih delatnosti jesu lica koja, u skladu sa zakonom, samostalno obavljaju privrednu ili drugu delatnost, ako nisu obavezno osigurana po osnovu zaposlenja; člana 17. tačka 1) Zakona utvrđeno da se prava za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja prouzrokovanih povrdom na radu ili profesionalnom bolešću ostvaruju lica koja, u skladu sa zakonom, obavljaju privremene i povremene poslove preko omladinskih zadruga do navršениh 26 godina života, ako su na školovanju; člana 180. tačka 1) Zakona bilo utvrđeno da doprinos za slučaj

invalidnosti i telesnog oštećenja po osnovu povrede na radu i profesionalne bolesti plaćaju za lica, koja u skladu sa zakonom obavljaju privremene i povremene poslove preko omladinskih zadruga do navršenih 26 godina ako su na školovanju – omladinska zadruga.

Ustav Republike Srbije utvrđuje: da su građani jednaki u pravima i dužnostima i imaju jednaku zaštitu pred državnim i drugim organima bez obzira na rasu, pol, rođenje, jezik, nacionalnu pripadnost, veroispovest, političko ili drugo uverenje, obrazovanje, socijalno poreklo, imovno stanje ili koje lično svojstvo (član 13.); da obaveznim osiguranjem, zaposleni, u skladu sa zakonom, obezbeđuju sebi, pored ostalog, i prava za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, nezaposlenosti i starosti i prava na druge oblike socijalnog osiguranja (član 40. stav 1.); da sredstva za ostvarivanje prava po osnovu obaveznog socijalnog osiguranja i za slučaj privremene nezaposlenosti obezbeđuju zaposleni, drugi osiguranici i poslodavci, preko organizacije kojom upravljaju osiguranici i korisnici, u skladu sa zakonom (član 68. stav 2.); da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, i sistem u oblasti socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti (član 72. stav 1. tačka 4.).

Polazeći od navedenih odredaba Ustava, proizlazi da zaposleni obaveznim osiguranjem, u skladu sa zakonom, obezbeđuju sebi, pored ostalog, i prava za slučaj starosti i gubitka radne sposobnosti, kao i da sredstva za ostvarivanje prava po osnovu obaveznog socijalnog osiguranja i za slučaj privremene nezaposlenosti obezbeđuju zaposleni, drugi osiguranici i poslodavci, ali i da Ustav ne određuje ko su "drugi osiguranici", već to čini Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju odredbom člana 10. utvrđujući da su obavezno osigurana lica, pored lica koja samostalno obavljaju delatnost (osiguranik samostalnih delatnosti) i poljoprivrednika (osiguranik poljoprivrednik), i zaposlena lica (osiguranik zaposleni). Time je odredbom člana 10. Zakona utvrđen krug obavezno osiguranih lica, tj. lica koja obaveznim penzijskim i invalidskim osiguranjem obezbeđuju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja po osnovu svih zakonom utvrđenih rizika, a odredbom člana 11. Zakona čija je tačka 10) osporena, utvrđene su kategorije lica koja imaju status osiguranika-zaposlenih, među kojima i lica koja obavljaju privremene i povremene poslove preko omladinskih zadruga, a imaju navršenih 26 godina života, odnosno bez obzira na godine života ako nisu na školovanju (tačka 10)).

Odredbom člana 17. Zakona, čija je tačka 1) osporena, utvrđena su lica kojima se obezbeđuju prava za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja prouzrokovanih povredom na radu ili profesionalnom bolešću, dakle samo za određeni rizik, a osporenom tačkom 1) tog člana, utvrđeno je da prava za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja prouzrokovanih povredom na radu ili profesionalnom bolešću, pored ostalih kategorija lica utvrđenih tač. 2) do 5) tog člana, ostvaruju i lica koja, u skladu sa zakonom, obavljaju privremene i povremene poslove preko omladinskih zadruga do navršenih 26 godina života, ako su na školovanju. Dakle, odredbom člana 17. Zakona utvrđene su kategorije lica koja, za razliku od lica utvrđenih odredbama čl. 10. do 13. Zakona, nemaju status osiguranika već lica kojima se obezbeđuju samo određena prava i to prava za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja prouzrokovanih povredom na radu ili profesionalnom bolešću. Saglasno navedenom, osporenim odredbama člana 11. tačka 10) i člana 17. tačka 1) Zakona uređuju se različita pitanja: odredbom člana 11. tačka 10) utvrđuje se ko se smatra osiguranikom zaposlenim, a odredbom člana 17. tačka 1) utvrđuju se lica kojima pripadaju prava za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja prouzrokovanih povredom na radu ili profesionalnom bolešću. Osporenim odredbama člana 11. tačka 10) i člana 17. tačka 1) Zakona, po oceni Ustavnog suda, ne povređuje se Ustav, jer se te odredbe odnose jednako na sve građane koji se nalaze u istoj pravnoj

situaciji propisanoj tim odredbama, kao i stoga što se tim odredbama ne stvara nejednakost građana s obzirom na njihova lična svojstva, odnosno po drugim osnovima navedenim u odredbi člana 13. Ustava. Takođe, osporenim odredbama Zakona ne ograničava se niti uskraćuje pravo za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, odnosno starosti utvrđeno odredbom člana 40. stav 1. Ustava. Utvrđivanje lica koja imaju status osiguranika, odnosno lica kojima pripadaju prava za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja prouzrokovanih povredom na radu ili profesionalnom bolešću, na osnovu i u okviru navedenih ustavnih ovlašćenja, stvar je zakonodavne politike koju Ustavni sud, saglasno odredbi člana 125. Ustava, nije nadležan da ocenjuje.

Odredbe člana 180. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, čija je tačka 1. osporena, prestale su da važe 1. septembra 2004. godine, saglasno odredbi člana 77. tačka 1) Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Službeni glasnik RS", br. 84/2004 i 61/2005). Odredbom člana 180. Zakona bili su utvrđeni obveznici uplate doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za osiguranike iz člana 17. Zakona, odnosno za lica koja su osigurana samo za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja prouzrokovanih povredom na radu ili profesionalnom bolešću, a osporenom tačkom 1) te odredbe, bilo je utvrđeno da je omladinska zadruga obveznik uplate tih doprinosa za lica koja, u skladu sa zakonom obavljaju privremene i povremene poslove preko omladinskih zadruga do navršanih 26 godina ako su na školovanju. Dakle, obveznik uplate doprinosa po ovom osnovu bila je samo omladinska zadruga, a ne i lice koje obavlja privremene i povremene poslove preko te zadruge do navršanih 26 godina života ako je na školovanju, što je u saglasnosti sa činjenicom da navedeno lice nema status osiguranika i, stoga, ne treba niti može biti obveznik uplate doprinosa, za razliku od omladinske zadruge koja, kao isplatilac naknade za izvršeni rad, ima status poslodavca. Polazeći od navedenog, osporena odredba člana 180. tačka 1) Zakona bila je u vreme važenja, po oceni Ustavnog suda, u saglasnosti s Ustavom. Naime, tom odredbom nije bilo ograničeno niti uskraćeno pravo za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, odnosno starosti utvrđeno odredbom člana 40. stav 1. Ustava niti je bila povređena odredba člana 68. stav 2. Ustava kojom je utvrđeno da sredstva za ostvarivanje prava po osnovu obaveznog socijalnog osiguranja i za slučaj privremene nezaposlenosti obezbeđuju, pored zaposlenih i drugih osiguranika, i poslodavci, preko organizacije kojom upravljaju osiguranici i korisnici, u skladu sa zakonom.

Odredbe člana 35. stav 2. i člana 36. stav 1. Ustava nisu, po oceni Ustavnog suda, od značaja za ocenu saglasnosti osporenih odredaba Zakona s Ustavom, jer se tim odredbama Ustava utvrđuje princip dostupnosti radnog mesta i funkcije pod jednakim uslovima i pravo zaposlenog na zaradu, dok se osporenim odredbama Zakona uređuju druga pitanja i to pitanja iz oblasti obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja.

Ustavni sud je utvrdio da je u ranije vođenom postupku ocenjivao ustavnost odredbe člana 12. stav 1. tačka 1) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i na sednici održanoj 17. juna 2004. godine doneo Odluku broj IY-338/2003 kojom se odbija predlog za uvrđivanje neustavnosti, pored ostalih, i osporene odredbe Zakona. Ustavni Sud je ocenio da je definisanje kategorija osiguranika samostalnih delatnosti na način utvrđen osporenim odredbom Zakona saglasno s ovlašćenjima zakonodavca iz člana 40. stav 1., člana 68. stav 2. i člana 72. stav 1. tačka 4. Ustava da uredi sistem u oblasti socijalnog osiguranja, kao i obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje te da, u okviru toga, utvrdi i kategorije obavezno osiguranih lica, uslove i način ostvarivanja prava po osnovu penzijskog i invalidskog osiguranja, kao i druga pitanja u oblasti tog osiguranja. Kako je Ustavni sud ocenjivao ustavnost osporene odredbe člana 12. stav 1. tačka 1) Zakona, a iz navoda, razloga i dokaza iznetih u inicijativi ne proizilazi da ima osnova za ponovno odlučivanje, Ustavni sud je inicijativu odbacio.

Odlučivanje po zahtevu za obustavu izvršenja pojedinačnog akta, odnosno radnje preduzete na osnovu osporene odredbe člana 12. stav 1. tačka 1) Zakona je bespredmetno s obzirom da se ne predlaže donošenje konačne odluke, jer je Ustavni sud konačnu odluku o ustavnosti osporene odredbe doneo na sednici održanoj 17. juna 2004. godine, u predmetu broj IY – 338/2003.

Na osnovu izloženog i člana 47. tač. 3) i 6) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-247/2003 od 10.11.2005. godine

Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03 i 84/04)

- član 111. stav 2., član 117. stav 2. i član 121. stav 1.

Nije nesaglasno s Ustavom zakonsko uređivanje pitanja isplate i načina ostvarivanja prava na porodičnu penziju, posledica obustave ili mirovanja porodične penzije, kao i prava korisnika starosne penzije zaposlenog na teritoriji Republike da mu se po prestanku zaposlenja, na određeni način ponovo određuje penzija.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvataju se inicijative za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 111. stav 2, člana 117. stav 2. i člana 121. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/2003 i 84/2004).

Ustavnom sudu Republike Srbije podnete su inicijative za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 111. stav 2, člana 117. stav 2. i člana 121. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/2003 i 84/2004). U inicijativama se navodi da su osporenim odredbama Zakona korisnici porodične, odnosno invalidske penzije stavljeni u nepovoljniji položaj u odnosu na korisnike starosne penzije i to: korisnici porodične penzije, jer im se, u slučaju da su članovi upravnog odbora ili su porotnici, obustavlja isplata porodične penzije, iako nije u pitanju radni odnos, za razliku od korisnika starosne penzije kojima se, u istom slučaju, isplata penzije ne obustavlja; korisnici invalidske penzije, jer im nije omogućeno da rade i ostvaruju prava po osnovu rada za razliku od korisnika starosne penzije kojima je to omogućeno. Time su, po mišljenju inicijatora, povređene odredbe člana 13. i člana 35. stav 2. Ustava Republike Srbije, koje utvrđuju jednakost građana u pravima i dužnostima i dostupnost svakome, pod jednakim uslovima, radnog mesta i funkcije, kao i da je korisnicima porodične, odnosno invalidske penzije uskraćena mogućnost ostvarivanja prava utvrđenih drugim propisima.

Ustavni sud je inicijative dostavio Narodnoj skupštini Republike Srbije na mišljenje. Narodna skupština u ostavljenom roku nije dostavila traženo mišljenje pa je Ustavni sud, saglasno odredbi člana 16. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim

sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), nastavio postupak.

Ustavni sud je, u sprovedenom postupku, utvrdio da je osporenim odredbama i to: člana 111. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, čiji je stav 2. osporen, utvrđeno da se starosna penzija isplaćuje od dana ispunjenja uslova, ako je zahtev podnet u roku od šest meseci od dana ispunjenja uslova propisanih za sticanje prava, odnosno od dana prestanka osiguranja, a ako je zahtev podnet po isteku toga roka, od dana podnošenja zahteva i za šest meseci unazad (stav 1.) i da se porodična penzija isplaćuje od dana utvrđenog u stavu 1. ovog člana, pod uslovom da podnosilac zahteva u tom periodu nije bio u osiguranju (stav 2); člana 117. stav 2. Zakona utvrđeno da se, ako se isplata porodične penzije obustavi, ili ako pravo koje pripada pojedinom članu porodice miruje, porodična penzija ponovo ne određuje; člana 121. stav 1. Zakona utvrđeno da korisnik starosne penzije koji se zaposli na teritoriji Republike, odnosno obavlja samostalnu delatnost po osnovu koje je obavezno osiguran na teritoriji Republike, ima pravo po prestanku tog zaposlenja odnosno obavljanja te samostalne delatnosti, na ponovno određivanje penzije ako je bio u osiguranju najmanje godinu dana.

Ustav Republike Srbije utvrđuje: da su građani jednaki u pravima i dužnostima i imaju jednaku zaštitu pred državnim i drugim organima bez obzira na rasu, pol, rođenje, jezik, nacionalnu pripadnost, veroispovest, političko ili drugo uverenje, obrazovanje, socijalno poreklo, imovno stanje ili koje lično svojstvo (član 13.); da obaveznim osiguranjem, zaposleni, u skladu sa zakonom, obezbeđuju sebi, pored ostalog, prava za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, nezaposlenosti i starosti i prava na druge oblike socijalnog osiguranja, a za članove svoje porodice, pored ostalog, pravo na porodičnu penziju, kao i druga prava po osnovu socijalnog osiguranja (član 40. stav 1.); da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, i sistem u oblasti socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti (član 72. stav 1. tačka 4.).

Osporenim odredbom člana 111. stav 2. Zakona uređeno je pitanje isplate penzije i to tako da se porodična penzija isplaćuje od dana utvrđenog u stavu 1. ovog člana, dakle, jednako kao i starosna penzija, od dana ispunjenja uslova, tj. od dana smrti osiguranika, odnosno korisnika prava ako je zahtev za ostvarivanje prava na porodičnu penziju podnet u roku od šest meseci od dana smrti osiguranika, odnosno, ako je zahtev podnet po isteku tog roka, isplata porodične penzije počinje od dana podnošenja zahteva i za šest meseci unazad, uz uslov da podnosilac zahteva u navedenom periodu nije bio u osiguranju. Uslovljavanje isplate porodične penzije time da podnosilac zahteva u navedenom periodu nije bio u osiguranju, polazi od prirode porodične penzije koja kao institut ima za cilj da se članovima porodice umrlog osiguranika, odnosno korisnika koji nisu u stanju, zbog navršenih godina života, školovanja ili nesposobnosti za samostalan život i rad, da samostalno obezbeđuju sebi i svojoj porodici materijalnu i ekonomsku sigurnost, obezbedi materijalna i socijalna sigurnost.

Osporenim odredbom člana 117. stav 2. Zakona utvrđuju se posledice obustave ili mirovanja isplate porodične penzije tako što se određuje da se u tim slučajevima porodična penzija ponovo ne određuje, a iz razloga što se ne radi o prestanku prava na tu penziju i njegovom ponovnom sticanju, već samo o obustavi, odnosno mirovanju u isplati po tom osnovu. Stoga se po prestanku obustave, odnosno mirovanja isplate, ne sprovodi ponovo postupak određivanja porodične penzije, odnosno utvrđivanja novog iznosa penzije već se isplata vrši u iznosu koji je pre obustave, odnosno mirovanja već bio određen.

Osporenom odredbom člana 121. stav 1. Zakona utvrđeno je pravo korisnika starosne penzije koji se zaposli na teritoriji Republike, odnosno obavlja delatnost po osnovu koje je obavezno osiguran, da mu se po prestanku tog zaposlenja odnosno obavljanja samostalne delatnosti, ponovno određuje penzija i to pod uslovom da je u osiguranju bio najmanje godinu dana. Sticanjem prava na starosnu penziju ne gubi se pravo na zasnivanje radnog odnosa, odnosno obavljanje samostalne delatnosti niti se njihovim zasnivanjem, odnosno obavljanjem gubi pravo na isplatu ostvarene penzije. U slučaju kada se korisnik starosne penzije zaposli, odnosno počne da obavlja samostalnu delatnost, postaje osiguranik i ima obavezu da plaća doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje, a obzirom da ovako ostvaren staž osiguranja i ostvarena zarada mogu da utiču na visinu penzije korisnika, osporenom odredbom Zakona utvrđeno je da korisnik starosne penzije ima, po osnovu ovako ostvarenog osiguranja, pravo na ponovno određivanje penzije, uz uslov da je bio u ponovnom osiguranju najmanje godinu dana. Za razliku od korisnika starosne penzije, korisniku porodične penzije, ukoliko zasnuje radni odnos, odnosno otpočne s obavljanjem samostalne delatnosti, obustavlja se isplata penzije, a nakon prestanka radnog odnosa, odnosno obavljanja samostalne delatnosti, isplata se nastavlja i tom prilikom ne vrši se ponovno određivanje penzije.

Imajući u vidu navedeno, a posebno polazeći od karaktera prava na starosnu penziju, kao izvornog prava koje pripada samo osiguraniku, i prava na porodičnu penziju, kao izvedenog prava koje pripada članovima porodice osiguranika, odnosno korisnika, pod uslovima i na način utvrđen zakonom, zatim uslova za sticanje i trajanje tih prava, kao i svrhe koja se postiže tim pravima, osporene odredbe člana 111. stav 2, člana 117. stav 2. i člana 121. stav 1. Zakona nisu, po oceni Ustavnog suda, u nesaglasnosti s Ustavom. Osporenim odredbama Zakona ne povređuje se princip jednakosti građana utvrđen odredbom člana 13. Ustava, jer se te odredbe odnose jednako na sve građane koji se nalaze u istoj pravnoj situaciji propisanoj tim odredbama, kao i stoga što iste ne stvaraju nejednakost građana s obzirom na njihova lična svojstva utvrđena ovom odredbom Ustava. Takođe, osporenim odredbama Zakona ne ograničava se niti uskraćuje pravo za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, odnosno starosti utvrđeno odredbom člana 40. stav 1. Ustava.

Odredba člana 35. stav 2. Ustava nije, po oceni Ustavnog suda, od značaja za ocenu saglasnosti osporenih odredaba Zakona s Ustavom, jer se tom odredbom utvrđuje princip dostupnosti radnog mesta i funkcije pod jednakim uslovima, dok se osporenim odredbama Zakona uređuju druga pitanja i to ona iz oblasti obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-246/2004 od 06.10.2005. godine

Zakon o nasleđivanju ("Službeni glasnik RS", br. 46/95 i 101/03)

- član 43. st. 1. i 2.

Zakonodavac je, u okviru svog ustavnog ovlašćenja, propisao da nužnom nasledniku pripada protivvrednost nužnog dela (obligaciono pravo), a da na zahtev nužnog naslednika sud može odlučiti da ovom pripadne određeni deo stvari i prava koja čine zaostavštinu (stvarno pravo).

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 43. st. 1. i 2. Zakona o nasleđivanju ("Službeni glasnik RS", br. 46/95 i 101/03).

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 43. st. 1. i 2. Zakona o nasleđivanju ("Službeni glasnik RS", br. 46/95 i 101/03). U inicijativi se navodi da su osporene zakonske odredbe nesaglasne sa članom 34. stav 2. Ustava, jer ne priznaju ostvarivanje naslednog prava, već nužnom nasledniku obezbeđuju obligaciono pravo. Ističe se da osporene odredbe zakona utvrđuju ovlašćenje suda za odlučivanje o tome da li će nužni naslednik ostvariti Ustavom zajemčeno pravo na nasleđivanje kao stvarno pravo, odnosno obavezuju testamentalne naslednike na isplatu novčane protivvrednosti nužnog dela i u slučajevima kad oni žele da nužni naslednik dobije deo zaostavštine u naturi. Ukazuje se da su osporenim odredbama Zakona povređena prava ne samo nužnih, već i testamentalnih naslednika i iznosi stav da je zakonom trebalo obezbediti mogućnost da testamentalni i nužni naslednici, u sudskom postupku, postignu sporazum "svake vrste" u vezi sa nasleđivanjem.

Po sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da se osporene odredbe Zakona o nasleđivanju ("Službeni glasnik RS", br. 46/95 i 101/03) nalaze u glavi III "Nužni naslednici" i regulišu pitanje prirode prava na nužni deo. Prema osporenim članu 43. stav 1. Zakona, nužnom nasledniku pripada novčana protivvrednost nužnog dela (obligaciono pravo), a prema stavu 2. istog člana, na zahtev nužnog naslednika, sud može odlučiti da ovom pripadne određeni deo stvari i prava koja čine zaostavštinu (stvarno pravo). Odredbe prethodnih stavova važe samo ako ostavilac u zaveštanju ne odredi prirodu nužnog dela (stav 3.).

Ustav Republike Srbije propisuje da su slobode i prava čoveka i građanina ograničeni samo jednakim slobodama i pravima drugih, i kad je to Ustavom predviđeno (član 11.). Prema članu 12. Ustava, slobode i prava se ostvaruju, a dužnosti se ispunjavaju na osnovu Ustava, osim kad je Ustavom predviđeno da se uslovi za ostvarivanje pojedinih sloboda i prava utvrđuju zakonom (stav 1.). Zakonom se može propisati način ostvarivanja pojedinih sloboda i prava kad je to neophodno za njihovo ostvarivanje (stav 2.). Članom 34. stav 2. Ustava jamči se pravo na nasleđivanje, u skladu sa zakonom, a prema članu 72. stav 1. tač. 2. i 4. Ustava, Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava čoveka i građanina; ustavnost i zakonitost; svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine.

Iz navedenih ustavnih odredaba proizlazi da se pravo na nasleđivanje, ostvaruje u skladu sa zakonom, što znači da se ovo pravo ne ostvaruje neposredno na osnovu Ustava, već se daje ovlašćenje zakonodavcu da propiše uslove i način njegovog sticanja. U okviru navedenog ustavnog ovlašćenja, osporenim odredbama člana 43. st. 1. i 2. Zakona određeno je da se pravo na nužni deo, ostvaruje kao obligacionog prava,

čime nije učinjena povreda prava na nasleđivanje. Zakon je, kao pravilo, propisao da nužnom nasledniku pripada novčana protivvrednost nužnog dela, ali je ostavio i mogućnost podnošenja zahteva za ostvarivanje tog prava u naturi. O zathevu odlučuje redovni sud koji, u okviru svoje zakonom određene nadležnosti, rešava i o drugim pravima po osnovu nasleđivanja. Osporenim odredbama Zakona nije isključena mogućnost, za koju se zalaže inicijator, da se nužni naslednik prethodno sporazume sa testamentalnim naslednicima i da, na osnovu takvog sporazuma, zahteva od suda odgovarajuće stvarno pravo na zaostavštini.

Ustavni sud je ocenio da osporenim odredbama člana 43. st. 1. i 2. Zakona o nasleđivanju, nije povređeno Ustavom garantovano pravo na nasleđivanje, kao i da je zakonodavac, u okviru ustavnih ovlašćenja da uređuje stvarne i obligacione odnose, mogao da ocenjuje celishodnost i opravdanost razloga koji predstavljaju osnov za propisivanje obligaciono pravne prirode prava na nužni deo. O predlogu inicijatora za izmenu postojećeg zakonskog rešenja Ustavni sud nije nadležan da odlučuje, u smislu člana 125. Ustava.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-290/2005 od 20.10.2005. godine

Zakon o platnom prometu ("Službeni list SRJ", br. 3/02, 5/03 i "Službeni glasnik RS", broj 43/04)

- član 58.

Određivanje vremenske granice, odnosno perioda važenja jednog zakona za vreme posle njegovog stupanja na snagu, kao i stavljanje van snage ranijih zakona koji su uređivali istu oblast sastavni je deo ustavnopravnog ovlašćenja zakonodavca da uređuje određenu oblast odnosa.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti člana 58. Zakona o platnom prometu ("Službeni list SRJ", br. 3/2002, 5/2003 i "Službeni glasnik RS", broj 43/2004).

Ustavnom sudu Republike Srbije je dopisom Su. broj 111/2-2003 od 30. maja 2003. godine ustupljena inicijativa podneta bivšem Saveznom ustavnom sudu u predmetu koji je u tom Sudu vođen pod brojem IVU-239/2001, saglasno članu 12. stav 2. Zakona za sprovođenje Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora ("Službeni list Srbije i Crne Gore", broj 1/2003). Podnosilac inicijative zatražio je od Suda ocenu ustavnosti i "zakonitosti" Zakona o platnom prometu ne navodeći ustavno-pravne razloge niti odredbe Ustava za koje smatra da su povređene. Inicijator navodi da postoje tri Zakona o platnom prometu i osporava prelazni zakonski režim i pitanje međusobnog odnosa ovih zakona. Ukazuje na odredbu člana 45. Zakona o platnom prometu ("Službeni list SRJ", broj 28/2000) kojom je propisano da ovaj zakon stupa na snagu 15. jula 2000. godine, a primenjuje se od 1. januara 2001. godine, osim odredaba čl. 7. i 9, člana 14. stav 2, člana 17. stav 3, člana 19, člana 20. stav 2, člana 21. stav 3,

člana 26. stav 5, člana 29. stav 1, člana 32. stav 3, člana 37. stav 2. i čl. 43. i 44. koje se primenjuju od dana stupanja na snagu ovog zakona. Inicijator, takođe, postavlja i pitanja vezana za tumačenja primene zakona koji uređuju pomenutu materiju.

Po sprovedenom postupku, Ustavni sud je utvrdio da je važeći Zakon o platnom prometu donet kao zakon Savezne Republike Jugoslavije, a na osnovu člana 64. stav 2. Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora od dana stupanja na snagu Ustavne povelje primenjuje se kao zakon Republike Srbije. Članom 58. ovog zakona propisano je da danom njegovog stupanja na snagu prestaje da važi Zakon o platnom prometu ("Službeni list SRJ", br. 24/98 74/99, 28/2000, 73/2000 i 71/2001) i propisi doneti na osnovu tog zakona (stav 1.), a danom početka njegove primene prestaje da važi Zakon o platnom prometu ("Službeni list SRJ", br. 53/92, 16/93, 31/93, 32/94, 61/95, 34/97, 44/99 i 53/2001) i propisi doneti na osnovu tog zakona (stav 2.).

Sud je utvrdio da su oba ranija zakona koja su uređivala oblast platnog prometa stavljena van snage važećim zakonom, odnosno da su prestala da važe i da se primenjuju pre stupanja na snagu Ustavne povelje. Članom 58. važećeg Zakona o platnom prometu uređeno je pitanje vremenskog važenja ovog i ranijih zakona koji su uređivali predmetnu materiju. Osporena odredba Zakona nalazi se u okviru prelaznih i završnih odredaba (oddeljak XIII Zakona) i reguliše pitanje vremenske granice ovog i ranijih zakona. Navodi iz inicijative da zakonodavac nije mogao da uredi pitanje njihovog važenja na način predviđen osporenim članom 58. Zakona o platnom prometu, prema oceni Suda, nisu osnovani. Naime, određivanje vremenske granice, odnosno perioda važenja jednog zakona za vreme posle njegovog stupanja na snagu, kao i stavljanje van snage ranijih zakona koji su uređivali istu oblast sastavni je deo ovlašćenja zakonodavca koji, na osnovu ustavno-pravnog ovlašćenja, uređuje određenu oblast odnosa. Stoga, Sud je ocenio da je prelazni i završni režim predviđen osporenim odredbama člana 58. Zakona o platnom prometu zasnovan na Ustavu Republike Srbije, odnosno odredbama člana 73. stav 1. tačka 2. Ustava, prema kojoj Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte, člana 72. stav 1. tačka 4. Ustava prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, finansijski sistem i druge ekonomske odnose od opšteg interesa i člana 120. Ustava prema kome zakon, drugi propis ili opšti akt stupa na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja osim ako, iz naročito opravdanih razloga, nije predviđeno da ranije stupi na snagu. Ustavni sud, u smislu člana 125. Ustava, nije nadležan da ceni celihodnost zakonskih rešenja niti da daje tumačenja u pogledu praktične primene pojedinih zakonskih odredaba.

Na osnovu iznetog, kao i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-206/2003 od 15.09.2005. godine

Zakon o porezu na dodatu vrednost ("Službeni glasnik RS", broj 84/2004)

- član 25. stav 2. tačka 8) i čl. 33. i 63.

Utvrđivanje osporenog poreskog oslobođenja za usluge koje pružaju lekari, stomatolozi ili druga lica u skladu sa propisima koji regulišu zdravstvenu

zaštitu - stvar je određene poreske politike zakonodavca, što nije nesaglasno s Ustavom.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti odredaba člana 25. stav 2. tačka 8) i čl. 33. i 63. Zakona o porezu na dodatu vrednost («Službeni glasnik RS», broj 84/2004).

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za ocenu ustavnosti odredaba Zakona o porezu na dodatu vrednost ("Službeni glasnik RS", broj 84/2004) navedenih u izreci, jer su suprotne Ustavu i "drugim obavezujućim propisima". Prema navodima iz inicijative, osporenom odredbom člana 25. Zakona, diskriminirani su advokati u odnosu na lekare i stomatologe, jer, prema toj odredbi Zakona, advokati obračunavaju i plaćaju 18% poreza na dodatu vrednost, a Ustavom je predviđeno da se propisima i merama razvojne politike države podstiče i garantuje jednakost u obavljanju privrednih i drugih delatnosti. Takođe, odredbama čl. 33. i 63. Zakona, stavljene su u neravnopravan položaj pojedine grupe iste kategorije poreskih obveznika s obzirom da jedna grupa plaća porez na dodatu vrednost što čini njihove usluge skupljim za iznos tog poreza, dok druga grupa poreskih obveznika nije dužna da ga obračunava, što ima za posledicu nelojalnu konkurenciju.

Ustavom Republike Srbije, određeno je da je svako dužan da plaća poreze i druge dažbine utvrđene zakonom (član 52.), da se obaveza plaćanja poreza utvrđuje srazmerno ekonomskoj snazi obveznika (član 69. stav 3.) i da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje finansijski sistem (član 72. stav 1. tačka 4.).

Osporenom odredbom člana 25. stav 2. tačka 8) Zakona, sistematizovanom u poglavlju VI. "Poreska oslobođenja", određeno je da se porez na dodatu vrednost, pored ostalog, ne plaća na promet usluga koje pružaju lekari, stomatolozi ili druga lica u skladu s propisima koji regulišu zdravstvenu zaštitu. Polazeći od navedenih odredaba Ustava, Ustavni sud je ocenio da je zakonodavac ovlašćen da propiše obavezu plaćanja određenih poreza, pa i poreza na dodatu vrednost kao opšteg poreza na potrošnju koji se obračunava i plaća na isporuku dobara i pružanje usluga u svim fazama proizvodnje i prometa dobara i usluga. Navedeno ovlašćenje, po oceni Suda, obuhvata i ovlašćenje zakonodavca da u okviru obaveze plaćanja poreza na dodatu vrednost propiše poreska oslobođenja u odnosu na pojedine obveznike, odnosno predmet oporezivanja. Pri tom je Sud ocenio da je utvrđivanje osporenog poreskog oslobođenja - usluga koje pružaju lekari, stomatolozi ili druga lica u skladu s propisima koji regulišu zdravstvenu zaštitu - izraz određene poreske politike izražene kroz navedeni Zakon, a da je sama ocena celishodnosti poreske politike i instrumenata za sprovođenje određenih ekonomskih i socijalnih ciljeva isključiva nadležnost zakonodavnog organa. Da li je u konkretnom slučaju prilikom uvođenja poreza na dodatu vrednost, zakonodavac realizovao ustavno načelo plaćanja poreza srazmerno ekonomskoj snazi obveznika iz člana 69. stav 3. Ustava pitanje je iz nadležnosti zakonodavnog organa. Osim navedenog, navod inicijatora neosnovan je i sa razloga što se ni osporenom odredbom, niti članom 25. Zakona u celini, ne utvrđuje obaveza advokata da na svoje usluge obračunavaju i plaćaju 18% na ime poreza na dodatu vrednost, već obaveza ovih lica proističe iz onih odredaba Zakona kojima se određuje poreski obveznik, predmet oporezivanja, poreska stopa i dr.

U odnosu na osporene odredbe člana 33. Zakona (poglavlje VIII. "Poseban postupak oporezivanja") kojima se utvrđuje da lica koja su u prethodnom dvanaestomesečnom periodu ostvarila ili procenjuju da će u narednom dvanaestomesečnom periodu ostvariti obim prometa do 2.000.000 dinara, ne obračunavaju porez na dodatu vrednost za izvršen promet dobara i usluga, nemaju pravo njegovog iskazivanja u računima ili drugim dokumentima, nemaju pravo na odbitak prethodnog poreza i nisu dužna da vode evidenciju propisanu ovim zakonom, Sud je ocenio da ustavno ovlašćenje zakonodavca da utvrđuje kategorije poreskih obveznika, obuhvata i ovlašćenje da određenu kategoriju lica isključi iz kruga poreskih obveznika (st.1. i 2). Navedeno ovlašćenje zakonodavca, po oceni Suda, obuhvata i ovlašćenje da se za određenu kategoriju lica koja su u prethodnom dvanaestomesečnom periodu ostvarila ili procenjuju da će u narednom dvanaestomesečnom periodu ostvariti obim prometa preko 1.000.000 dinara, propiše poseban postupak oporezivanja koji daje mogućnost dobrovoljnog podnošenja evidencione prijave sa obavezom plaćanja poreza na dodatu vrednost u trajanju od najmanje dve godine (st. 3. do 5.). Osporene odredbe člana 33. Zakona, ne vezuju se za lična svojstva građana utvrđena članom 13. Ustava, već se jednako odnose na sva lica koja u obavljanju delatnosti ostvaruju ili procenjuju ostvarivanje određenog obima prometa, te stoga ne stoje navodi podnosioca inicijative.

Sud je, takođe, ocenio da u odnosu na osporene odredbe člana 63. Zakona kojima se u okviru poglavlja XIV. "Prelazne i završne odredbe" utvrđuju rokovi za podnošenje poreske, odnosno evidencione prijave za plaćanje poreza na dodatu vrednost kao zakonske obaveze čije je podnošenje utvrđeno članom 37. Zakona, kako za lica koja su obveznici plaćanja poreza na dodatu vrednost, tako i za lica koja u skladu sa članom 33. stav 3. imaju mogućnost dobrovoljnog podnošenja evidencione prijave, da je određivanje kraćih rokova primene pojedinih odredaba ovog zakona u odnosu na opšti režim primene Zakona od 1. januara 2005. godine - utvrđen članom 68. Zakona, sastavni deo ovlašćenja zakonodavca koji na osnovu navedenog ustavno-pravnog ovlašćenja uređuje finansijski sistem.

Na osnovu iznetog, Ustavni sud je na osnovu člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnom sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka («Službeni glasnik RS» br. 32/91 i 67/93) doneo rešenje kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-381/2004 od 10.11.2005. godine

Zakon o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 125/04)

- član 476. stav 1.

Zakonsko propisivanje ovlašćenja suda da donese presudu kojom se usvaja tužbeni zahtev (presudu zbog izostanka), ako tuženi ne dođe na ročište za glavnu raspravu, a uredno je pozvan, nije nesaglasno s Ustavom.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredbe člana 476. stav 1. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 125/04).

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredbe člana 476. stav 1. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 125/04). U inicijativi se navodi da je osporena zakonska odredba nesaglasna sa članom 22. Ustava Republike Srbije, kao i da je u koliziji sa čl. 5. i 14. Zakona o parničnom postupku. Ističe se da zakonodavac nije precizno odredio na kom ročištu za javnu raspravu se može doneti presuda zbog izostanka, pa su redovni sudovi osporenu odredbu Zakona tumačili kao mogućnost da se na bilo kom ročištu u toku trajanja parničnog postupka donosi presuda zbog izostanka. Ovakvo tumačenje i primena Zakona, po oceni inicijatora, dovodi u pitanje ostvarivanje ustavnih i zakonskih principa na kojima se temelji uređivanje parničnog postupka.

Po sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da prema osporenoj odredbi člana 476. stav 1. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 125/04), ako tuženi ne dođe na ročište za glavnu raspravu, a uredno je pozvan, doneće se presuda kojom se usvaja tužbeni zahtev (presuda zbog izostanka). Navedena zakonska odredba nalazi se u "Glavi trideset trećoj" koja uređuje postupak u parnicama o sporovima male vrednosti.

Zakonom o parničnom postupku utvrđeno je da se ročište određuje kad je to zakonom propisano ili kad zahtevaju potrebe postupka (član 108. stav 1.). Kao obavezno ročište Zakon je predvideo pripremno ročište (uz izuzetke koji su zakonom izričito određeni - čl. 286. i 287.) i ročište za glavnu raspravu (član 294.). U parnicama o sporovima male vrednosti (do 100.000 dinara) ne zakazuje se i ne održava se pripremno ročište (član 471. stav 1.), već se zakazuje jedno ili više ročišta za glavnu raspravu (član 475.) Izostanak sa ročišta za glavnu raspravu povlači odgovarajuće posledice za obe stranke u ovoj parnici. Za tuženog izostanak sa ročišta za glavnu raspravu ima za posledicu donošenje presude kojom se usvaja tužbeni zahtev. Prema osporenoj odredbi člana 476. stav 1. Zakona, presuda zbog izostanka može biti doneta na bilo kom ročištu za glavnu raspravu. Ova zakonska odredba, odnosi se na sva lica koja se nađu u istoj pravnoj situaciji, pa je Sud ocenio da nema povrede člana 22. stav 1. Ustava Republike Srbije, prema kome svako ima na za sve jednaku zaštitu svojih prava u postupku pred sudom, drugim državnim ili bilo kojim organom ili organizacijom. Pravni osnov za donošenje osporenog Zakona sadržan je u odredbi člana 102. Ustava, koja utvrđuje ovlašćenje zakonodavca da uređuje organizaciju, osnivanje, nadležnost i sastav sudova i postupak pred sudovima, kao i odredbi člana 72. stav 1. tačka 2. Ustava, prema kojoj Republika Srbija uređuje i obezbeđuje ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava čoveka i građanina; ustavnost i zakonitost.

Ustavni sud je ocenio da je osporena odredba člana 476. stav 1. Zakona o parničnom postupku u saglasnosti sa navedenim ustavnim odredbama, pa je odlučio da ne prihvati inicijativu. O zahtevu za ocenu saglasnosti te zakonske odredbe sa čl. 5. i 14. Zakona o parničnom postupku, kao i o zahtevu za ocenu ispravnosti tumačenja i primene Zakona nije nadležan da odlučuje Ustavni sud, u smislu člana 125. Ustava Republike Srbije.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-287/2005 od 17.11.2005. godine

Zakon o igrama na sreću ("Službeni glasnik RS", broj 84/2004)

- čl. 6. st. 2, čl. 7. st. 1. i 2., čl. 10. st. 3., čl. 54., čl. 68. st. 1. i čl. 80. st.

1.

Ustavno je pravo Republike, odnosno ustavno ovlašćenje zakonodavca, da uređuje pitanja koja se odnose na pojam i vrste igara na sreću, kao i da utvrđuje uslove i način obavljanja ove delatnosti.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 6. stav 2, člana 7. st. 1. i 2, člana 10. stav 3, člana 54, člana 68. stav 1. i člana 80. stav 1. Zakona o igrama na sreću ("Službeni glasnik RS", broj 84/2004).

2. Odbacuje se zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnih akata, odnosno radnji preduzetih na osnovu odredaba Zakona iz tačke 1.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za ocenu ustavnosti člana 6. stav 2, člana 7. st. 1. i 2., člana 10. stav 3., člana 54, člana 68. stav 1. i člana 80. stav 1. Zakona o igrama na sreću ("Službeni glasnik RS", broj 84/2004). U inicijativi se navodi da Republika, po prirodi svog ustavnog položaja ne može biti priređivač igara na sreću, niti može prenositi to pravo na druge, već je po Ustavu ovlašćena da zakonom uredi i propiše uslove pod kojima se može obavljati ova delatnost, uključujući i određivanje naknade za njeno obavljanje. Stoga, po mišljenju inicijatora, odredbe člana 6. stav 2. i člana 7. stav 1. i 2. nisu u saglasnosti sa odredbom člana 57. stav 1. Ustava Republike Srbije, kojom je propisano da se privredne i druge delatnosti obavljaju slobodno i pod jednakim uslovima u skladu s Ustavom i zakonom, kao i sa odredbom člana 64. stav 2. Ustava kojom je propisano da se preduzeće i druga organizacija slobodno organizuju, da su samostalni u obavljanju delatnosti, povezivanju i udruživanju, da imaju isti položaj u pogledu opštih uslova privređivanja i pravne zaštite, te da za svoje obaveze u pravnom prometu odgovaraju sredstvima kojima raspolažu. Ističe se da Republika prenosi kao svoje, pravo na priređivanje igara na sreću, za šta naplaćuje naknadu (član 54., član 68. stav 1. i član 80 stav 1.), na neustavan način, jer Republika ovo pravo dodeljuje vršeci svoju funkciju vlasti i primenu Zakona. Republika je Ustavom ovlašćena da utvrdi samo jednu vrstu naknade, odnosno naknadu za priređivanje igara na sreću, koja bi, u pogledu visine, odgovarala prirodi, ciljevima i karakteru ove delatnosti, pa otuda po mišljenju inicijatora utvrđivanje naknade za prenos prava priređivanja igara na sreću nije u saglasnosti s Ustavom. Navodi se da su odredbom člana 10. stav 3. Zakona, povređene odredbe člana 57. stav 1. i člana 64. stav 2. Ustava. Zatražena je obustava izvršenja pojedinačnih akata donetih na osnovu osporenih odredaba Zakona.

Kako Narodna skupština Republike Srbije nije dostavila mišljenje, Sud je, saglasno članu 16. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), nastavio postupak.

U sprovedenom postupku, Ustavni sud je utvrdio da je osporenim odredbom člana 6. stav 2. Zakona, propisano da je priređivanje igara na sreću pravo Republike, ako ovim zakonom nije drukčije predviđeno, a odredbom člana 7. st. 1. i 2. da Republika može u skladu sa zakonom, preneti pravo priređivanja igara na sreću na pravna lica sa sedištem na teritoriji Republike kao priređivače igara, te da se ovo pravo, u skladu sa zakonom, prenosi na osnovu dozvole, odobrenja i saglasnosti. Članom 10. stav 3. Zakona, utvrđena je zabrana korišćenja reči: lutrija, loto, bingo i naziva drugih vrsta klasičnih igara na sreću u nazivu pravnog lica ili preduzetnika, osim Državne lutrije Srbije. Osporenim odredbama člana 54. člana 68. stav 1. i člana 80. stav 1. propisana je obaveza uplate naknade za dobijenu dozvolu za priređivanje posebnih igara na sreću u igračnicama, za dobijeno odobrenje za priređivanje posebnih igara na sreću na automatima, kao i za dobijanje odobrenja za priređivanje posebnih igara na sreću - klađenja.

Ustav Republike Srbije propisuje: da se privredne i druge delatnosti obavljaju slobodno i pod jednakim uslovima, u skladu s Ustavom i zakonom (član 57. stav 1.); da se preduzeća i druge organizacije slobodno organizuju, samostalni su u obavljanju delatnosti, povezivanju i udruživanju, imaju isti položaj u pogledu opštih uslova priređivanja i pravne zaštite i za svoje obaveze u pravnom prometu odgovaraju sredstvima kojima raspolažu (član 64. stav 2); da se sredstva za ostvarivanje Ustavom zajamčenih prava građana i zakonom utvrđenog opšteg interesa u oblastima koje su utvrđene zakonom, obezbeđuju u budžetu Republike Srbije (član 68. stav 1.); da se sredstva budžeta obezbeđuju iz poreza i drugih zakonom utvrđenih prihoda (član 69. stav 2.); da prava i dužnosti Republike Srbije, vrše Ustavom određeni republički organi, a da su slobode i prava čoveka i građanina, jednakost pred zakonom, samostalnost i jednak položaj preduzeća i drugih organizacija, osnova i mera ovlašćenja i odgovornosti republičkih organa (član 70. st. 1. i 2.); da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog i finansijski sistem, druge ekonomske i socijalne odnose od opšteg interesa i druge odnose od interesa za Republiku Srbiju u skladu s Ustavom (član 72. tač. 4. i 12.), kao i to da se za obavljanje određenih poslova državne uprave obrazuju organi u sa stavu ministarstava (član 94. stav 4.).

Polazeći od toga da Ustav ne sadrži odredbe koje neposredno uređuju pitanja pojedinih vrsta delatnosti, Ustavni sud smatra da je ustavni osnov za uređivanje odnosa u oblasti ove delatnosti sadržan u članu 72. stav 1. tač. 4. i 12. Ustava. Iz navedenih ustavnih odredaba, po oceni Suda, proizlazi pravo Republike da, preko svog zakonodavnog organa, uredi pitanja koja se odnose na pojam i vrste igara na sreću, kao i da utvrdi uslove i način obavljanja ove delatnosti. Naime, igre na sreću predstavljaju oblast koju država u opštem interesu uvodi u pravne okvire, da bi se priređivanjem igara na sreću, ostvarila sredstva kao prihod budžeta Republike za finansiranje zakonom utvrđenog opšteg interesa. U tom smislu, utvrđivanje načina i uslova vršenja ove delatnosti, po shvatanju Suda, stvar je opredeljenja zakonodavca koji je, u konkretnom slučaju, zadržao u nadležnosti države priređivanje klasičnih igara na sreću, a za priređivanje posebnih igara na sreću i nagradnih igara u robi ili uslugama, utvrdio mogućnost prenosa svog prava na druge privredne subjekte, pa je Sud ocenio da nema osnova za utvrđivanje neustavnosti člana 6. stav 2. i člana 7. st. 1. i 2. Zakona. Takođe, zabrana korišćenja naziva klasičnih igara na sreću u nazivu pravnog lica ili preduzetnika, osim Državne lutrije Srbije, propisana osporenim članom 10. Zakona, po oceni Suda, nije nesaglasna s odredbama člana 57. stav 1. i člana 64. stav 2. Ustava, budući da se druga pravna lica ne mogu baviti priređivanjem klasičnih igara na sreću, koje obavlja jedino Državna lutrija Srbije.

Prikupljanje sredstava za zadovoljenje potreba u određenim oblastima od opšteg interesa putem priređivanja igara na sreću, zakonom je uređeno tako što se vrši putem naknade za priređivanje igara na sreću koju plaćaju svi priređivači, i putem naknade koja je propisana za prenos prava priređivanja igara na sreću koji država vrši preko svojih organa, na način i pod uslovima koji su zakonom određeni. S obzirom na to da je zakon propisao dve vrste naknade koje su različite po osnovu, jer se jedna uvodi za vršenje delatnosti, a druga za prenos prava koju državni organ utvrđuje u postupku vršenja javnih ovlašćenja, te, budući da Ustav ne sadrži ograničenje za zakonodavca da odredi vrstu i predmet dažbine, to, po oceni Suda, nema ustavnih smetnji za propisivanje obe vrste naknada. Opravdanost i celishodnost ovakvog zakonskog rešenja Ustavni sud, u smislu člana 125. Ustava, nije nadležan da ceni.

Predmet naknade iz člana 54, člana 68. stav 1. i člana 80. stav 1. Zakona čija je ustavnost osporena, jeste prenos prava Republike na drugo pravno lice. Imajući u vidu da ova naknada predstavlja jedan od izvora prihoda budžeta za obezbeđivanje sredstava za obavljanje poslova od opšteg interesa utvrđenih zakonom, Sud je ocenio da navedene odredbe člana 68. stav 1., odnosno člana 69. stav 2., člana 70. i člana 71. stav 1. tačka 4. Ustava, čine osnov iz kojeg proizlazi i pravo zakonodavca da obezbedi sredstva za ostvarivanje ciljeva utvrđenih zakonom. Naime, prema Ustavu, sredstva za ostvarivanje zakonom utvrđenog opšteg interesa obezbeđuju se u budžetu Republike, pa, stoga, nije prihvaćena inicijativa za utvrđivanje neustavnosti člana 54, člana 68. stav 1. i člana 80. stav 1. Zakona. Pri tom, treba imati u vidu da se princip jednakosti odnosi na jednakost uslova i položaja priređivača u okviru priređivanja svake od pojedinačno navedenih igara na sreću i to igre na sreću u igračnicama, igre na sreću na automatima i igre na sreću klađenjem. U tom smislu, osporene odredbe Zakona primenjuju se u propisanim pravnim situacijama na sva pravna lica koja žele da se bave delatnošću priređivanja posebnih igara na sreću, pod jednakim uslovima, s tim što je zakonodavac ograničio i krug lica na koja se može preneti pravo na priređivanje posebnih igara na sreću, tako što je utvrdio da isključivo pravna lica koja su registrovana za obavljanje delatnosti kocke i klađenja, mogu da obavljaju delatnost posebnih igara na sreću.

S obzirom da je Sud doneo konačnu odluku, zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnih akata, odnosno radnji preduzetih na osnovu osporenih odredaba Zakona je odbacio, saglasno članu 42. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka.

Na osnovu člana 47. tač. 2) i 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-202/2005 od 29.12.2005. godine

Zakon o prinudnom poravnanju, stečaju i likvidaciji ("Službeni list SFRJ", broj 84/89 i "Službeni list SRJ", br. 37/93 i 28/96)

- član 55.

Zakonsko uređivanje nadležnosti stečajnog veća i svih bitnih elemenata pokretanja i vođenog stečajnog postupka nije nesaglasno s Ustavom.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 55. Zakona o prinudnom poravnanju, stečaju i likvidaciji ("Službeni list SFRJ", broj 84/89 i "Službeni list SRJ", br. 37/93 i 28/96).

2. Odbacuje se zahtev za ocenjivanje ustavnosti odredbe člana 90. Zakona iz tačke 1.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti odredaba čl. 55. i 90. Zakona o prinudnom poravnanju, stečaju i likvidaciji ("Službeni list SFRJ", broj 84/89 i "Službeni list SRJ", br. 37/93 i 28/96). Podnosilac inicijative navodi da su osporene odredbe Zakona nesaglasne sa članom 34. Ustava Republike Srbije kojim se jamči pravo svojine, jer način obaveštavanja poverilaca o otvaranju stečajnog postupka, predviđen osporenim zakonskim odredbama, onemogućava stečajne poverioce da saznaju činjenicu pokretanja stečajnog postupka i s tim u vezi da u zakonom određenom roku prijave svoje potraživanje u stečajnom postupku.

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je da svako ima pravo na za sve jednaku zaštitu svojih prava u postupku pred sudom, drugim državnim ili bilo kojim organom ili organizacijom i da je svakome zajemčeno pravo na žalbu ili drugo pravno sredstvo protiv odluke kojom se rešava o njegovom pravu ili na zakonu zasnovanom interesu (član 22.); da se jamči pravo svojine, u skladu s Ustavom i sloboda preduzetništva (član 34. stav 1); da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, finansijski sistem (član 72. stav 1. tačka 4); da se organizacija, osnivanje, nadležnost, sastav sudova i postupak pred sudovima uređuju zakonom (član 102. stav 1).

Zakon o prinudnom poravnanju, stečaju i likvidaciji ("Službeni list SFRJ", broj 84/89 i "Službeni list SRJ", br. 37/93 i 28/96) prema članu 64. stav 2. Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora ("Službeni list Srbije i Crne Gore", broj 1/2003), od stupanja na snagu Ustavne povelje primenjuje se kao zakon Republike Srbije. Navedeni Zakon prestao je da važi 1. februara 2005. godine, danom početka primene Zakona o stečajnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 84/2004).

Osporenim odredbama člana 55. Zakona taksativno su određene nadležnosti stečajnog veća, kao organa stečajnog postupka, između ostalog, da odlučuje o pokretanju prethodnog postupka za utvrđivanje postojanja uslova za stečaj i sprovodi taj postupak; da odlučuje o otvaranju stečajnog postupka; da odlučuje o prigovorima poverilaca protiv zaključka stečajnog sudije; da određuje započete poslove koji se imaju završiti u toku stečajnog postupka; da donosi rešenje o zaključenju stečajnog postupka. Odredbom člana 90. Zakona propisana je sadržina oglasa o otvaranju stečajnog postupka koji, između ostalog, sadrži poziv poveriocima da prijave svoja potraživanja stečajnom veću podneskom u dva primerka, sa dokazima u roku od 60 dana od dana objavljivanja oglasa o otvaranju stečajnog postupka u "Službenom listu SRJ", i upozorenje da će se neblagovremeno podnesene prijave odbaciti.

Ustavni sud je utvrdio da iz navedenih ustavnih odredaba proizilazi da se postupak pred sudovima uređuje zakonom i da je zakonodavni organ ovlašćen da uredi sve bitne elemente vođenja stečajnog postupka kao postupka pred nadležnim sudom, pa i pitanja koja se odnose na nadležnost organa koji vodi stečajni postupak, tako da su, po oceni Ustavnog suda, osporenim odredbom člana 55. Zakona kojim je određena nadležnost stečajnog veća, kao jednog od organa postupka stečaja, uređeni odnosi na način koji nije nesaglasan s Ustavom.

U vezi sa osporavanjem člana 90. Zakona, utvrđeno je da je Ustavni sud na sednici održanoj 16. juna 2005. godine, u predmetu IY-391/2004 ocenjivao navedenu odredbu Zakona i doneo rešenje o neprihvatanju inicijative za utvrđivanje njene neustavnosti. Po oceni Ustavnog suda, ustavno ovlašćenje za uređivanje pravila postupka pred sudovima sadrži i ovlašćenje zakonodavca da uredi način preduzimanja pojedinih radnji, kao i rokove u kojima se određene radnje u tom postupku mogu preduzeti. Takođe, po oceni Suda, određivanje rokova za prijavljivanje potraživanja u stečajnom postupku, kao i propisivanje načina obaveštavanja učesnika, odnosno drugih zainteresovanih lica o činjenici pokretanja stečajnog postupka, na način uređen osporenim odredbama zakona, u okviru je ustavnog ovlašćenja zakonodavnog organa da uređuje pravila postupka pred sudom ili drugim nadležnim organom.

S obzirom na to da je o ustavnosti člana 90. Zakona Ustavni sud već odlučivao, a da iz navoda podnosioca zahteva ne proizilazi da ima osnova za ponovno odlučivanje, Sud je odbacio zahtev za ocenu ustavnosti člana 90. Zakona, na osnovu člana 47. stav 1. tačka 6) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka.

Na osnovu izloženog i člana 47. stav 1. tač. 3) i 6) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-226/2005 od 01.12.2005. godine

Carinski zakon ("Službeni glasnik RS", broj 73/03)

- član 384.

U toku postupka pred Ustavnim sudom osporeni član 384. Zakona je prestao da važi, pa je Ustavni sud obustavio postupak za ocenu njegove ustavnosti.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Obustavlja se postupak za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 384. Carinskog zakona ("Službeni glasnik RS", broj 73/03).
2. Odbacuje se zahtev za ocenu međusobne saglasnosti odredaba člana 384. Carinskog zakona iz tačke 1. sa drugim "procesnim zakonima".

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podnet je predlog za ocenu ustavnosti i "zakonitosti" člana 384. Carinskog zakona navedenog u izreci. Predlagač smatra da je osporeni član Zakona suprotan Ustavu, procesnim zakonima i pravnim standardima prihvaćenim u tim zakonima, jer propisuje kaznu za prekršaj za slučaj podnošenja neurednog podneska, bez davanja prethodne mogućnosti podnosiocu da u određenom roku ispravi eventualne nedostatke. S obzirom na to da drugim procesnim zakonima nisu propisane kazne za prekršaj za postupanje po neurednom podnesku, bez davanja mogućnosti na ispravku, osporenim odredbama Zakona, po mišljenju predlagača,

deklaranti se dovode u neravnopravan položaj sa ostalim profesionalnim podnosiocima zahteva iz drugih procesnih zakona, što osporeni član Carinskog zakona čini nesaglasnim s Ustavom i drugim procesnim zakonima.

Predlog je na osnovu člana 64. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05) i člana 35. stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), dostavljen na odgovor Narodnoj skupštini Republike Srbije. Kako Narodna skupština u ostavljenom roku nije dostavila odgovor, Ustavni sud je nastavio postupak, saglasno članu 16. stav 3. navedenog Zakona.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je osporenim članom 384. Carinskog zakona ("Službeni glasnik RS", broj 73/03) bilo propisano: da će se novčanom kaznom do 6.000. dinara kazniti deklarant koji učini propust ili grešku u carinskoj dokumentaciji koju je lako moguće ispraviti, i koja je očigledno učinjena bez namere ili grube nepažnje i bliže je određeno šta se smatra propustima i greškama u smislu navedene odredbe Zakona. Takođe, Ustavni sud je utvrdio da je osporeni član 384. Carinskog zakona izmenjen odredbom člana 12. Zakona o izmenama i dopunama Carinskog zakona ("Službeni glasnik RS", broj 61/05), te da je u tekstu koji je osporen, prestao da važi danom stupanja na snagu Zakona o izmenama i dopunama Carinskog zakona 26. jula 2005. godine. Članom 384. Carinskog zakona koji je na snazi propisano je da će se novčanom kaznom od 2.000 dinara kazniti na licu mesta deklarant koji učini propust ili grešku u deklaraciji, odnosno ispravama priloženim uz deklaraciju (čl. 88 a), a obaveza za čiju povredu se može izreći predviđena kazna, određena je novododatim članom 88a Zakona kojim je propisana odgovornost lica koje deklariše robu u carinskom postupku za pravilnost preduzetih radnji, odnosno za neizvršenje radnji koje je potrebno izvršiti, kao i za tačnost podataka unesenih u deklaraciju, odnosno isprave koje se prilažu uz deklaraciju.

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je: da niko ne može biti kažnjen za delo koje, pre nego što je učinjeno, nije bilo predviđeno zakonom ili propisom zasnovanim na zakonu kao kažnjivo delo, niti mu se može izreći kazna koja za to delo nije bila predviđena (član 23. stav 1.); da se privredne i druge delatnosti obavljaju slobodno i pod jednakim uslovima u skladu s Ustavom i zakonom (član 57. stav 1.); da su slobodni razmena robe i usluga i kretanje kapitala i radnika; da se preduzeće i druga organizacija slobodno organizuju, samostalni su u obavljanju delatnosti, povezivanju i udruživanju, imaju isti položaj u pogledu opštih uslova privređivanja i pravne zaštite i za svoje obaveze u pravnom prometu odgovaraju sredstvima kojima raspolažu (član 64. st. 1. i 2); da Republika Srbija, pored ostalog, uređuje i obezbeđuje: finansijski sistem, sistem u oblastima ekonomskih odnosa sa inostranstvom, organizaciju, nadležnosti i rad republičkih organa (član 72. stav 1. tač 2, 4. i 11.).

Budući da je odredbom člana 23. stav 1. Ustava utvrđeno da niko ne može biti kažnjen za delo koje, pre nego što je učinjeno, nije bilo predviđeno zakonom ili propisom zasnovanim na zakonu kao kažnjivo delo, niti mu se može izreći kazna koja za to delo nije bila predviđena, te da je važećim odredbama čl. 88a i 384. Carinskog zakona predviđeno kažnjivo delo i kazna koja se za to delo može izreći, po oceni Suda, zakonodavac je u uređivanju tih pitanja postupio u granicama Ustavom utvrđenog ovlašćenja. Koja će se pravila ponašanja u odgovarajućoj oblasti propisati kao obavezna, kao i koje će sankcije biti određene za njihovu povredu, odnosno da li će određeno zakonom propisano činjenje ili nečinjenje imati obeležje protivpravnog postupanja i s tim u vezi da li će se zakonom takvo ponašanje u određenim pravnim situacijama sankcionisati, a u drugim neće imati značaj protivpravnog ponašanja, budući da Ustav ne sadrži posebna ograničenja u uređivanju tih pitanja, po oceni Suda,

stvar je celishodnosti, za čiju ocenu Ustavni sud, na osnovu člana 125. Ustava, nije nadležan. Takođe, Ustavni sud smatra da se deklaranti u carinskom postupku ne dovode u nejednak položaj u odnosu na podnosiocce zahteva u ostalim procesnim zakonima, jer jednakost pravnih lica garantovana odredbama člana 64. Ustava, po oceni Suda, pretpostavlja njihov jednak položaj u istoj pravnoj situaciji, a svi deklaranti, prema navedenim odredbama čl. 88a i 384. Carinskog zakona koji je na snazi, imaju obavezu pravilnog iskazivanja podataka u deklaraciji, pod pretnjom iste sankcije u slučaju povrede te obaveze.

Polazeći od navedenog, a imajući u vidu da je u toku postupka pred Ustavnim sudom osporeni član prestao da važi, Ustavni sud je, na osnovu člana 25. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, obustavio postupak za ocenu ustavnosti člana 384. Carinskog zakona ("Službeni glasnik RS", broj 73/03).

Ustavni sud, na osnovu odredaba člana 125. Ustava, nije nadležan da ocenjuje međusobnu saglasnost republičkih zakona, kao i zakona koji se na osnovu člana 64. stav 2. Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora, primenjuju kao republički zakoni.

Na osnovu izloženog i člana 19. stav 1. tačka 1) i člana 47. tačka 4) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-453/2004 od 29.12.2005. godine

2. AKTI REPUBLIČKIH ORGANA

S obzirom da se postupak za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ne može uređivati aktima niže pravne snage od zakona, to je osporena Odluka nesaglasna s Ustavom i zakonom.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

Utvrđuje se da Odluka o postupku i načinu usaglašavanja iznosa penzije iz matične evidencije sa iznosom penzije u isplati ("Službeni glasnik RS", broj 21/2003), nije u saglasnosti s Ustavom i zakonom.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Odluke o postupku i načinu usaglašavanja iznosa penzije iz matične evidencije sa iznosom penzije u isplati, koju je doneo Upravni odbor Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih na sednici održanoj 26. februara 2003. godine. U inicijativi se ističe da je osporena Odluka nezakonita i neustavna, jer se njome ostavlja mogućnost samovolje i zloupotrebe, kao i mogućnost stvaranja nejednakosti među penzionerima, s obzirom da će deo penzionera dobiti rešenje o usaglašenom iznosu penzije odmah, a drugi penzioneri mnogo kasnije, a možda i nikada. Stoga, smatra inicijator, isplata penzije usaglašene po osnovu osporene Odluke trebalo bi da teče od dana donošenja rešenja o sticanju prava na penziju ili bar od dana donošenja rešenja o usaglašavanju iznosa penzije iz matične evidencije sa iznosom penzije u isplati.

U odgovoru donosioca osporene Odluke ističe se: da je osporeni akt donet iz razloga što je vršenjem kontrole, odnosno upoređivanjem baze podataka iz matične evidencije za korisnike prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i podataka iz isplate penzija utvrđeno da kod izvesnog broja korisnika prava postoje neslaganja u iznosu penzije; da je do navedenog neslaganja došlo i zbog toga što je do konstituisanja Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih kao celine 1992. godine, isplata penzija i drugih prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja sprovodila preko tri potpuno odvojena informaciona sistema, što je dovelo do propusta i nepravilnosti u radu; da se iznosi penzija u isplati nisu slagali s iznosima u matičnoj evidenciji za određeni broj korisnika najniže penzije, koje su isplaćivane u skladu s Uredbom o visini penzija u periodu ekonomskih sankcija Saveta bezbednosti OUN ("Službeni glasnik RS", broj 12/96); da je do neslaganja u iznosu penzije došlo i zbog zaokruživanja obračunatog usklađenog iznosa penzije, promena vrednosti dinara, primene nove metodologije praćenja zarada i donošenja uredbi i odluka kojima je menjan zakonom propisan način usklađivanja i isplate penzije. Zbog svega navedenog, navodi se u odgovoru, bilo je neophodno izvršiti svođenje penzija u isplati na zakonski iznos penzije, pa je i doneta osporena Odluka.

Ustavni sud je, u sprovedenom postupku, utvrdio da je osporenim Odlukom određeno: da se ovom odlukom uređuje postupak i način usaglašavanja iznosa penzija iz matične evidencije korisnika prava utvrđenih pravosnažnim rešenjem sa iznosima penzija u isplati (tačka 1.); da će se usaglašavanje iznosa penzije izvršiti u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti, donošenjem rešenja o usklađivanju penzije utvrđene pravosnažnim rešenjem (tačka 2.); da će se isplata penzije po rešenju o usklađivanju iz tačke 2. ove odluke, vršiti od prvog dana narednog meseca po donošenju rešenja (tačka 3.); da ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije" (tačka 4.).

Ustav Republike Srbije utvrđuje da: obaveznim osiguranjem, zaposleni, u skladu sa zakonom, obezbeđuju sebi, pored ostalog, i prava za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, nezaposlenosti i starosti i prava na druge oblike socijalnog osiguranja (član 40. stav 1.); Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, i sistem u oblasti socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti (član 72. stav 1. tačka 4.); svaki drugi propis i opšti akt mora biti saglasan sa zakonom i ostalim republičkim propisima (član 119. stav 3.).

Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03, 64/04, 84/04 i 85/05) utvrđuje, pored ostalog, da se prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ostvaruju kod fonda (član 82.), kao i da se prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja koja se ostvaruju u fondu obezbeđuju u postupku predviđenom zakonom kojim je uređen opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno (član 84.).

Polazeći od toga da se osporenom Odlukom uređuje postupak i način ostvarivanja i korišćenja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, a da iz navedene odredbe člana 84. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju proizlazi da se postupak za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ostvaruje po pravilima opšteg upravnog postupka utvrđenog Zakonom o opštem upravnom postupku ("Službeni list SRJ", br. 33/97 i 31/01), odnosno, po pravilima postupka utvrđenim Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, kao pravilima posebnog zakona, to znači da se taj postupak ne može uređivati aktima niže pravne snage od zakona. Iz tog razloga osporena Odluka je, po oceni Ustavnog suda, u celosti nesaglasna sa zakonom.

S obzirom na to da je odredbom člana 119. stav 3. Ustava utvrđeno da svaki drugi propis ili opšti akt mora biti saglasan sa zakonom i ostalim republičkim propisima, to je osporena Odluka za koju je Ustavni sud utvrdio da nije u saglasnosti sa zakonom, u nesaglasnosti i s Ustavom.

Na osnovu izloženog i člana 46. tač. 1) i 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava Republike Srbije Odluka o postupku i načinu usaglašavanja iznosa penzije iz matične evidencije sa iznosom penzije u isplati prestaje da važi danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda
IY-245/2004 od 01.12.2005. godine

("Službeni glasnik RS", broj 6/2006)

Osporena Naredba u saglasnosti je sa Zakonom o budžetskom sistemu, kojim je, između ostalog, propisano da u indirektno korisnike budžetskih sredstava spadaju javna preduzeća, direkcije i fondovi osnovani od strane lokalnih vlasti koje se finansiraju iz javnih prihoda čija je namena utvrđena posebnim zakonom.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

Odbija se predlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Naredbe o spisku direktnih i indirektnih korisnika budžetskih sredstava Republike, odnosno lokalnih vlasti i organizacija obaveznog socijalnog osiguranja, koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora ("Službeni glasnik RS, br. 141/2004, 7/2005, 54/2005 i 67/2005), u delu koji glasi: "JP "Direkcija za izgradnju grada Niša" ".

Javno preduzeće "Direkcija za izgradnju grada Niša" iz Niša, podnelo je Ustavnom sudu predlog za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti Naredbe navedene u izreci, u delu u kome su u red indirektnih korisnika budžetskih sredstava uvrštena i "javna preduzeća u oblasti uređivanja građevinskog zemljišta". Po mišljenju predlagača, navedena preduzeća "ni po jednom osnovu ne spadaju u red pravosudnih organizacija, ustanova, niti organizacija obaveznog socijalnog osiguranja" koje Zakon o budžetskom sistemu svrstava u red indirektnih korisnika budžetskih sredstava. Predlagač smatra da mu je Naredbom faktički oduzeta poslovna sposobnost koju je stekao upisom u registar privrednih subjekata, navodeći da je do donošenja Naredbe obavljao delatnost u skladu sa Zakonom o preduzećima.

U odgovoru Ministarstva finansija Republike Srbije se navodi da su javna preduzeća za uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta obuhvaćena Spiskom budžetskih korisnika, jer vrše poslove uređivanja i korišćenja građevinskog zemljišta, naplate naknade za korišćenje i uređivanje građevinskog zemljišta, a finansiraju se isključivo ili skoro isključivo iz budžeta lokalne samouprave.

U postupku pred Ustavnim sudom utvrđeno je da je ministar finansija Republike Srbije doneo osporenu Naredbu kojom je u spisak indirektnih korisnika budžetskih sredstava lokalne vlasti, uvršteno i Javno preduzeće "Direkcija za izgradnju grada Niša". Statutom Direkcije utvrđeno je da je Direkcija osnovana od strane Skupštine grada Niša, sa ciljem obavljanja javnih delatnosti u oblasti uređenja građevinskog zemljišta, kao i da se sredstva za njen rad obezbeđuju iz budžeta, samodoprinosu i drugih sredstva koja, prema odredbama Zakona o javnim prihodima i javnim rashodima ("Službeni glasnik RS", br. 76/91, 41/92, 18/93, 22/93, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/2001, 33/2004 i 135/2004), imaju karakter javnih prihoda i vode se na posebnom računu Skupštine grada.

Ustavom Republike Srbije, utvrđeno je da Republika Srbija, između ostalog, uređuje i obezbeđuje finansijski sistem (član 72. stav 1. tačka 4.).

Odredbom člana 2. tačka 7. Zakona o budžetskom sistemu ("Službeni glasnik RS", br. 9/2002, 87/2002, 61/2005 i 66/2005), utvrđeno je da su indirektni korisnici budžetskih sredstava pravosudni organi, mesne zajednice, javna preduzeća, direkcije i fondovi osnovani od strane lokalnih vlasti koji se finansiraju iz javnih prihoda čija je namena utvrđena posebnim zakonom, ustanove osnovane od strane Republike, odnosno lokalne vlasti, nad kojima osnivač, preko direktnih korisnika budžetskih sredstava, vrši zakonom utvrđena prava u pogledu upravljanja i finansiranja, kao i budžetski fondovi. Članom 73e stav 1. Zakona propisano je da ministar utvrđuje spisak direktnih i indirektnih korisnika budžetskih sredstava Republike, odnosno lokalne vlasti i organizacija obaveznog socijalnog osiguranja, koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora.

Imajući u vidu da je "Direkcija za izgradnju grada Niša" osnovana od strane Skupštine grada Niša, kao javno preduzeće sa ciljem obavljanja javne delatnosti, te da se sredstva za rad ovog preduzeća obezbeđuju iz javnih prihoda, Ustavni sud je ocenio da je Naredba u osporenom delu u saglasnosti sa odredbom člana 2. tačka 7.

Zakona o budžetskom sistemu, kojom je, između ostalog, propisano da u indirektno korisnike budžetskih sredstava spadaju i javna preduzeća, direkcije i fondovi osnovani od strane lokalnih vlasti koji se finansiraju iz javnih prihoda čija je namena utvrđena posebnim zakonom.

S obzirom na to da je odredbama člana 119. st. 1. i 3. Ustava propisano da zakon, statut autonomne pokrajine, drugi propis ili opšti akt mora biti saglasan s Ustavom, kao i da svaki drugi propis i opšti akt mora biti saglasan sa zakonom i ostalim republičkim propisima, Ustavni sud je ocenio da je, Naredba u osporenom delu u saglasnosti i s Ustavom Republike Srbije.

Polazeći od iznetog, a na osnovu člana 46. tačka 9) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 89/2005)
 IY-194/2005 od 15.09.2005. godine

Osporenim odredbama Pravilnika bliže je uređen način utvrđivanja osnovica poreza na imovinu, čime nisu prekoračene granice ustavnih i zakonskih ovlašćenja donosioca akta, jer se ne menjaju zakonska rešenja u ovoj oblasti, već se ta rešenja bliže razrađuju radi adekvatne primene u praksi.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

1. Odbija se predlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredaba člana 2. stav 1, člana 3, člana 5. st. 1. do 3. i člana 6. stav 1. Pravilnika o načinu utvrđivanja osnovice poreza na imovinu na prava na nepokretnostima ("Službeni glasnik RS", br. 38/01 i 45/04).

2. Odbacuje se zahtev za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 4. Pravilnika iz tačke 1.

3. Odbacuje se zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnih akata, odnosno radnji preduzetih na osnovu odredaba Pravilnika iz tačke 1.

Ustavnom sudu Republike Srbije podnet je predlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti više odredaba Pravilnika navedenog u izreci. Predlagač iznosi mišljenje da se tržišna vrednost nepokretnosti koja, u skladu sa Zakonom, čini osnovicu poreza na imovinu, ne može određivati primenom određene formule, s obzirom na činjenicu da tržišna vrednost "varira od nepokretnosti do nepokretnosti". Oспорavajući član 3. Pravilnika kojim se definiše korisna površina stambenih i poslovnih zgrada na osnovu proračuna tržišne vrednosti nepokretnosti, predlagač navodi da tržišna vrednost zavisi od ponude i tražnje, odnosno da nije prost zbir kvadrata i ostalih faktora već je moguće da bude znatno niža od početne cene zbog male tražnje na tržištu. U pogledu člana 4. Pravilnika, predlagač navodi da prosečna tržišna cena iz stava 1. ovog člana ne izražava cenu na tržištu nepokretnosti na koju se plaća porez, te da se korektivnim elementima ne može dovesti ni u približnu vezu sa tržišnom cenom nepokretnosti. U odnosu na stav 2. ovog člana, predlagač iznosi mišljenje da ne postoji način da se utvrdi cena gradskog građevinskog zemljišta jer nije u prometu, a u odnosu na stav 4. smatra da zemljište u jednoj opštini ne treba upoređivati sa zemljištem u drugoj opštini (npr. opštine u centru i na periferiji), te da bi se primenom ovog stava porez plaćao na pogrešno utvrđenu vrednost nepokretnosti, a

ne na imovinu koju građanin stvarno poseduje. Oспорavajući član 5. Pravilnika, predlagač smatra da se prosečna cena nepokretnosti uvećava, odnosno umanjuje propisanim koeficijentima i da nije izraz realne cene nepokretnosti, čime se građani dovode u neravnopravan položaj. U vezi stava 1. ovog člana, predlagač navodi da je takvo oporezivanje suprotno članu 17. Ustava kojim je građanima zajemčena sloboda kretanja i nastanjivanja, jer ima za posledicu migraciju stanovništva. U pogledu ustavnosti i zakonitosti st. 2. i 3. ovog člana, u predlogu se navodi da je plaćanje naknade za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta regulisano u opštinama, odnosno gradovima na različit način, te da primenom kriterijuma "zone" građani plaćaju drugačiji iznos poreza na iste nepokretnosti. Predlagač, s tim u vezi, ukazuje na odredbu člana 11. Ustava kojom je propisano da su slobode i prava čoveka i građanina ograničeni samo jednakim slobodama i pravima drugih i kada je to Ustavom utvrđeno, kao i da Ustavom nije predviđeno da se kod oporezivanja pravi razlika između građana po mestu stanovanja. Oспорavajući član 6. Pravilnika, predlagač navodi da tržišna cena nije u direktnoj vezi sa kvalitetom objekta (kao korektivnim faktorom), jer cena objekta na jednom mestu može biti manja od cene objekta na drugom mestu, iako su istog kvaliteta (npr. zbog sadržaja koji se nalaze u okolini objekta i dr.), te da se tržišna vrednost nepokretnosti može utvrditi samo u zavisnosti od ponude i tražnje na tržištu. Od Ustavnog suda je zatraženo da obustavi izvršenje pojedinačnih akata, odnosno radnji preduzetih na osnovu osporenih odredaba Pravilnika.

U odgovoru donosioca Pravilnika ističe se da je odredbama čl. 5. i 8. Zakona o porezima na imovinu ("Službeni glasnik RS", br. 26/01 i 80/02) definisana osnovica poreza na imovinu kao tržišna vrednost nepokretnosti odnosno prava na kapitalu, u okviru ustavnog ovlašćenja iz člana 72. stav 1. tačka 4. Ustava prema kome Republika uređuje i obezbeđuje finansijski sistem. Ističe se da su navedenim Zakonom određeni elementi na osnovu kojih se utvrđuje tržišna vrednost nepokretnosti, te da je prosečna tržišna cena kvadratnog metra nepokretnosti određena kao jedan od osnovnih elemenata koji se u pojedinačnim slučajevima koriguje primenom ostalih propisanih kriterijuma. Donosilac Pravilnika navodi da je, u okviru zakonskog ovlašćenja, odredbama Pravilnika predviđena kombinacija različitih elemenata da bi se obezbedilo što realnije utvrđivanje tržišne vrednosti svake nepokretnosti.

Po sprovedenom postupku, Ustavni sud je utvrdio da je osporeni Pravilnik doneo Ministar finansija na osnovu ovlašćenja iz člana 9. Zakona o porezima na imovinu, po kome Ministar finansija bliže uređuje način utvrđivanja poreske osnovice iz čl. 5. do 8. Zakona. Osporenim odredbama Pravilnika bliže su uređeni elementi (osnovni i korektivni) čijom primenom se, u smislu odredbe člana 2. stav 1. Pravilnika, utvrđuje osnovica poreza na imovinu na prava na nepokretnostima kod poreskog obveznika koji ne vodi poslovne knjige a koju, u skladu sa Zakonom, čini njena tržišna vrednost. U tom smislu, bliže su uređeni osnovni elementi (korisna površina i prosečna tržišna cena kvadratnog metra objekta, odnosno gradskog građevinskog zemljišta), kao i korektivni elementi (lokacija, kvalitet objekta i drugi elementi koji utiču na visinu tržišne vrednosti nepokretnosti).

Članom 11. Ustava propisano je da su slobode i prava čoveka i građanina ograničeni samo jednakim slobodama i pravima drugih i kad je to Ustavom utvrđeno, a članom 12. stav 1. da se slobode i prava ostvaruju, a dužnosti ispunjavaju na osnovu Ustava, osim kad je Ustavom predviđeno da se uslovi za ostvarivanje pojedinih sloboda i prava utvrđuju zakonom. Članom 13. Ustava zagantovana je jednakost građana u pravima i dužnostima bez obzira na lična svojstva, a članom 17. stav 1. zajemčena je sloboda kretanja i nastanjivanja. Članom 52. Ustava propisano je da je svako dužan da plaća poreze i druge dažbine utvrđene zakonom, članom 69. stav 3.

određeno je da se obaveza plaćanja poreza utvrđuje srazmerno ekonomskoj snazi obveznika, a članom 72. stav 1. tačka 4. Ustava Republika je ovlašćena da uređuje i obezbeđuje finansijski sistem. Odredbom člana 72. stav 1. tačka 11. Ustava utvrđeno je da Republika uređuje i obezbeđuje organizaciju, nadležnost i rad republičkih organa, a odredbama člana 94. propisano je da poslove državne uprave obavljaju ministarstva, da ministarstva primenjuju zakone i da se njihova nadležnost utvrđuje zakonom.

Predmet uređivanja osporenih odredaba Pravilnika je bliže uređivanje načina utvrđivanja osnovice poreza na imovinu, na osnovu izričitog ovlašćenja iz člana 9. Zakona o porezima na imovinu. Sadržinom osporenih odredaba Pravilnika, prema oceni Suda, nisu prekoračene granice ustavnih i zakonskih ovlašćenja donosioca akta, jer se ne menjaju zakonska rešenja u ovoj oblasti već se ta rešenja bliže razrađuju radi adekvatne primene u praksi. Izbor određenih elemenata koji utiču na visinu tržišne vrednosti nepokretnosti su pitanja izvan nadležnosti Ustavnog suda, u smislu člana 125. Ustava. Osporene odredbe Pravilnika, prema oceni Suda, ne mogu se dovoditi u pitanje ni sa stanovišta odredaba člana 11, člana 12. stav 1, člana 13. i člana 17. stav 1. Ustava, jer su donete radi izvršavanja Zakona, te se njima ne uređuju, niti menjaju prava i obaveze građana ustanovljene Ustavom i zakonom. U navedenim ustavnim odredbama ne postoje ograničenja za propisivanje načina na koji bi trebalo bliže urediti Zakonom propisane elemente koji čine poresku osnovicu određene vrste poreza (kao što je to u konkretnom slučaju osnovica poreza na imovinu na prava na nepokretnostima). Iz navedenih razloga, Ustavni sud je odbio predlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredaba člana 2. stav 1, člana 3, člana 5. st. 1. do 3. i člana 6. stav 1. Pravilnika, a zahtev za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti osporenog člana 4. Pravilnika odbacio jer je Rešenjem IY-186/2004 od 9. decembra 2004. godine već odlučivao o ustavnosti i zakonitosti ovog člana, a iz navoda i razloga osporavanja ne proizlazi da ima osnova za ponovno odlučivanje.

S obzirom na to da je doneo konačnu Odluku, zahtev za obustavu izvršenja akta, odnosno radnje preduzetih na osnovu osporenih odredaba Pravilnika Sud je odbacio, na osnovu člana 42. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93).

Na osnovu izloženog, kao i člana 46. tačka 9) i člana 47. tačka 6) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda
IY-239/2004 od 15.09.2005. godine

("Službeni glasnik RS", broj 100/2005)

Propisivanje obaveze dostavljanja dokaza o uplati doprinosa za zdravstvenu zaštitu, kao uslova za ostvarivanje prava na zaštitu zdravlja, odnosno prava na zdravstvenu zaštitu, u saglasnosti je s Ustavom i zakonom.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

Odbija se predlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredbe člana 7. stav 9. Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja ("Službeni glasnik RS", br. 44/99, 37/02, 62/03, 1/04, 43/04 i 44/05).

O b r a z l o ž e n j e

Skupština opštine Ražanj pokrenula je pred Ustavnim sudom Republike Srbije postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 7. stav 9. Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja. U predlogu se navodi da se osporenim odredbom Pravilnika, suprotno odredbi člana 30. stav 1. Ustava Republike Srbije, ograničava pravo osiguranika zemljoradnika koji se bave poljoprivredom na overu zdravstvenih knjižica time što se propisuje obaveza dostave dokaza o uplati doprinosa za zdravstvenu zaštitu.

Ustavni sud je predlog ovlašćenog predlagača dostavio Republičkom zavodu za zdravstveno osiguranje, kao donosiocu osporenog Pravilnika, radi davanja odgovora. Donosilac osporenog akta u ostavljenom roku nije dostavio traženi odgovor pa je Ustavni sud, saglasno odredbi člana 16. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), nastavio postupak.

Ustavni sud je, u sprovedenom postupku, utvrdio da je osporenim odredbom člana 7. stav 9. Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja utvrđeno da zemljoradnicima zdravstvenu knjižicu overava filijala Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje na rok od 3 meseca, uz dokaz da je dospeli doprinos plaćen. Takođe, Sud je utvrdio da je osporeni Pravilnik, saglasno odredbi člana 246. Zakona o o zdravstvenom osiguranju ("Službeni glasnik RS", broj 107/05), na snazi i da se primenjuje.

Ustav Republike Srbije utvrđuje da: svako ima pravo na zaštitu zdravlja, a da deca, trudnice i stara lica imaju pravo na zdravstvenu zaštitu iz javnih prihoda, kad to pravo ne ostvaruju po nekom drugom osnovu, a druga lica pod uslovima utvrđenim zakonom (član 30.); obaveznim osiguranjem, zaposleni, u skladu sa zakonom, obezbeđuju sebi, pored ostalog, pravo na zdravstvenu zaštitu i druga prava za slučaj bolesti, a za članove svoje porodice, pored ostalog, pravo na zdravstvenu zaštitu (član 40. stav 1.); sredstva za ostvarivanje obaveznog socijalnog osiguranja i za slučaj privremene nezaposlenosti obezbeđuju zaposleni, drugi osiguranici i poslodavci, preko organizacije kojom upravljaju osiguranici i korisnici, u skladu sa zakonom (član 68. stav 2.); da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, i sistem u oblasti socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti, kao i sistem u oblasti zdravstva (član 72. stav 1. tač. 4. i 6.).

Zakon o zdravstvenom osiguranju ("Službeni glasnik RS", broj 107/05), pored ostalog, utvrđuje: da se prava iz zdravstvenog osiguranja i to pravo na zdravstvenu zaštitu, pravo na naknadu zarade i pravo na naknadu troškova prevoza ostvaruju pod uslovom da je dospeli doprinos za zdravstveno osiguranje plaćen, ako ovim zakonom nije drukčije određeno (član 30. stav 2.); da licu kojem je priznato svojstvo osiguranog lica matična filijala izdaje propisanu ispravu o zdravstvenom osiguranju (u daljem tekstu: isprava o osiguranju), kao i da Republički zavod za zdravstveno osiguranje opštim aktom uređuje sadržaj i oblik isprave o osiguranju, odnosno posebne isprave za korišćenje zdravstvene zaštite, njihovu overu i druga pitanja od značaja za korišćenje tih isprava (član 112. st. 1. i 3.); da se prava iz zdravstvenog osiguranja ostvaruju na osnovu overene isprave o osiguranju, odnosno posebne isprave o korišćenju zdravstvene zaštite, da overu isprave o osiguranju vrši matična filijala, na osnovu raspoloživih podataka, odnosno na osnovu dokaza da je uplaćen dospeli doprinos, u skladu sa zakonom (član 142. st. 1. i 2.).

Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Službeni glasnik RS", br. 84/04 i 61/05), pored ostalog, utvrđuje da su obveznici doprinosa za zdravstveno osiguranje osiguranici u skladu sa zakonom koji uređuje sistem obaveznog

zdravstvenog osiguranja, pored ostalih, i poljoprivrednici, odnosno zemljoradnici (član 8. stav 1. tačka 8)) i da obveznici doprinosa ne mogu biti oslobođeni obaveze obračunavanja i plaćanja doprinosa (član 64.).

Utvrđujući da je dokaz o plaćenom dospelom doprinosu uslov za overu zdravstvene knjižice zemljoradnika, osporenom odredbom Pravilnika nije, po oceni Ustavnog suda, uskraćeno ili ograničeno pravo na zaštitu zdravlja utvrđeno odredbom člana 30. Ustava, odnosno pravo na zdravstvenu zaštitu utvrđeno odredbom člana 40. stav 1. Ustava niti je povređena odredba člana 68. stav 2. Ustava, kojom je utvrđeno da sredstva za ostvarivanje obaveznog socijalnog osiguranja obezbeđuju, pored ostalih, i drugi osiguranici, dakle i poljoprivrednici (zemljoradnici), jer se navedena Ustavom utvrđena prava obezbeđuju i ostvaruju, u skladu sa zakonom, obaveznim osiguranjem za koje sredstva obezbeđuju i osiguranici-poljoprivrednici.

Polazeći od odredaba Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o doprinosima za obavezno zdravstveno osiguranje, prema kojima se prava iz zdravstvenog osiguranja ostvaruju pod uslovom da je dospeli doprinos za zdravstveno osiguranje plaćen, odnosno da se prava iz zdravstvenog osiguranja ostvaruju na osnovu isprave o osiguranju koju overava matična filijala Zavoda na osnovu dokaza da je uplaćen dospeli doprinos, donosilac osporenog Pravilnika, uslovljavajući osporenim odredbom overu zdravstvene knjižice zemljoradnika dokazom o plaćenim doprinosima, nije izašao iz granica zakonom utvrđenih ovlašćenja. Stoga je osporena odredba Pravilnika, po oceni Ustavnog suda, u saglasnosti s Ustavom i zakonom.

Na osnovu izloženog i člana 46. tačka 9) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 12/2006)
 IY-233/2005 od 22.12.2005. godine

Opšta sednica Vrhovnog suda ovlašćena je da Poslovníkom reguliše pitanja koja se odnose na sastav veća i rukovođenje radom tog veća, a u okviru toga i pitanje ko zamenjuje predsednika veća u njegovoj odsutnosti.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakovitosti člana 13. stav 3. Poslovníka o uređenju i radu Vrhovnog suda Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 5/02, 46/02 i 72/04).

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakovitosti odredbe člana 13. stav 3. Poslovníka navedenog u izreci. Inicijator navodi da osporena odredba Poslovníka, kojom je propisano da prvi član sudijskog veća zamenjuje predsednika veća u njegovoj odsutnosti, nije u saglasnosti sa članom 43. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, iz razloga što odluku, odnosno rešenje, koje donosi sudijsko veće, treba da potpiše predsednik veća, a ne prvi član veća. Inicijator iznosi da su sudijska veća uvek sastavljena u "neparnom sastavu" da bi se obezbedila većina pri odlučivanju, a koja se

može dovesti u pitanje u slučaju odsutnosti pojedinog člana veća. U vezi sa tim, inicijator ističe da se osporena odredba Poslovnika zloupotrebljava i da potpisivanje prvog člana veća umesto predsednika "predstavlja kršenje zakona od strane sudija".

S obzirom na to da Vrhovni sud Srbije u ostavljenom roku nije dostavio odgovor na navode iz inicijative, Ustavni sud je, na osnovu odredbe člana 16. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05) nastavio postupak.

U sprovedenom postupku pred Ustavnim sudom utvrđeno je da je Opšta sednica Vrhovnog suda Srbije, donela Poslovnik o uređenju i radu Vrhovnog suda Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 5/02, 46/02 i 72/04). Odredbama člana 13. Poslovnika, pored ostalog, propisano je: da sudsko veće odlučuje o konkretnim predmetima iz nadležnosti suda (stav 1); da se godišnjim rasporedom poslova Vrhovnog suda utvrđuje broj i sastav veća u svakom odeljenju i određuju predsednici veća (stav 2.) i da predsednika veća zamenjuje prvi član veća koji je ovlašćen da vrši sve poslove predsednika veća u njegovoj odsutnosti (stav 3).

Odredbom člana 102. Ustava Republike Srbije utvrđeno je da se organizacija, osnivanje, nadležnost i sastav sudova i postupak pred sudovima uređuju zakonom.

Odredbom člana 31. Zakona o uređenju sudova ("Službeni glasnik RS", br. 63/01, 42/02 ... i 101/05) propisano je da godišnji raspored poslova u Vrhovnom sudu Srbije utvrđuje predsednik suda na opštoj sednici. Odredbom člana 41. Zakona propisano je da Opšta sednica Vrhovnog suda Srbije, pored ostalog, donosi poslovnik o uređenju i radu Vrhovnog suda Srbije. Odredbama člana 47. st. 1. i 2. Zakona propisano je da Vrhovni sud Srbije ima poslovnik kojim detaljnije propisuje unutrašnje uređenje i rad suda, kao i da se poslovnik objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odredbom člana 43. stav 2. Zakona o upravnim sporovima ("Službeni glasnik SRJ", broj 46/96) propisano je da original presude, odnosno rešenja potpisuje predsednik veća i zapisničar.

Polazeći od navedenih odredaba Ustava i Zakona o uređenju sudova, prema oceni Ustavnog suda, proizlazi da je Opšta sednica Vrhovnog suda ovlašćena da u okviru uređivanja unutrašnjeg uređenja i rada Suda, Poslovníkom reguliše pitanja koja se odnose na sastav veća i rukovođenje radom tog veća, a u okviru toga i pitanje ko zamenjuje predsednika veća u njegovoj odsutnosti. Pored toga, Ustavni sud je ocenio, da osporena odredba Poslovnika nije u suprotnosti sa odredbom člana 43. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, jer se osporenom odredbom Poslovnika ne dovodi u pitanje ostvarivanje zakonom propisanog broja članova veća koji će odlučivati u konkretnim predmetima iz nadležnosti suda, kao ni pitanje potpisivanja od strane predsednika veća presuda odnosno rešenja donetih u tim predmetima. Naime, u slučaju odsutnosti predsednika veća, prvi član veća je prema Poslovníku ovlašćen da vrši sve poslove predsednika veća, što znači i da predsedava većem kada veće odlučuje o konkretnim predmetima, kao i da potpisuje original presude, odnosno rešenja donetog u tim predmetima.

U vezi sa navodima inicijatora da se osporena odredba člana 13. stav 3. Poslovnika zloupotrebljava od strane sudija, Ustavni sud je ocenio da je to pitanje primene Poslovnika o čemu Sud, saglasno članu 125. Ustava, nije nadležan da odlučuje.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
 IY-155/2004 od 08.12.2005. godine

3. PROPISI OPŠTINA I GRADOVA

a) Opština i grad

Nije saglasno zakonu uređivanje odlukom skupštine mesne zajednice načina odlučivanja o obrazovanju, području za koje se obrazuju i ukidaju mesne zajednice i o drugim oblicima mesne samouprave, jer se ta pitanja uređuju zakonom i statutom jedinice lokalne samouprave.

Ustavni sud je doneo:

ODLUKU

1. Utvrđuje se da odredbe člana 7. Odluke o mesnoj samoupravi ("Službeni list grada Kragujevca", broj 5/2005) nisu u saglasnosti sa zakonom.
2. Obustavlja se postupak za ocenu zakonitosti odredaba člana 47. Odluke iz tačke 1.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenjivanje zakonitosti čl. 7. i 47. Odluke o mesnoj samoupravi, koju je donela Skupština grada Kragujevca, na sednici održanoj 18. marta 2005. godine. Inicijator navodi da član 7. Odluke, kojim je propisano da o obrazovanju nove, spajanju, podeli i ukidanju mesne zajednice odlučuju građani na referendumu koji raspisuje Skupština grada, nije u saglasnosti sa odredbom člana 71. stav 1. Zakona o lokalnoj samoupravi, prema kojoj odlučivanje o navedenim pitanjima spada u nadležnost skupštine jedinice lokalne samouprave. Odredbe člana 47. Odluke, kojima je uređeno pitanje rešavanja sporova koji nastaju između građana i pravnih lica sa teritorije mesne zajednice, po mišljenju inicijatora, nisu u saglasnosti sa odredbama Zakona o posredovanju-medijaciji kojima je to pitanje uređeno.

U odgovoru Skupštine grada Kragujevca na navode iz inicijative ističe se, pored ostalog, da se osporene odredbe člana 7. Odluke zasnivaju na odredbi člana 68. stav 1. Zakona o lokalnoj samoupravi kojom je propisano da skupština jedinice lokalne samouprave može na sopstvenu inicijativu da raspiše referendum po pitanjima iz svog delokruga, pa tako i u vezi sa pitanjima obrazovanja i ukidanja mesnih zajednica i drugih oblika mesne samouprave. U vezi sa osporenim članom 47. Odluke, u odgovoru se navodi da je taj član ukinut Odlukom o izmenama i dopunama Odluke o mesnoj samoupravi ("Službeni list grada Kragujevca", broj 16/2005), a da mirovna veća do tada nisu ni formirana.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je osporenim članom 7. Odluke propisano da o obrazovanju nove, spajanju, podeli i ukidanju mesne zajednice odlučuju građani na referendumu koji raspisuje Skupština Grada, a da se predlog za raspisivanje referenduma podnosi u skladu sa Zakonom i Statutom Grada. Osporenim članom 47. Odluke koji je prestao da važi stupanjem na snagu Odluke o izmenama i dopunama Odluke o mesnoj samoupravi ("Službeni list grada Kragujevca", broj 16/2005) bilo je propisano: da za rešavanje međusobnih sporova koji nastanu između građana i građana i pravnih lica sa teritorije mesne zajednice, Saveti građana mogu formirati mirovna veća (stav 1.); da mirovna veća rešavaju sporove usaglašavanjem i posredovanjem (stav 2.); da su odluke donete na mirovnom veću obavezujuće za učesnike u mirnom rešavanju spora (stav 3.); da se aktom o obrazovanju mirovnog veća utvrđuje: naziv, sedište i nadležnost mirovnog veća, broj članova, način

njihovog izbora i razrešenja, period na koji se biraju, obezbeđenje sredstava i uslovi rada, postupak pred mirovnim većem i druga pitanja od značaja za njegov rad (stav 4.).

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je: da je opština teritorijalna jedinica u kojoj se ostvaruje lokalna samouprava (član 7. stav 1.) i da se sistem lokalne samouprave uređuje zakonom (član 113. stav 2.).

Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/2002, 33/2004 i 135/2004) propisano je: da radi zadovoljavanja opštih, zajedničkih i svakodnevnih potreba stanovništva na određenom području, jedinica lokalne samouprave može da obrazuje mesnu zajednicu ili drugi oblik mesne samouprave, u skladu sa zakonom i statutom (član 7.); da su oblici neposrednog učešća građana u ostvarivanju lokalne samouprave: građanska inicijativa, zbor građana i referendum, i da se oblici neposredne samouprave građana uređuju zakonom i statutom (član 65.); da skupština jedinice lokalne samouprave može na sopstvenu inicijativu da raspiše referendum o pitanjima iz svog delokruga, a da je dužna da raspiše referendum o pitanju iz svog delokruga na zahtev građana u jedinici lokalne samouprave, na način utvrđen zakonom i statutom (član 68. st. 1. i 2.); da skupština jedinice lokalne samouprave odlučuje o obrazovanju, području za koje se obrazuje i ukidanju mesnih zajednica i drugih oblika mesne samouprave i da odluku donosi većinom glasova od ukupnog broja odbornika (član 71.).

Statutom grada Kragujevca ("Službeni list grada Kragujevca", broj 3/2002) određeno je: da skupština može raspisati referendum o pitanjima iz svog delokruga na predlog najmanje jedne trećine od ukupnog broja odbornika, gradonačelnika ili usvajanjem građanske inicijative (član 72. stav 1.), kao i da je skupština dužna da raspiše referendum o pitanjima iz svog delokruga na zahtev najmanje 20% birača koji su upisani u birački spisak na dan predaje zahteva građana Skupštini, o pitanjima koja se tiču: promena granica Grada, promene granica gradskih opština, obrazovanju, ukidanju, spajanju i pripajanju mesnih zajednica i uvođenju samodoprinosu (član 73. stav 1.); da Skupština donosi odluku o obrazovanju, području za koje se obrazuje i ukidanju mesnih zajednica ili drugih oblika mesne samouprave većinom glasova od ukupnog broja odbornika (član 77. stav 1.).

Imajući u vidu da je Ustavom utvrđeno da se sistem lokalne samouprave uređuje zakonom, te da je Zakonom o lokalnoj samoupravi propisano da skupština jedinice lokalne samouprave odlučuje o obrazovanju, području za koje se obrazuje i ukidanju mesnih zajednica i drugih oblika mesne samouprave, i da se pitanja neposredne samouprave građana, a to znači i pitanje referenduma, uređuju zakonom i statutom jedinice lokalne samouprave, Ustavni sud je ocenio da osporene odredbe člana 7. Odluke, kojima je propisano da o navedenim pitanjima odlučuju građani na referendumu, nisu u saglasnosti sa zakonom. Naime, Zakon o lokalnoj samoupravi, po shvatanju Suda, neposredno određuje nadležnost skupštine jedinice lokalne samouprave za donošenje odluke ove vrste, odnosno ne ostavlja mogućnost drukčijeg određivanja postupka donošenja aktima jedinice lokalne samouprave. Takođe, skupština opštine, odnosno grada, po shvatanju Suda, ovlašćena je u skladu sa zakonom i statutom da o pitanjima iz svoje nadležnosti organizuje referendum građana radi prethodnog izjašnjavanja ili potvrđivanja akata koje donosi, ali ne i da menja zakonom utvrđenu nadležnost za njihovo donošenje, kako je to propisano osporenim članom 7. Odluke o mesnoj samoupravi.

Ustavni sud je utvrdio da su u toku postupka pred Ustavnim sudom, osporene odredbe člana 47. Odluke prestale da važe i da do obrazovanja mirovnih veća predviđenog navedenim odredbama Odluke nije došlo, te je, saglasno članu 25. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik

RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), obustavio postupak za ocenu zakonitosti navedenih odredaba Odluke.

Imajući u vidu izneto, a na osnovu odredaba člana 46. tačka 3) i člana 47. tačka 4) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava Republike Srbije, odredbe člana 7. Odluke navedene u tački 1. izreke, prestaju da važe danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda
IY-355/2005 od 29.12.2005. godine

("Službeni glasnik RS", broj 12/2006)

Nije u saglasnosti sa zakonom određivanje aktom lokalne samouprave da glavni stručnjaci koji se u opštinskoj upravi postavljaju imaju status pomoćnika predsednika opštine, jer se vršenje izvršne vlasti u opštini, na osnovu ustavnog ovlašćenja uređuje zakonom, a ne aktom jedinica lokalne samouprave.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

Utvrđuje se da odredbe člana 24. stav 2. u delovima koji glase: "pomoćnici predsednika Opštine" i "pomoćnici", stav 3, stav 4. u delu koji glasi: "i pomoćnika", stav 5, stav 6. u delu koji glasi: "i pomoćnika", člana 26, člana 27. stav 1. u delu koji glasi: "i pomoćnike" i st. 2. i 3. u delovima koji glase: "i pomoćnici" Odluke o opštinskoj upravi opštine Kruševac ("Službeni list opštine Kruševac", broj 11/2004), nisu u saglasnosti sa zakonom.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenjivanje zakonitosti odredaba člana 24. Odluke navedene u izreci, u delu kojim je predviđeno da se u opštinskoj upravi mogu postaviti pomoćnici predsednika opštine za pojedine oblasti, kao opštinski funkcioneri. Inicijator smatra da su osporene odredbe Odluke u suprotnosti sa odredbama člana 54. Zakona o lokalnoj samoupravi, kojima je predviđeno da predsednik opštine može da postavlja glavne stručnjake za pojedine oblasti, ali da oni nemaju status funkcionera opštine.

U odgovoru Skupštine opštine Kruševac se navodi da se glavni stručnjaci – pomoćnici predsednika opštine za pojedine oblasti, postavljaju u opštinskoj upravi za obavljanje određenih stručnih poslova i da nisu nosioci izvršne vlasti u opštini, niti obavljaju poslove iz nadležnosti predsednika opštine, već da status postavljenih lica na javnu funkciju imaju samo u pogledu ostvarivanja prava i obaveza koja se stiču na radu i po osnovu rada (mirovanje radnog odnosa i dr.).

U sprovedenom postupku, Ustavni sud je utvrdio da je odredbama člana 24. Odluke propisano: da se u Opštinskoj upravi postavlja glavni arhitekta opštine, a da se u Opštinskoj upravi mogu postaviti i drugi glavni stručnjaci – pomoćnici predsednika Opštine za pojedine oblasti (st. 1. i 2.); da broj pomoćnika i oblasti za koje se postavljaju određuje predsednik Opštine (stav 3.); da glavnog arhitektu i pomoćnika postavlja i razrešava predsednik Opštine (stav 4.); da glavni arhitekta i pomoćnici imaju

status postavljenog lica na javnu funkciju (stav 5.); da predsednik opštine utvrđuje koeficijente za obračun i isplatu plata glavnog arhitekta i pomoćnika, a o drugim pravima ovih lica rešava načelnik Opštinske uprave (stav 6.). Takođe, uvidom u odredbe Odluke u celini, Sud je utvrdio da je članom 26. Odluke propisano da pomoćnik vrši poslove iz delokruga predsednika opštine, a naročito: 1. prati, usmerava i koordinira rad nadležnih organa i organizacija na izvršavanju poslova opštine i predlaže mere za unapređenje rada; 2. pokreće inicijative i daje uputstva nadležnim organima i organizacijama za izradu programa i planova i iste objedinjava pre utvrđivanja predloga; 3. pokreće inicijative i daje uputstva nadležnim organizacionim jedinicama za izradu propisa iz određene oblasti; 4. razmatra nacрте akata koje predsednik opštine donosi ili predlaže Skupštini; 5. saraduje sa državnim organima, opštinama, preduzećima i ustanovama i drugim organizacijama u zemlji i inostranstvu u interesu opštine, a da je odredbama člana 27. Odluke određeno da administrativne poslove za glavnog arhitekta i pomoćnike obavlja Kabinet predsednika opštine odnosno odgovarajuća organizaciona jedinica opštinske uprave (stav 1.); da glavni arhitekta i pomoćnici mogu preko rukovodioca organizacionih jedinica ili neposredno da nalože zaposlenima u opštinskoj upravi izvršavanje odgovarajućeg radnog zadatka (stav 2.); da glavni arhitekta opštine i pomoćnici mogu da angažuju stručnjake iz javnih preduzeća i ustanova čiji je osnivač opština za izradu određenog predloga, analize i slično (član 3.).

Polazeći od toga da su navedenim članom 26., kao i odredbama člana 27. Odluke u odgovarajućim delovima, uređena pitanja koja su, po oceni Suda, u neposrednoj vezi sa osporenim odredbama člana 24. Odluke, Ustavni sud je, na osnovu člana 23. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), po sopstvenoj inicijativi, izvršio ocenu zakonitosti i tih odredaba Odluke.

Ustavom Republike Srbije je utvrđeno: da je opština teritorijalna jedinica u kojoj se ostvaruje lokalna samouprava (član 7. stav 1.); da opština, obrazuje organe, organizacije i službe za potrebe opštine i uređuje njihovu organizaciju i rad, kao i da se sistem lokalne samouprave uređuje zakonom (član 113. stav 1. tačka 7. i stav 2.).

Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 33/04 i 135/04) propisano je: da su organi opštine skupština opštine, predsednik opštine i opštinsko veće (član 25.); da izvršnu funkciju u opštini vrši predsednik opštine, koji ima zamenika koji ga zamenjuje u slučaju njegove odsutnosti i sprečenosti da obavlja svoju dužnost (član 40. st. 1. i 5.); da opštinsko veće pomaže predsedniku opštine u vršenju drugih poslova iz njegove nadležnosti (član 44. tačka 4.); da se u opštinskoj upravi može postaviti glavni arhitekta, koga postavlja i razrešava predsednik opštine, a da se mogu, u skladu sa zakonom, postaviti i drugi glavni stručnjaci za pojedine oblasti (primarna zdravstvena zaštita, zaštita životne sredine, poljoprivreda i dr. - član 54.).

Imajući u vidu da je sistem lokalne samouprave, saglasno Ustavu, uređen Zakonom o lokalnoj samoupravi, kojim je, između ostalog, propisano da izvršnu vlast u opštini vrši predsednik opštine i, pod određenim uslovima, njegov zamenik, a da se za obavljanje stručnih poslova za potrebe izvršne vlasti, u opštinskoj upravi mogu postaviti glavni arhitekta, odnosno drugi glavni stručnjaci za pojedine oblasti, Ustavni sud je ocenio da odredbe čl. 24, 26. i 27. Odluke, u delovima kojima je određeno da drugi glavni stručnjaci koji se u opštinskoj upravi postavljaju, imaju status pomoćnika predsednika opštine i vrše poslove iz delokruga predsednika opštine, nisu u saglasnosti sa Zakonom. Naime, navedenim odredbama Odluke, po oceni Suda, proširen je pojam nosilaca funkcije izvršne vlasti u opštini, odnosno uređeno je vršenje izvršne vlasti u opštini, koje se na osnovu ustavnog ovlašćenja uređuje zakonom a ne aktima jedinice lokalne samouprave.

Polazeći od izloženog, a na osnovu člana 46. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava Republike Srbije, odredbe Odluke o opštinskoj upravi opštine Kruševac, u delovima naznačenim u izreci, prestaju da važe danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda
IY-319/2005 od 29.12.2005. godine

("Službeni glasnik RS", broj 12/2006)

Uređivanje organizacije vršenja lokalne vlasti, a u tom okviru i izvršne, po svojoj prirodi i značaju predstavljaju pitanja sistema lokalne samouprave, koja se na osnovu ustavnog ovlašćenja uređuju zakonom, što osporene odredbe čini nesaglasnim sa zakonom.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

Utvrđuje se da odredbe člana 4. stav 2., čl. 14, 19, 20. i 23. Odluke o Opštinskom veću opštine Novi Pazar, broj 112-7 od 26. januara 2005. godine, nisu u saglasnosti sa zakonom.

Pred Ustavnim sudom Republike Srbije pokrenut je postupak za ocenu zakonitosti odredaba čl. 4, 14, 19, 20. i 23. Odluke o Opštinskom veću opštine Novi Pazar, koju je Skupština opštine Novi Pazar donela na sednici od 26. januara 2005. godine. U predlogu se, pored ostalog, navodi da Skupština opštine Novi Pazar, pri donošenju osporene Odluke, nije uzela u obzir odredbu člana 30. tačka 9) Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 33/04 i 135/04) prema kojoj skupština opštine bira opštinsko veće na predlog predsednika opštine, da Zakon o lokalnoj samoupravi ne daje ovlašćenje skupštini opštine da donosi akt o nadležnostima i načinu rada opštinskog veća, kao i da su se odnosi uređeni osporenim odredbama Odluke mogli urediti samo zakonom.

U odgovoru Komisije za statutarna, organizaciona i normativna pitanja Skupštine opštine Novi Pazar se, pored ostalog, navodi: da je osporena Odluka doneta u cilju što efikasnijeg rada opštinskog veća, s obzirom da su odredbama čl. 43. i 44. Zakona o lokalnoj samoupravi propisani samo način izbora i zadaci opštinskog veća, te da su odlukom uređena pitanja koja nisu uređena Zakonom o lokalnoj samoupravi i Statutom opštine: da odredba člana 4. stav 2. Odluke prema kojoj Veće iz svojih redova bira člana koji će predstavljati Veće nije nesaglasna sa zakonom, jer je članom 40. stav 7. Zakona o lokalnoj samoupravi propisano da predsednik opštine predsedava opštinskim većem, ali da zakon ne uređuje ko predstavlja ovaj organ; da je u članu 14. Odluke propisana mogućnost "da Opštinskim većem, pored predsednika opštine, u izuzetnim slučajevima, predsedava i član Veća", te da se ne spori predsedniku opštine pravo da saziva sednice Veća i njima predsedava, ali se smatra da predsednik opštine nema pravo da sprečava održavanje sednica Opštinskog veća, pa je iz tih razloga, pored ostalog, predviđena mogućnost da poslove predsedavanja Većem obavlja i član Veća, kao i da se odredbama čl. 19, 20. i 23. osporene Odluke samo precizira način obavljanja poslova od strane Opštinskog veća koji su propisani članom 43. stav 1. i članom 60. stav 2. Zakona o lokalnoj samoupravi.

Osporenim odredbama Odluke je propisano: da Veće iz reda svojih članova određuje člana koji će predstavljati Veće (član 4. stav 2.); da je predsjednik opštine dužan da u roku od tri dana sazove sednicu Veća na predlog jedne trećine članova Veća ili predsjednika Skupštine opštine, da ukoliko predsjednik opštine, odnosno zamenik predsjednika opštine ne sazovu sednicu, sednicu može sazvati član Veća određen od strane predlagača, pri čemu Veće javnim glasanjem određuje člana koji će predsedavati sednicom (član 14.); da, kada dođe do nemogućnosti u ostvarivanju funkcija Skupštine opštine i predsjednika opštine u vršenju poslova iz nadležnosti organa opštine, predsjednik opštine, predsjednik skupštine opštine ili najmanje jedna trećina članova Veća su dužni da pokrenu postupak pred Većem za otklanjanje uzroka koji su doveli do te nemogućnosti. U slučaju da postupak predloži predsjednik Skupštine opštine ili jedna trećina članova Veća predsjednik je dužan da sazove sednicu Veća u roku koji ne može biti duži od sedam dana od dana dostavljanja predloga, a ukoliko predsjednik opštine ne sazove sednicu u utvrđenom roku, sednicu Veća može sazvati zamenik predsjednika opštine, predsjednik Skupštine opštine ili član Veća određen od strane predlagača, ukoliko se postupak pokreće po predlogu najmanje jedne trećine članova Veća (član 19.); da sednici Veća u slučaju iz člana 19. Odluke, pored članova Veća i predsjednika opštine, obavezno prisustvuju i mogu učestvovati u radu, bez prava odlučivanja: predsjednik Skupštine opštine, predstavnici odborničkih grupa, političkih stranaka, političkih organizacija i grupa građana koje su osvojile mandate u Skupštini (član 20.) i da o podnetom zahtevu za rešavanje sukoba nadležnosti između opštinske uprave i drugih preduzeća, organizacija i ustanova, kada na osnovu odluke Skupštine opštine, odlučuju o pojedinim pravima građana, pravnih lica i drugih subjekata, Veće bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana obavestava predsjednika opštine, koji saziva sednicu Veća, odnosno sednicu nadležnog radnog tela Veća, a ukoliko predsjednik opštine ne sazove sednicu Veća, sednica se saziva u skladu sa odredbama člana 19. Odluke (član 23.).

Članom 113. stav 2. Ustava Republike Srbije je utvrđeno da se sistem lokalne samouprave uređuje zakonom.

Zakonom o lokalnoj samoupravi propisano je: da izvršnu funkciju u opštini vrši predsjednik opštine, da predsjednik opštine ima zamenika koji ga zamenjuje u slučaju njegove odsutnosti i sprečenosti da obavlja svoju dužnost i da predsjednik opštine predsedava opštinskim većem (član 40. st. 1, 5. i 7.); da je opštinsko veće organ koji usklađuje ostvarivanje funkcija predsjednika opštine i skupštine opštine i vrši kontrolnu i nadzornu funkciju nad radom opštinske uprave, da opštinsko veće čini do 11 članova koje, na predlog predsjednika opštine, bira skupština opštine, većinom glasova od ukupnog broja odbornika, na period od četiri godine i da je zamenik predsjednika opštine član opštinskog veća po funkciji (član 43. st. 1, 2. i 3.). Odredbama čl. 41. i 42. Zakona utvrđene su funkcije i prestanak mandata predsjednika opštine, a odredbama člana 44. Zakona poslovi opštinskog veća.

Po oceni Ustavnog suda, uređivanje sistema lokalne samouprave obuhvata, kao njegov bitan deo, pored ostalog, i uređivanje organizacije, ovlašćenja i nadležnosti organa jedinice lokalne samouprave, kao i njihovih međusobnih odnosa u vršenju poslova lokalne samouprave. Zakon o lokalnoj samoupravi je ova pitanja uredio jednako i na isti način za sve jedinice lokalne samouprave, sem izuzetaka utvrđenih samim Zakonom, s obzirom na potrebu da građani u svakoj jedinici lokalne samouprave ostvaruju pravo na lokalnu samoupravu pod istim i ravnopravnim uslovima, kada su u pitanju ovlašćenja i organizacija osnovnih organa jedinice lokalne samouprave. Takođe, odredbama čl. 40. do 44. Zakon je uredio položaj, ulogu i odnose predsjednika opštine i

opštinskog veća, kao nosioca izvršne funkcije, i način i oblik njenog vršenja na sistemski i jedinstven način.

Osporenim odredbama člana 4. stav 2. i čl. 14, 19, 20. i 23. Odluke, po oceni Ustavnog suda, menjaju se odnosi predsednika opštine i opštinskog veća utvrđeni u odredbama čl. 40. do 44. Zakona o lokalnoj samoupravi. Naime, osporenim odredbama Odluke ograničava se funkcija predsedniku opštine da predstavlja Veće, utvrđuje obaveza postupanja predsednika opštine u pojedinim slučajevima na osnovu zahteva predsednika skupštine opštine i jedne trećine članova Veća i van slučajeva predviđenih Zakonom o lokalnoj samoupravi i određuje poseban sastav sednice Veća u slučaju odlučivanja o nesaglasnosti u radu organa jedinice lokalne samouprave. Kako se, po oceni Ustavnog suda, radi o uređivanju organizacije vršenja lokalne vlasti, i u tom okviru i izvršne, a što, po svojoj prirodi i značaju predstavlja pitanje sistema lokalne samouprave koje se, na osnovu ustavnog ovlašćenja, uređuje zakonom, to osporene odredbe člana 4. stav 2. i čl. 14, 19, 20. i 23. Odluke nisu u saglasnosti sa Zakonom o lokalnoj samoupravi.

Polazeći od izloženog i na osnovu člana 46. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava Republike Srbije, odredbe Odluke o Opštinskom veću opštine Novi Pazar navedene u izreci prestaju da važe danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 111/2005)
IY-52/2005 od 03.11.2005. godine

Osporene odredbe u delovima u kojima je propisano da opštinsko veće odlučuje o korišćenju sredstava stalne i tekuće rezerve, prenosu sredstava na određene pozicije u budžetu i promeni u aproprijacijama nisu u saglasnosti sa zakonom.

Ustavni sud je doneo:

ODLUKU

1. Utvrđuje se da odredbe čl. 6, 7, 14, 16. i 26, u delovima koji glase: "Opštinsko veće" i odredba člana 22. stav 2. Odluke o budžetu opštine Novi Pazar za 2005. godinu ("Službeni list opštine Novi Pazar", broj 4/2005), nisu u saglasnosti s Ustavom i zakonom.

2. Odbija se predlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredbe člana 13. Odluke iz tačke 1.

Ustavnom sudu podnet je predlog za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti odredaba Odluke o budžetu opštine Novi Pazar za 2005. godinu navedenih u izreci. Predlagač navodi da odredbe čl. 6, 7, 16. i 26. Odluke, kojima je utvrđeno da odluke o korišćenju stalne i tekuće budžetske rezerve, promeni u aproprijacijama i zaduživanju za kapitalne investicije, donosi opštinsko veće, nisu u saglasnosti sa odredbama Zakona o lokalnoj samoupravi i Zakona o budžetskom sistemu prema kojima navedene odluke donosi izvršni organ lokalne vlasti, odnosno predsednik opštine. Osporavajući član 13.

Odluke, predlagač navodi da iznos utvrđen tom odredbom nije dovoljan za pokriće rashoda po osnovu subvencija javnim nefinansijskim subjektima, a u pogledu odredbe člana 14. stav 2. Odluke navodi da "pozicija 123, na koju se ta odredba odnosi, nije sadržana u tabelarnom prikazu budžeta". Zakonitost odredbe člana 22. stav 2. Odluke kojom je propisano da se nabavkom male vrednosti smatra nabavka čija je procenjena vrednost od 100.000 dinara do 600.000 dinara, predlagač osporava u odnosu na odredbu člana 17. stav 2. Zakona o budžetu Republike Srbije za 2005. godinu kojom je utvrđeno da je gornji iznos javne nabavke male vrednosti 1.500.000 dinara. Predlagač osporava i postupak donošenja Odluke, navodeći da je Skupština usvojila Predlog odluke, "a da Odluka o budžetu formalno pravno nije doneta", te da konačni tekst Odluke "nije u saglasnosti sa usvojenim Predlogom odluke i dva usvojena amandmana".

U odgovoru Skupštine opštine Novi Pazar navodi se da opštinsko veće, saglasno odredbama člana 44. Zakona o lokalnoj samoupravi, ima ulogu izvršnog organa u vezi sa izvršenjem budžeta opštine, te da su stoga osporene odredbe Odluke u saglasnosti sa zakonom. U vezi sa postupkom donošenja Odluke, navodi se da je usvajajući Predlog odluke, Skupština opštine Novi Pazar donela Odluku o budžetu za 2005. godinu, nakon čega je izvršena pravno-tehnička redakcija Odluke.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je osporenim odredbama Odluke o budžetu opštine Novi Pazar za 2005. godinu ("Službeni list opštine Novi Pazar", broj 4/2005) utvrđeno: da opštinsko veće odlučuje o korišćenju sredstava stalne rezerve budžeta za namene utvrđene u članu 49. Zakona o budžetskom sistemu, u pojedinačnim slučajevima do iznosa od 10% planiranog, stalne budžetske rezerve u Odluci o budžetu (član 6. stav 2.); da odluku o korišćenju sredstava tekuće budžetske rezerve donosi opštinsko veće (član 7. stav 3.); da će se subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama prenositi iz: samodoprinosu, godišnje naknade za drumska motorna vozila, traktore i priključna vozila, naknade za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, prihoda od davanja u zakup, odnosno na korišćenje nepokretnosti u državnoj svojini koje koriste organi i organizacije opštine i koje koriste ustanove koje se finansiraju iz budžeta i naknada za uređivanje građevinskog zemljišta (član 13.); da će se sredstva planirana "na poziciji 119-Zgrade i građevinski objekti, glava 2.1" prenositi na osnovu odluke opštinskog veća. Sredstva planirana "na poziciji 123 -Tekuće subvencije za poljoprivredu, glava 2.12-sredstva za ostale potrebe" prenosiće se na osnovu odluke opštinskog veća (član 14.); da opštinsko veće može doneti odluku o promeni u aproprijacijama u skladu sa čl. 41. Zakona o budžetskom sistemu do 5% apsolutnog iznosa aproprijacije (član 16.); da se nabavkom male vrednosti smatra nabavka čija je procenjena vrednost od 100.000 dinara do 600.000 dinara (član 22. stav 2.); da opštinsko veće donosi odluku o zaduživanju za kapitalne investicije do iznosa koji ne može biti veći od 20% ukupno ostvarenih prihoda u 2004. godini (član 26.).

Ustavom Republike Srbije je utvrđeno: da je opština teritorijalna jedinica u kojoj se ostvaruje lokalna samouprava (član 7. stav 1.); da opštine imaju budžete u kojima se iskazuju svi njihovi prihodi i rashodi (član 69. stav 1.); da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, finansijski sistem (član 72. stav 1. tačka 4.); da opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom, donosi budžet i završni račun i da se sistem lokalne samouprave uređuje zakonom (član 113. stav 1. tačka 1. i stav 2.).

Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 33/04 i 135/04) propisano je: da skupština opštine, u skladu sa zakonom, donosi budžet i završni račun opštine, kao i akt o javnom zaduživanju opštine (član 30. tač. 2. i 14.); da izvršnu funkciju u opštini vrši predsednik opštine, koji je naredbodavac za izvršenje

budžeta (član 40. stav 1. i član 41. tačka 7.), te da je opštinsko veće organ koji usklauđuje ostvarivanje funkcija predsednika opštine i skupštine opštine (član 43. stav 1.) i utvrđuje predlog odluke o budžetu opštine (član 44. tačka 1.).

Zakonom o budžetskom sistemu ("Službeni glasnik RS", br. 9/2002, 87/2002, 61/2005 i 66/2005) propisano je da nadležni izvršni organ lokalne vlasti: odgovara lokalnoj skupštini za izvršenje budžeta lokalne vlasti (član 7. stav 2.); dostavlja lokalnoj skupštini predlog budžeta lokalne vlasti (član 15. stav 2. tačka 1.), donosi odluku o promeni u aproprijacijama i korišćenju sredstava tekuće budžetske rezerve (član 41. stav 6.); donosi, na predlog lokalnog organa uprave nadležnog za finansije, odluku o upotrebi tekuće budžetske rezerve (član 48. stav 3.) i rešenje o upotrebi sredstava stalne budžetske rezerve (član 49. stav 3.).

Imajući u vidu da je Zakonom o lokalnoj samoupravi propisano da opštinsko veće utvrđuje predlog odluke o budžetu opštine, da skupština opštine usvaja odluku o budžetu opštine, a da predsednik opštine vrši izvršnu funkciju u opštini i da je naredbodavac za izvršenje budžeta, kao i da je Zakonom o budžetskom sistemu propisano da je izvršenje budžeta opštine u nadležnosti izvršnog organa lokalne vlasti, Ustavni sud je ocenio da odredbe čl. 6, 7, 14. i 16. Odluke u delovima u kojima je propisano da opštinsko veće odlučuje o korišćenju sredstava stalne i tekuće rezerve, prenosu sredstava na određene pozicije u budžetu i promeni u aproprijacijama, nisu u saglasnosti sa zakonom. Odredba člana 26. Odluke, prema kojoj opštinsko veće donosi odluku o zaduživanju za kapitalne investicije, po oceni Ustavnog suda, nije u saglasnosti sa odredbom člana 33. stav 1. Zakona o javnom dugu ("Službeni glasnik RS", broj 61/2005), prema kojoj odluku o zaduživanju lokalne vlasti donosi nadležni organ lokalne vlasti i odredbom člana 30. tačka 14) Zakona o lokalnoj samoupravi kojom je utvrđeno da skupština opštine, u skladu sa zakonom, donosi akt o javnom zaduživanju opštine. Ocenjujući zakonitost osporene odredbe člana 22. stav 2. Odluke, kojom je utvrđeno da se nabavkom male vrednosti smatra nabavka čija je procenjena vrednost od 100.000 dinara do 600.000 dinara, Ustavni sud je utvrdio da je odredbom člana 123. stav 1. Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik RS", br. 39/02, 43/03 i 55/04) propisano da javna nabavka male vrednosti, u smislu ovog zakona, jeste nabavka čija je procenjena vrednost na godišnjem nivou niža od vrednosti određene u zakonu kojim se uređuje godišnji budžet Republike, a i da je, s tim u vezi, odredbom člana 17. stav 2. Zakona o budžetu Republike Srbije za 2005. godinu ("Službeni glasnik RS", broj 127/04) utvrđeno da se nabavkom male vrednosti, u smislu Zakona o javnim nabavkama, smatra nabavka čija je procenjena vrednost od 100.000 do 1.500.000 dinara. S obzirom da iz navedenog sledi da je pojam javne nabavke male vrednosti uređen zakonskim normama koje su imperativnog karaktera i ne mogu se menjati aktima naručilaca, Ustavni sud je ocenio da osporena odredba člana 22. stav 2. Odluke nije u saglasnosti sa zakonom.

Polazeći od odredaba člana 119. Ustava Republike Srbije, kojima je utvrđeno da zakon, statut autonomne pokrajine, drugi propis ili opšti akt mora biti saglasan s Ustavom, kao i da svaki drugi propis i opšti akt mora biti saglasan sa zakonom i ostalim republičkim propisima (st. 1. i 3.), Ustavni sud je ocenio da odredbe čl. 6, 7, 14, 16, člana 22. stav 2. i člana 26. Odluke, u delovima koji nisu u saglasnosti sa zakonom, nisu u saglasnosti ni s Ustavom.

U pogledu osporenog člana 13. Odluke, kojim su utvrđeni prihodi opštine iz kojih će se prenositi subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama, Ustavni sud je, polazeći od odredaba Ustava, kojima je utvrđeno da opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom, donosi budžet i završni račun i da opštini za obavljanje Ustavom i zakonom utvrđenih poslova pripadaju prihodi utvrđeni

zakonom (član 113. stav 1. tačka 1. i član 114. stav 1.), kao i od odredbe člana 102. Zakona o lokalnoj samoupravi kojom je propisano da jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom, odlučuje o visini sredstava za obavljanje svojih poslova, ocenio da je odredba člana 13. Odluke u saglasnosti s Ustavom i zakonom.

Razmatrajući navode predlagača u vezi sa postupkom donošenja Odluke, Ustavni sud je ocenio da, saglasno odredbama člana 125. Ustava, nije nadležan da odlučuje o povredama postupka donošenja Odluke na koje ukazuje predlagač, niti o međusobnoj saglasnosti odredaba čl. 13. i 14. Odluke sa sadržinom tabelarnog dela Odluke.

Imajući u vidu izneto, a na osnovu osnovu člana 46. tač. 1), 3) i 9) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava Republike Srbije odredbe Odluke navedene u tački 1. izreke prestaju da važe danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 109/2005)
IY-235/2005 od 13.10.2005. godine

Poveravanje vršenja poslova iz oblasti zaštite prava i interesa opštine Odeljenju za opštu upravu i zajedničke poslove, kao organizacionoj jedinici opštinske uprave na način kako je to utvrđeno osporenim odredbom Odluke, u granicama je ustavnih i zakonskih ovlašćenja opština.

Ustavni sud je doneo:

ODLUKU

Odbija se predlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredbe člana 11. stav 1. Odluke o opštinskoj upravi ("Službeni list opštine Priboj" broj 2/2004) u delu koji glasi: "pružanje pravne pomoći građanima, vrši poslove iz oblasti zaštite prava i interesa Opštine".

Pred Ustavnim sudom Republike Srbije pokrenut je postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 11. stav 1. Odluke o opštinskoj upravi u delu koji propisuje da Odeljenje za opštu upravu i zajedničke poslove, pored ostalog, vrši pružanje pravne pomoći građanima i poslove iz oblasti zaštite prava i interesa Opštine. Predlagač smatra da je osporeni deo stava 1. člana 11. Odluke suprotan članu 18. tač. 24. i 27. Zakona o lokalnoj samoupravi. Predlagač takođe smatra da su poslovi opštinske uprave uređeni u članu 48. tog zakona i da se u te poslove ne mogu "svrstati poslovi organizovanja vršenja poslova pravne zaštite i interesa opštine niti poslovi pružanja pravne pomoći građanima", te da Zakon o javnom pravobranilaštvu predviđa da poslove pravne zaštite imovinskih prava i interesa Republike, autonomne pokrajine, grada i opštine, obavlja javno pravobranilaštvo.

U odgovoru donosioca osporenog akta navodi se da je amandmanima na član 11. Odluke koji su ugrađeni u tekst Odluke propisano da Odeljenje za opštu upravu i zajedničke poslove vrši poslove iz oblasti zaštite prava i interesa opštine i da je Odluka objavljena u "Službenom listu opštine Priboj".

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je Odluku o opštinskoj upravi donela Skupština opštine Priboj na osnovu člana 57. stav 1. Zakona o

lokalnoj samoupravi i člana 51. Statuta opštine Priboj ("Službeni list opštine Priboj", broj 11/02). Prema osporenom članu 11. stav 1. Odluke, Odeljenje za opštu upravu i zajedničke poslove, pored ostalog, vrši poslove koji se odnose na pružanje pravne pomoći građanima i poslove iz oblasti zaštite prava i interesa Opštine.

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je da opština preko svojih organa, u skladu sa zakonom, pored ostalog, obrazuje organe, organizacije i službe za potrebe opštine i uređuje njihovu organizaciju i rad (član 113. stav 1. tačka 7.), te da opština ima statut kojim se, na osnovu Ustava i zakona utvrđuju poslovi opštine i organizacija i rad organa opštine, kao i druga pitanja od interesa za opštinu (član 115. stav 1.).

Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 34/04 i 135/04), utvrđeno je: da je opština odgovorna da pored ostalog, preko svojih organa, u skladu s Ustavom i zakonom, organizuje vršenje poslova pravne zaštite svojih prava i interesa; obrazuje organe, organizacije i službe za poslove opštine i uređuje njihovu organizaciju i rad i organizuje, po potrebi, službu pravne pomoći građanima (član 18. stav 1. tač. 24, 25. i 27.). Prema članu 48. Zakona, opštinska uprava pored zakonom određenih poslova obavlja i stručne i druge poslove koje utvrdi skupština opštine i predsednik opštine. Članom 57. stav 1. Zakona, propisano je da akt o organizaciji opštinske uprave donosi skupština opštine na predlog predsednika opštine.

Zakonom o javnom pravobranilaštvu ("Službeni glasnik RS", broj 43/91) u članu 1. utvrđeno je da poslove pravne zaštite imovinskih prava i interesa Republike Srbije, autonomne pokrajine, grada i opštine obavlja javno pravobranilaštvo, ako zakonom ili odlukom autonomne pokrajine, grada ili opštine nije drugačije određeno. Javno pravobranilaštvo je zakonski zastupnik Republike, autonomne pokrajine, grada i opštine.

Statutom opštine Priboj u članu 13. tačka 24. utvrđeno je da opština organizuje vršenje poslova pravne zaštite svojih prava i interesa. Prema članu 51. stav 3. Statuta, organizaciju, delokrug i način rada opštinske uprave utvrđuje Skupština opštine svojom odlukom, koja se donosi na predlog predsednika opštine, u skladu sa zakonom. Odredbom člana 55. Statuta utvrđeno je da poslove pravne zaštite imovinsko pravnih interesa opštine vrši opštinski javni pravobranilac.

Polazeći od navedenih ustavnih i zakonskih ovlašćenja, opština Priboj je navedenom Odlukom uredila organizaciju i delokrug rada organa opštinske uprave. Poveravanje vršenja poslova iz oblasti zaštite prava i interesa opštine Odeljenju, kao organizacionoj jedinici opštinske uprave na način, kako je to utvrđeno u članu 11. stav 1. Odluke, po oceni Ustavnog suda, u granicama je ustavnih i zakonskih ovlašćenja opštine iz člana 113. stav 1. tačka 7. Ustava, člana 18. tač. 24. i 25. i člana 48. Zakona o lokalnoj samoupravi kao i člana 1. Zakona o javnom pravobranilaštvu. Naime, skupština opštine je prema Ustavu ovlašćena da u skladu sa zakonom obrazuje organe, organizacije i službe i uređuje njihovu organizaciju i rad, a prema Zakonu o lokalnoj samoupravi odgovorna je da organizuje vršenje poslova pravne zaštite svojih prava i interesa i obrazuje organe i organizacije za potrebe opštine i uređuje njihov rad i organizaciju i po potrebi obrazuje službu pravne pomoći građanima. U osporenom delu Odluke, saglasno članu 48. tačka 6) Zakona o lokalnoj samoupravi, određeni su pored ostalog i poslovi iz oblasti zaštite prava i interesa opštine i pravne pomoći građanima, kao delokrug opštinske uprave, što nije suprotno ni sa ovlašćenjem opštine iz člana 1. Zakona o javnom pravobranilaštvu.

Zakon o javnom pravobranilaštvu nije opredelio položaj javnih pravobranilaštava u opštini, nego samo odredio poslove koje oni obavljaju, a opština je ovlašćena da u skladu s Ustavom i zakonom, uredi unutrašnju organizaciju i rad organa opštine, što je osporenom odredbom člana 11. stav 1. Odluke i učinjeno.

Na osnovu izloženog i člana 46. stav 1. tačka 9) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 89/2005)
 IY-147/2004 od 08.09.2005. godine

Skupština grada je ovlašćena da donosi budžet grada i da u okviru budžeta utvrđuje i raspoređuje sredstva budžeta korisnicima, po određenim namenama i određenim iznosima, na način propisan opštim aktom.

Ustavni sud je doneo:

REŠENJE

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredbe člana 7. Odluke o budžetu grada Niša za 2005. godinu ("Službeni list grada Niša", broj 99/04), u razdelu 3, broj pozicije 81 i 82, ekonomska klasifikacija 463.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredbe člana 7. Odluke navedene u izreci. Inicijator navodi da su osporenim Odlukom planirana sredstva za prevoz zaposlenih u obrazovanju, a "koja se na osnovu dogovora direktora osnovnih i srednjih škola isplaćuju zaposlenima na nejedinstven način, tako da se zaposlenima sa teritorije grada Niša vrši isplata stvarnih troškova u visini cene autobuske karte, odnosno 100 %, a zaposlenima koji stanuju van teritorije grada Niša do visine cene autobuske karte, ali samo za teritoriju grada". Inicijator ističe da se na taj način zaposleni koji rade u istoj školi dovode u neravnopravan položaj u pogledu naknade troškova prevoza i smatra da je time povređeno Ustavom zajamčeno pravo građana na jednakost.

U odgovoru Skupštine grada Niša navodi se da su osporenim Odlukom, u skladu sa odgovarajućim zakonskim odredbama, planirana sredstva za prevoz zaposlenih u osnovnom i srednjem obrazovanju na budžetskoj poziciji 81 i 82 sa ekonomskom klasifikacijom 463 – Donacije i transferi ostalim nivoima vlasti. Pored toga, u odgovoru se navodi i da se Odlukom o budžetu ne utvrđuje pravo na naknadu troškova za dolazak i odlazak sa rada, već se samo obezbeđuju sredstva za te namene.

U sprovedenom postupku pred Ustavnim sudom utvrđeno je da je Skupština grada Niša, na sednici održanoj dana 23. decembra 2004. godine, pozivajući se na član 18. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02 i 33/04), član 25. stav 1. Zakona o budžetskom sistemu ("Službeni glasnik RS", br. 9/02 i 87/02) i član 34. stav 1. tačka 2. Statuta grada Niša ("Službeni list grada Niša", broj 26/02), donela Odluku o budžetu grada Niša za 2005. godinu ("Službeni list grada Niša", broj 99/2004). Odredbom člana 7. Odluke propisano je da se sredstva utvrđena članom 6. ove odluke raspoređuju po funkcionalnoj, ekonomskoj i organizacionoj klasifikaciji i to na način propisan Odlukom. U okviru člana 7. Odluke u razdelu 3, broj pozicije 81 i 82, ekonomska klasifikacija 463 – Donacije i transferi ostalim nivoima vlasti, raspoređena su, pored ostalog, i sredstva za tekuće rashode (naknade za zaposlene, stalni troškovi,

troškovi putovanja i dr.) i to za osnovno obrazovanje (na poziciji 81) i srednje obrazovanje (na poziciji 82).

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je: da su građani jednaki u pravima i dužnostima i imaju jednaku zaštitu pred državnim organima bez obzira na rasu, pol, rođenje, jezik, nacionalnu pripadnost, veroispovest, političko ili drugo uverenje, obrazovanje, socijalno poreklo, imovno stanje ili koje lično svojstvo (član 13.); da opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom, donosi program razvoja, urbanistički plan, budžet i završni račun (član 113. stav 1. tačka 1.).

Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 33/04 i 135/04) propisano je: da je opština odgovorna da, preko svojih organa, u skladu s Ustavom i zakonom donosi budžet i završni račun (član 18. stav 1. tačka 3)); da skupština opštine, u skladu sa zakonom donosi budžet i završni račun opštine (član 30. tačka 2)); da organi grada obavljaju poslove predviđene tim zakonom za organe opštine kao i druge poslove utvrđene zakonom i statutom grada (član 46. stav 1.). Zakonom o budžetskom sistemu ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 87/02 ... i 101/05) propisano je da Narodna skupština, odnosno lokalna skupština donosi budžet Republike, odnosno budžet lokalne vlasti (član 25. stav 1.). Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Službeni glasnik RS", br. 62/03, 64/03 ... i 101/05) propisano je da se u budžetu jedinice lokalne samouprave u oblasti osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja obezbeđuju sredstva za prevoz zaposlenih (član 143. stav 2. tačka 2)). Zakonom o radu ("Službeni glasnik RS", br. 24/05 i 61/05) propisano je da zaposleni ima pravo na naknadu troškova u skladu s opštim aktom i ugovorom o radu, i to za dolazak i odlazak sa rada, u visini cene prevozne karte u javnom saobraćaju (član 118. stav 1. tačka 1)).

Polazeći od navedenih ustavnih i zakonskih odredaba, proizlazi da je Skupština grada Niša ovlašćena da donese budžet grada Niša i da u okviru budžeta utvrdi i raspoređivanje sredstava budžeta po korisnicima, po određenim namenama i u određenim iznosima, na način propisan osporenim delom Odluke. U pogledu navoda inicijatora o nejednakom tretmanu zaposlenih u pogledu utvrđivanja prava na naknadu troškova prevoza, Ustavni sud je ocenio da se osporenim delom Odluke ne utvrđuje pravo na naknadu troškova prevoza, već se samo raspoređuju sredstva za te namene. Naime, pravo na naknadu troškova prevoza za odlazak i dolazak sa rada, prema članu 118. stav 1. tačka 1) Zakona o radu utvrđuje se u visini cene prevozne karte u javnom saobraćaju, u skladu s opštim aktom i ugovorom o radu, dok se u budžetu jedinice lokalne samouprave, prema odredbi člana 143. stav 2. tačka 2) Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja obezbeđuju sredstva za prevoz zaposlenih u oblasti osnovnog i srednjeg obrazovanja.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje

IY-210/2005 od 22.12.2005. godine

b) Planiranje i izgradnja naselja i prostora

Opština nema zakonsko ovlašćenje da bliže uređuje uslove i način izgradnje objekata, odnosno izvođenja radova za koje se ne izdaje odobrenje za izgradnju, stoga je osporena Odluka nesaglasna sa zakonom.

Ustavni sud je doneo:

ODLUKU

Utvrđuje se da Odluka o izgradnji objekata i izvođenju radova za koje se ne izdaje odobrenje za izgradnju ("Službeni list Pčinjskog okruga", broj 27/03), koju je donela Skupština opštine Vranje, nije u saglasnosti sa zakonom.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje nezakonitosti Odluke navedene u izreci. U inicijativi se navodi da je osporena Odluka u celini nesaglasna sa odredbama člana 2. tač. 22. i 29. Zakona o planiranju i izgradnji, pri čemu se posebno ukazuje na nezakonitost odredaba člana 3. i člana 7. st. 2. i 5. Odluke. Takođe se ukazuje na nepreciznost osporenih odredaba Odluke, posledice koje mogu da proizvedu, kao i na nepostojanje odgovarajućih pravnih sredstava za zaštitu prava korisnika susednih parcela, jer se sporni objekti grade samo na osnovu prijave. Inicijator smatra da je osporena Odluka nezakonita i zbog toga što se u uvodu ne poziva na zakonski osnov, već na ovlašćenje utvrđeno Statutom opštine Vranje.

U odgovoru Skupštine opštine Vranje navodi se da Zakonom o planiranju i izgradnji nije predviđeno ovlašćenje opštine da bliže uređuje uslove izgradnje objekata i izvođenja radova za koje se ne izdaje odobrenje za izgradnju, ali je donošenje ovakve Odluke bilo neophodno da bi se veličina i visina pomoćnih objekata, odstojanje od susedne parcele i izgradnja ovih objekata "dovela u normalne okvire". Ističe se da je, u pogledu propisanih uslova, osporena Odluka u saglasnosti sa Pravilnikom o opštim uslovima o parcelaciji, izgradnji i sadržini, uslovima i postupku izdavanja akta o urbanističkim uslovima za objekte za koje odobrenje za izgradnju izdaje opštinska, odnosno gradska uprava ("Službeni glasnik RS", broj 75/03).

Po sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je Odlukom o izgradnji objekata i izvođenju radova za koje se ne izdaje odobrenje za izgradnju ("Službeni list Pčinjskog okruga", broj 27/03) Skupština opštine Vranje utvrdila način i uslove izgradnje objekata i izvođenja radova za koje se ne izdaje odobrenje za izgradnju (član 1.) i bliže odredila koji su to objekti i radovi (član 2.). Prema osporenom članu 3. Odluke, pomoćni objekat jeste objekat koji služi korišćenju stambenog i drugog objekta, a gradi se na istoj građevinskoj parceli (ostava - šupa, nadstrešnica, garaža, kotlarnica, septička jama, bunari, ograde, pojedinačni elektrodistributivni stubovi, tipske trafo-stanice 16.04 kv). Odluka upućuje na odgovarajuće odredbe Zakona o planiranju i izgradnji, koje bliže definišu radove na adaptaciji, sanaciji, tekućem održavanju i promeni namene objekta (član 5.), kao i na odgovarajuće odredbe Pravilnika u vezi sa objektima, koji nisu obuhvaćeni ovom odlukom (čl. 8. i 9.). Za određene pomoćne objekte (šupe, ostave, nadstrešnice, garaže, kotlarnice i dr.), Odlukom je određena lokacija na građevinskoj parceli i površina objekta zavisno od tipa naseljenog mesta u kome se grade (član 6.), utvrđeni su spratnost, udaljenost i položaj pomoćnog objekta u odnosu na susednu parcelu (član 7.) i određen je način prijave, kao i dokumentacija na osnovu koje se vrši izgradnja pomoćnog objekta i izvođenje radova za koje se ne izdaje odobrenje za izgradnju (član 10.).

Zakonom o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", broj 47/03) uređuju se, pored ostalog, uslovi i način planiranja i uređenja prostora, uređivanja i korišćenja građevinskog zemljišta i izgradnje objekata (član 1.) i određuje značenje pojmova: "idejni projekat", "adaptacija", "sanacija" i "pomoćni objekat" (član 2. tač. 18, 27, 28 i 30).

Odredbama čl. 88 do 127. Zakona uređena je materija koja se odnosi na izgradnju objekata. Prema članu 88. Zakona, izgradnja objekta vrši se na osnovu odobrenja za izgradnju, a prema tehničkoj dokumentaciji za izgradnju objekta, koja se izrađuje kao generalni projekat, idejni projekat, glavni projekat, izvođački projekat i projekat izvedenog objekta. Zakonodavac je predvideo mogućnost da se određeni objekti grade i pojedini radovi izvode bez građevinske dozvole i takvu mogućnost je uredio odredbama člana 97. Zakona, prema kome se, izgradnja pomoćnih objekata, izvođenje radova na investicionom održavanju objekata i radova na uklanjanju prepreka za invalidna lica vrši na osnovu idejnog projekta, a adaptacija i sanacija na osnovu glavnog projekta. Izgradnja objekta i izvođenje radova vrši se na osnovu prijave, uz koju se podnosi idejni, odnosno glavni projekat i dokaz o pravu svojine, odnosno pravu korišćenja. Na osnovu prijave vrši se takođe i promena namene objekta, odnosno delova objekta, bez izvođenja radova. Prijava potvrđuje organ nadležan za izdavanje odobrenja za izgradnju u roku od sedam dana. Ukoliko nadležni organ utvrdi da uz prijavu nije podneta propisana dokumentacija i dokazi, odnosno da je promena namene objekta u suprotnosti sa urbanističkim planom ili da je za radove navedene u prijavi potrebno izdavanje odobrenja za izgradnju, obavestiće o tome investitora bez odlaganja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana podnošenja prijave.

Navedenim zakonskim odredbama određeni su objekti i radovi za koje se ne izdaje odobrenje za izgradnju i uređeni uslovi i postupak izgradnje takvih objekata i izvođenja tih radova. Zakon nije ostavio mogućnost da se pojedina pitanja iz ove materije regulišu opštim aktima opštine, pa pošto opština nema zakonsko ovlašćenje da bliže uređuje uslove i način izgradnje objekata, odnosno izvođenja radova za koje se ne izdaje odobrenje za izgradnju, Sud je utvrdio da je osporena Odluka Skupštine opštine Vranje nesaglasna sa Zakonom. Sud je takođe, konstatovao da se Pravilnik o opštim uslovima o parcelaciji i izgradnji i sadržini, uslovima i postupku izdavanja akata o urbanističkim uslovima za objekte za koje odobrenje za izgradnju izdaje opštinska, odnosno gradska uprava ("Službeni glasnik RS", broj 75/03), koji je doneo ministar urbanizma i građevina, ne odnosi na objekte i radove za koje se ne izdaje odobrenje za izgradnju već, naprotiv, na objekte za koje odobrenje za izgradnju izdaje opštinska, odnosno gradska uprava, pa stoga on ne može biti osnov za donošenje osporene Odluke. Navedeni Pravilnik predstavlja opšti akt koji se neposredno primenjuje na područjima određenim članom 1. Pravilnika, pa pozivanje donosioca osporene Odluke na činjenicu da je Odluka u saglasnosti sa Pravilnikom, nije relevantna za odlučivanje Ustavnog suda u ovom predmetu.

Na osnovu izloženog i člana 46. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br.32/91 i 67/93), Sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava, Odluka Skupštine opštine Vranje navedena u izreci, prestaje da važi danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda
 IY-331/2005 od 24.11.2005. godine

("Službeni glasnik RS", broj 114/2005)

Osporenom Odlukom skupština opštine je u okviru ustavnog i zakonskog ovlašćenja predvidela preparcelaciju određenih katastarskih parcela, utvrdila namenu prostora i uslove za uređenje površina obuhvaćenih planom.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Odluke o donošenju Plana detaljne regulacije za deo četiri mesne zajednice u Vlasotincu pod br. 1 - izmena i dopuna ("Službeni glasnik opštine Leskovac", broj 9/05).

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Odluke o donošenju Plana detaljne regulacije za deo četiri mesne zajednice u Vlasotincu pod br. 1 (izmena i dopuna), koju je donela Skupština opštine Vlasotince 1. jula 2005. godine. U inicijativi se navodi da je osporena Odluka nezakonita, jer predviđa preparcelaciju određenih katastarskih parcela na štetu građevinske parcele koju koristi inicijator. Ističe se da sporno urbanističko rešenje, koje predviđa prolaz preko sredine građevinske parcele, dovodi u pitanje "funkcionalnost kuće i ostalih pomoćnih zgrada", odnosno onemogućava redovno korišćenje legalno izgrađenih objekata.

U odgovoru se, navodi da je osporenim Odlukom izvršena preparcelacija katastarske parcele br. 1352/2 kako bi se omogućio prilaz ulici za druge katastarske parcele, na kojima su sagrađeni objekti. Takođe se navodi da je osporeni Plan detaljne regulacije u saglasnosti sa Zakonom o planiranju i izgradnji i Pravilnikom o sadržini i izradi urbanističkog plana ("Službeni glasnik RS", broj 33/99).

Ustavni sud je utvrdio da je Odlukom o donošenju plana detaljne regulacije za deo četiri mesne zajednice u Vlasotincu pod br. 1. (izmena i dopuna), Skupština opštine Vlasotince odredila cilj i pravni osnov za donošenje osporenog Plana (čl. 1. i 2.), područje koje obuhvata Plan i uredila preparcelaciju određenih katastarskih parcela radi otvaranja prilaza do KP br. 1313 KO Vlasotince (član 3.). Odlukom je utvrđena sadržina tekstualnog i grafičkog dela, koji su prikazani u elaboratu plana, a predviđen je i prostor za javnu površinu (čl. 4. i 5.). Takođe su određeni organi koji overavaju elaborat Plana, organi koji se staraju o njegovom sprovođenju, objavljivanje i stupanje na snagu Odluke (čl. 6. 7. i 8.).

Prema članu 113. stav 1. tačka 1. Ustava Republike Srbije, opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom donosi program razvoja, urbanistički plan, budžet i završni račun.

Odredbama čl. 33. do 66. Zakona o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", broj 47/03) određene su vrste urbanističkih planova, njihova sadržina, postupak donošenja i druga pitanja urbanističkog planiranja. Odredbama člana 39. Zakona uređena su pitanja koja se odnose na plan detaljne regulacije, tako što je propisano da se ova vrsta urbanističkih akata donosi za delove naselja u skladu sa generalnim planom, odnosno planom generalne regulacije (stav 1.). Plan detaljne regulacije može da se donese i za celo naselje, u kom slučaju se ne donosi plan generalne regulacije (stav 2.). Pomenutim planskim aktom, pored elemenata predviđenih u članu 38. stav 4. Zakona, određuju se, odnosno bliže se razrađuju, naročito: 1) granice javnog građevinskog zemljišta sa elementima za obeležavanje na katastarskoj podlozi; 2) regulacione linije ulica i javnih površina i građevinske linije; 3) nivelacione kote ulica i javnih površina (nivelacioni plan - stav 5.). Prema članu 54. Zakona, urbanistički plan donosi skupština opštine, odnosno grada, odnosno grada Beograda, uz pribavljeno mišljenje Komisije (stav 1.), a prema članu 55. Zakona, izmene i dopune plana vrše se na način i po postupku propisanom za njegovo donošenje (stav 2.). Odredbom člana 170. stav 3. Zakona, propisano je da će se postupak izrade i

donošenja prostornog, odnosno urbanističkog plana započet pre stupanja na snagu ovog zakona, nastaviti po odredbama ovog zakona.

Ustavni sud je ocenio da je osporenom Odlukom Skupština opštine Vlasotince, u okviru ustavnog i zakonskog ovlašćenja opštine predvidela preparcelaciju određenih katastarskih parcela, utvrdila namenu prostora i uslove za uređenje površina obuhvaćenih Planom, pa stoga nema osnova za prihvatanje inicijative. O zahtevu za ocenu celishodnosti, opravdanosti i pravičnosti urbanističkih rešenja utvrđenih osporenom Odlukom nije nadležan da odlučuje Ustavni sud, u smislu člana 125. Ustava Republike Srbije.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Sud je rešio kao u izreci .

Rešenje Ustavnog suda
IY-313/2005 od 27.10.2005. godine

Opština je na osnovu Ustava i zakona ovlašćena da u postupku donošenja plana, u zavisnosti od vrste plana, utvrđuje uslove za uređenje prostora prema specifičnostima i potrebama naselja, a koji će uslovi, zakonom određeni, biti ugrađeni u plan, stvar je procene donosioca akta.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakornitosti Plana detaljne regulacije za K.P. 132/17 KO Arilje ("Službeni glasnik opštine Arilje", broj 2/04) i Odluke o ispravci greške i izmeni Plana detaljne regulacije za K.P 132/17 KO Arilje ("Službeni glasnik opštine Arilje", broj 5/04).

2. Odbacuje se zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnih akata, odnosno radnji preduzetih na osnovu Plana iz tačke 1.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakornitosti akata navedenih u tački 1. izreke. U inicijativi se navodi da osporeni Plan nije u skladu sa Generalnim planom iz razloga što je predmetna katastarska parcela osporenim Planom predviđena za izgradnju slobodnostojećeg poslovnog objekta, a Generalnim planom namenjena je za javnu zelenu površinu. Takođe se navodi da pravila građenja utvrđena u osporenom Planu ne sadrže sve elemente pobrojane u članu 42. stav 2. Zakona o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", broj 47/2003), odnosno da u konkretnom slučaju ne sadrže uslove za obrazovanje građevinske parcele, uslove zaštite susednih objekata, kao ni najmanju međusobnu udaljenost objekata. Ističe se da je parametar o najmanjoj međusobnoj udaljenosti objekata, Odlukom o ispravci i izmeni Plana detaljne regulacije izbrisan, čime je omogućeno investitoru da nastavi izgradnju bespravno započetog

objekta. Zatražena je privremena mera obustave akata i radnji preduzetih na osnovu osporenih odluka.

U odgovoru donosioca akta navodi se: da je, na osnovu Urbanističkog projekta za katastarsku parcelu broj 132/1 KO Arilje ("Opštinski službeni glasnik", broj 1/2001), navedena parcela podeljena na dve građevinske parcele, od kojih je za novoformiranu građevinsku parcelu br.

132/17 izdata urbanistička i građevinska dozvola za izgradnju poslovnog objekta; da je izgradnja objekta započeta od granice prema susedu u skladu sa Urbanističkim projektom, ali je u pogledu spratnosti i građevinskih linija, odstupljeno od Urbanističkog projekta; da je iz navedenog razloga Skupština opštine Arilje, na sednici od 29. novembra 2002. godine, donela Odluku o pristupanju izradi izmene Urbanističkog projekta za KP br. 132/1 KO Arilje; da je u toku izrade Plana stupio na snagu Zakon o planiranju i izgradnji, te da je postupak izrade plana nastavljen po novom Zakonu, s tim što je i naziv plana, uz konsultaciju Ministarstva urbanizma i građevine, usaglašen sa Zakonom. Izložen je i dokumentovan postupak donošenja osporenog Plana prema kome je Komisija za planove SO Arilje izvršila stručnu kontrolu plana pre izlaganja na javni uvid. Ističe se da je jedan od zaključaka Komisije bio da se iz plana briše udaljenost između objekata, upravo imajući u vidu činjenicu da je izgradnja objekta započeta pre izmena i dopuna plana na osnovu urbanističkih uslova utvrđenih urbanističkim projektom. Takođe se ističe, da obrađivač plana "Infoplan", svojom greškom, nije postupio po zaključku Komisije za planove, pa je Skupština opštine Arilje, naknadno, po donošenju Plana, donela Odluku o ispravci greške i izmeni Plana detaljne regulacije. Napominje se da su u postupku javnog uvida na Nacrt Plana, kao i na samoj sednici Skupštine opštine Arilje, putem amandmana, u velikoj meri usvojene primedbe podnosioca inicijative, kao i to da, prema Generalnom planu "Arilje 2015", parcela obuhvaćena Planom nije predviđena za zelenu površinu.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je Odluku o pristupanju izradi izmene Urbanističkog projekta za K.P. br. 132/1, KO Arilje donela Skupština opštine Arilje 9. decembra 2002. godine ("Službeni glasnik opštine Arilje", broj 8/2002), na osnovu tada važećeg Zakona o planiranju i uređenju prostora i naselja; da je u toku postupka izrade izmena i dopuna, stupio na snagu Zakon o planiranju i izgradnji, da je Komisija za planove na sednici od 17. septembra 2003. godine, uz konsultaciju Ministarstva urbanizma i građevine, konstatovala da se postupak izmene i dopune nastavlja po Zakonu o planiranju i izgradnji, a naziv plana usaglašava sa Zakonom; da je Komisija za planove na sednici 11. februara 2004. godine izvršila stručnu kontrolu osporenog Plana i da je zapisnikom konstatovala primedbe od kojih i da iz plana treba brisati udaljenost između objekata; da je oglašen i sproveden javni uvid o Nacrtu plana u periodu od 16. februara do 2. marta 2004. godine; da je, povodom primedbi iz javnog uvida, Komisija za planove na sednici od 4. marta 2004. godine sačinila izveštaj koji čini sastavni deo obrazloženja plana; da je Skupština opštine Arilje na sednici održanoj 16. marta 2004. godine donela Plan detaljne regulacije u tekstu koji obrađivač Plana nije ispravio po zapisniku Komisije za planove, zbog čega je usledila Odluka o ispravci greške i izmeni Plana detaljne regulacije.

Odredbom člana 113. stav 1. tačka 1. Ustava Republike Srbije, utvrđena je nadležnost opštine da, preko svojih organa, u skladu sa zakonom donosi, između ostalog i urbanistički plan.

Zakonom o planiranju i izgradnji utvrđene su vrste urbanističkih planova (član 35.); sadržina plana detaljne regulacije (član 39.); sastavni delovi urbanističkih planova i njihov sadržaj (čl. 40. do 43.); postupak za izradu i donošenje urbanističkog

plana (čl. 45. do 54.), kao i odnos prema započetim postupcima izrade i donošenja urbanističkih planova (član 170. stav 3.).

Ustavni sud je ocenio da sadržaj osporenog Plana nije nesaglasan sa odredbama čl. 39. i 42. Zakona, koje bliže određuju pojam plana detaljne regulacije, elemente plana i područje za koje se može doneti, iz razloga što je opština, na osnovu Ustava i zakona ovlašćena da u postupku donošenja plana, u zavisnosti od vrste plana, utvrđuje uslove za uređenje prostora prema specifičnostima i potrebama naselja, a koji će uslovi pobrojani u okviru pravila iz člana 42. stav 2. Zakona, biti ugrađeni u plan, stvar je procene donosioca plana, odnosno Komisije za planove koja vrši proveru opravdanosti planskih rešenja.

Ustavni sud, u smislu člana 125. Ustava Republike Srbije nije nadležan da odlučuje o međusobnoj saglasnosti Plana detaljne regulacije i Generalnog urbanističkog plana, jer se radi o opštim aktima iste pravne snage.

Prema Zakonu o planiranju i izgradnji, postupak izrade urbanističkog plana obuhvata i stručnu kontrolu plana koju, saglasno članu 34. Zakona, vrši Komisija za planove obrazovana od strane organa nadležnog za donošenje plana. Stručna kontrola, prema članu 52. Zakona, obuhvata proveru opravdanosti planskog rešenja, proveru usklađenosti urbanističkog plana sa zakonom i drugim propisima donetim na osnovu zakona, usklađenost plana sa prostornim planom opštine, odnosno urbanističkim planom naselja, urbanističkim standardima i normativima i odlukom o pristupanju izradi urbanističkog plana, o čemu se sastavlja izveštaj. Izveštaj o izvršenoj kontroli sa svim primedbama dostavlja se preduzeću, odnosno drugom pravnom licu koje je izradilo urbanistički plan, a koje je, prema članu 52. stav 5. Zakona dužno da, u roku od 30 dana od dana dostavljanja izveštaja postupi po datim primedbama. Prema izloženim odredbama Zakona, Sud je ocenio da, u konkretnom slučaju, preduzeće koje je izradilo Plan nije postupilo po primedbi koja je izneta u zapisniku Komisije za planove sa sednice od 11. februara 2004. godine, a što je bilo u obavezi da učini. Kako je donosilac Plana Odlukom donetom na sednici od 14. septembra 2004. godine tu grešku ispravio, Sud je ocenio da nije u pitanju povreda postupka donošenja urbanističkog plana, već ispravka tekstualnog dela Plana.

Na osnovu izloženog, Sud je zaključio da nema osnova za prihvatanje inicijative, za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti osporenih akata.

S obzirom na to da je Sud doneo konačnu odluku, zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta, odnosno radnje je odbacio, saglasno članu 42. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93).

Ustavni sud je, na osnovu člana 47. tač. 2) i 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, doneo Rešenje kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-404/2004 od 29.09.2005. godine

Skupština grada Beograda donela je osporeni Plan na način i po postupku koji je propisan Ustavom kada je u pitanju nadležnost za donošenje plana, i zakonom kada su u pitanju ovlašćenje za donošenje, sadržaj i postupak donošenja plana.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Plana detaljne regulacije pet blokova između ulica Uzun Mirkove, Kralja Petra, Gospodar Jevremove i Tadeuša Košćuška na teritoriji opštine Stari Grad ("Službeni list grada Beograda", broj 15/2004), u delu koji se odnosi na tačku 2.7. alineja 10.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Plana navedenog u izreci, koji je donela Skupština grada Beograda na sednici održanoj 21. jula 2004. godine. Ustavnost i zakonitost Plana osporava se u delu koji se odnosi na tačku 2.7. alineja 10 Plana, prema kojoj je predviđeno uklanjanje započete izgradnje radi formiranja skvera - pjacete. Prema navodima inicijatora, izgradnja objekta koji se, prema osporenom Planu uklanja, legalizovana je na osnovu ranije važećih propisa, te predstavlja stečenu obavezu za donosioca Plana. Napominje se da je u postupku javnog uvida stavljena primedba na navedeno rešenje "ali bez rezultata", te da donosilac Plana nije ovlašćen da svojim aktom uređuje postupak izdavanja odobrenja za izgradnju, niti da propisuje razloge za uklanjanje objekata, jer je to zakonska materija. Mišljenja je da se osporenim Planom, ugrožavaju stečena prava i obaveze prema ranije donetim urbanističkim planovima.

U odgovoru donosioca Plana, detaljno je izložen i dokumentovan postupak pripreme i donošenja osporenog Plana. Navodi se da je Odlukom o pripremanju, započeta izmena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana pet blokova na Starom Gradu iz 1990. godine; da je članom 8. Odluke bilo propisano da se, do donošenja izmena i dopuna Plana ne mogu graditi objekti, niti utvrđivati uslovi za uređenje prostora na području koje se inicijativom osporava, te da je, iz navedenih razloga, za predmetni bespravno podignut objekat izdata privremena građevinska dozvola u kojoj je navedeno da je sporni objekat privremenog karaktera, za koji, u slučaju rušenja objekta radi privođenja zemljišta planiranoj nameni, vlasnik nema prava na naknadu vrednosti tog objekta. Imajući u vidu da se radi o bespravno izgrađenom objektu privremenog karaktera koji je delom izgrađen na javnoj površini, to on, po mišljenju donosioca Plana nije predstavljao stečenu obavezu u postupku donošenja Plana. Priložen je elaborat službe zaštite (akt Zavoda za zaštitu spomenika kulture grada Beograda, broj 05-350-4571/03 od 26. januara 2004. godine), prema kome postojeći nezavršeni objekat na uglu ulica Cara Uroša, Zmaja od Noćaja i Cincar Jankove treba ukloniti, a umesto njega formirati pjacetu kao poseban mikro ambijent bez fizičke strukture koja se naslanja na kalkan suseda.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio: da se izradi osporenog Plana pristupilo na osnovu Odluke o pripremanju izmena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana pet blokova između ulica Uzun Mirkove, 7 jula, Gospodar Jevremove i Tadeuša Košćuška u Beogradu ("Službeni list grada Beograda", broj 4/95), te da je u skladu sa tada važećim Zakonom o planiranju i uređenju prostora, članom 8. Odluke bilo propisano da se, do donošenja izmena i dopuna Plana, ne mogu graditi objekti niti utvrđivati uslovi za uređenje prostora na području između ulica: 7 jula, Zmaja od Noćaja, Cara Uroša i Gospodar Jevremove (blok 2), kao i na skveru ulica: Cincar Janka i Zmaja od Noćaja u okviru bloka 4; da je, u toku postupka izrade Plana, bespravno izgrađeni poslovno stambeni objekat u ulici Cara Uroša broj 9a, privremeno legalizovan do privođenja zemljišta planiranoj nameni, odnosno "do utvrđivanja ispunjenosti uslova za njihovo usklađivanje sa propisanim urbanističkim i drugim uslovima, po donošenju odgovarajućeg urbanističkog plana (rešenje XXI broj: 351.2/97 od 26.10.2001. godine); da je u toku postupka izrade Nacrta Plana, stupio na

snagu Zakon o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", broj 47/2003), te da je saglasno odredbi člana 170 stav 3 Zakona, postupak izrade i donošenja Plana nastavljen po odredbama ovog Zakona; da je Komisija za planove Skupštine grada Beograda izvršila stručnu kontrolu Nacrta osporenog Plana i da je izvršen javni uvid o Nacrtu Plana, o čemu je sačinjen Izveštaj o javnom uvidu. Izveštaj sadrži sve primedbe i odgovore na primedbe koje su stavljene u toku trajanja javnog uvida, uključujući primedbu i odgovor na primedbu podnosioca inicijative. Nakon sprovedenog postupka, Skupština grada Beograda je na sednici održanoj 21. jula 2004. godine, donela osporeni Plan.

Prema članu 113. stav 1. tačka 1. Ustava Republike Srbije, opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom donosi, između ostalog i urbanistički plan.

Zakonom o planiranju i izgradnji, uređena je materija prostornog i urbanističkog planiranja, a prema odredbi člana 170. stav 3. Zakona, postupak izrade i donošenja prostornog, odnosno urbanističkog plana započet pre stupanja na snagu ovog zakona, nastaviće, se po odredbama ovog zakona. Odredbom člana 35. stav 3. Zakona, plan detaljne regulacije je utvrđen kao vrsta urbanističkog plana; članom 39. Zakona, utvrđen je sadržaj ovog urbanističkog plana, a čl. 40. do 44. Zakona, utvrđeni su i bliže razrađeni sastavni delovi urbanističkih planova. Postupak za izradu i donošenje urbanističkog plana propisan je u odredbama čl. 45. do 54. Zakona. Prema članu 52. Zakona, pre podnošenja predloga urbanističkog plana organu nadležnom za njegovo donošenje, urbanistički plan podleže stručnoj kontroli i izlaže se na javni uvid. Stručna kontrola obuhvata proveru opravdanosti planskog rešenja, proveru usklađenosti urbanističkog plana sa zakonom i drugim propisima donetim na osnovu zakona, usklađenost plana sa prostornim planom opštine, odnosno urbanističkim standardima i normativima i odlukom o pristupanju izradi urbanističkog plana. Komisiju za planove koja pruža stručnu pomoć i daje stručno mišljenje u postupku izrade i donošenja urbanističkih planova, prema članu 34. Zakona, čine ugledni stručnjaci za oblast prostornog planiranja i urbanizma i drugih oblasti koje su od značaja za obavljanje stručnih poslova u oblasti planiranja i uređenja prostora i izgradnje.

Na osnovu izloženog, Ustavni sud je ocenio da je Skupština grada Beograda donela Plan na način i po postupku koji je propisan Ustavom, kada je u pitanju nadležnost za donošenje plana, i zakonom kada su u pitanju ovlašćenje za donošenje, sadržaj i postupak donošenja plana. U smislu člana 125. Ustava Republike Srbije, Ustavni sud nije nadležan da ocenjuje opravdanost i celishodnost konkretnih urbanističkih rešenja utvrđenih Planom. Prema Zakonu o planiranju i izgradnji, za ta pitanja je nadležna Komisija za planove, koja u postupku izrade i donošenja plana vrši stručnu kontrolu i daje svoju stručnu ocenu i mišljenje.

U pogledu ostalih navoda iz inicijative Sud je ocenio da su neosnovani iz razloga što donosilac plana, na osnovu Ustava i zakona, ima ovlašćenje da, u postupku planiranja i uređenja prostora, utvrđuje uslove za uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i izgradnju objekata. Na osnovu tih ovlašćenja, pravo je donosioca plana i da izmeni uslove za uređenje prostora, iako su na tom prostoru već izgrađeni objekti (sa ili bez odobrenja za izgradnju). Prava trećih lica u toku sprovođenja plana utvrđuju se u posebnim postupcima koji, u smislu člana 125. Ustava Republike Srbije nisu u nadležnosti Ustavnog suda.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/01 i 67/93), Sud je doneo Rešenje kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda

IY-347/2004 od 29.09.2005. godine

Postupak javnog uvida u osporeni Plan, koji je započet po ranije važećim propisima, sproveden je u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji. Osporeni Plan je u saglasnosti i sa odredbama člana 39. Zakona koje bliže određuju pojam plana detaljne regulacije, područje za koje se donosi i njegovu sadržinu.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Plana detaljne regulacije bloka "Centar" u Sokobanji ("Službeni list opština", broj 3/2005).

2. Odbacuje se zahtev za ocenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o pristupanju izradi Regulacionog plana bloka "Centar" ("Službeni list opština", broj 8/2002).

3. Odbacuje se zahtev za ocenu saglasnosti Plana iz tačke 1. sa Generalnim urbanističkim planom Sokobanje ("Službeni list opština", br. 11/92 i 16/02).

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Plana detaljne regulacije bloka "Centar" u Sokobanji, koji je donela Skupština opštine Sokobanja 9. februara 2005. godine. Podnosilac inicijative navodi da je postupak donošenja osporenog Plana nesaglasan sa Zakonom o planiranju i izgradnji i Pravilnikom o sadržini, načinu izrade, načinu vršenja stručne kontrole urbanističkog plana, kao i uslovima i načinu stavljanja plana na javni uvid, jer Odluka o pristupanju izradi Plana nije objavljena u "Službenom listu opština", zainteresovanim licima nisu pružene potrebne informacije i stručna pomoć u toku javnog uvida, organ uprave nije dao sopstveno mišljenje o primedbama na planski akt, niti su te primedbe obrazložene prilikom usvajanja Plana. Ističe se da Plan nije javno izložen radi uvida, kao i da ovaj akt neopravdano usitnjava KP broj 4800 i KP broj 4799, menja im oblik i veličinu na štetu korisnika i bez pravnog osnova menja trasu postojeće i uvodi novu ulicu. Ukazuje se na nedostatke u tekstu Plana i na njegovu nesaglasnost sa Generalnim urbanističkim planom i drugim urbanističkim aktima koje je donela Skupština opštine Sokobanja.

U odgovoru se, uz detaljno obrazloženje postupka donošenja osporenog Plana, ističe da je postupak započet po ranije važećim propisima i nastavljen po Zakonu o planiranju i izgradnji, da urbanističko rešenje usvojeno Planom odvaja zonu stanovanja od zone hotela i da stručno tumačenje i mišljenje o donošenju Plana daje nadležno Ministarstvo, kao i da zainteresovana lica mogu izvršiti uvid u taj akt u prostorijama urbanističke službe.

Po sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je Odluku o pristupanju izradi Regulacionog plana bloka "Centar" donela Skupština opštine Sokobanja 29. marta 2002. godine, na osnovu Zakona o planiranju i uređenju prostora i naselja ("Službeni glasnik RS", br. 44/95, 16/97 i 46/98). Nacrt Regulacionog plana bloka "Centar" donet je 20. marta 2003. godine, a njegovo izlaganje na javni uvid oglašeno u listu "Timok" pri čemu je određen rok javnog uvida, mesto i vreme izlaganja Plana, način informisanja i stavljanja primedaba zainteresovanih lica. U Izveštaju Komisije za planove opštine Sokobanja od 12. novembra 2004. godine obrazložen je

postupak donošenja osporenog Plana i konstatovano da je postupak nastavljen po Zakonu o planiranju i izgradnji koji je u međuvremenu stupio na snagu, kao i da je u skladu sa ovim zakonom izmenjen naziv urbanističkog plana. U Izveštaju su iznete primedbe i prigovori koje su dali građani na javnoj raspravi održanoj 20. oktobra 2003. godine, odgovori obrađivača i stavovi Komisije o spornim pitanjima. Osporenim Planom detaljne regulacije bloka "Centar" u Sokobanji utvrđene su granice područja koji plan obuhvata (član 2.), sadržina plana (član 4.) i svrha donošenja plana (čl. 3. i 5.), kao i pitanja koja se odnose na izradu Plana, njegovo sprovođenje, overu i stupanje na snagu (čl. 6. do 9.).

Prema članu 113. stav 1. tačka 1. Ustava Republike Srbije, opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom donosi program razvoja, urbanistički plan, budžet i završni račun.

Odredbama čl. 33. do 66. Zakona o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", broj 47/03) određene su vrste urbanističkih planova, njihova sadržina, postupak donošenja i druga pitanja urbanističkog planiranja. Prema odredbi člana 170. stav 3. Zakona, postupak izrade i donošenja prostornog, odnosno urbanističkog plana započet pre stupanja na snagu ovog zakona, nastaviće se po odredbama ovog zakona.

Pravilnikom o sadržini, načinu izrade, načinu vršenja stručne kontrole urbanističkog plana, kao i uslovima i načinu stavljanja plana na javni uvid ("Službeni glasnik RS", broj 12/04), koji je doneo Ministar urbanizma i građevina, propisano je da se urbanistički plan čija je izrada započela pre stupanja na snagu ovog pravilnika, a za koji nije obavljen javni uvid, završavaju u skladu sa odredbama ovog pravilnika (član 42.). Odredbama člana 37. Pravilnika utvrđena su prava i obaveze zainteresovanih pravnih i fizičkih lica koja vrše uvid u izloženi plan, kao i obaveze službe nadležne za poslove urbanizma u toku sprovođenja javnog uvida.

Ustavni sud je ocenio da je postupak javnog uvida u osporeni Plan, koji je započet po ranije važećim propisima, sprovedena u skladu sa članom 53. Zakona o planiranju i izgradnji i članom 37. Pravilnika, koji su u međuvremenu stupili na snagu. Osporeni Plan je u saglasnosti i sa odredbama člana 39. Zakona o planiranju i izgradnji koje bliže određuju pojam plana detaljne regulacije, područje za koje se donosi i njegovu sadržinu, pa je Sud odlučio kao u tački 1. izreke.

Nepreciznost pojedinih elemenata osporenog Plana, odnosno nepostojanje određenih urbanističkih rešenja, koje inicijator smatra neophodnim, ne može biti predmet ocene Ustavnog suda, u smislu člana 125. Ustava. Ustavni sud takođe, nije nadležan da odlučuje o zakonitosti rada nadležnih opštinskih organa i ispravnosti primene Zakona i Pravilnika, niti da ocenjuje celishodnost i opravdanost urbanističkih rešenja koja se odnose na promenu granica katastarskih parcela i određivanje trase saobraćajnica, jer se radi o pitanjima o kojima odlučuje opština u okviru ustavnih i zakonskih ovlašćenja u oblasti urbanističkog planiranja.

Ustavni sud je utvrdio da je donošenje osporene Odluke o pristupanju izradi regulacionog plana bloka "Centar" u Sokobanji predstavljalo jednu fazu u postupku usvajanja Plana, da je njena primena iscrpljena donošenjem Nacrta plana, kao i da se nakon usvajanja Plana navedena Odluka ne može ceniti kao samostalni akt, pa su se stekli uslovi za odbacivanje zahteva, u smislu člana 19. stav 1. tačka 1) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93).

Prema članu 125. Ustava, Ustavni sud nije nadležan da ocenjuje saglasnost osporenog Plana sa Generalnim urbanističkim planom Sokobanje i drugim planskim aktima koje donosi Skupština opštine Sokobanja.

Na osnovu izloženog, člana 19. stav 1. tačka 1) i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Sud je odlučio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-246/2005 od 08.09.2005. godine

Skupština grada Beograda je donela osporeni Plan na način koji je propisan Ustavom, kada je u pitanju nadležnost za donošenje plana, odnosno u skladu sa Zakonom kada je u pitanju ovlašćenje za donošenje, sadržaj i postupak donošenja plana.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakovitosti Plana detaljne regulacije saobraćajnog poteza Slavija-Žička ("Službeni list grada Beograda", broj 15/2004).

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti Plana navedenog u izreci. U inicijativi se navodi da je povređeno pravo građana da, putem amandmana, kako je to propisano Statutom grada Beograda, stave primedbu na predlog Plana, pre njegovog donošenja na sednici Skupštine grada Beograda, budući da na sednici Komisije za planove nakon javnog uvida, primedbe na Plan nisu usvojene, o čemu su inicijatori obavešteni pismenim putem. Takođe se navodi da je osporenim Planom promenjena trasa saobraćajnog poteza Slavija-Žička, formiranjem javnog građevinskog zemljišta u širini od preko dvadeset metara, dok je Odlukom o pristupanju izradi ovog Plana, donetom na osnovu ranije važećeg Generalnog plana Beograda, bilo predviđeno samo proširenje Žičke ulice. Prema mišljenju podnosioca inicijative, napuštanjem stare trase saobraćajnice, stvara se slobodni prostor za građenje, usled čega interesne grupe dolaze do jeftinih lokacija na kojima se ostvaruju veliki profiti bez pribavljanja zemljišta od strane vlasnika po tržišnim uslovima. U vezi sa tim ističe se da osporeni Plan ne sadrži plan parcelacije, već samo pravila parcelacije i popis parcela koje se određuju za javno građevinsko zemljište, na osnovu čega građani ne mogu pouzdano da utvrde za koji deo parcele, odnosno objekta može biti sproveden postupak eksproprijacije. Na taj način, po mišljenju inicijatora, proglašavaju se javnim građevinskim zemljištem i delovi parcela koji nisu u funkciji izgradnje saobraćajnice.

U odgovoru donosioca Plana izložen je i dokumentovan postupak pripreme i donošenja osporenog Plana, i navodi se da je Odluka o pripremanju Regulacionog plana za izgradnju saobraćajnice na potezu Slavija-Žička ("Službeni list grada Beograda", broj 16/96) doneta na osnovu ranije važećeg Generalnog urbanističkog plana Beograda, kojim je bilo predviđeno proširenje ulice; da je u toku izrade osporenog Plana donet Generalni plan Beograda 2021 ("Službeni list grada Beograda", broj 27/03), na osnovu koga je predmetna saobraćajnica dobila rang saobraćajnice prvog reda, pa je tako i tretirana u osporenom Planu; da osporeni Plan sadrži sve elemente propisane članom 39. stav 5. i članom 40. Zakona o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", broj 47/03), a s tim u vezi i Prikaz javnog građevinskog zemljišta sa analitičko-geodetskim elementima za obeležavanje, kao

sastavni deo grafičkog dela Plana, iz koga se može jasno i precizno utvrditi koje parcele odnosno, delovi parcela za proširenje Žičke ulice mogu biti predmet eksproprijacije; da se Statutom grada Beograda ne uređuje postupak donošenja urbanističkih planova, pa stoga tada važeći Statut Grada nije imao odredbe te sadržine; da se Statutom Grada ne utvrđuju rokovi za dostavljanje materijala za sednicu Skupštine, ni rokovi za podnošenje amandmana na predložene odluke, kao i to da je Komisija za planove Skupštine grada izvršila stručnu kontrolu Plana koja obuhvata proveru opravdanosti ovog rešenja u skladu sa zakonom i pozitivno ga ocenila.

Ustavni sud je u sprovedenom postupku utvrdio: da je Skupština grada Beograda donela Odluku o pripremanju Regulacionog plana za izgradnju saobraćajnice na potezu Slavija-Žička ("Službeni list grada Beograda", broj 16/96); da je u toku izrade Nacrta Plana, usvojen Generalni urbanistički plan Beograda 2021, prema kome saobraćajnica koja predstavlja predmet razrade u osporenom Planu ima rang saobraćajnice prvog reda, što je uslovalo usaglašavanje koncepta osporenog Plana sa Generalnim planom kao planom višeg reda; da je postupak izrade i donošenja osporenog Plana, saglasno članu 170. Zakona o planiranju i izgradnji, koji je u međuvremenu stupio na snagu, nastavljen po odredbama ovog zakona; da je Komisija za planove Skupštine grada Beograda na sednicama održanim 17. i 24. decembra 2003. godine i 6. aprila 2004. godine, izvršila stručnu kontrolu Plana i ocenila da Plan može da se uputi na javni uvid; da je javni uvid, o kome je javnost informisana putem dnevnih listova, obavljen u periodu od 29. maja do 18. juna 2004. godine, a javna sednica je održana 6. jula 2004. godine; da je Komisija za planove na javnoj sednici razmatrala primedbe dostavljene u toku javnog uvida i da je, po svakoj primedbi, zauzela stav, nakon čega je sačinjen Izveštaj o javnom uvidu kao sastavni deo Plana; da su podnosioci primedbi pismeno obavešteni o stavu Komisije zauzetom povodom datih primedaba na Plan; da je Izvršni odbor Skupštine grada Beograda na sednici održanoj 16 jula 2004. godine utvrdio Predlog osporenog Plana i sa Izveštajem o javnom uvidu uputio ga Skupštini na usvajanje, te da je Skupština grada Beograda, na sednici održanoj 21. jula 2004. godine, donela osporeni Plan.

Odredbom člana 113. stav 1. tačka 1. i člana 118. stav 1. Ustava Republike Srbije, utvrđena je nadležnost opštine, odnosno grada Beograda da, preko svojih organa, u skladu sa zakonom, donosi urbanistički plan.

Zakonom o planiranju i izgradnji, uređena je materija prostornog i urbanističkog planiranja i utvrđen je postupak pripreme i donošenja urbanističkog plana, a prema odredbi člana 170. stav 3. Zakona, postupak izrade i donošenja prostornog, odnosno urbanističkog plana započet pre stupanja na snagu ovog zakona, nastaviće, se po odredbama ovog zakona. Odredbom člana 35. stav 3. Zakona, plan detaljne regulacije je utvrđen kao vrsta urbanističkog plana; članom 39. Zakona, utvrđen je sadržaj navedenog plana, a odredbama čl. 40. do 44. Zakona, utvrđeni su i bliže razrađeni sastavni delovi urbanističkih planova. Postupak za izradu i donošenje urbanističkog plana propisan je odredbama čl. 45. do 54. Zakona. Prema članu 52. Zakona, pre podnošenja predloga urbanističkog plana organu nadležnom za njegovo donošenje, urbanistički plan podleže stručnoj kontroli i izlaže se na javni uvid. Stručna kontrola obuhvata proveru opravdanosti planskog rešenja, proveru usklađenosti urbanističkog plana sa zakonom i drugim propisima donetih na osnovu zakona, usklađenost plana sa prostornim planom opštine, odnosno urbanističkim standardima i normativima i odlukom o pristupanju izradi urbanističkog plana. Komisiju za planove koja pruža stručnu pomoć i daje stručno mišljenje u postupku izrade i donošenja urbanističkih planova, prema članu 34. Zakona, čine ugledni stručnjaci za oblast

prostornog planiranja i urbanizma i drugih oblasti koje su od značaja za obavljanje stručnih poslova u oblasti planiranja i uređenja prostora i izgradnje.

Na osnovu navedenih propisa i izloženog i dokumentovanog postupka donošenja osporenog Plana, Sud je ocenio da je Skupština grada Beograda donela Plan na način koji je propisan Ustavom, kada je u pitanju nadležnost za donošenje plana, odnosno, u skladu sa zakonom, kada je u pitanju ovlašćenje za donošenje, sadržaj i postupak donošenja plana. Naime, članom 54. stav 1. Zakona propisano je da urbanistički plan donosi skupština opštine, odnosno grada, odnosno grada Beograda, uz pribavljeno mišljenje Komisije za planove, pa stoga Statut grada Beograda nije relevantan propis za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti urbanističkog plana, jer ne uređuje postupak za donošenje urbanističkog plana. Sud je utvrdio da osporeni Plan sadrži sve elemente propisane odredbama čl. 39. do 44. Zakona, u pogledu sastavnih delova plana koji čine tekstualni i grafički deo plana, pa je ocenio da osporeni Plan, u pogledu sadržaja, nije nesaglasan sa odredbama čl. 39 do 44. Zakona.

U smislu člana 125. Ustava Republike Srbije, Ustavni sud nije nadležan da ocenjuje opravdanost i celishodnost konkretnih urbanističkih rešenja utvrđenih Planom.

Budući da je postupak pripreme i donošenja osporenog Plana od strane donosioca Plana sproveden saglasno Zakonu o planiranju i izgradnji na koji upućuje i odredba člana 113. Ustava, te da je u toku postupka Komisija za planove izvršila proveru opravdanosti usvojenog planskog rešenja i proveru usklađenosti osporenog Plana sa planovima višeg reda, Sud je ocenio da nema osnova za prihvatanje inicijative.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Sud je doneo Rešenje kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-406/2004 od 03.11.2005. godine

Skupština opštine je u okviru ustavnog i zakonskog ovlašćenja odredila lokaciju za groblje, kao i urbanističko tehničke uslove za uređenje prostora i izgradnju objekata na njemu.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Odluke o usvajanju Plana detaljne regulacije "Jugozapadnog groblja" u Lukovu ("Službeni list opština", broj 16/03), koju je donela Skupština opštine Boljevac.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Odluke navedene u izreci. U inicijativi se navodi da je osporena Odluka nesaglasna sa članom 31. Ustava Republike Srbije, zbog toga što je lokacija novog groblja određena u centru naselja Lukovo, na udaljenosti od 100 metara od stambenih zgrada, uzvodno od sela, što dovodi do zagađenja vode za piće. Ističe se da su potvrde nadležnih organa i organizacija o pogodnosti lokacije novog groblja "kabinetski i formalno" izdate, bez uvida na terenu i ukazuje da je lokacija predviđena za novo groblje nepogodna za uređivanje prilaznih

staza i grobnica, pa je zbog toga Komunalni inspektor opštine Boljevac zabranio dalje sahranjivanje na toj lokaciji.

U odgovoru Skupštine opštine Boljevac se navodi da je osporena Odluka doneta u okviru ovlašćenja opštine utvrđenog Zakonom o planiranju i izgradnji. Ističe se da su u postupku izrade navedenog Plana pribavljeni uslovi i saglasnosti posebnih organizacija, kao i da je Republička urbanistička inspekcija izvršila nadzor, pa pošto je ustanovila da je osporena Odluka doneta u skladu sa Zakonom, naložila je striktnu primenu donetog Plana. U postupku realizacije osporenog Plana Komunalni inspektor je, po službenoj dužnosti, izvršio nadzor i ustanovio da groblje nije uređeno prema Planu detaljne regulacije, zbog čega je zabranio njegovo korišćenje do uređenja groblja u skladu sa urbanističkim aktom.

Po sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je osporenom Odlukom o usvajanju Plana detaljne regulacije "Jugozapadnog groblja" u Lukovu ("Službeni list opština", broj 16/03) određena površina koju Plan obuhvata (član 2.), njegova sadržina (član 3.), kao i sadržina: "Pravila uređenja" (član 4.); "Pravila građenja" (član 5.) i elementi Grafičkog priloga (član 6.). Sastavni deo osporene Odluke je Program za izradu Plana detaljne regulacije iz člana 1. ove odluke (član 8.). Odlukom je određen broj primeraka u koji se izrađuje Plan detaljne regulacije (član 7.), način overe (član 9.), organi koji ga sprovode (član 10.), način objavljivanja i stupanje na snagu (član 11.).

Prema članu 113. stav 1. tačka 1. Ustava Republike Srbije, opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom, donosi program razvoja, urbanistički plan, budžet i završni račun.

Odredbama člana 39. Zakona o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", broj 47/03) propisano je da se plan detaljne regulacije, donosi za delove naselja u skladu sa generalnim planom, odnosno planom generalne regulacije (stav 1.), kao i da se takav akt može doneti i za celo naselje, u kom slučaju se ne donosi plan generalne regulacije (stav 2.). Pomenutim planskim aktom se (pored onih elemenata koji su u članu 38. stav 4. Zakona predviđeni za plan generalne regulacije) određuju, odnosno bliže se razrađuju, naročito: 1) granice javnog građevinskog zemljišta sa elementima za obeležavanje na katastarskoj podlozi; 2) regulacione linije ulica i javnih površina i građevinske linije; 3) nivelacione kote ulica i javnih površina (nivelacioni plan) - stav 5. Prema članu 54. Zakona, urbanistički plan, donosi skupština opštine, odnosno grada, odnosno grada Beograda, uz pribavljeno mišljenje Komisije za planove (stav 1.).

Zakonom o sahranjivanju i grobljima ("Službeni glasnik SRS", br. 20/77, 24/85 i "Službeni glasnik RS", br. 53/93, 67/93 i 48/94), u članu 4. utvrđeno je da se grobljem, u smislu ovog zakona, smatra zemljište koje je odgovarajućim urbanističkim planom ili odlukom skupštine opštine određeno za sahranjivanje umrlih (stav 1.). Urbanističkim planom ili odlukom, utvrđuju se lokacija i urbanističko-tehnički uslovi za podizanje objekata neophodnih za vršenje pogrebne delatnosti (mrtvačnice, prodavnice i drugi objekti), komunalnih uređaja i instalacija, spoljnih i unutrašnjih saobraćajnica, za određivanje grobnih mesta, za izgradnju grobnica, drugih spomen objekata i za podizanje spomenika (stav 2.). Prilikom određivanja zemljišta za groblje mora se voditi računa o zaštiti izvorišta za snabdevanje vodom, objekata za snabdevanje vodom za piće, geološkom sastavu tla, kao i o sanitarnim i drugim uslovima propisanim za podizanje groblja (stav 3.).

Osporenim Planom detaljne regulacije, Skupština opštine Boljevac je, u okviru navedenog ustavnog i zakonskog ovlašćenja opštine, odredila lokaciju za

groblje, kao i urbanističko tehničke uslove za uređenje prostora i izgradnju objekata na njemu, pa je Sud ocenio da nema osnova za prihvatanje inicijative. U postupku izrade osporenog Plana prikupljene su odgovarajuće saglasnosti i mišljenja ovlašćenih posebnih organizacija, što je konstantovano u Zapisniku Odeljenja urbanističke inspekcije Zaječarskog okruga o izvršenom vanrednom inspeksijskom nadzoru u opštinskoj upravi Boljevac dana 11. maja 2005. godine. Neosnovani su navodi iz inicijative koji se odnose na nalaz Komunalne inspekcije opštine Boljevac, zbog toga što se Rešenjem Komunalnog inspektora broj 355-15/2005-III -02 od 13. maja 2005. godine ne dovodi u pitanje zakonitost osporenog Plana detaljne regulacije, već se zabranjuje korišćenje lokacije do njenog uređenja u skladu sa Planom.

O zahtevu inicijatora za ocenu opravdanosti formiranja novog, pored postojećeg groblja u selu Lukovu, kao i o navodima koji dovode u pitanje celishodnost i ispravnost usvojenih urbanističkih rešenja, nije nadležan da odlučuje Ustavni sud, u smislu člana 125. Ustava Republike Srbije.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), Sud je rešio kao u izreci

Rešenje Ustavnog suda
IY-317/2005 od 08.12.2005. godine

v) Lokalni javni prihodi

Skupština opštine je, uvodeći kao kriterijume za određivanje različite visine takse za isticanje firme, broj zaposlenih i oblik unutrašnjeg organizovanja taksenog obveznika, odnosno organizacione delove preduzeća, prekoračila zakonska ovlašćenja.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

1. Utvrđuje se da odredba člana 3. Odluke o izmenama i dopunama Odluke o lokalnim komunalnim taksama, Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", broj 21/01), u delu koji glasi "a primenjivaće se od 1. januara 2001. godine", u vreme važenja, nije bila u saglasnosti s Ustavom.

2. Utvrđuje se da odredba Tarifnog broja 4. tačka 1. iz člana 1. Odluke o izmenama i dopunama Odluke o lokalnim komunalnim taksama, Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", broj 30/01), u vreme važenja, nije bila u saglasnosti sa zakonom.

3. Utvrđuje se da odredbe Tarifnog broja 4. tačka 3. i odredbe tačke 7. Napomene uz Tarifni broj 4. iz člana 2. Odluke o izmenama i dopunama Odluke o lokalnim komunalnim taksama, Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", broj 32/1/02), u vreme važenja, nisu bile u saglasnosti sa zakonom.

4. Odbacuje se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje nezakonitosti odredbe Tarifnog broja 4. stav 1. tačka 28. iz člana 1. Odluke iz tačke 1.

5. Odbacuje se zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta, odnosno radnje preduzete na osnovu odredaba Odluke iz tačke 1.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneti su inicijativa i predlog za ocenu ustavnosti i zakonitosti odluka o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica navedenih u izreci. Inicijativom je osporena ustavnost i zakonitost odredbe Tarifnog broja 4. stav 1. tačka 28. iz člana 1. i odredbe člana 3. Odluke navedene u tački 1. izreke, sa navodom da propisuju neopravdano visok iznos takse za isticanje firme advokata, odnosno da određuju povratno dejstvo Odluke. Pored toga, inicijator zahteva da Ustavni sud privremeno obustavi primenu osporenih odredbi do okončanja postupka ocene zakonitosti osporene Odluke. Predlogom ovlašćenog predlagača pokrenut je postupak za ocenu zakonitosti odredbe Tarifnog broja 4. tačka 1. iz člana 1. Odluke navedene u tački 2. izreke i odredbe Tarifnog broja 4. tačka 3. i odredbe tačke 7. Napomene uz Tarifni broj 4. iz člana 2. Odluke navedene u tački 3. izreke. Predlagač navodi da su osporene odredbe u suprotnosti sa odredbama Zakona o lokalnoj samoupravi, koje propisuju kriterijume za utvrđivanje visine lokalne komunalne takse i određuju pojam obveznika takse.

U odgovoru na navode iz predstavki Skupština opštine Surdulica ističe da je osporena Odluka o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi, kao i da je visina propisanih lokalnih komunalnih taksi "potpuno realna". U odgovoru se navodi i da je osporena Odluka prestala da važi donošenjem Odluke o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", broj 5/05).

U postupku pred Ustavnim sudom utvrđeno je:

- Odluku o izmenama i dopunama Odluke o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica, donela je Skupština opštine Surdulica na sednici održanoj 2. oktobra 2001. godine, a objavljena je u "Službenom glasniku Pčinjskog okruga", broj 21/01, dana 16. oktobra 2001. godine. Ovom odlukom izmenjen je Tarifni broj 4. u Taksenoj tarifi Odluke o lokalnim komunalnim taksama ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", broj 8/01). Osporenim Tarifnim brojem 4. stav 1. tačka 28. iz člana 1. Odluke propisano je da se za isticanje firme na poslovnim prostorijama taksa utvrđuje u godišnjem iznosu i to: "Advokati 7.800,00 din.". Odredbom člana 3. Odluke propisano je da ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Pčinjskog okruga", a primenjivaće se od 1. januara 2001. godine. Ova odluka doneta je u vreme važenja Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 49/99 i 27/01), koji je prestao da važi stupanjem na snagu Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 33/04 i 135/04), a prestala je da važi stupanjem na snagu Odluke o izmenama i dopunama Odluke o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", broj 30/01).

- Odluku o izmenama i dopunama Odluke o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", broj 30/01) donela je Skupština opštine Surdulica, na sednici održanoj 26. decembra 2001. godine. Stupanjem na snagu ove odluke 8. januara 2002. godine, prestala je da važi Taksena tarifa u Odluci o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", br. 8/01 i 21/01). Odredbom Tarifnog broja 4. tačka 1. iz člana 1. Odluke propisano je da se za isticanje firmi na poslovnim prostorijama taksa

utvrđuje u godišnjem iznosu i to: "Preduzeće koje zapošljava: do 5 radnika 9.400,00 din.; od 6 do 10 radnika 19.000,00 din; ... preko 2.000,00 radnika 382.000,00 din."

- Odluku o izmenama i dopunama Odluke o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", broj 32/1/02) donela je Skupština opštine Surdulica, na sednici održanoj 27. decembra 2002. godine. Odluka je doneta na osnovu odgovarajućih odredaba važećeg Zakona o lokalnoj samoupravi. Odredbom Tarifnog broja 4. tačka 3. iz člana 2. Odluke propisano je da se za isticanje firmi na poslovnim prostorijama taksa utvrđuje u godišnjem iznosu i to: Delovi javnog preduzeća za proizvodnju električne energije, odnosno drugi organizacioni delovi preduzeća 860.000,00 dinara. Odredbom tačke 7. Napomene uz Tarifni broj 4. iz člana 2. Odluke propisano je da se obvezniku iz tač. 2, 3, 4, 30. i 31. taksa utvrđuje nezavisno od broja radnika.

- Odluka o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", br. 8/01, 21/01, 30/01 i 32/1/02) prestala je da važi stupanjem na snagu Odluke o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", broj 5/05).

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je: da se sistem lokalne samouprave uređuje zakonom (član 113. stav 2.); da za obavljanje Ustavom i zakonom utvrđenih poslova, opštini pripadaju prihodi utvrđeni zakonom (član 114. stav 1.); da zakon, drugi propis ili opšti akt ne može imati povratno dejstvo, kao i da se samo zakonom može odrediti da pojedine njegove odredbe, ako to zahteva opšti interes utvrđen u postupku donošenja zakona, imaju povratno dejstvo (član 121.).

Zakonom o javnim prihodima i javnim rashodima ("Službeni glasnik RS", br. 76/91, 18/93, 22/93, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/01 i 33/04) propisano je, da se visina javnih prihoda utvrđuje zakonom, odnosno aktom nadležnog organa u skladu sa zakonom (član 8.), ustanovljeni su lokalni javni prihodi i lokalna komunalna taksa, kao lokalni javni prihod i propisano je da se elementi sistema lokalnih javnih prihoda uređuju zakonom (čl. 9. i 16.).

Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 33/04 i 135/04) propisano je: da jedinici lokalne samouprave pripadaju izvorni javni prihodi ostvareni na njenoj teritoriji, i to, pored ostalog, lokalne komunalne takse (član 78. tačka 2)); da se lokalne komunalne takse mogu uvoditi i za isticanje firmi na poslovnom prostoru (član 83. stav 1. tačka 8)); da se ova taksa utvrđuje u godišnjem iznosu (član 83. stav 2.); da se firmom, u smislu ovog zakona, smatra svaki istaknuti naziv ili ime koje upućuje na to da pravno ili fizičko lice obavlja određenu delatnost (član 84. stav 1.); da opština može utvrditi lokalne komunalne takse u različitoj visini zavisno od vrste delatnosti, površine i tehničko upotrebnih karakteristika objekata i po delovima teritorije, odnosno u zonama u kojima se nalaze objekti, predmeti ili vrše usluge za koje se plaćaju takse (član 85.); da se aktom skupštine opštine, kojim se uvodi lokalna komunalna taksa, utvrđuje visina, olakšice, rokovi i način plaćanja lokalne komunalne takse (član 86.).

Imajući u vidu da je stupanjem na snagu Odluke o izmenama i dopunama Odluke o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", broj 30/01) prestala da važi Taksena tarifa u Odluci o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", br. 8/01 i 21/01), kao i da je prestao da važi Zakon o lokalnoj samoupravi koji je bio pravni osnov za njeno donošenje i u odnosu na koji se traži ocena, Ustavni sud je ocenio da nisu ispunjene procesne pretpostavke za vođenje postupka i odlučivanje Ustavnog suda o zakonitosti osporene odredbe Tarifnog broja 4.

stav 1. tačka 28. Taksene tarife iz člana 1. Odluke, te je u ovom delu odbacio inicijativu.

U pogledu osporene odredbe člana 3. Odluke, kojom je propisano da se Odluka primenjuje od 1. januara 2001. godine, odnosno pre njenog stupanja na snagu, Ustavni sud je ocenio da je takvo određivanje primene propisa suprotno odredbama člana 121. Ustava, pa je u skladu sa tim Ustavni sud utvrdio da odredba člana 3. Odluke u navedenom delu, u vreme važenja, nije bila u saglasnosti s Ustavom.

U odnosu na osporavanje zakonitosti odredaba Tarifnog broja 4. tačka 1. iz člana 1. Odluke o izmenama i dopunama Odluke o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", broj 30/01) i odredbe Tarifnog broja 4. tačka 3. i odredbe tačke 7. Napomene uz Tarifni broj 4. iz člana 2. Odluke o izmenama i dopunama Odluke o lokalnim komunalnim taksama Skupštine opštine Surdulica ("Službeni glasnik Pčinjskog okruga", broj 32/1/02), Ustavni sud je ocenio da je Skupština opštine Surdulica uvodeći kao kriterijume za određivanje različite visine takse za isticanje firme, broj zaposlenih i oblik unutrašnjeg organizovanja taksenog obveznika, odnosno organizacione delove preduzeća, prekoračila zakonska ovlašćenja. Naime, sva ovlašćenja u uređivanju odnosa iz oblasti javnih prihoda, opština je dužna da vrši u okviru zakona. Kako su odredbom člana 87. Zakona o lokalnoj samoupravi definisani kriterijumi za određivanje različite visine lokalne komunalne takse, a to su: vrsta delatnosti taksenog obveznika, površina i tehničko upotrebne karakteristike objekata, kao i delovi teritorije, odnosno zone u kojima se nalaze objekti, predmeti ili vrše usluge za koje se plaćaju takse, skupština opštine ne može propisivati različitu visinu takse na osnovu drugih kriterijuma koje samostalno utvrdi. Iz navedenih razloga Ustavni sud je utvrdio da osporene odredbe odluka iz tačke 2. i 3. izreke, u vreme važenja, nisu bile u saglasnosti sa zakonom.

Zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta, odnosno radnje preduzete na osnovu odredaba Odluke iz tačke 1. izreke, Ustavni sud je odbacio, na osnovu člana 42. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, jer je doneo konačnu Odluku.

Na osnovu izloženog, člana 19. stav 1. tačka 4), člana 46. tač. 1) i 3) i člana 47. tačka 2) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda
IY-9/2002 od 24.11.2005. godine

("Službeni glasnik RS", broj 6/2006)

g) Komunalne delatnosti

Odluka o čistoći, održavanju i uređenju parkova, zelenih i rekreacionih površina i održavanju grobalja i sahranjivanju nije nesaglasna sa zakonom.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

Odbija se predlog za utvrđivanje nezakonitosti odredbe člana 14. stav 1. Odluke o čistoći, održavanju i uređenju parkova, zelenih i rekreacionih površina i održavanju grobalja i sahranjivanju ("Službeni list opština Srema", broj 2/98), koju je donela Skupština opštine Beočin.

O b r a z l o ž e n j e

Predlogom je pokrenut postupak za ocenjivanje zakonitosti člana 14. stav 1. Odluke o čistoći, održavanju i uređenju parkova, zelenih i rekreacionih površina i održavanju grobalja i sahranjivanju, koju je donela Skupština opštine Beočin. Predlagač smatra da je osporena odredba navedene Odluke nesaglasna sa odredbama čl. 22., 23. i 24. Zakona o komunalnim delatnostima, jer se cena za iznošenje smeća utvrđuje po kvadratnom metru stambenog i poslovnog prostora, što zakon inače ne utvrđuje, a izostalo je utvrđivanje ostalih elemenata za utvrđivanje cene ove usluge, kao što su obim, vrsta i kvalitet komunalne usluge, te standardi i normativi za njihovo utvrđivanje, uloženi rad, materijalna sredstva i utrošak energije i drugi elementi za formiranje cene.

U odgovoru Skupštine opštine Beočin, pored ostalog, se navodi da kvadratni metar nije obračunska jedinica u strukturi cene komunalne usluge iznošenja smeća, već je cena komunalnih usluga, pa i iznošenja smeća, zasnovana isključivo na članu 24. Zakona o komunalnim delatnostima i u svojoj strukturi sadrži sve elemente propisane ovim članom. Kvadratni metar je, u ovom slučaju, jedinica mere koja omogućava da se zakonski formirana cena primeni na konkretan slučaj i naplati u meri i obimu koji je adekvatan pruženoj usluzi.

Ustavni sud je utvrdio da je osporenim članom 14. stav 1. Odluke propisano da se cena za iznošenje smeća utvrđuje po neto kvadratnom metru stambenog i poslovnog prostora i prema vrsti delatnosti koja se obavlja u poslovnom prostoru i plaća mesečno.

Ustav Republike Srbije u članu 113. stav 1. tačka 2. utvrđuje da opština, preko svojih organa u skladu sa zakonom, uređuje i obezbeđuje obavljanje i razvoj komunalnih delatnosti, a ista nadležnost opštine utvrđena je i članom 18. stav 1. tačka 4. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 9/02, 33/04 i 135/04).

Zakonom o komunalnim delatnostima ("Službeni glasnik RS", br. 16/97 i 42/98), propisano je: da opština, odnosno grad Beograd, u skladu sa zakonom uređuje i obezbeđuje uslove obavljanja komunalnih delatnosti i njihov razvoj (član 2.); da je komunalna delatnost i održavanje čistoće u gradovima i naseljima u opštini, koje čini sakupljanje smeća i drugih prirodnih i veštačkih otpadaka iz stambenih, poslovnih i drugih objekata, osim industrijskog otpada i opasnih materija, njihovo odvoženje i odlaganje, uklanjanje otpada iz posuda za otpatke na javnim mestima, kao i smeća i drugog otpada sa ulica i javnih površina, čišćenje i pranje ulica, trgova, parkirališta i drugih javnih površina (čl. 4. i 5.); da skupština opštine utvrđuje uslove i način organizovanja poslova u vršenju komunalnih delatnosti i uslove korišćenja komunalnih proizvoda, komunalnih usluga, pa između ostalog, i način naplate cene za komunalne proizvode, odnosno za korišćenje komunalnih usluga (član 13. stav 1.); da se sredstva za obavljanje i razvoj komunalnih delatnosti obezbeđuju, pored ostalog, iz prihoda od prodaje komunalnih proizvoda, odnosno usluga (član 22.); da javno komunalno preduzeće odlučuje, uz saglasnost skupštine opštine, odnosno organa opštine koji skupština odredi o ceni komunalnih usluga koju plaćaju neposredni korisnici (član 23.) i da elemente za obrazovanje cene komunalne usluge čine: vrsta, obim i kvalitet komunalnih usluga koji se utvrđuju standardima i normativima koje propiše opština, vrednost sredstava angažovanih u pružanju usluga, obim i kvalitet uloženog rada, visina materijalnih troškova u obavljanju komunalnih usluga i drugi elementi u zavisnosti od uslova na tržištu i specifičnosti pojedinih komunalnih usluga (član 24.).

Polazeći od odredaba zakona, koje utvrđuju ovlašćenja skupštine opštine u pogledu propisivanja uslova za obavljanje komunalnih delatnosti, Ustavni sud je ocenio da odredba člana 14. stav 1. Odluke, koja utvrđuje način naplate komunalne usluge, ne sadrži prekoračenje navedenih ovlašćenja opštine. U okviru je navedenih zakonskih ovlašćenja i pravo na izbor kriterijuma po kome će se obračunavati naplata usluge iznošenja smeća, primenom cene usluge koja se formira na osnovu elemenata utvrđenih članom 24. Zakona o komunalnim delatnostima, i to u postupku i na način propisan članom 23. Zakona.

Na osnovu izloženog i člana 46. tačka 9) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 12/2006)
 IY-285/2005 od 15.12.2005. godine

Donošenje odluke o utvrđivanju naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine od strane gradske opštine suprotno je odredbama Statuta grada, što navedenu Odluku čini nesaglasnom s Ustavom i zakonom.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

1. Utvrđuje se da Odluka o utvrđivanju naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine ("Službeni list grada Beograda", broj 16/04) koju je donela Skupština opštine Grocka, nije u saglasnosti s Ustavom i zakonom.

2. Odbacuje se zahtev za obustavu izvršenja Rešenja broj: 432-1015/2005, od 27. septembra 2005. godine, koje je donelo Ministarstvo finansija - Poreska uprava - Filijala Grocka.

Ustavnom sudu Republike Srbije podnet je predlog Gradske uprave - grada Beograda za ocenu zakonitosti Odluke o utvrđivanju naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine ("Službeni list grada Beograda", broj 16/04), koju je donela Skupština opštine Grocka. Predlagač smatra da je Skupština opštine Grocka osporenu Odluku donela bez ovlašćenja, tj. suprotno zakonu i Statutu grada Beograda ("Službeni list grada Beograda", br. 14/04 i 30/04), a kao razloge za to navodi da je odredbom člana 23. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02 i 33/04) propisano da se statutom grada utvrđuju poslovi koje obavlja grad, a koje gradska opština. U skladu sa navedenom odredbom Zakona, Statutom grada Beograda propisano je da se Grad stara o zaštiti životne sredine, odnosno da utvrđuje posebnu naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine, te da je Skupština grada Beograda donela Odluku o posebnoj nakandi za zaštitu i unapređenje životne sredine ("Službeni list grada Beograda", br. 22/99 i 6/01) koja se primenjuje na teritoriji grada Beograda, što znači na područjima svih gradskih opština, koje dobijaju i koriste u celosti sredstva ostvarena od ove naknade na njenim teritorijama. Sudu je predloženo da donese odluku kojom će odrediti način otklanjanja posledica koje nastanu primenom osporene Odluke, kao i da do donošenja konačne odluke o zakonitosti osporene Odluke obustavi izvršenje pojedinačnog akta koji je donet na osnovu osporene Odluke, i to Rešenja broj: 432-1015/2005 od 27. septembra 2005. godine, koje je donelo Ministarstvo finansija - Poreska uprava - Filijala Grocka.

U odgovoru Opštinske uprave Grocka navodi se da je Skupština opštine Grocka donela osporenu Odluku u skladu sa zakonom i Statutom grada Beograda i ističe da Skupština grada Beograda svojom Odlukom o posebnoj naknadi za zaštitu i unapređenje životne sredine ("Službeni list grada Beograda", br. 22/99 i 6/01) nije uredila obavezu plaćanja naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine za uslugu odlaganja smeća i otpada na deponiji "Vinča" tako da je najopasnije, najteže i najobimnije zagađivanje, koje prouzrokuje upotreba deponije "Vinča", ostalo van regulative te Odluke. Kako su odredbama člana 10. tačka 8. i člana 12. stav 1. tačka 12. Statuta grada Beograda određene nadležnosti gradskih organa i organa gradskih opština u pogledu zaštite i unapređenja životne sredine, a na gradske opštine u izvesnoj meri preneti poslovi zaštite i unapređenja životne sredine to znači da opština štiti i unapređuje životnu sredinu u svim slučajevima u kojima gradska skupština nije neposredno uredila tu materiju i ima pravo da normativno uređuje te odnose i da određuje naknadu, kao finansijsku osnovu za izvršavanje svojih prava i obaveza u svim slučajevima u kojima to nije uredio, odnosno odredio kao svoje poslove grad Beograd.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je Odluku o utvrđivanju naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine ("Službeni list grada Beograda", broj 16/2004) donela Skupština opštine Grocka s pozivom na član 88. stav 2. Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", br. 66/91, 53/93, 67/93, 48/94, 44/95 i 53/95), član 18. tačka 9. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 9/02) i član 17. Odluke o organizaciji organa opštine Grocka ("Službeni list grada Beograda", br. 20/91, 15/93, 9/94, 22/97, 18/99, 23/99, 10/00, 13/01 i 28/03). Osporenim Odlukom utvrđuje se visina, način i rokovi plaćanja naknade, čiji je obaveznik "JKP Gradska čistoća" za uslugu odlaganja smeća i otpada na deponiji "Vinča".

Ustav Republike Srbije utvrđuje: pravo čoveka na zdravu životnu sredinu, i dužnost svakog, da u skladu sa zakonom štiti i unapređuje životnu sredinu (član 31.); da se opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom između ostalog stara o zadovoljavanju određenih potreba građana, koje uključuju i oblast zaštite i unapređenja životne sredine (član 113. stav 1. tačka 5); da za obavljanje Ustavom i zakonom utvrđenih poslova opštini pripadaju prihodi utvrđeni zakonom (član 114. stav 1.); da grad Beograd obavlja poslove opštine utvrđene Ustavom, da gradu Beogradu pripadaju prihodi utvrđeni zakonom, da grad Beograd ima statut kojim se određuje koje poslove opštine vrši grad Beograd, a koje gradska opština u njegovom sastavu i uređuju organizacija i rad organa Grada, kao i druga pitanja od interesa za grad Beograd (član 118. st.1, 3. i 4.).

Zakon o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 33/04 i 135/04) propisuje: da je opština odgovorna da se, preko svojih organa u skladu s Ustavom i zakonom, između ostalog, stara o zaštiti životne sredine, kao i da utvrđuje posebnu naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine (član 18. tačka 9.); da je grad teritorijalna jedinica lokalne samouprave utvrđena zakonom na čijoj teritoriji se osnivaju dve ili više gradskih opština (član 21. stav 1.); da grad obavlja izvorne poslove opštine (član 22.); da se statutom grada određuju gradske opštine i utvrđuje koje poslove obavlja grad, a koje gradska opština, utvrđuju organi gradskih opština, uređuju odnosi organa grada i organa gradskih opština i druga pitanja od značaja za funkcionisanje grada (član 23.); da organi grada obavljaju poslove predviđene ovim zakonom za organe opštine, kao i druge poslove utvrđene zakonom i statutom grada (član 46. stav 1.); da jedinici lokalne samouprave pripadaju izvorni javni prihodi ostvareni na njenoj teritoriji, između ostalih, i naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine (član 78.).

Zakonom o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", broj 135/04) je utvrđeno da Republika, odnosno autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave, u okviru svojih ovlašćenja obezbeđuju finansiranje i ostvarivanje ciljeva zaštite životne sredine, u skladu sa ovim zakonom (član 83.) i da jedinica lokalne samouprave može, iz okvira svojih prava i dužnosti, propisati naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine u skladu sa svojim potrebama i specifičnostima. Visinu naknade, način plaćanja, kao i olakšice za određene kategorije obveznika plaćanja, propisuje jedinica lokalne samouprave. Sredstva prikupljena preko tih naknada moraju se namenski iskoristiti u zaštiti ili unapređenju životne sredine (član 87.). Članom 128. Zakona je utvrđeno da će se do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivati propisi doneti na osnovu Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", br. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 i 53/95). Prema članu 129. Zakona danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", br. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 i 53/95), osim odredaba kojima se uređuje zaštita vazduha, zaštita prirodnih dobara i zaštita od buke.

Zakon o javnim prihodima i javnim rashodima ("Službeni glasnik RS", br. 76/91, 41/92, 18/93, 22/93, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/2001, 33/2004 i 135/2004) propisuje da visinu javnih prihoda utvrđuje skupština opštine, odnosno grada, u skladu sa zakonom (član 8); određuje lokalne javne prihode kao vrstu javnih prihoda (član 9), a naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine određuje kao vrstu lokalnih javnih prihoda, te utvrđuje da se elementi sistema lokalnih javnih prihoda uređuju zakonom (član 16).

Statutom grada Beograda ("Službeni list grada Beograda", br. 14/04 i 30/04) utvrđeno je: da su u gradu Beogradu gradske opštine: Barajevo, Voždovac, Vračar, Grocka, Zvezdara, Zemun, Lazarevac, Mladenovac, Novi Beograd, Obrenovac, Palilula, Rakovica, Savski venac, Sopot, Stari grad, Surčin i Čukarica (član 3.); da je Grad odgovoran da se preko svojih organa, u skladu s Ustavom i zakonom stara o zaštiti životne sredine, donosi programe korišćenja i zaštite prirodnih vrednosti i programe zaštite životne sredine, odnosno lokalne akcione i sanacione planove, u skladu sa strateškim dokumentima i svojim interesima i specifičnostima i utvrđuje posebnu naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine (član 10. tačka 8.); da je gradska opština deo teritorije grada u kojoj se vrše određeni poslovi lokalne

samouprave utvrđeni ovim statutom (član 11. stav 1.); da gradska opština u skladu sa ovim statutom, preko svojih organa štiti i unapređuje životnu sredinu i stara se i obezbeđuje uslove za očuvanje, korišćenje i unapređenje područja sa lekovitim prirodnim svojstvima (član 12. stav 1. tačka 12.); da gradu pripadaju prihodi i primanja utvrđeni zakonom kao i sredstva za obavljanje poverenih poslova iz okvira prava i dužnosti Republike kao i da se za ostvarivanje poslova utvrđenih ovim statutom deo prihoda raspoređuje gradskim opštinama posebnom gradskom odlukom kojom se može predvideti da gradska opština ima izvorne prihode (član 20.).

Iz odredaba Ustava i navedenih zakona sledi da je jedinica lokalne samouprave dužna da se stara o zaštiti i unapređenju životne sredine i da je ovlašćena da radi obezbeđivanja sredstava za tu svrhu uvede posebnu naknadu kao lokalni javni prihod. Kako Ustav i zakon propisuje da se statutom grada utvrđuje koje poslove obavlja grad, a koje gradska opština i s obzirom na to da je Statutom grada Beograda propisano da grad Beograd preko svojih organa utvrđuje posebnu naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine to po oceni Ustavnog suda, gradska opština nije ovlašćena da utvrđuje posebnu naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine. Iz navedenih odredaba Ustava i Zakona o lokalnoj samoupravi sledi da raspored poslova između

grada i gradske opštine koji se izvrši odredbama statuta grada ima obavezujuće dejstvo prema opštini u sastavu grada što isključuje mogućnost da gradska opština samostalno određuje sopstvena ovlašćenja, odnosno poslove koji su zakonom određeni kao domen lokalne samouprave. Na osnovu izloženog Ustavni sud je utvrdio da donošenje osporene Odluke od strane gradske opštine protivno odredbama Statuta Grada, čini navedeni propis nesaglasnim s Ustavom i zakonom.

Odredbom člana 58. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), predviđena je mogućnost da Ustavni sud svojom odlukom odredi način otklanjanja posledica koje su nastale usled primene opšteg akta za koji je odlukom Ustavnog suda utvrđeno da nije u saglasnosti s Ustavom ili zakonom. Takvu mogućnost navedena odredba Zakona uslovljava nastupanjem, odnosno utvrđivanjem činjenice da se izmenom pojedinačnog akta koji je donet na osnovu opšteg akta za koji je odlukom Ustavnog suda utvrđeno da nije u saglasnosti s Ustavom ili zakonom, ne mogu otkloniti posledice primene tog akta. U smislu iznetog za odlučivanje po zahtevu predlagača, da Ustavni sud istovremeno sa donošenjem odluke o zakonitosti osporenog akta odluči i o načinu otklanjanja posledica koje su nastale njegovom primenom, nisu ispunjene procesne pretpostavke iz člana 58. Zakona.

Sud je odbacio zahtev predlagača za obustavu izvršenja Rešenja broj: 432-1015/2005, od 27. septembra 2005. godine, koje je donelo Ministarstvo finansija - Poreska uprava - Filijala Grocka, saglasno članu 42. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, s obzirom na to da je doneo konačnu odluku.

Na osnovu iznetog i člana 46. tač.1) i 3) i člana 47. tačka 2) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava Republike Srbije, Odluka iz tačke 1. izreke prestaje da važi danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda Republike Srbije u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 95/2005)
IY-466/2004 od 27.10.2005. godine

Skupština opštine je osporenom odlukom utvrdila plaćanje naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine, odnosno odredila obveznike te naknade, visinu, način obračuna i naplate te naknade u granicama ustavnih i zanskih ovlašćenja.

Ustavni sud je doneo:

ODLUKU

1. Odbija se predlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredaba člana 3. stav 2. tačka 4. i člana 4. st. 2. do 4. Odluke o utvrđivanju naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine opštine Kovin ("Službeni list opštine Kovin" broj 2/2005).

2. Odbacuje se zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta ili radnje preduzete na osnovu Odluke iz tačke 1.

Predlogom Preduzeća "Eurokompost", Beograd, pokrenut je postupak za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti člana 3. stav 2. tačka 4. i člana 4. st. 2. do 4. Odluke navedene u izreci. Predlagač smatra da je određivanje visine naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine osporenim članom 3. stav 2. tačka 4. u zavisnosti od vrednosti prihoda koji ostvaruje obveznik suprotno članu 69. stav 3. Ustava Republike Srbije, prema kome se obaveza plaćanja poreza i drugih dažbina utvrđuje prema ekonomskoj snazi obveznika. Tačkom 4. stav 2. osporene Odluke navode se pojedine delatnosti koje obavljaju pravna lica, preduzetnici i fizička lica - obveznici plaćanja naknade, čime su određena pravna lica stavljena u nepovoljniji položaj, jer ovu naknadu treba da plaćaju svi, a ne samo oni koji obavljaju određene delatnosti, a članom 4. tač. 2. do 4. Odluke određen je način obračunavanja i naplate naknade, koji je suprotan važećim zakonskim propisima. Predlagač je postavio i zahtev za obustavu izvršenja osporenih odredbi Odluke, odnosno pojedinačnog akta donetog primenom osporenih odredaba Odluke.

U odgovoru Skupštine opštine Kovin, pored ostalog, se navodi da je pravni osnov i ovlašćenje za donošenje osporene Odluke sadržan u odredbama člana 87. Zakona o zaštiti životne sredine. Odredbama člana 3. stav 2. Odluke navedeni su obveznici plaćanja naknade, koje je Skupština opštine Kovin utvrdila u skladu sa svojim potrebama i specifičnostima. Visina i način plaćanja naknade utvrđeni osporenim odredbama Odluke određeni su u skladu sa članom 87. stav 3. navedenog Zakona, pa predlaže Sudu da ovaj zahtev odbije.

U sprovedenom postupku, Ustavni sud je utvrdio da je Odluku o utvrđivanju naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine Opštine Kovin ("Službeni list opštine Kovin", broj 2/2005) donela Skupština opštine Kovin, 10. februara 2005. godine. Članom 3. Odluke utvrđena je naknada za zaštitu i unapređivanje životne sredine, a osporenim tačkom 4. stav 2. člana 3. Odluke utvrđeno je da pravna lica, preduzetnici i fizička lica kada obavljaju taksativno navedene delatnosti (eksploatacija uglja i šljunka, proizvodnja komposta, alkohola i alkoholnih pića i dr.) plaćaju ovu naknadu u visini 1% na tržišnu, odnosno prodajnu cenu. Osporenim članom 4. st. 2. do 4. utvrđeno je da navedeni obveznici plaćanja naknade, ovu naknadu obračunavaju istovremeno sa naplatom proizvoda odnosno robe (stav 2.); obveznici su dužni da na računu za isporučenu robu posebno iskažu iznos naknade koji prenose na račun budžeta opštine Kovin, najkasnije u roku od 5 dana od dana izvršene naplate (stav 3.); obaveznik koji ne izvrši obračun naknade istu je dužan da uplati na svoj teret (stav 4.).

Ustav Republike Srbije utvrđuje: pravo čoveka na zdravu životnu sredinu, i dužnost svakog, da u skladu sa zakonom, štiti i unapređuje životnu sredinu (član 31.); da se opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom između ostalog, stara o zadovoljavanju određenih potreba građana u oblasti zaštite i unapređenja životne sredine (član 113. stav 1. tačka 5)); da za obavljanje Ustavom i zakonom utvrđenih poslova opštini pripadaju prihodi utvrđeni zakonom (član 114. stav 2.).

Prema članu 18. stav 1. tačka 9) Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 33/04 i 135/04), opština u svom izvornom delokrugu, preko svojih organa, u skladu s Ustavom i zakonom, stara se o zaštiti životne sredine, donosi programe korišćenja i zaštite prirodnih vrednosti i programe zaštite životne sredine, odnosno lokalne akcione i sanacione planove, u skladu sa strateškim dokumentima i svojim interesima i specifičnostima i utvrđuje posebnu naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine. Članom 78. Zakona je utvrđeno da jedinici lokalne samouprave pripadaju izvorni javni prihodi ostvareni na njenoj teritoriji, između ostalih, i naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine.

Zakon o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", broj 135/04) utvrđuje: da jedinica lokalne samouprave može, u okviru svojih prava i dužnosti, propisati naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine u skladu sa svojim potrebama i specifičnostima, da visinu naknade, način plaćanja kao i olakšice za određene kategorije obveznika plaćanja, propisuje jedinica lokalne samouprave, i da se sredstva prikupljena preko tih naknada moraju namenski iskoristiti u zaštiti ili unapređenju životne sredine (član 87.); da će se do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivati propisi doneti na osnovu Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", br. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 i 53/95 - član 128.); da danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", br. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 i 53/95), osim odredaba kojima se uređuje zaštita vazduha, zaštita prirodnih dobara i zaštita od buke (član 129.).

Zakon o javnim приходима i javnim rashodima ("Službeni glasnik RS", br. 76/91, 41/92, 18/93, 22/93, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/2001, 33/2004 i 135/2004) propisuje: da visinu javnih prihoda utvrđuje skupština opštine, odnosno grada, u skladu sa zakonom (član 8); određuje lokalne javne prihode kao vrstu javnih prihoda (član 9) i naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine kao vrstu lokalnih javnih prihoda (član 16).

Iz navedenih ustavnih i zakonskih odredaba proizlazi da se za zaštitu i unapređivanje životne sredine, pored sredstava koja se po zakonu obezbeđuju u Republici, mogu obezbeđivati i sredstva na nivou lokalne samouprave. Opština ja na osnovu Ustava i zakona ovlašćena da u okviru svojih prava i dužnosti, utvrđuje i lokalne javne prihode u koje spada i novčana naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine za obaveznike koji se bave određenom delatnošću. Po oceni Ustavnog suda, Skupština opštine Kovin je osporenom Odlukom utvrdila plaćanje naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine, odnosno odredila obveznike te naknade, visinu, način obračuna i naplate te naknade u granicama ustavnih i zakonskih ovlašćenja.

Zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnih akata ili radnje preduzete na osnovu osporenih odredaba Odluke, Sud je odbacio na osnovu člana 42. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), s obzirom da je u ovoj ustavno-pravnoj stvari doneo konačnu odluku.

Na osnovu izloženog, člana 46. tačka 9) i člana 47. tačka 2) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Sud je odlučio kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 100/2005)
IY-269/2005 od 06.10.2005. godine

Skupština opštine prekoračila je ovlašćenje iz Ustava i zakona kada je osporenom odlukom prenela nadležnost za izmene i dopune te odluke na izvršni odbor skupštine opštine kao svoj izvršni organ.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

1. Utvrđuje se da odredba člana 8. Odluke o utvrđivanju posebne naknade za zaštitu životne sredine ("Službeni glasnik opštine Lajkovac", broj 7/2003), u

delu koji glasi: "...a primenjivaće se od 1. septembra 2003. godine", nije u saglasnosti s Ustavom.

2. Utvrđuje se da odredba člana 7. Odluke iz tačke 1. nije u saglasnosti s Ustavom i zakonom.

3. Utvrđuje se da Odluka o izmeni Odluke o utvrđivanju posebne naknade za zaštitu životne sredine ("Službeni glasnik opštine Lajkovac", broj 9/2004), nije u saglasnosti s Ustavom i zakonom.

4. Ne prihvataju se inicijative za pokretanje postupka za utvrđivanje nezakonitosti odredaba člana 2. tačka 4. al. 8. i 17. Odluke iz tačke 1.

Ustavnom sudu Republike Srbije podnete su inicijative za pokretanje postupka za ocenjivanje zakonitosti odredaba člana 2. tačka 4. al. 8. i 17. Odluke o utvrđivanju posebne naknade za zaštitu životne sredine ("Službeni glasnik opštine Lajkovac", broj 7/2003). Prema mišljenjima inicijatora, osporene odredbe navedene Odluke kojima je propisana obaveza plaćanja posebne naknade za zaštitu životne sredine za mlinove i za ugostiteljske objekte, protivne su odredbama člana 88. Zakona o zaštiti životne sredine koji je predstavljao osnov za donošenje Odluke, jer ove zakonske odredbe daju ovlašćenje opštini da naknadu za zaštitu životne sredine uvodi samo za one subjekte koji obavljanjem svoje delatnosti ugrožavaju životnu sredinu, u koje ne spadaju navedeni objekti čija delatnost ne šteti životnoj sredini.

U odgovoru Skupštine opštine Lajkovac kao donosioca osporene Odluke, ističe se da su Odlukom o izmeni Odluke o utvrđivanju posebne naknade za zaštitu životne sredine ("Službeni glasnik opštine Lajkovac", broj 9/2004), koju je doneo Izvršni odbor Skupštine opštine Lajkovac, stavljene van snage, pored drugih i osporene odredbe člana 2. tačka 4. al. 8. i 17. osporene Odluke o utvrđivanju posebne naknade za zaštitu životne sredine ("Službeni glasnik opštine Lajkovac", broj 7/2003).

U sprovedenom postupku, Ustavni sud je utvrdio da je osporenu Odluku donela Skupština opštine Lajkovac, na osnovu odredaba čl. 18. i 78. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 9/2002), čl. 11, 88. i 89. Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", broj 66/91) i člana 17. Statuta opštine Lajkovac, i da Odluka uređuje izvore, odnosno obveznike, visinu i način plaćanja naknade za zaštitu životne sredine na teritoriji opštine Lajkovac. U članu 2. tačka 4. Odluke utvrđeno je da preduzeća i druga pravna lica koja obavljaju delatnost na teritoriji opštine plaćaju ovu naknadu u određenom godišnjem iznosu prema vrsti njihove delatnosti, pored ostalog i mlinovi – u iznosu od 30.000,00 dinara (osporena alineja 8.) i ugostiteljski objekti – u iznosu od 12.000,00 dinara (osporena alineja 17.). Odredbom člana 7. Odluke ovlašćuje se Izvršni odbor Skupštine opštine Lajkovac da vrši izmenu i dopunu ove odluke na osnovu ukazanih potreba.

Odlukom o izmeni Odluke o utvrđivanju posebne naknade za zaštitu životne sredine ("Službeni glasnik opštine Lajkovac", broj 9/2004), koju je doneo Izvršni odbor Skupštine opštine Lajkovac, s pozivom na odredbe Zakona o lokalnoj samoupravi i Zakona o zaštiti životne sredine, kao i član 7. Odluke o utvrđivanju posebne naknade za zaštitu životne sredine, stavljaju se van snage odredbe člana 2. tač. 4. i 5. Odluke Skupštine opštine, koje obuhvataju i osporene odredbe al. 8. i 17. sadržane u tački 4. te Odluke.

Ustavom Republike Srbije proklamovano je pravo na zdravu životnu sredinu i dužnost svakog da, u skladu sa zakonom, štiti i unapređuje životnu sredinu (član 31.); utvrđen je princip obaveznosti plaćanja poreza i drugih dažbina utvrđenih zakonom (član 52.); utvrđeno je da se opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom, stara o zadovoljavanju određenih potreba građana, pored ostalog i u oblasti zaštite i unapređenja životne sredine, da izvršava zakone, druge propise i opšte akte

Republike Srbije čije joj je izvršavanje povereno i obezbeđuje izvršavanje propisa i opštih akata opštine (član 113. stav 1. tač. 5. i 6.), kao i da za obavljanje Ustavom i zakonom utvrđenih poslova, opštini pripadaju prihodi utvrđeni zakonom (član 114.).

Odredbom člana 18. tačka 9. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/2002, 33/2004 i 135/2004), propisano je da se opština, u skladu s Ustavom i zakonom, stara o zaštiti životne sredine, donosi programe korišćenja i zaštite prirodnih vrednosti i zaštite životne sredine, u skladu sa strateškim dokumentima, interesima i specifičnostima opštine, i utvrđuje posebnu naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine. Članom 30. tačka 12) Zakona propisano je da skupština opštine, u skladu sa zakonom, utvrđuje opštinske takse i druge lokalne javne prihode koji joj po ovom zakonu pripadaju, a članom 78. tačka 7) Zakona utvrđeno je da opštini pripada naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine, kao jedan od opštinskih izvornih javnih prihoda ostvarenih na njenoj teritoriji.

Zakonom o javnim prihodima i javnim rashodima ("Službeni glasnik RS", br. 76/91, 41/92, 18/93, 22/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99 i 22/2001) propisano je da se visina javnih prihoda utvrđuje zakonom, odnosno aktom nadležnog organa u skladu sa zakonom, a lokalni javni prihodi utvrđeni su kao vrsta javnih prihoda, čiji je jedan od oblika i naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine predviđena ovim zakonom (čl. 8, 9. i 16.).

Zakon o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", br. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 i 53/95), koji je (osim odredaba koje uređuju zaštitu vazduha i prirodnih dobara i zaštitu od buke) prestao da važi stupanjem na snagu Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", broj 135/2004), propisivao je da se materijalni i drugi uslovi za zaštitu životne sredine u Republici obezbeđuju iz sredstava utvrđenih ovim zakonom i da grad i opština mogu za zaštitu i unapređivanje životne sredine, iz okvira svojih prava i dužnosti, obezbeđivati posebna sredstva (član 88. Zakona), ali nije bliže uređio način i kriterijume za obezbeđivanje tih sredstava. Važeći Zakon izričito daje ovlašćenje opštini da u okviru nadležnosti utvrđenih zakonom, obezbeđuje sistem zaštite životne sredine i donosi svoje planove i programe upravljanja prirodnim resursima i dobrima u skladu sa strateškim dokumentima u ovoj oblasti i svojim specifičnostima, da obezbeđuje kontinuiranu kontrolu i praćenje stanja životne sredine, kao i da, iz okvira svojih prava i dužnosti, propisuje naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine u skladu sa potrebama i specifičnostima opštine, visinu ove naknade, način plaćanja i olakšice za određene kategorije obveznika plaćanja (čl. 4, 13, 69. i 87. Zakona).

Ustavni sud Srbije smatra da iz odredaba člana 113. Ustava i člana 30. tačka 12) Zakona o lokalnoj samoupravi proizlazi da donošenje propisa o utvrđivanju naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine kao lokalnog javnog prihoda, kao i izmena i dopuna tih propisa, jeste nadležnost skupštine opštine, i da ona to svoje ovlašćenje ne može prenositi na druge organe. Stoga je Sud ocenio da je Skupština opštine Lajkovac prekoračila ovlašćenje iz Ustava i zakona kada je članom 7. osporene Odluke prenela nadležnost za izmene i dopune ove odluke na Izvršni odbor Skupštine opštine Lajkovac kao svoj izvršni organ, kao i da Odluka o izmeni Odluke o utvrđivanju posebne naknade za zaštitu životne sredine, koju je doneo Izvršni odbor, takođe nije saglasna s Ustavom i zakonom, budući da je doneta od nenadležnog organa.

Sud je utvrdio i da deo odredbe člana 8. osporene Odluke na neustavan način propisuje primenu ove odluke. Naime, prema članu 8. Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku opštine Lajkovac", "a primenjivaće se od 1. septembra 2003. godine". S obzirom na to da je Odluka objavljena 16. septembra 2003. godine i stupila na snagu 24. septembra 2003. godine, to

je, po oceni Suda, odnosnim delom navedene odredbe Odluci dato povratno dejstvo, suprotno članu 121. stav 1. Ustava prema kome podzakonski propis i drugi opšti akt ne može imati povratno dejstvo.

Ustavni sud je iz tih razloga, saglasno odredabama člana 4. tačka 5) i člana 23. stav 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), proširio postupak ocene ustavnosti i zakonitosti i na odredbe čl. 7. i 8. osporene Odluke, kao i na Odluku Izvršnog odbora navedenu u tački 3. izreke, koja je sa osporenim Odlukom u neposrednoj pravnoj vezi, i doneo odluku o utvrđivanju njihove nesaglasnosti s Ustavom i zakonom.

Imajući u vidu činjenice da Odluka o izmeni Odluke o utvrđivanju posebne naknade za zaštitu životne sredine nije doneta od nadležnog organa i da, samim tim, ne može proizvoditi validno pravno dejstvo, Ustavni sud je utvrdio da su osporene odredbe člana 2. tačka 4. al. 8. i 17. Odluke o utvrđivanju posebne naknade za zaštitu životne sredine i dalje u pravnom poretku i da se ocena njihove zakonitosti može vršiti u odnosu na zakon koji je na snazi.

Polazeći od navedenih odredaba važećih Zakona o zaštiti životne sredine, Zakona o lokalnoj samoupravi i Zakona o javnim prihodima i javnim rashodima, prema kojima je opština kao jedinica lokalne samouprave ovlašćena da uređuje naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine kao lokalni javni prihod, Ustavni sud je ocenio da je Skupština opštine Lajkovac osporenim odredbama Odluke kojima je utvrdila visinu i način plaćanja naknade za zaštitu životne sredine za preduzeća i preduzetnike koji obavljaju privrednu delatnost na teritoriji opštine kao obveznike ove naknade, postupila u okviru zakonskih ovlašćenja, te stoga nije prihvatio inicijativu za pokretanje postupka za utvrđivanje nezakonitosti osporenih odredaba člana 2. tačka 4. al. 8. i 17. Odluke.

Na osnovu izloženog i člana 46. tač. 1) i 3) i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava, odredbe Odluke navedene u tač. 1. i 2. i Odluka navedena u tački 3. izreke prestaju da važe danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 114/2005)
 IY-135/2004 od 17.11.2005. godine

Propisivanje da izgradnju grobnica i njihovo opremanje obavlja preduzeće kome su povereni poslovi iz okvira ove komunalne delatnosti, nije nesaglasno s Ustavom i zakonom.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti člana 7. Odluke o uređivanju i održavanju grobalja i sahranjivanju ("Službeni list grada Novog Sada", br. 13/98, 13/2000, 23/2001 i 22/2002).

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za ocenu ustavnosti i zakonitosti Odluke navedene u izreci, iz razloga što je Odlukom utvrđeno isključivo pravo Javnog preduzeća da postavlja nadgrobne spomenike na grobljima koja su u nadležnosti Javnog preduzeća. Inicijator smatra da je neustavno i nezakonito postupanje Javnog preduzeća koje, pored zakupa grobnice naplaćenog za 30 godina unapred, naplaćuje i korišćenje dva grobna mesta u istoj grobnici gde je izvršena jedna sahrana.

U odgovoru donosioca akata, navodi se da je osporena Odluka doneta u skladu sa ovlašćenjem opštine da utvrdi opšte uslove i način obavljanja komunalnih delatnosti koji su propisani Zakonom o komunalnim delatnostima ("Službeni glasnik RS", br. 16/97 i 42/98), te u skladu sa Zakonom o sahranjivanju i grobljima ("Službeni glasnik SRS", br. 20/77, 24/85, 6/89 i "Službeni glasnik RS", br. 53/93, 67/93 i 48/94), kojim je propisano da se uređivanje i održavanje grobalja vrši saglasno uslovima koje odlukom utvrđuje skupština opštine, kao i da se izgradnja odnosno rekonstrukcija grobnice, ili drugog spomen obeležja, podizanje, prepravka, ili uklanjanje spomenika i drugog predmeta na grobu, može vršiti ako je za to prethodno pribavljeno odobrenje nadležnog opštinskog organa. Ističe se da je osporena Odluka prestala da važi, donošenjem nove Odluke o uređivanju i održavanju grobalja i sahranjivanju. Uz odgovor je dostavljen i izveštaj Javnog komunalnog preduzeća "Lisje" iz Novog Sada.

U sprovedenom postupku, Ustavni sud je utvrdio da se osporava ustavnost i zakonitost člana 7. Odluke, kojim je propisano da izgradnju grobnica i njihovo opremanje na grobljima iz člana 3. stav 1. ove odluke, obavlja preduzeće.

Odredbom člana 64. stav 3. Ustava Republike Srbije, propisano je da je protivustavan svaki akt i svaka radnja kojima se stvara ili podstiče monopolski položaj, odnosno na drugi način ograničava tržište; članom 65. Ustava, utvrđeno je da se zakonom utvrđuju uslovi i način obavljanja delatnosti, odnosno poslova za koje se obrazuju javne službe, a prema članu 113. stav 1. tačka 2. odnosno 117. Ustava, opština odnosno grad, preko svojih organa u skladu sa zakonom, uređuje i obezbeđuje obavljanje i razvoj komunalnih delatnosti.

Zakonom o komunalnim delatnostima, uređivanje i održavanje grobalja i sahranjivanje, određeno je kao komunalna delatnost od opšteg interesa u koju spada: opremanje prostora za sahranjivanje, izgradnja i održavanje staza, uređivanje, opremanje i održavanje objekata za pogrebne usluge i krematorijuma, održavanje grobova, ukop ili kremiranje umrlih njihov prevoz i prenos i pružanje drugih pogrebnih usluga (član 3. stav 1., član 4. stav 1. tačka 9) i član 5. tačka 9) Zakona). Prema članu 8. Zakona, za obavljanje komunalnih delatnosti opština osniva javna komunalna preduzeća, ili njihovo obavljanje poverava drugom preduzeću, odnosno preduzetniku, u skladu sa zakonom i propisom skupštine opštine, a prema članu 13. stav 2. Zakona, opština propisuje način organizovanja poslova na uređivanju i održavanju grobalja, grobova i krematorijuma i druge uslove vezane za obavljanje pogrebnih usluga.

Osnivanje i poslovanje javnih preduzeća i drugih oblika preduzeća koja obavljaju delatnost od opšteg interesa, uređeno je Zakonom o javnim preduzećima i obavljanju delatnosti od opšteg interesa ("Službeni glasnik RS", br. 25/2000 i 25/2002). Članom 4. stav 2. Zakona, utvrđeno je da jedinica lokalne samouprave može da osnuje javno preduzeće, aktom koji donosi skupština jedinice lokalne samouprave.

Prema članu 18. stav 1. Zakona o sahranjivanju i grobljima, posmrtni ostaci sahranjenih moraju da počivaju u grobnom mestu najmanje 10 godina od dana sahranjivanja. Prema članu 21. Zakona, uređivanje i održavanje grobalja vrši se saglasno uslovima koje odlukom utvrđuje skupština opštine, a koji sadrže naročito: uslove za uređivanje i održavanje grobalja (sanitarno-tehnički uslovi za uređenje

grobnog mesta, održavanje zelenila, uređivanje i održavanje prilaznih puteva i staza, održavanje objekata na groblju sl.), održavanje reda na groblju, određivanje vremena vršenja sahranjivanja i dr. Prema odredbi člana 22. Zakona, izgradnja odnosno rekonstrukcija grobnice ili drugog spomen obeležja, kao i podizanje, prepravka ili uklanjanje spomenika, može se vršiti ako su ispunjeni uslovi iz člana 21. ovog zakona i ako je za to prethodno pribavljeno odobrenje nadležnog opštinskog organa (stav 1.), pri čemu se, lice koje traži odobrenje za izgradnju obavezuje da podnese: skicu objekta, odnosno spomenika i potvrdu da je obezbeđeno korišćenje grobnog mesta - parcele (stav 2.).

Po oceni Ustavnog suda, Skupština grada Novog Sada je osporenu Odluku donela saglasno ustavnom ovlašćenju da, u skladu sa zakonom, uređuje i obezbeđuje obavljanje i razvoj komunalnih delatnosti koju, između ostalih, čini i uređivanje grobalja i sahranjivanje. Kako Zakon o komunalnim delatnostima, sadrži ovlašćenje za opštinu, odnosno grad, da propisuje uslove i način organizovanja ove komunalne delatnosti, Ustavni sud je ocenio da nije nesaglasno sa zakonom propisivanje da izgradnju grobnica i njihovo opremanje obavlja preduzeće kome su povereni poslovi iz okvira ove komunalne delatnosti. Kada su u pitanju grobna mesta, Ustavni sud je utvrdio da su odredbama čl. 9. do 11. Odluke, uređeni način i uslovi izvođenja radova u vezi sa podizanjem spomenika i spomen obeležja na grobljima, i utvrđene obaveze izvođača radova, pa je ocenio da nema povrede ustavnih principa iz čl. 64. i 65. Ustava Republike Srbije, jer su prema Odluci i druga lica mogla da izvode radove na podizanju spomenika i spomen obeležja, na grobnim mestima.

Ustavni sud, u smislu člana 125. Ustava Republike Srbije, nije nadležan da ocenjuje primenu osporene Odluke, jer su navodi iz inicijative kojima se ukazuje na dvostruku naplatu (zakupa grobnice i korišćenje grobnih mesta), prema računu izdatom povodom sahranjivanja, predmet postupka pred sudom opšte nadležnosti.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Sud je doneo Rešenje kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-416/2004 od 13.10.2005. godine

Skupština grada Novog Sada je u okviru zakonom propisanog ovlašćenja odredila kao komunalne delatnosti od lokalnog interesa i preuzimanje, prevoz i smeštaj i čuvanje umrlog lica.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonnosti odredbe člana 2. tačka 15. Odluke o određivanju delatnosti koje se smatraju komunalnim delatnostima od lokalnog interesa ("Službeni list Grada Novog Sada", broj 19/03).

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 2. tačka 15. Odluke navedene u izreci. Inicijator smatra da su osporenim Odlukom povređena ustavna i zakonska prava građana, jer "privilegovano preduzeće koje je Grad odredio, bez saglasnosti porodice ulazi u stan i odnosi pokojnika ili ga iz ustanove u kojoj je preminulo odvozi na mesto o kome sam odlučuje". Takođe, ističe da se radnjama preduzetim na osnovu

osporene Odluke vrši povreda Ustavom zajmčenog prava na nepovredivost stana, povreda ličnog dostojanstva, sigurnosti i prava odlučivanja, budući da porodica nema mogućnosti izbora na koji će način postupati sa umrlim licem.

U odgovoru Komisije za propise Skupštine Grada Novog Sada navodi se da je osporena Odluka doneta na osnovu Zakona o komunalnim delatnostima kojim su određene komunalne delatnosti od opšteg interesa i način njihovog obavljanja (čl. 3. i 5) i propisano ovlašćenje opštine da za obavljanje tih delatnosti osniva javna komunalna preduzeća ili njihovo obavljanje poverava drugom preduzeću ili preduzetniku (član 8). Dalje se navodi da je članom 4. stav 2. Zakona o komunalnim delatnostima propisano da skupština opštine može, kao komunalne delatnosti, odrediti i druge delatnosti od lokalnog interesa i da je članom 13. stav 2. Zakona dato ovlašćenje skupštini opštine da propisuje način organizovanja poslova na održavanju grobalja i druge poslove vezane za obavljanje pogrebnih usluga, te da je osporena Odluka doneta u skladu sa Zakonom propisanim ovlašćenjem opštine za uređivanje odnosa u ovoj oblasti. Takođe se navodi i da je Skupština grada Novog Sada, na osnovu ovlašćenja sadržanog u Zakonu o komunalnim delatnostima i Zakonu o sahranjivanju i grobljima, donela Odluku o uređivanju i održavanju grobalja i sahranjivanju ("Službeni list Grada Novog Sada", broj 16/04), te da je tom, a ne osporenom Odlukom, uređen način organizovanja poslova na uređivanju i održavanju grobalja, način preuzimanja, prevoza, smeštaja i sahranjivanja umrlih lica i drugi uslovi za obavljanje pogrebne delatnosti.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je Odluku o određivanju delatnosti koje se smatraju komunalnim delatnostima od lokalnog interesa ("Službeni list Grada Novog Sada", broj 19/03), Skupština Grada Novog Sada donela pozivom na odredbu člana 4. stav 2. Zakona o komunalnim delatnostima ("Službeni glasnik RS", br. 16/97 i 42/98) i da je osporenom odredbom člana 2. tačka 15. Odluke određeno da se komunalnom delatnošću od lokalnog interesa, smatra i preuzimanje, prevoz i smeštaj-čuvanje umrlih lica.

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je da opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom, uređuje i obezbeđuje obavljanje i razvoj komunalnih delatnosti (član 113. stav 1. tačka 2), da se zakonom pojedina opština može utvrditi kao grad na čijoj teritoriji se obrazuju dve ili više gradskih opština, a da se statutom grada određuje koje poslove vrši grad, a koje gradska opština (član 117.)

Zakonom o komunalnim delatnostima određene su komunalne delatnosti i uređeni opšti uslovi i način njihovog obavljanja (član 1). Odredbom člana 4. stav 1. tačka 9) Zakona propisano je da je komunalna delatnost u smislu tog Zakona, pored ostalog, uređenje i održavanje groblja i sahranjivanje, a odredbom člana 5. tačka 9) Zakona bliže je određeno šta se smatra tom delatnošću (opremanje prostora za sahranjivanje, izgradnja i održavanje staza, uređivanje, opremanje i održavanje objekata za pogrebne usluge i krematorijuma, održavanje grobova, ukop ili kremiranje umrlih, njihov prevoz i prenos i pružanje drugih pogrebnih usluga). Na osnovu člana 4. stav 2. navedenog Zakona, skupština opštine može, kao komunalne delatnosti, odrediti i druge delatnosti od lokalnog interesa i propisati uslove i način njihovog obavljanja, a odredbom člana 13. stav 2. Zakona određeno je da skupština opštine propisuje način organizovanja poslova na uređivanju i održavanju groblja, grobova i krematorijuma i druge uslove vezane za obavljanje pogrebnih usluga.

S obzirom na to da je opština na osnovu Zakona o komunalnim delatnostima ovlašćena da, pored Zakonom utvrđenih, odredi i druge komunalne delatnosti kao delatnosti od lokalnog interesa i da propiše uslove i način njihovog obavljanja, Ustavni sud je ocenio da je skupština Grada Novog Sada Odlukom u osporenom delu, određivanjem kao komunalne delatnosti od lokalnog interesa i

preuzimanje, prevoz, i smeštaj-čuvanje umrlog lica, uredila odnose u okviru zakonom propisanog ovlašćenja. Polazeći od toga da je opština na osnovu Ustava nadležna da, u skladu sa zakonom, uređuje i obezbeđuje obavljanje i razvoj komunalnih delatnosti, kao i da su osporenim odredbom uređeni odnosi u okviru Zakonom propisanog ovlašćenja opštine, po oceni Suda, osporena odredba Odluke u skladu je s Ustavom. Navodi inicijatora da na osnovu osporene Odluke privilegovano preduzeće određeno od strane Grada, bez saglasnosti ulazi u tuđ stan ili ustanove i odnosi pokojnike, po shvatanju Suda, nisu od uticaja na ocenu ustavnosti i zakonitosti s obzirom na to da osporenim Odlukom nije uređen način obavljanja te delatnosti već je, saglasno Zakonom propisanom ovlašćenju, izvršeno samo određivanje ove delatnosti kao delatnosti od lokalnog interesa. Takođe, Ustavni sud, na osnovu člana 125. Ustava, nije nadležan da ocenjuje primenu opštih akata i s tim u vezi zakonitost postupanja pravnih lica u primeni akata kojim su određeni odnosi uređeni.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/01 i 67/93), Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-491/2003 od 15.09.2005. godine

d) Samodoprinos i mesne zajednice

Nije saglasno s Ustavom i zakonom utvrđivanje odlukom o uvođenju samodoprinosa organa nadležnog za kontrolu obračuna, naplate i uplate samodoprinosa, jer se nadležnost državnih organa i organizacija uređuje zakonom.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

1. Utvrđuje se da odredba člana 1. Odluke o uvođenju mesnog samodoprinosa za područje Mesne zajednice Krivaja za period 2001-2006. godine ("Službeni list opštine Bačka Topola", broj 8/2001), u delu koji glasi: "od 01.06.2001. godine" nije u saglasnosti s Ustavom.

2. Utvrđuje se da odredbe člana 9. stav 3. i člana 11. stav 2. Odluke iz tačke 1. nisu u saglasnosti s Ustavom i zakonom.

3. Okončava se postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti postupka donošenja i odredaba člana 7. alineja 2. i čl. 10. i 21. Odluke iz tačke 1.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o uvođenju mesnog samodoprinosa za područje Mesne zajednice Krivaja za period 2001-2006. godine ("Službeni list opštine Bačka Topola", broj 8/2001). Inicijativom se osporava postupak donošenja Odluke, tvrdnjom da se za uvođenje mesnog samodoprinosa na području mesne zajednice Krivaja nije izjasnila većina od ukupnog broja građana koji su imali pravo da se izjašnjavaju, odnosno što je suprotno Zakonu o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 49/99 i 27/01) i Zakonu o referendumu i narodnoj inicijativi ("Službeni glasnik RS", br. 48/94 i 11/98) izjašnjavanje građana sprovedeno putem pismenih

izjava, a ne tajno kako je propisano zakonom, a takođe se iz istog razloga, osporava i član 21. Odluke, kojim se konstatuje način izjašnjavanja građana mesne zajednice Krivaja o uvođenju samodoprinosu. U pogledu pojedinih odredaba osporene Odluke inicijator ističe da je član 1. Odluke nesaglasan članu 121. Ustava Republike Srbije, jer predviđa mogućnost retroaktivne primene osporene Odluke; da je odredba član 7. alineja 2. Odluke nezakonita, samim tim i neustavna, s obzirom na to da penzioneri ne mogu biti obveznici samodoprinosu; da su odredbe člana 9. stav 3, člana 10. i člana 11. stav 2. Odluke neustavne i nezakonite, imajući u vidu da se stvarna nadležnost odnosno delokrug poslova posebne organizacije, kakva je bila Republička uprava javnih prihoda, a sada Poreska uprava, kao organ uprave u sastavu Ministarstva finansija ne može utvrđivati odlukom o uvođenju samodoprinosu, već samo zakonom. U toku postupka, inicijator je obavestio Sud da je odustao od podnete inicijative.

U odgovoru mesne zajednice Krivaja se ističe da je Odluka o uvođenju mesnog samodoprinosu doneta u skladu sa tada važećim zakonskim propisima, Statutom mesne zajednice Krivaja i odlukama Skupštine opštine Bačka Topola.

Imajući u vidu da je podnosilac odustao od inicijative, a da odredba člana 24. stav 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br.32/91 i 67/93) predviđa da će u takvim situacijama Sud nastaviti postupak ako za to nađe osnova, Ustavni sud je u sprovedenom postupku utvrdio da je Odluka doneta s pozivom na član 68. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 49/99) pismenim izjašnjavanjem od strane građana mesne zajednice Krivaja. Osporenim odredbama Odluke utvrđeno je: da se u cilju obezbeđenja sredstava radi zadovoljavanja zajedničkih interesa i potreba u Mesnoj zajednici Krivaja, a u skladu sa planom razvoja Mesne zajednice Krivaja, ustanovljava mesni samodoprinos za period od 1.6.2001. do 31.5.2006. godine, na primanja i rad građana (član 1.); da obveznici plaćaju samodoprinos u novcu za namene utvrđene Odlukom i to 2% na penziju ostvarenu u zemlji i inostranstvu (član 7. alineja 2.); da razrez i naplatu samodoprinosu iz katastarskog prihoda, na zarade lica koja samostalno obavljaju delatnost ličnim radom u svojini građana i na ostale prihode vrši Republička uprava javnih prihoda, područna jedinica B. Topola u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana (član 9. stav 3.); da će se, ako obveznik ne izvrši uplatu samodoprinosu u roku, naplata izvršiti prinudnim putem, s tim da će se u pogledu prinudne naplate, kamate, troškova, povraćaja i drugih pitanja naplate samodoprinosu shodno primenjivati propisi koji važe za doprinose i poreze građana (član 10.); da kontrolu obračuna naplate i uplate samodoprinosu vrši Republička uprava javnih prihoda (član 11. stav 2.); da su se o prihvatanju ove odluke građani izjasnili davanjem pismene izjave neposredno (član 21).

Ustav Republike Srbije utvrđuje: da se za zadovoljavanje potreba građana u opštini sredstva mogu prikupljati na osnovu neposrednog izjašnjavanja građana, u skladu sa zakonom (član 114. stav 2.); da zakon, drugi propis ili opšti akt ne može imati povratno dejstvo, odnosno da se samo zakonom može odrediti da pojedine njegove odredbe, ako to zahteva opšti interes utvrđen u postupku donošenja zakona, imaju povratno dejstvo (član 121. st. 1. i 2.).

Na osnovu navedenih odredbi člana 121. Ustava, i činjenice da je Odluka stupila na snagu 8. septembra 2005. godine, Ustavni sud je ocenio, da odredba člana 1. Odluke u delu koji glasi: "od 01.06.2001. godine" uvodi obaveze i za period pre stupanja na snagu Odluke, što odnosni deo člana 1. Odluke čini nesaglasnim s Ustavom.

Polazeći od toga da se nadležnost državnih organa i organizacija uređuje zakonom i da se ne može uređivati odlukom o uvođenju samodoprinosu, Ustavni sud je ocenio da odredbe člana 9. stav 3. i člana 11. stav 2., u kojima je

utvrđeno da razrez i naplatu samodoprinosu na prihode, odnosno da kontrolu obračuna naplate i uplate samodoprinosu vrši Republička uprava javnih prihoda, nisu saglasne Ustavu i zakonu.

U pogledu preostalog dela inicijative od koje je inicijator odustao, Sud nije našao osnova za dalje vođenje postupka po sopstvenoj inicijativi, jer je utvrdio da postupak donošenja i odredbe osporene Odluke navedene u tački 3. izreke ne sadrže povredu Ustava i zakona.

Na osnovu izloženog i člana 46. tač. 1) i 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 10. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), Ustavni sud je doneo Odluku kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava Republike Srbije odredba člana 1. u delu koji glasi: "od 01.06.2001. godine", odredba člana 9. stav 3. i odredba člana 11. stav 2. Odluke navedene u izreci prestaju da važe danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda Republike Srbije u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 114/2005)
IY-329/2004 od 10.11.2005. godine

Nije saglasno Ustavu i zakonu uređivanje obračuna i isplate penzija po osnovu rada odlukom o uvođenju samodoprinosu jer je za uređivanje tih pitanja nadležan Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih, čija se nadležnost određuje zakonom.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

1. Utvrđuje se da odredba člana 1. u delu koji glasi: "i to od 1. januara 2002." i odredba člana 7. u delu koji glasi: " a primenjivaće se od 1. januara 2002. godine" Odluke o uvođenju samodoprinosu za područje MZ Gornja Mutnica, opština Paraćin ("Opštinski službeni glasnik ", broj 3/2002), nisu u saglasnosti s Ustavom.

2. Utvrđuje se da odredba člana 6. stav 1. u delu koji glasi: "i penzija" Odluke iz tačke 1, nije u saglasnosti s Ustavom i zakonom .

3. Ne prihvata se inicijativa za utvrđivanje neustavnosti i nezakornosti odredbe člana 2. stav 1. tačka 2. Odluke iz tačke 1.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti odredaba čl. 1 i 7. kao i za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 2. stav 1. tačka 2. i člana 6. stav 1. Odluke navedene u izreci. Inicijator smatra da su odredbe čl. 1. i 7. Odluke neustavne, jer predviđaju mogućnost retroaktivne primene osporene Odluke. Prema navodima inicijatora, odredba član 2. stav 1. tačka 2. Odluke je nezakonita, samim tim i neustavna, s obzirom na to da penzioneri ne mogu biti obveznici samodoprinosu. Inicijativom se osporava i ustavnost i zakonitost odredbe člana 6. stav 1. Odluke, imajući u vidu da Mesna zajednica nije ovlašćena da utvrđuje stvarnu nadležnost isplatioca penzija.

U odgovoru Skupštine opštine Paraćin se ističe da se osporena Odluka počela primanjivati osmog dana od dana objavljivanja u "Opštinskom službenom

glasniku". Takođe se navodi da su osporenom Odlukom penzioneri utvrđeni kao obveznici samodoprinosu u skladu sa čl. 72. i 73. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 49/99). Dalje se ističe da je po zahtevu pensionera Republički fond za penzijsko invalidsko osiguranje zaposlenih - filijala Čuprija prestala pensionerima da odbija samodoprinos.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je osporena Odluka doneta pismenim izjašnjanjem građana mesne zajednice Gornja Mutnica s pozivom na član 69. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 49/99). Odredbom člana 1. Odluke je utvrđeno da se samodoprinos uvodi za područje MZ Gornja Mutnica za period od četiri godine, i to od 1. januara 2002. do 1. januara 2006. godine. Odredbom člana 2. stav 1. tačka 2. Odluke je utvrđeno da se samodoprinos uvodi u novcu, i to na penzije ostvarene u zemlji i inostranstvu po stopi od 3%. Odredbom člana 6. stav 1. Odluke je utvrđeno da će se izvršenje samodoprinosu vršiti na način i u rokovima propisanim za porez građana. Obračun i naplatu samodoprinosu od plata, zarada i penzija dužni su da vrše isplatioci tih sredstava istovremeno sa uplatom odgovarajućih poreza i doprinosa. Odredbom člana 7. Odluke je utvrđeno da ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Opštinskom službenom glasniku", a primenjivaće se od 1. januara 2002. godine.

Ustav Republike Srbije utvrđuje: da se zakonom uređuje organizacija i nadležnost ministarstava, organa uprave u njihovom sastavu i posebnih organizacija (član 94. stav 5.); da se za zadovoljavanje potreba građana u opštini sredstva mogu prikupljati na osnovu neposrednog izjašnjanja građana, u skladu sa zakonom (član 114. stav 2.); da zakon, drugi propis ili opšti akt ne može imati povratno dejstvo, odnosno da se samo zakonom može odrediti da pojedine njegove odredbe, ako to zahteva opšti interes utvrđen u postupku donošenja zakona, imaju povratno dejstvo (član 121. st. 1. i 2.).

Imajući u vidu odredbe člana 121. Ustava, kao i činjenice da je Odluka objavljena 15. marta 2002. godine, i da je određivanjem početka primene pre dana objavljivanja Odluci dato povratno dejstvo, Ustavni sud je ocenio da odredbe člana 1. u delu koji glasi: "i to od 1. januara 2002." i člana 7. u delu koji glasi: " a primenjivaće se od 1. januara 2002. godine" Odluke nisu saglasne Ustavu.

Članom 73. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 49/99 i 27/01) bilo je propisano da se samodoprinos u novcu ne može uvoditi na primanja koja se prema odredbama zakona kojima se uređuje porez na dohodak građana izuzimaju iz dohotka građana, osim na penzije ostvarene u zemlji i inostranstvu. S obzirom na to da je osporena Odluka doneta u vreme važenja Zakona o lokalnoj samoupravi iz 1999. godine i da je osporenim odredbom člana 2. stav 1. tačka 2. Odluke, utvrđena novčana obaveza saglasno članu 73. tada važećeg zakona, a da se saglasno odredbi člana 9. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 135/04), prava i obaveze građana koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona utvrđene odlukama o uvođenju samodoprinosu, u skladu sa članom 73. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 49/99 i 27/01) izvršavaju u skladu sa tim odlukama, Ustavni sud je utvrdio da osporena odredba člana 2. stav 1. tačka 2. Odluke, nije nesaglasna Ustavu i zakonu.

Zakon o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 9/02, 33/04 i 135/04), utvrđuje: da odluka o uvođenju samodoprinosu, pored ostalog, sadrži podatke koji se odnose na obveznike, način i rokove izvršavanja samodoprinosu, kao i lica koja se oslobađaju te obaveze (član 88. tačka 5)); da se obračun i naplata samodoprinosu vrši na način i u rokovima određenim odlukom, osim u slučaju kada se obračun vrši sistemom poreza po odbitku, a u slučaju kada se obračun vrši sistemom poreza po

odbitku, obaveza je isplatioca da prilikom svake isplate odgovarajućih prihoda, obračuna i uplati samodoprinos na taj prihod (član 94.).

Članom 99. tač. 1) i 8) Zakona o porezu na dohodak građana ("Službeni glasnik RS", br. 24/01, 80/02 i 135/04) je utvrđeno da se po odbitku od svakog pojedinačnog ostvarenog prihoda utvrđuju i plaćaju porezi na zarade i ostale prihode, ako isplatilac prihoda vodi poslovne knjige.

S obzirom na to da obračun i isplatu penzija po osnovu rada vrši Republici fond za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih, koji ima status posebne republičke organizacije čija se nadležnost prema članu 94. stav 5. Ustava određuje zakonom i da se nadležnost pravnih subjekata uređena zakonom, ne može određivati odlukom o uvođenju samodoprinos, Ustavni sud je utvrdio da odredba člana 6. stav 1. u delu koji glasi: "i penzija" nije saglasna Ustavu i zakonu. Imajući u vidu da je navedenom odredbom Zakona o porezu na dohodak građana propisano da je isplatilac prihoda na koje se obračun poreza vrši po odbitku dužan da prilikom svake isplate tih prihoda, obračuna, naplati i uplati samodoprinos i da u navedene prihode između ostalog spadaju i zarade (plate), Ustavni sud nije prihvatio inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti preostalog dela odredbe člana 6. stav 1. Odluke.

Na osnovu izloženog i člana 46. tač. 1) i 3) i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) Ustavni sud je doneo Odluku kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava Republike Srbije odredba člana 1. u delu koji glasi: "i to od 1. januara 2002.", odredba člana 6. u delu koji glasi: "i penzija" i odredba člana 7. u delu koji glasi: "a primenjivaće se od 1. januara 2002. godine" Odluke navedene u izreci prestaju da važe danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda Republike Srbije u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 114/2005)
IY-82/2004 od 03.11.2005. godine

Nije u saglasnosti s Ustavom i zakonom uređivanje odlukom mesne zajednice pitanja postupka izbora, organizacije i rada organa mesne zajednice, jer se ta pitanja prema zakonu uređuju statutom mesne zajednice.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

1. Utvrđuje se da odredbe čl. 8. do 12. Odluke o privremenom utvrđivanju broja, područja, naziva, poslova, sredstava za rad i organa mesnih zajednica na teritoriji opštine Zvezdara ("Službeni list grada Beograda", br. 1/96, 20/00 i 16/05), nisu u saglasnosti s Ustavom i zakonom.

2. Odbacuje se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Odluke o izboru odbora mesnih zajednica opštine Zvezdara od 28. juna 2005. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti odluka navedenih u izreci. Inicijator navodi da su

osporenim odredbama čl. 8. do 12. Odluke navedene u tački 1. izreke uređena pitanja organizacije i rada organa mesnih zajednica opštine Zvezdara, na način suprotan odredbama Zakona o lokalnoj samoupravi i Statuta grada Beograda, kojima je propisano da se navedena pitanja uređuju statutom mesne zajednice, odnosno drugog oblika mesne samouprave. Osporavajući Odluku o izboru odbora mesnih zajednica opštine Zvezdara, inicijator navodi da je doneta bez učešća građana, što je po njegovom mišljenju u suprotnosti s ustavnim odredbama "koje definišu suverenost građana, slobodu, organizovanje i delovanje kao i pravo odlučivanja građana o poslovima opštine".

U odgovoru Skupštine opštine Zvezdara se, pored ostalog, navodi da je u periodu od 1996. do 2004. i dalje, ostalo neregulisano pitanje načina obrazovanja i rada mesnih zajednica na teritoriji grada Beograda, s obzirom na to da je bilo u nadležnosti Skupštine grada Beograda, koja ga nije uredila svojom odlukom. Nakon donošenja Zakona o lokalnoj samoupravi i Statuta grada Beograda, gradska opština Zvezdara je "izvršila neophodne izmene postojeće Odluke o privremenom utvrđivanju broja, područja, naziva, poslova, sredstava za rad i organa mesnih zajednica na teritoriji opštine Zvezdara, u delu koji se tiče prelaska sa većinskog na proporcionalni sistem izbora na lokalnom nivou i neophodnog usklađivanja sa Zakonom o lokalnoj samoupravi i već donetim aktima". U vezi sa osporenom Odlukom o izboru odbora mesnih zajednica opštine Zvezdara istaknuto je da je Odluka doneta "kako bi se konstituisali odbori mesnih zajednica" i tom prilikom "nije menjan broj mesnih zajednica, ni opis područja za koje su obrazovane".

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je osporenim odredbama čl. 8. do 12. Odluke o privremenom utvrđivanju broja, područja, naziva, poslova, sredstava za rad i organa mesnih zajednica na teritoriji opštine Zvezdara ("Službeni list grada Beograda", br. 1/96, 20/00 i 16/05), određeno: da je organ mesne zajednice odbor mesne zajednice, a članovi Odbora su građani, koji imaju prebivalište na teritoriji mesne zajednice, koje izabere Skupština opštine Zvezdara na predlog Saveta za mesne zajednice i lokalnu samoupravu, da odbornici postaju članovi odbora uz njihovu pismenu saglasnost i da se odbor bira za period trajanja mandata Skupštine opštine Zvezdara (član 8.); da član odbora može podneti ostavku i da se ostavka prihvata bez rasprave i važi od dana podnošenja, da članu odbora izabranom iz reda građana može prestati mandat pre isteka vremena na koje je biran i odlukom o opozivu koji donosi Skupština opštine Zvezdara na predlog Saveta za mesne zajednice i lokalnu samoupravu (član 9.); da odbori svih mesnih zajednica imaju po 9 članova (član 10.); da se odbor stara o izvršenju poslova utvrđenih u članu 3. ove odluke (član 11.); da odbor ima predsednika i zamenika predsednika koje imenuje i razrešava Skupština opštine Zvezdara iz reda članova odbora na predlog Saveta za mesne zajednice i lokalnu samoupravu (član 12.).

Osporenom Odlukom o izboru odbora mesnih zajednica opštine Zvezdara od 28. juna 2005. godine, izvršen je izbor predsednika, zamenika predsednika i članova odbora mesnih zajednica opštine Zvezdara za 17. mesnih zajednica opštine Zvezdara (tačka 1.) koji imaju prava i obaveze utvrđene zakonom (tačka 2.).

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je: da je opština teritorijalna jedinica u kojoj se ostvaruje lokalna samouprava (član 7. stav 1.) i da se sistem lokalne samouprave uređuje zakonom (član 113. stav 2.).

Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/2002, 33/2004 i 135/2004) propisano je da radi zadovoljavanja opštih, zajedničkih i svakodnevnih potreba stanovništva na određenom području, jedinica lokalne samouprave može da obrazuje mesnu zajednicu ili drugi oblik mesne samouprave, u

skladu sa zakonom i statutom (član 7.), da skupština jedinice lokalne samouprave odlučuje o obrazovanju, području za koje se obrazuje i ukidanju mesnih zajednica i drugih oblika mesne samouprave (član 71. stav 1.), a da se statutom mesne zajednice odnosno drugog oblika mesne samouprave, u skladu sa statutom jedinice lokalne samouprave i aktom o osnivanju, utvrđuju poslovi koje vrši, organi i postupak izbora, organizacija i rad organa, način odlučivanja i druga pitanja od značaja za rad mesne zajednice, odnosno oblika mesne samouprave (član 72.).

Odredbom člana 75. stav 2. Statuta grada Beograda ("Službeni list grada Beograda", br. 14/2004, 30/2004 i 19/2005) i odredbom člana 67. stav 2. Odluke o organizaciji organa gradske opštine Zvezdara ("Službeni list grada Beograda", broj 16/2005) utvrđeno je da mesna zajednica, odnosno drugi oblik mesne samouprave ima statut kojim se utvrđuju poslovi koje ona vrši, organi i postupak njihovog izbora, organizacija i rad organa, način odlučivanja i druga pitanja od značaja za rad mesne zajednice, odnosno drugog oblika mesne samouprave.

Imajući u vidu da je Ustavom utvrđeno da se sistem lokalne samouprave uređuje zakonom, te da je odredbom člana 72. Zakona o lokalnoj samoupravi propisano da se pitanja postupka izbora, organizacije i rada organa mesne zajednice uređuju statutom mesne zajednice, Ustavni sud je ocenio da osporene odredbe čl. 8. do 12. Odluke navedene u tački 1. izreke, kojima su uređena pitanja sastava, postupka izbora i rada organa mesnih zajednica na teritoriji opštine Zvezdara, nisu u saglasnosti sa zakonom. S obzirom da je odredbama člana 119. st. 1. i 3. Ustava propisano da zakon, statut autonomne pokrajine, drugi propis ili opšti akt mora biti saglasan s Ustavom, te da svaki drugi propis i opšti akt mora biti saglasan i sa zakonom i ostalim republičkim propisima, Sud je ocenio da osporene odredbe Odluke nisu u saglasnosti ni s Ustavom.

Osporena Odluka o izboru odbora mesnih zajednica opštine Zvezdara od 28. juna 2005. godine, po oceni Ustavnog suda, ne predstavlja opšti akt u smislu odredba člana 125. Ustava, te shodno tome Sud nije nadležan za ocenu ustavnosti i zakonitosti navedene Odluke, niti je nadležan za razmatranje pitanja postupka donošenja osporene Odluke, na koje inicijator ukazuje.

Na osnovu izloženog i člana 19. stav 1. tačka 1) i člana 46. tač. 1) i 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), Sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava Republike Srbije odredbe čl. 8. do 12. Odluke navedene u tački 1. izreke prestaju da važe danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 12/2006)
IY-315/2005 od 29.12.2005. godine

Predsednik skupštine opštine nije zakonom ovlašćen da svojom odlukom utvrdi postupak kandidovanja za članove saveta mesne zajednice.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

Utvrđuje se da odredbe tač. 3. do 5. Odluke o raspisivanju izbora za savete mesnih zajednica na teritoriji opštine Bela Crkva, broj 06-2/2005-01, od 17. januara 2004. godine, nisu u saglasnosti sa zakonom.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za ocenu zakonitosti tačke 4. Odluke navedene u izreci. U inicijativi se navodi da je odredbama člana 72. Zakona o lokalnoj samoupravi, člana 69. Statuta opštine Bela Crkva i člana 7. stav 2. Odluke o obrazovanju mesnih zajednica na teritoriji opštine Bela Crkva, predviđeno da se statutom mesne zajednice, u skladu sa statutom jedinice lokalne samouprave, odnosno opštine i aktom o osnivanju, utvrđuju i poslovi koje vrši mesna zajednica, organi i postupak izbora, organizacija i rad organa mesne zajednice i dr. Navedene odredbe Zakona, Statuta i Odluke, kako inicijator dalje navodi, ne utvrđuju da se kandidovanje za članove saveta vrši na način kako je to propisano u tački 4. Odluke. Inicijator takođe smatra, da je tačka 4. Odluke nezakonita, jer se njome od strane predsednika Skupštine opštine utvrđuje način izbora članova saveta mesnih zajednica, umesto da se to pitanje uredi statutom koji donosi savet mesne zajednice.

Skupština opštine Bela Crkva u odgovoru navodi da su Odlukom o obrazovanju mesnih zajednica na teritoriji opštine Bela Crkva propisani uslovi za raspisivanje izbora, a da su statutima mesnih zajednica propisani organi i postupak izbora za članove saveta mesnih zajednica. U odgovoru se dalje ističe da je predsednik skupštine, kao ovlašćeno lice, u skladu sa članom 4. Odluke o obrazovanju mesnih zajednica na teritoriji opštine Bela Crkva i odredbama statuta mesnih zajednica, osporenom Odlukom, kao pojedinačnim aktom, raspisao navedene izbore, kao i da su članovi saveta mesnih zajednica, shodno njihovim statutima, birani na zborovima građana.

U postupku pred Ustavnim sudom utvrđeno je da je predsednik Skupštine opštine Bela Crkva, pozivajući se na član 4. Odluke o obrazovanju mesnih zajednica na teritoriji opštine Bela Crkva ("Službeni list opštine Bela Crkva", broj 1/04) doneo Odluku o raspisivanju izbora za savete mesnih zajednica na teritoriji opštine Bela Crkva, broj 06-2/2005-01, dana 17. januara 2004. godine. Odlukom su raspisani navedeni izbori i određen vremenski period u kome će se ti izbori sprovesti (tač. 1. i 2.). Pored toga, Odlukom je propisano da su saveti dužni da prethodno donesu nove statute mesnih zajednica, a ukoliko oni to ne učine statute će doneti zborovi građana (tačka 3.). Osporenim odredbom tačke 4. Odluke propisano je da se kandidovanje za članove saveta vrši putem lista kandidata sa potpisom najmanje 30 građana koji podržavaju listu kandidata, a izbor se vrši na zboru građana javnim glasanjem, dizanjem ruku, dok je odredbom tačke 5. Odluke propisano da izbor sprovodi radno telo koje se bira na zboru građana.

Odredbama člana 71. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 33/04 i 135/04) propisano je da skupština jedinice lokalne samouprave odlučuje o obrazovanju, području za koje se obrazuje i ukidanju mesnih zajednica i drugih oblika mesne samouprave. Odredbom člana 72. Zakona propisano je da se statutom mesne zajednice, odnosno drugog oblika mesne samouprave, u skladu sa statutom jedinice lokalne samouprave i aktom o osnivanju, utvrđuju poslovi koje vrši, organi i postupak izbora, organizacija i rad organa, način odlučivanja i druga pitanja od značaja za rad mesne zajednice, odnosno drugog oblika mesne samouprave.

Statutom opštine Bela Crkva ("Službeni list opštine Bela Crkva", broj 3/02) propisano je da se statutom mesne zajednice, odnosno drugog oblika mesne samouprave, u skladu sa Statutom opštine i aktom o osnivanju, pored ostalog, utvrđuju poslovi koje vrši, organi i postupak izbora, organizacija i rad organa i dr (član 69.). Odlukom o obrazovanju mesnih zajednica na teritoriji opštine Bela Crkva ("Službeni list opštine Bela Crkva", br. 1/04 i 2/04) propisano je: da izbore za Savet mesne zajednice raspisuje predsednik Skupštine opštine, a u skladu sa statutom mesne zajednice i Statutom opštine Bela Crkva (član 4.); da se statutom mesne zajednice, u

skladu sa Statutom opštine i aktom o osnivanju mesnih zajednica, pored ostalog, utvrđuju poslovi koje ona vrši, organi i postupak izbora, organizacija i rad organa i dr. (član 7. stav 2.); da će ukoliko savet mesne zajednice nije zasedao ili ne zaseda duže od 90 dana, predsednik Skupštine opštine Bela Crkva raspisati izbore za članove saveta mesnih zajednica, a na osnovu statuta usvojenih na zborovima građana mesnih zajednica (član 7. stav 3.); da će saveti mesnih zajednica doneti svoje statute u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi i ovom odlukom u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke i da će se na osnovu donetih statuta, izbori za savet mesnih zajednica sprovesti nakon isteka mandata članovima saveta (član 10.).

Prema oceni Ustavnog suda osporena Odluka, u delu u kojem su raspisani izbori za savet mesnih zajednica na teritoriji opštine Bela Crkva, određeno vreme održavanja tih izbora i stupanje na snagu i način objavljivanja Odluke, po svojoj formi i sadržini ne predstavlja opšti pravni akt za čiju ocenu ustavnosti i zakonitosti je, prema članu 125. Ustava Republike Srbije, nadležan Ustavni sud. Međutim, osporena odredba tačke 4. Odluke kojom je utvrđen način kandidovanja za izbor članova saveta mesnih zajednica, po svojoj sadržini predstavlja opštu pravnu normu, kojom se na opšti način uređuje pitanje kandidovanja za članove saveta mesnih zajednica, a koje predstavlja sastavni deo postupka izbora za organe mesnih zajednica. Polazeći od odredbe člana 72. Zakona o lokalnoj samoupravi, Ustavni sud je ocenio da predsednik skupštine opštine nije zakonom ovlašćen da svojom odlukom utvrdi postupak kandidovanja za članove saveta mesne zajednice. Naime, prema navedenoj odredbi Zakona, pitanje postupka izbora organa mesne zajednice uređuje se statutom mesne zajednice, u skladu sa statutom jedinice lokalne samouprave i aktom o osnivanju. Predsednik Skupštine je jedino ovlašćen, u skladu sa odredbom člana 4. Odluke o obrazovanju mesnih zajednica na teritoriji opštine Bela Crkva, da donese odluku o raspisivanju izbora za savete mesnih zajednica, pri čemu to njegovo ovlašćenje ne obuhvata i pitanje uređivanja postupka izbora za članove saveta mesnih zajednica.

Imajući u vidu sadržinu odredaba tač. 3. i 5. osporene Odluke, koje su po svojoj pravnoj prirodi takođe opšte pravne norme, Ustavni sud je po sopstvenoj inicijativi, saglasno članu 23. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), proširio postupak ocene zakonitosti i na te odredbe. U pogledu odredbe tačke 3. Odluke, kojom je propisana obaveza donošenja statuta mesnih zajednica pre sprovođenja navedenih izbora, Ustavni sud je ocenio da to pitanje takođe ne spada u pitanja za koja je predsednik Skupštine ovlašćen da ih uređuje svojim aktom. Naime, obaveza donošenja statuta mesne zajednice proizlazi iz navedene odredbe člana 72. Zakona o lokalnoj samoupravi, a konkretizovana je i odredbom člana 10. Odluke o obrazovanju mesnih zajednica na teritoriji opštine Bela Crkva, kao i odredbom člana 7. stav 3. Odluke. Pored toga, prema oceni Suda, predsednik Skupštine nije ovlašćen ni da utvrđuje organe za sprovođenje izbora za savete mesnih zajednica i način izbora tih organa, kako je to predviđeno tačkom 5. osporene Odluke, jer se i ta pitanja na osnovu zakona, uređuje statutom mesne zajednice.

Na osnovu izloženog i člana 46. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava Republike Srbije, odredbe tač. 3. do 5. Odluke navedene u izreci, prestaju da važe danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Republike Srbije".

IY-178/2005 od 10.11.2005. godine

Kako se prema odredbi člana 9. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, prava i obaveze građana koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona utvrđena odlukama o uvođenju samodoprinosu u skladu sa članom 73. Zakona o lokalnoj samoupravi izvršavaju u skladu sa tim odlukama, osporena odredba nije nesaglasna sa zakonom.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje nezakonitosti odredbe člana 5. alineja 2 Odluke o uvođenju samodoprinosu na teritoriji Mesne zajednice Sečanj za period od 1. 03. 2002. godine do 28. 02. 2007. godine ("Službeni list opštine Sečanj", broj 2/2002).

2. Odbacuje se inicijativa za ocenu zakonitosti postupka donošenja Odluke iz tačke 1.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje nezakonitosti odredbe člana 5. alineja 2 Odluke navedene u izreci. Osporavajući član 5. alineju 2 Odluke kojom je određeno da obveznici plaćaju samodoprinosa u novcu po stopi od 4% na starosne, porodične i invalidske penzije, inicijator navodi da je članom 93. stav 3. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 9/2002) određeno, pored ostalog, da se samodoprinosa ne može uvoditi na primanja koja su zakonom izuzeta od oporezivanja, a da su članom 9. stav 1. tačka 17) Zakona o porezu na dohodak građana ("Službeni glasnik RS", broj 24/2001) u ova primanja uvršćene i penzije. Stoga, inicijator smatra da penzije ne mogu biti opterećene samodoprinosa i u prilog tome navodi Odluku Ustavnog suda broj IY-190/2000 - objavljenu u "Službenom glasniku RS", broj 46/2002. Takođe, inicijator ističe da je Zakon o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 49/99) u članu 73. predviđao i takvu mogućnost, s tim što smatra da to nije bilo u skladu s Ustavom. Pored ovoga, u inicijativi se navodi da je Skupština opštine Sečanj proglasila osporenu Odluku koju su doneli građani Mesne zajednice Sečanj ličnim izjašnjanjem - davanjem pismenih izjava što je, prema mišljenju inicijatora, u suprotnosti sa Zakonom o lokalnoj samoupravi i Zakonom o referendumu i narodnoj inicijativi koji nalažu tajno glasanje na referendumu pri donošenju odluke o uvođenju samodoprinosu. Inicijator ističe da je osporena Odluka objavljena 2. februara 2002. godine, a stupila je na snagu 27. marta 2002. godine (tj. dan posle stupanja na snagu važećeg Zakona o lokalnoj samoupravi).

U odgovoru donosioca osporenog akta navodi se da je Skupština opštine Sečanj na sednici održanoj 26. februara 2002. godine donela Odluku o proglašenju Odluke o uvođenju samodoprinosu na teritoriji Mesne zajednice Sečanj za period od 1. 03. 2002. godine do 28. 02. 2007. godine, a koju su doneli radni ljudi, penzioneri i građani Mesne zajednice ličnim izjašnjanjem 26. januara 2002. godine. Takođe, navodi se da je članom 5. Odluke određeno da su obveznici plaćanja doprinosa i penzioneri, što je bilo predviđeno Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 49/99) koji je važio u vreme donošenja osporene Odluke. Ističe se da je članom 66. navedenog zakona bilo propisano da odluku o samodoprinosa građani donose referendumom ili davanjem pismene izjave, u skladu sa propisima kojima je uređen postupak neposrednog izjašnjanja građana, ako ovim zakonom nije drugačije

određeno, da o obliku i načinu neposrednog izjašnjavanja građana odlučuje skupština opštine.

Po sprovedenom postupku, Ustavni sud je utvrdio da su Odluku o uvođenju samodoprinosu na teritoriji Mesne zajednice Sečanj za period od 1. 03. 2002. godine do 28. 02. 2007. godine doneli, na osnovu odredaba čl. 66. i 68. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 49/99), građani Mesne zajednice Sečanj neposrednim izjašnjavanjem, davanjem pismenih izjava, u periodu od 19. januara 2002. godine do 28. januara 2002. godine. Odluka je objavljena u "Službenom listu opštine Sečanj", broj 2 od 27. februara 2002. godine, a stupila je na snagu osmog dana od dana objavljivanja. Osporenim odredbom člana 5. alineja 2 Odluke propisano je da obveznici plaćaju samodoprinos u novcu za namene iz člana 2. ove odluke po stopama i to: "4,00% na starosne, porodične i invalidske penzije".

Odredbom člana 114. stav 2. Ustava Republike Srbije utvrđeno je da se za zadovoljavanje potreba građana u opštini sredstva mogu prikupljati na osnovu neposrednog izjašnjavanja građana, u skladu sa zakonom, a odredbom člana 119. stav 3. Ustava propisano je da svaki drugi propis i opšti akt mora biti saglasan sa zakonom i ostalim republičkim propisima. Članom 73. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 49/99 i 27/01) bilo je propisano da se samodoprinos u novcu ne može uvoditi na primanja koja se, prema odredbama zakona kojima se uređuje porez na dohodak građana, izuzimaju iz dohotka građana, osim na penzije ostvarene u zemlji i inostranstvu. S obzirom na to da je osporena Odluka doneta u vreme važenja Zakona o lokalnoj samoupravi iz 1999. godine i da je osporenim odredbom člana 5. alineja 2 Odluke utvrđena novčana obaveza saglasno članu 73. tada važećeg zakona, a da se prema odredbi člana 9. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 135/04) prava i obaveze građana koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona utvrđena odlukama o uvođenju samodoprinosu, u skladu sa članom 73. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 49/99 i 27/01) izvršavaju u skladu sa tim odlukama, Ustavni sud je ocenio da osporena odredba člana 2. alineja 2 Odluke nije nesaglasna zakonu.

Zakonom o lokalnoj samoupravi, koji je bio na snazi u vreme donošenja osporene Odluke i na osnovu koga je doneta, bilo je, pored ostalog, utvrđeno: da odluku o samodoprinosu građani donose referendumom ili davanjem pismene izjave, u skladu sa propisima kojima je uređen postupak neposrednog izjašnjavanja građana, ako ovim zakonom nije drukčije određeno, kao i da o obliku i načinu neposrednog izjašnjavanja građana odlučuje skupština opštine (član 66.); da odluka, ako se donosi davanjem pismene izjave građana, sadrži i rok do koga se te izjave mogu dati (član 67.); da skupština opštine utvrđuje predlog odluke na način i u postupku predviđenim za donošenje statuta opštine; da inicijativu za donošenje odluke građani, odnosno odbornici podnose u skladu sa statutom, kao i da se uz inicijativu podnosi i program kojim se utvrđuju izvori i način obezbeđivanja ukupnih finansijskih sredstava za realizaciju projekta koji je predmet odluke (član 68.), da se odluka objavljuje na način na koji se objavljuju propisi opštine (član 70. stav 1.). Navedeni zakon prestao je da važi 6. marta 2002. godine, danom stupanja na snagu Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 33/04 i 135/04). Imajući u vidu da se, u konkretnom slučaju, traži i ocena zakonitosti postupka donošenja osporene Odluke, a polazeći od činjenice da je doneta na osnovu zakona koji je prestao da važi, Ustavni sud je ocenio da nema procesnih uslova za ocenu zakonitosti postupka donošenja Odluke, pa je u tom delu inicijativu odbacio.

Na osnovu izloženog, kao i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 4) i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih

odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05) Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-330/2004 od 01.12.2005. godine

**4. OPŠTI AKTI PREDUZEĆA, JAVNIH PREDUZEĆA, USTANOVA I
ORGANIZACIJA**

a) Radni odnosi

Objavljivanje propisa je uslov za njegovo stupanje na snagu, pa je stupanje na snagu opšteg akta danom njegovog donošenja nesagasno Ustavu.

Kad Ustavni sud donese konaču odluku o ustavnosti osporenog opšteg akta, odbaciće zahtev za obustavu izvršenja pojedinčanog akta ili radnje koja je preduzeta na osnovu osporene odluke.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

1. Utvrđuje se da odredba tačke 2. Odluke o dopuni Odluke o platama, naknadama i ostalim primanjima funkcionera opštine Šid, odbornika Skupštine opštine Šid i članova radnih tela Skupštine opštine Šid ("Službeni list opština Srema", broj 10/2005) nije u saglasnosti s Ustavom.

2. Odbacuje se zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta ili radnje koja je preduzeta na osnovu Odluke iz tačke 1.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti tačke 2. Odluke navedene u izreci. Inicijator navodi da je osporenom tačkom 2. Odluke predviđeno da Odluka stupa na snagu danom donošenja, čime je, po njegovom mišljenju, prekršen član 120. Ustava Republike Srbije. Istovremeno inicijator predlaže da Ustavni sud, do donošenja konačne odluke, obustavi izvršenje pojedinačnih akata ili radnji donetih na osnovu Odluke.

Skupština opštine Šid u svom odgovoru navodi razloge za donošenje Odluke i ističe da je pravni osnov za propisivanje odredbe o stupanju na snagu danom donošenja sadržan u članu 120. Ustava Republike Srbije i odredbi člana 106. stav 2. Statuta opštine Šid, kojom je propisano da opšti akti "...stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja, osim ako donosilac u postupku donošenja ne utvrdi da postoje opravdani razlozi da stupaju na snagu ranije". Odredba o stupanju na snagu, po navodima donosioca osporenog akta, motivisana je potrebom da predviđena naknada odbornicima može odmah biti "realizovana".

Ustavni sud je utvrdio da je Odluka o dopuni Odluke o platama, naknadama i ostalim primanjima funkcionera opštine Šid, odbornika Skupštine opštine Šid i članova radnih tela Skupštine opštine Šid doneta na sednici Skupštine opštine Šid, 11. aprila 2005. godine, a objavljena 15. aprila 2005. godine u "Službenom listu opština Srema", broj 10/2005. Tačkom 2. Odluke propisano je da Odluka stupa na snagu danom donošenja i da će se objaviti u "Službenom listu opština Srema", što je, po oceni Ustavnog suda, nesaglasno s odredbom člana 120. Ustava Republike Srbije, prema kojoj zakon, drugi propis ili opšti akt stupa na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja, osim ako, iz naročito opravdanih razloga, nije predviđeno da ranije stupa na snagu. Naime, iz navedene odredbe Ustava sledi da je objavljivanje propisa uslov za njegovo stupanje na snagu, te je tačka 2. Odluke kojom je određeno stupanje na snagu Odluke danom donošenja, nesaglasna s Ustavom.

S obzirom na to da je Ustavni sud doneo konačnu odluku, zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta ili radnje koja je preduzeta na osnovu Odluke,

odbačen je, saglasno odredbi člana 42. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 32/91, 67/93 i 101/05).

Na osnovu člana 46. tačka 1) i člana 47. tačka 2) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava Republike Srbije, tačka 2. Odluke navedene u tački 1. izreke prestaje da važi danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 12/2006)
IY-330/2005 od 22.12.2005. godine

Utvrđivanje da li je osporeni opšti akt u praksi primenjivan pre njegovog stupanja na snagu nije u nadležnosti Ustavnog suda.

Kad je prestao da važi zakon koji je bio pravni osnov za donošenje osporenog opšteg akta, kao i osporeni opšti akt, a Ustav ne uređuje sporna pravna pitanja, već upućuje na zakon i drugi opšti akt, ne postoje procesne pretpostavke za pokretanje i vođenje postupka pred Ustavnim sudom za ocenu ustavnosti i zakonitosti postupka donošenja osporenog opšteg akta.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

1. Utvrđuje se da odredba člana 50. stav 1. Pravilnika o radu Preduzeća za preradu aluminijuma "NISSAL" a.d. Niš, od 29. aprila 2004. godine, u vreme važenja nije bila u saglasnosti s Ustavom.

2. Odbacuje se inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti postupka donošenja i odredaba člana 44. Pravilnika iz tačke 1.

3. Odbacuje se zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta ili radnje koja je preduzeta na osnovu Pravilnika iz tačke 1.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti postupka donošenja i odredaba čl. 44. i 50. Pravilnika o radu Preduzeća za preradu aluminijuma "NISSAL" a.d. Niš, broj 25/2-2004, od 29. aprila 2004. godine. Inicijator smatra da je direktor Preduzeća neovlašćeno doneo osporeni Pravilnik, s obzirom da u Preduzeću postoji reprezentativni sindikat, a da su radni odnosi zaposlenih u skladu sa Zakonom o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01), bili uređeni Pojedinačnim kolektivnim ugovorom iz 1997. godine. Ustavnost člana 44. Pravilnika osporava tvrdnjom da je Poslodavac dao manja prava zaposlenima nego što to predviđa zakon, s obzirom na to da je samo formalno zatražio mišljenje od reprezentativnog sindikata na Predlog programa o višku zaposlenih, čime je povređen član 119. stav 3. Ustava Republike Srbije. Takođe, inicijator ističe da je članom 50. stav 1. osporenog Pravilnika povređeno načelo objavljivanja, odnosno da isti nije objavljen na oglasnoj tabli Preduzeća, te da je propisivanjem početka primene pre datuma njegovog objavljivanja i stupanja na snagu osporenom Pravilniku dato retroaktivno dejstvo. Imajući u vidu navedeno inicijator

predlaže da Ustavni sud do donošenja konačne odluke obustavi izvršenje pojedinačnih akata donetih na osnovu osporenog Pravilnika.

U odgovoru direktora Preduzeća se navodi da reprezentativni sindikati i pored podnete inicijative od strane Poslodavca za zaključenje pojedinačnog kolektivnog ugovora, nisu formirali odbor za pregovore - kao i da se nisu odazvali pregovorima, te da njihovom krivicom nije došlo do zaključenja novog pojedinačnog kolektivnog ugovora kojim bi se regulisao radno-pravni status zaposlenih. Dalje se ističe da je u vreme donošenja osporenog Pravilnika na snazi bio Pojedinačni kolektivni ugovor od 11. novembra 1997. godine, koji je donet u skladu sa tada važećim Zakonom o radnim odnosima i koji nije do dana donošenja osporenog Pravilnika bio usaglašen sa novim Zakonom o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01), te da Poslodavac nije smeo, niti mogao da neposredno sa zaposlenima zaključuje ugovor o radu, a da pre toga ne donese opšti akt u skladu sa važećim zakonom. U odgovoru se navode razlozi hitnosti za stupanje na snagu Pravilnika danom donošenja i ističe da je objavljen na oglasnim tablama Preduzeća, te da stupanjem na snagu Pravilnika danom donošenja nije došlo do nastupanja štetnih posledica po zaposlene. U pogledu osporenog člana 44. Pravilnika direktor navodi da je sporno pravno pitanje u osporenom članu Pravilnika regulisano u skladu sa Zakonom o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01).

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je osporeni Pravilnik doneo direktor Preduzeća s pozivom na član 3. stav 3. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01) i član 35. Statuta Preduzeća. Pravilnik je prestao da važi zaključivanjem Pojedinačnog kolektivnog ugovora Preduzeća za preradu aluminijuma "NISSAL" a.d. Niš, broj 619 od 31.maja 2005. godine, koji u članu 91. utvrđuje da zaključivanjem ovog Kolektivnog ugovora, prestaje da važi Pravilnik o radu broj 25/2-2004 od 29. aprila 2004. godine. Odredbama člana 44. Pravilnika bila je utvrđena visina otpremnine koju je, u slučaju otkaza ugovora o radu zbog prestanka potrebe za obavljanjem određenog posla, Poslodavac dužan da isplati zaposlenom. Osporenim odredbom člana 50. stav 1. Pravilnika bilo je utvrđeno da "ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja, tj. 29. aprila 2004. godine."

Ustav Republike Srbije utvrđuje da zaposlenima može prestati radni odnos protiv njihove volje, pod uslovima i na način utvrđen zakonom i kolektivnim ugovorom (član 35. stav 2.), a da zakon, drugi propis i opšti akt stupa na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja, osim ako, iz naročito opravdanih razloga nije predviđeno da ranije stupa na snagu (član 120.).

Imajući u vidu da osporena odredba člana 50. stav 1. Pravilnika protivno navedenoj odredbi člana 120. Ustava, određuje stupanje na snagu Pravilnika danom donošenja, Ustavni sud je utvrdio da odredba člana 50. stav 1. Pravilnika u vreme važenja nije bila u saglasnosti s Ustavom.

U vezi sa navodima da je osporeni Pravilnik retroaktivno primenjivan, prema članu 125. Ustava, utvrđivanje da li je Pravilnik u praksi primenjivan pre njegovog stupanja na snagu ne spada u nadležnost Ustavnog suda

Članom 286. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", broj 24/2005) je predviđeno da danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01). S obzirom na to da je prestao da važi Zakon o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01) koji je bio pravni osnov donošenja osporenog Pravilnika i da je prestao da važi osporeni Pravilnik, kao i da Ustav ne uređuje sporna pravna pitanja, već upućuje na zakon i kolektivni ugovor, to ne postoje procesne pretpostavke za pokretanje i vođenje postupka pred Ustavnim sudom za ocenu ustavnosti i zakonitosti postupka donošenja osporenog Pravilnika. Iz istih razloga ne postoje procesne pretpostavke za pokretanje i vođenje postupka pred Ustavnim

sudom za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 44. Pravilnika, pa je Ustavni sud, saglasno članu 19. stav 1. tačka 4) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), u tom delu odbacio inicijativu.

Sud je odbacio zahtev inicijatora za obustavu izvršenja pojedinačnog akta, odnosno radnje koja je preduzeta na osnovu osporenog Pravilnika, saglasno članu 42. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, s obzirom na to da je doneo konačnu odluku.

Na osnovu iznetog i člana 19. stav 1. tačka 4), člana 46. tačka 1) i člana 47. tačka 2) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka Ustavni sud je doneo Odluku kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 100/2005)
IY-32/2005 od 6.10.2005. godine

Osporena odredba prema kojoj su zaposleni koji učestvuju u štrajku imali pravo na materijalnu naknadu za vreme provedeno u štrajku, u vreme važenja, nije bila saglasna s Ustavom i zakonom.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

Utvrđuje se da odredba člana 69. Pojedinačnog kolektivnog ugovora DP "Trivit-pek", Vrbas, od 9. avgusta. 2002. godine, u vreme važenja nije bila u saglasnosti s Ustavom i zakonom.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredbe člana 69. Pojedinačnog kolektivnog ugovora navedenog u izreci. Inicijator smatra da osporena odredba Kolektivnog ugovora koja utvrđuje pravo zaposlenog na zaradu za vreme trajanja štrajka, nije saglasna sa odredbama člana 14. Zakona o štrajku, kojim je propisano da zaposleni za vreme štrajka ostvaruje osnovna prava iz radnog odnosa, osim prava na zaradu.

U odgovoru Preduzeća koji je dostavljen Ustavnom sudu navodi se da je osporeni član 69. Pojedinačnog kolektivnog ugovora DP "Trivit-pek", Vrbas, prestao da važi na osnovu izmena Kolektivnog ugovora koje su izvršene 4. maja 2004. godine.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je osporenim odredbom člana 69. Pojedinačnog kolektivnog ugovora DP "Trivit-pek", Vrbas, od 9. avgusta 2002. godine, bilo predviđeno da zaposlenima koji učestvuju u štrajku pripada materijalna naknada za vreme provedeno u štrajku u visini cene rada poslova na koje su raspoređeni, kada odluku o sprovođenju u štrajk donese Odbor reprezentativne organizacije sindikata kod poslodavca, kao i da je osporeni član prestao da važi stupanjem na snagu Izmena i dopuna Pojedinačnog kolektivnog ugovora "Trivit-pek" pekarska industrija a.d. iz Vrbasa, koje su zaključene 4. maja 2004. godine.

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je da zaposleni imaju pravo na štrajk, u skladu sa zakonom (član 37), a način ostvarivanja Ustavom zajemčenog prava zaposlenih na štrajk uređeno je Zakonom o štrajku ("Službeni list SRJ", broj 29/96). Odredbama člana 14. Zakona o štrajku propisano je da organizovanje štrajka, odnosno učešće u štrajku pod uslovima utvrđenim tim zakonom ne predstavlja povredu radne obaveze, ne može biti osnov za pokretanje postupka za utvrđivanje disciplinske i materijalne odgovornosti i ne može za posledicu imati prestanak radnog odnosa

zaposlenog (stav 1), a da zaposleni koji učestvuje u štrajku ostvaruje osnovna prava iz radnog odnosa, osim prava na zaradu, a prava iz socijalnog osiguranja-u skladu s propisima o socijalnom osiguranju (stav 2). S obzirom na to da prema navedenoj odredbi člana 14. Zakona o štrajku zaposleni koji učestvuje u štrajku ne ostvaruje pravo na zaradu, kao i da tom ili drugim odredbama Zakona nije predviđena mogućnost da se ovo pitanje kolektivnim ugovorom uredi na drugačiji način, po oceni Suda, osporena odredba člana 69. Pojedinačnog kolektivnog ugovora prema kojoj su zaposleni koji učestvuju u štrajku imali pravo na materijalnu naknadu za vreme provedeno u štrajku, u vreme važenja, nije bila saglasna sa Zakonom. Nesaglasnost osporene odredbe člana 69. Kolektivnog ugovora sa zakonom, na osnovu člana 119. stav 3. Ustava, istovremeno čini tu odredbu nesaglasnom i s Ustavom.

Ustavni sud, na osnovu člana 46. tač. 1) i 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) odlučio je kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda
IY-115/2004 od 22.09.2005. godine

("Službeni glasnik RS", broj 100/05)

Kad su prestale da važe odredbe zakona, u odnosu na koje se traži ocena zakonitosti osporenog opšteg akta, Ustavni sud će odbaciti inicijativu za ocenu zakonitosti postupka donošenja opšteg akta.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti II izmena i dopuna Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Trgovinsko-društvenom preduzeću "Zvezda", sa p.o., Novi Sad, od 8. oktobra 2004. godine.

2. Odbacuje se inicijativa za ocenjivanje zakonitosti postupka donošenja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Trgovinsko-društvenom preduzeću "Zvezda", sa p.o., Novi Sad, od 18. juna.2004. godine sa izmenama i dopunama Pravilnika od 8. oktobra 2004. godine .

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti postupka donošenja pravilnika navedenih u izreci. Podnosilac inicijative osporava II izmene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta od 18. juna 2004. godine i navodi da ih je doneo direktor Preduzeća, 8. oktobra 2004. godine, a prema službenoj belešci, koja je stavljena na samom aktu, ove izmene Pravilnika su stupile na snagu istog dana kada je i objavljen - 16.10.2004. godine. Smatra da direktor Preduzeća, prema odredbama čl. 61. do 63. Zakona o preduzećima, koji je važio na dan usvajanja Pravilnika, kao i njegovih izmena i dopuna, nije ovlašćen za donošenje ovog akta, jer direktor preduzeća ne može uređivati prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih, pa je Pravilnik, kao i njegove izmene i dopune, donet od strane nenadležnog organa. Iz navedenih razloga, podnosilac inicijative predlaže da Ustavni sud utvrdi da je osporeni Pravilnik sa svim izmenama i dopunama neustavan i nezakonit.

U odgovoru, donosilac osporenog Pravilnika ističe da su navodi podnosioca inicijative netačni. Povodom isticanja na oglasnu tablu i stupanja na snagu osporenih II izmena i dopuna Pravilnika navodi se da su donete 8. oktobra 2004. godine i da su istog dana istaknute na oglasnoj tabli, a da su stupile na snagu 16. oktobra 2004. godine, kada su "skinute" sa oglasne table, što je učinjeno od strane komisije koja se formira u te svrhe i što je zapisnički konstatovano, pa su navodi da je ovaj akt stupio na snagu danom objavljivanja potpuno netačni. Takođe, su neosnovani navodi da direktor nije bio ovlašćen za donošenje osporenog Pravilnika i njegovih izmena i dopuna, jer je takvo ovlašćenje sadržano u čl. 59. i 120. Statuta ovog preduzeća. Smatra da je podneta inicijativa u celini neosnovana i da je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta i njegove izmene i dopune u skladu sa Ustavom.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta (prečišćen tekst) Trgovinsko-društvenog preduzeća "Zvezda", Novi Sad, doneo direktor preduzeća, 18. 6.2004. godine, na osnovu člana 59. Statuta ovog preduzeća, kao i njegove kasnije izmene i dopune. II izmene i dopune Pravilnika, donete su 8.10.2004. godine. Prema priloženom zapisniku komisije oglasne su 8.10.2004. godine, a 16.10.2004. godine su, prema službenoj belešci, stupile na snagu. Prema članu 9. ovog pravilnika, izmene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta stupaju na snagu i primenjuju se osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli preduzeća.

Osporeni Pravilnik i njegove II izmene i dopune donete su za vreme važenja Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01) koji je prestao da važi 23. marta 2005. godine, stupanjem na snagu Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", broj 24/05) na osnovu člana 286. ovog zakona.

Sada važećim Zakonom o radu ("Službeni glasnik RS", broj 24/05) propisano je da radni odnos može da se zasnuje sa licem koje ima najmanje 15 godina života i ispunjava druge uslove za rad na određenim poslovima, utvrđene zakonom, odnosno pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova (član 24. stav 1.); da se pravilnikom utvrđuju organizacioni delovi kod poslodavca, vrsta poslova, vrsta i stepen stručne sprema i drugi posebni uslovi za rad na tim poslovima (člana 24. stav 2.) i da pravilnik donosi direktor, odnosno preduzetnik (član 24. stav 3.).

Određbe čl. 61, 62. i 63. Zakona o preduzećima ("Službeni list SRJ", broj 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 i 36/02), u odnosu na koje je podnosilac inicijative tražio ocenu zakonitosti osporenih akata prestale su da važe 30. novembra 2004. godine, stupanjem na snagu Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS", broj 125/04) na osnovu člana 456. ovog zakona.

Polazeći od izloženog, navoda iz odgovora donosioca osporenog akta i dostavljene dokumentacije, Ustavni sud je ocenio, da su osporene II izmene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Trgovinsko-društvenom preduzeću "Zvezda", sa p.o., Novi Sad, od 8.10.2004. godine, objavljene i stupile na snagu saglasno članu 120. Ustava Republike Srbije, prema kome zakon, drugi propis ili opšti akt stupa na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja, osim ako iz naročito opravdanih razloga nije predviđeno da ranije stupi na snagu, pa je rešio da ne prihvati inicijativu za ocenjivanje ustavnosti ovog pravilnika, s obzirom da je osporeni akt stupio na snagu 16.10.2004. godine, odnosno osmog dana od dana objavljivanja.

Imajući u vidu da su prestale da važe odredbe Zakona o preduzećima, u odnosu na koje je tražena ocena zakonitosti osporenog Pravilnika i njegovih izmena i dopuna, kao i Zakon o radu, koji je važio u vreme donošenja osporenih akata, Ustavni sud je odbacio inicijativu za ocenu zakonitosti postupka donošenja Pravilnika o

unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u preduzeću TDP "Zvezda", sa p.o., Novi Sad, 18.06.2004. godine sa izmenama i dopunama.

Na osnovu izloženog i člana 19. stav 1. tačka 4), člana 45. i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-279/2005 od 20.10.2005. godine

Osporena odredba Kolektivnog ugovora kojom je utvrđeno pravo zaposlenog na dodatak na zaradu za ishranu u toku rada (za dane provedene na radu) nije nesaglasna s Ustavom i zakonom.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredbe člana 94. stav 3. alineja 5. Kolektivnog ugovora Preduzeća za vodne puteve "Ivan Milutinović"-PIM, d.o.o., od 1. novembra 2001. godine.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredbe člana 94. stav 2. alineja 5. Kolektivnog ugovora navedenog u izreci. Inicijator nije naveo odredbe Ustava koje su povređene osporenim odredbom Kolektivnog ugovora, a ocenu zakonitosti traži u odnosu na Zakon o radnim odnosima, jer osporena odredba, po njegovom mišljenju, nije bila u saglasnosti sa zakonom do donošenja Zakona o radu. Smatra da prema Zakonu o radnim odnosima i Opštem kolektivnom ugovoru zaposlenom, kada je na godišnjem odmoru, pripadaju dodaci na zaradu, pored ostalog, i dodatak za ishranu u visini kao da je radio, kao deo zarade, a da je osporenim odredbom to pravo isključeno.

Preduzeće čiji je Kolektivni ugovor osporen nije dostavilo odgovor na navedenu inicijativu.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da se inicijativom osporava odredba člana 94. stav 3. alineja 5. Kolektivnog ugovora Preduzeća za vodne puteve "Ivan Milutinović"- PIM, d.o.o., od 1. novembra 2001. godine, kojom je predviđeno da zaposleni ima pravo na dodatak na zaradu za ishranu u toku rada (za dane provedene na radu) i da je osporeni Kolektivni ugovor donet na osnovu Zakona o radnim odnosima ("Službeni glasnik RS", broj 55/96), koji je prestao da važi danom stupanja na snagu Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01). Takođe, Ustavni sud je utvrdio da je odredbom člana 176. ranijeg Zakona o radu, kao i odredbom člana 284. stav 1. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", broj 24/05), koji je na snazi, propisano da odredbe kolektivnog ugovora koji je na snazi na dan stupanja na snagu zakona, a koje nisu u suprotnosti sa zakonom, ostaju na snazi do zaključivanja kolektivnog ugovora u skladu sa zakonom.

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je da zaposleni imaju pravo na odgovarajuću zaradu (član 36. stav 1), kao i pravo na ograničeno radno vreme, na dnevni i nedeljni odmor i na plaćeni godišnji odmor i odsustvo, u skladu sa zakonom, odnosno kolektivnim ugovorom (član 38. stav 1). Navedene odredbe Ustava kojima se jamče prava na odgovarajuća primanja po osnovu rada, po shvatanju Suda, ne primenjuju se neposredno, već se ta prava, saglasno Ustavu, uređuju zakonom i kolektivnim ugovorom.

Kako je inicijator tražio ocenu zakonitosti osporene odredbe Kolektivnog ugovora "sa Zakonom o radnim odnosima", Ustavni sud je ocenio da ne postoje procesne pretpostavke za ocenu saglasnosti osporenog akta sa zakonom koji je prestao da važi, te da se ocena zakonitosti može vršiti samo u odnosu na Zakon o radu ("Službeni glasnik RS", br. 24/05 i 61/05), koji je na snazi.

Zakonom o radu propisano je: da se opštim aktom, odnosno ugovorom o radu može utvrditi pravo na naknadu za ishranu u toku rada (član 120. tačka 2); da zaposleni ima pravo na naknadu zarade u visini prosečne zarade u prethodna tri meseca, u skladu sa opštim aktom i ugovorom o radu, za vreme odsustvovanja sa rada, pored ostalog, na dan godišnjeg odmora (član 114.stav1) i da se pod zaradom smatraju i primanja iz člana 120. tačka 2. Zakona (član 105. stav 3).

Odredbama člana 94. stav 3. Kolektivnog ugovora određeni su dodaci na zaradu na koje zaposleni imaju pravo, a osporenom alinejom pet utvrđeno je pravo zaposlenog na "dodatak na zaradu za ishranu u toku rada (za dane provedene na radu)". Polazeći od toga da je odredbom člana 120. tačka 2. Zakona o radu, koja se na osnovu člana 12. stav 2. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", broj 61/05) primenjuje do 1. januara 2006.godine, propisano da se opštim aktom, odnosno ugovorom o radu može utvrditi pravo na naknadu za ishranu u toku rada, osporena odredba Kolektivnog ugovora, budući da utvrđuje to pravo, po oceni Suda, u skladu je sa zakonom. S obzirom na to da se osporenom odredbom Kolektivnog ugovora ne uređuje visina naknade zarade za vreme korišćenja godišnjeg odmora, odnosno koja primanja ulaze u zaradu koja služi kao osnov za obračun naknade zarade za vreme korišćenja godišnjeg odmora, niti se utvrđuje da se iz te zarade isključuju primanja isplaćena po osnovu naknade za ishranu u toku rada, osporena odredba iz razloga kojim se osporava, po oceni Suda, nije nesaglasna sa zakonom. Saglasnost osporene odredbe Kolektivnog ugovora sa zakonom, na osnovu člana 119. Ustava, po oceni Suda, čini tu odredbu Kolektivnog ugovora saglasnom i s Ustavom.

Primenu osporene odredbe Kolektivnog ugovora, odnosno da li se isplaćena primanja po osnovu naknade za ishranu u toku rada uračunavaju u osnovicu za obračun naknade zarade za vreme korišćenja godišnjeg odmora Ustavni sud, na osnovu člana 125. Ustava, nije nadležan da ocenjuje.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-321/2004 od 27.10.2005. godine

Školski odbor je, na osnovu zakonskih ovlašćenja da uređuje unutrašnju organizaciju i rad stručnih službi, osporenim odredbom Pravilnika uredio poslove i zadatke koordinatora praktične nastave i propisao uslove za obavljanje tih poslova.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredbe člana 18. Pravilnika o sistematizaciji radnih mesta u Tehničkoj školi Loznica, od 11. juna 2004. godine.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredbe člana 18. Pravilnika navedenog u izreci. Po mišljenju inicijatora osporenom odredbom Pravilnika povređeno je pravo na ravnopravnost i jednakost građana pri zapošljavanju, jer su za radno mesto koordinatora praktične nastave propisani samo određeni obrazovni profili.

Donosilac osporenog Pravilnika u odgovoru navodi da Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Službeni glasnik RS", br. 62/03 i 58/04), Zakonom o srednjoj školi ("Službeni glasnik RS", br. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/02, 25/02, 62/03 i 64/03) i Pravilnikom o pedagoškoj normi svih oblika obrazovno-vaspitnog rada nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika u srednjoj školi ("Prosvetni glasnik", br. 1/92, 23/97 i 2/00) radno mesto koordinatora praktične nastave nije propisano, pa samim tim ni uslovi za to radno mesto. Koordinator praktične nastave, nemaju status nastavnika, vaspitača ili stručnog saradnika te je škola u skladu sa prirodom svoje delatnosti, sistematizovala navedeno radno mesto u skladu sa članom 43. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je Pravilnik o sistematizaciji radnih mesta u Tehničkoj školi Loznica, doneo školski odbor Škole na sednici održanoj 11. juna 2004. godine.

Osporenom odredbom člana 18. Pravilnika, propisano je da koordinator praktične nastave obavlja poslove i radne zadatke koordinacije nastavnika praktične nastave u području rada mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i građevinarstvo, vrši koordinaciju organizacije praktične nastave u odnosima između škole, preduzeća i drugih ustanova, ima odgovornost u poslovima vezanim za rad svih radionica i vrši obilazak učenika na praktičnoj nastavi kako u radionicama tako i u preduzećima i drugim ustanovama. Kao uslove za obavljanje tih poslova osporenom odredbom Pravilnika propisani su svi uslovi kao za praktičnu nastavu za područje rada mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i građevinarstvo, a za lice koje ispunjava uslove za nastavnika teoretske nastave ili stručnog predmeta uslov da je steklo najmanje trogodišnje obrazovanje za jedan od obrazovnih profila za koji je škola verifikovana.

Ustav Republike Srbije propisuje da su građani jednaki u pravima i dužnostima i imaju jednaku zaštitu pred državnim i drugim organima bez obzira na rasu, pol, rođenje, jezik, nacionalnu pripadnost, veroispovest, političko ili drugo uverenje, obrazovanje, socijalno poreklo, imovno stanje ili koje lično svojstvo (član 13.).

Zakonom o radnim odnosima u državnim organima ("Službeni glasnik RS" br. 48/91, 66/91, 44/98, 49/99, 34/01 i 39/02) propisano je: da se broj i struktura zaposlenih u državnom organu i postavljenih lica utvrđuju aktom kojim se sistematizuju radna mesta u organu (član 5.).

Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Službeni glasnik RS", br. 62/03 i 58/04) propisana je autonomija ustanove, pod kojom se, između ostalog, podrazumeva pravo na izbor zaposlenih i predstavnika zaposlenih u organ upravljanja i stručni organ i uređivanje unutrašnje organizacije i rada stručnih organa (član 43. tač. 3. i 4); da je organ upravljanja u školi školski odbor (član 52. stav 2.); da organ upravljanja donosi statut, pravila ponašanja u ustanovi i druge opšte akte i da razmatra zadatke obrazovanja i vaspitanja i preduzima mere za poboljšanje uslova rada i ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada (član 56. stav 1. tač. 1. i 7). U članu 107. Zakona utvrđeni su poslovi nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika. Prema stavu 2. ovog člana Zakona, nastavu i druge oblike obrazovno-vaspitnog rada u školi ostvaruje nastavnik, a prema stavu 7. poslove pripreme laboratorijskih vežbi, izvođenja i

demonstriranja postupka, tehničko-tehnološke pripreme, izvođenja dela praktične nastave i drugih poslova, pod neposrednim rukovodstvom nastavnika, obavlja pomoćni nastavnik.

Zakonom o srednjoj školi ("Službeni glasnik RS", br. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/02, 25/02, 62/03 i 64/03) propisano je: da su obavezni oblici obrazovno-vaspitnog rada nastava-teorijska, praktična i vežbe, dodatni rad, dopunski rad, praksa i praktični rad kada su određeni nastavnim planom i programom; pripremni i društveno-korisni rad ako se u toku školske gosine ukaže potreba za njim (član 27. stav 1.); praktičnu nastavu i praksu škola može da ostvaruje u saradnji sa preduzećem, ustanovom ili drugom organizacijom; vreme, način i uslovi za ostvarivanje praktične nastave i prakse utvrđuju se ugovorom (član 32.).

Članom 13. stav 2. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01) koji je prestao da važi na osnovu člana 286. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", broj 24/05), bilo je propisano da se odgovarajućim aktom poslodavca utvrđuje vrsta posla, stručna sprema i drugi posebni uslovi za rad na tim poslovima, Zakonom o radu koji je na snazi propisano je da se pravilnikom utvrđuju organizacioni delovi kod poslodavca, vrsta i stepen stručne sprema i drugi posebni uslovi za rad na tim poslovima (član 24. stav 2.)

Polazeći od navedenih odredaba Ustava i zakona Ustavni sud je ocenio da je školski odbor na osnovu ovlašćenja iz zakona da uređuje unutrašnju organizaciju i rad stručnih službi, osporenim odredbom člana 18. Pravilnika uredio poslove i zadatke koordinatora praktične nastave i propisao uslove za obavljanje tih poslova. Po oceni Ustavnog suda propisivanje radnog mesta koordinatora praktične nastave ne predstavlja zakonsku obavezu škole, već je autonomno pravo škole da sistematizuje navedeno radno mesto i propiše uslove, radno vreme, obaveze i odgovornosti za to radno mesto. Propisujući osporenim odredbom Pravilnika uslove za koordinatora praktične nastave, školski odbor, kao organ upravljanja u školi nije, po oceni Suda, povredio ustavna načela iz člana 13. Ustava o jednakosti građana u pravima i dužnostima, jer se uslovi koji su propisani osporenim odredbom Pravilnika podjednako odnose na sva lica koja se nađu u istoj pravnoj situaciji odnosno koja ispunjavaju propisane uslove.

Ocena opravdanosti i celishodnosti uslova koje koordinator praktične nastave treba da ispunjava, nije u nadležnosti Ustavnog suda, utvrđenoj u članu 125. Ustava.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-58/2005 od 13.10.2005. godine

Kad je u toku postupka pred Ustavnim sudom, prestao da važi zakon u odnosu na koji se zahteva ocena zakonitosti osporenog opšteg akta, Ustavni sud će obustaviti postupak za utvrđivanje nezakonitosti osporenog opšteg akta.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Obustavlja se postupak za utvrđivanje nezakonitosti Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova radnih mesta u "NIS - Naftagas" Novi Sad, broj 40/02 od 25. februara 2002. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Predlogom Jedinствene sindikalne organizacije "NIS Naftagas" Novi Sad, pokrenut je postupak za ocenjivanje zakonitosti Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova radnih mesta "NIS Naftagas" Novi Sad, od 25. februara 2002. godine. Predlagač, pored ostalog, navodi da je unutrašnja organizacija i sistematizacija poslova radnih mesta uređena Pravilnikom koji datira još iz 1990. godine, čiji je tekstualni deo stavljen van snage osporenim Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika od 25. februara 2002. godine, a da je ostao na snazi samo tabelarni deo Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji "NIS - Naftagas", što zbog brojnih izmena i dopuna ovog akta izaziva konfuziju i pravnu nesigurnost, a može dovesti i do zloupotreba, pa smatra da je ovakav način uređivanja navedenih pitanja nezakonit, odnosno da je postupak donošenja osporenog Pravilnika nesaglasan s odredbama Zakona o radu.

U odgovoru donosioca osporenog Pravilnika, pored ostalog, se navodi, da je tekstualni deo Pravilnika iz 1990. godine stavljen van snage, jer su odnosi koje je uređivao regulisani kolektivnim ugovorom, dok je deo odredaba postao "anahron". Tabelarni deo koji je ostao na snazi je upravo akt koji sadrži ono što, u skladu sa Zakonom o radnim odnosima, odnosno Zakonom o radu, treba da sadrži akt kojim se utvrđuju radna mesta, a to je: vrsta i stepen stručne sprema i drugi uslovi za rad na određenom radnom mestu.

Ustavni sud je utvrdio da je osporeni Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova radnih mesta u "NIS - Naftagas", broj 40/2 Novi Sad doneo v.d. generalnog direktora "NIS - Naftne industrije Srbije", 25. februara 2002. godine. U sadržinskom smislu osporenim Pravilnikom stavljen je van snage tekstualni deo Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova radnih mesta "NIS - Naftagas", donet pod brojem 01-1/129 od 2. marta 1993. godine, a ostavljen na snazi Tabelarni deo ovog Pravilnika, sa svim izmenama i dopunama pod novim nazivom, koji glasi: "Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji "NIS - Naftagas".

Članom 13. stav 2. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01) bilo je propisano da se aktom poslodavca utvrđuju: vrsta poslova, stručna sprema i drugi posebni uslovi za rad na tim poslovima. Zakon o radu iz 2001. godine u odnosu na koji je tražena ocena zakonitosti prestao je da važi na osnovu člana 286. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", broj 24/05) 23. marta 2005. godine, danom stupanja na snagu ovog zakona.

Zakonom o prestanku važenja Zakona o osnivanju Javnog preduzeća za istraživanje, proizvodnju, preradu i promet nafte i prirodnog gasa ("Službeni glasnik RS", broj 74/2005), utvrđeno je da danom njegovog stupanja na snagu - 1. oktobra 2005. godine prestaje da postoji Javno preduzeće "Naftna industrija Srbije", a njegova prava, obaveze, sredstva, zaposlene, dokumentaciju i predmete preuzimaju druga javna preduzeća, čime su prestali da važe i opšti akti ovog preduzeća

Polazeći od izloženog, a imajući u vidu činjenicu da je u toku postupka pred Ustavnim sudom, prestao da važi Zakon o radu u odnosu na koji je zahtevana ocena zakonitosti osporenog opšteg akta, kao i da je prestao da važi osporeni Pravilnik, Ustavni sud je utvrdio da su se, u konkretnoj pravnoj stvari, stekli procesni uslovi iz

člana 25. tačka 2) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 33/91 i 67/93) da Ustavni sud obustavi postupak za utvrđivanje nezakonitosti osporenog Pravilnika.

Na osnovu izloženog i odredaba člana 47. tačka 4) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-386/2004 od 06.10.2005. godine

Kad je prestao da važi osporeni opšti akt, kao i zakon u odnosu na koji se zahteva ocena saglasnosti u postupku donošenja osporenog opšteg akta, Ustavni sud će obustaviti postupak za utvrđivanje nezakonitosti postupka donošenja opšteg akta.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Obustavlja se postupak za utvrđivanje nezakonitosti Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta JKP "Polet" - Valjevo, od 6.jula 2001. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podnet je predlog direktora JKP "Polet" - Valjevo za ocenu zakonitosti Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta JKP "Polet" - Valjevo, broj 1711 od 6.jula 2001. godine. Predlagač ističe da je Odlukom Ustavnog suda Republike Srbije broj IY-382/2003 od 25. marta 2004. godine, utvrđeno da je Odluka o usvajanju Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta JKP "Polet" - Valjevo, od 6. februara 2002. godine, nezakonita, s obzirom na to da direktor Preduzeća nije bio zakonom ovlašćen za donošenje navedene Odluke. Kako je osporeni Pravilnik stavljen van snage odredbom člana 30. navedene Odluke o usvajanju Pravilnika iz 2002. godine, predlagač smatra da je objavljivanjem navedene Odluke Ustavnog suda prestala da važi i odredba člana 30. Odluke o usvajanju Pravilnika iz 2002. godine i da je time osnažen, odnosno ponovo stupio na snagu osporeni Pravilnik. Imajući u vidu navedeno predlagač je mišljenja da je i osporeni Pravilnik nezakonit, jer je takođe neovlašćeno donet od strane direktora Preduzeća. Predlagač dalje navodi da je u postupku izvršenja navedene Odluke Ustavnog suda, Upravni odbor Preduzeća doneo Odluku o usvajanju Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, broj 683 od 27. maja 2004. godine.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta JKP "Polet" - Valjevo, broj 1711 od 6. jula 2001. godine, s pozivom na član 7. stav 3. i član 137. Zakona o radnim odnosima (Službeni glasnik RS", broj 55/96) i član 47. Statuta JKP "Polet" - Valjevo, doneo v.d. direktor Preduzeća. Osporeni Pravilnik je bio stavljen van snage stupanjem na snagu Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta JKP "Polet" - Valjevo od 6. februara 2002. godine. Takođe, Zakon o radnim odnosima ("Službeni glasnik RS", broj 55/96), koji je bio pravni osnov donošenja osporenog Pravilnika, prestao je da važi stupanjem na snagu Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01).

Odlukom Ustavnog suda broj IY-382/2003 od 25. marta 2004. godine, koja je objavljena u "Službenom glasniku RS", broj 51, dana 7. maja 2004. godine, utvrđena je nesaglasnost sa zakonom Odluke o usvajanju Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta JKP "Polet" - Valjevo od 6. februara 2002. godine. Naime, polazeći od odredbe člana 13. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01) i odredaba čl. 62. i 63. Zakona o preduzećima ("Službeni list SRJ", br. 33/96, 29/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 i 36/02), kojima je utvrđena nadležnost Upravnog odbora i direktora preduzeća, Ustavni sud je ocenio da direktor Preduzeća nije bio zakonom ovlašćen za donošenje navedene Odluke. U postupku izvršenja navedene Odluke Ustavnog suda, Upravni odbor Preduzeća doneo je Odluku o usvajanju Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, broj 683 od 27. maja 2004. godine, koji stavlja van snage osporeni Pravilnik.

S obzirom na to da je prestao da važi Zakon o radnim odnosima ("Službeni glasnik RS", broj 55/96) koji je bio pravni osnov donošenja osporenog Pravilnika i da je prestao da važi osporeni Pravilnik, to ne postoje procesne pretpostavke za ocenu zakonitosti opšteg akta sa zakonom koji je prestao da važi, pa je Ustavni sud na osnovu člana 25. tačka 2) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), obustavio postupak za utvrđivanje nezakonitosti postupka donošenja osporenog Pravilnika.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 4) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je doneo Rešenje kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-413/2004 od 10.11.2005. godine

Osporene odredbe kolektivnog ugovora koje ne uređuju prava zaposlenih na zaradu, već način ostvarivanja prava utvrđenih kolektivnim ugovorom nisu nesaglasne sa zakonom.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredaba člana 61. stav 2. i člana 103. Kolektivnog ugovora Javnog preduzeća za proizvodnju celuloze i papira "Milan Stepanović-Matroz" A.D. Sremska Mitrovica, iz avgusta 2002. godine.

2. Odbacuje se zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnih akata i radnji preduzetih na osnovu osporenih odredaba Kolektivnog ugovora iz tačke 1.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 61. stav 2. i člana 103. Kolektivnog ugovora navedenog u izreci. Prema navodima podnosioca inicijative odredba člana 61. stav 2. Kolektivnog ugovora, kojom je predviđeno da će komisija za izradu novih koeficijenata početi sa radom po sticanju uslova za primenu novih koeficijenata i isplatu uvećane zarade, nesaglasna je sa odredbama čl. 81. i 82. Zakona o radu, s obzirom na to da Zakonom nije predviđeno uslovljavanje prava zaposlenih na zaradu na način kako je to predviđeno u Kolektivnom ugovoru. Iz istih razloga se

osporava i član 103. Kolektivnog ugovora, kojim je predviđeno da će se odredba o uvećanoj zaradi primenjivati kada se za to steknu uslovi. Predloženo je, takođe, da Ustavni sud obustavi od izvršenja sve pojedinačne akte donete na osnovu neustavnih i nezakonitih odredaba Kolektivnog ugovora.

U odgovoru donosioca akta navedeno je, pored ostalog, da je sveukupna finansijska situacija u preduzeću uticala da se odloži primena novih koeficijenata, koje bi komisija utvrdila na osnovu člana 61. Kolektivnog ugovora.

Ustavni sud je utvrdio da je osporenim odredbom člana 61. stav 2. Kolektivnog ugovora predviđeno da će Komisija za izradu novih koeficijenata početi sa radom po sticanju uslova za njihovu primenu i isplatu uvećane zarade za smenski rad i rad vikendom, dok je članom 103. Kolektivnog ugovora predviđeno da će se odredbe o uvećanoj zaradi za smenski rad i rad vikendom primenjivati po sticanju uslova.

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je: da zaposleni ima pravo na odgovarajuću zaradu i pravo na materijalno obezbeđenje za vreme privremene nezaposlenosti, pod uslovima utvrđenim zakonom (član 36.); da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, sistem u oblasti radnih odnosa (član 72. stav 1. tačka 4.); da svaki drugi propis i opšti akt mora biti saglasan sa zakonom i ostalim republičkim propisima (član 119. stav 3.); da zakon, drugi propis ili opšti akt stupa na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja, osim ako, iz naročito opravdanih razloga, nije predviđeno da ranije stupi na snagu (član 120.).

Zakonom o radu ("Službeni glasnik RS", br. 24/05 i 61/05), utvrđeno je: da se zarada za obavljeni rad i vreme provedeno na radu sastoji od osnovne zarade, dela zarade za radni učinak i uvećane zarade (član 106.); da se radni učinak određuje na osnovu kvaliteta i obima obavljenog posla, kao i odnosa zaposlenog prema radnim obavezama, a opštim aktom se utvrđuju elementi za obračun i isplatu osnovne zarade i zarade po osnovu radnog učinka (član 107. st. 2. i 3.); da zaposleni ima pravo na uvećanu zaradu u visini utvrđenoj opštim aktom i ugovorom o radu, i to: 1) za rad na dan praznika koji je neradan dan- najmanje 110% od osnovice; 2) za rad noću i rad u smenama, ako takav rad nije vrednovan pri utvrđivanju osnovne zarade - najmanje 26% od osnovice; 3) za prekovremeni rad- najmanje 26% od osnovice; 4) po osnovu vremena provedenog na radu za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu- 0,5% od osnovice (član 108. stav 1.).

Polazeći od izloženog, Ustavni sud je ocenio da se osporenim odredbama Kolektivnog ugovora ne dovodi u pitanje zajemčeno pravo zaposlenog na zaradu iz člana 36. Ustava Republike Srbije, kao i pravo zaposlenih na zaradu i pravo na uvećanu zaradu iz čl. 106. do 108. Zakona o radu, s obzirom na to da se osporenim odredbama ne uređuju prava zaposlenih na zaradu, već se uređuje način ostvarivanja prava utvrđenih kolektivnim ugovorom. Takođe, Ustavni sud, na osnovu člana 125. Ustava, nije nadležan da ocenjuje razloge za odloženu primenu pojedinih odredaba osporenog opšteg akta.

S obzirom na to da je Ustavni sud doneo konačnu odluku povodom ocene ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 61. stav 2. i člana 103. Kolektivnog ugovora, odbacio je zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnih akata i radnji preduzetih na osnovu osporenih odredaba, saglasno članu 42. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05).

Na osnovu izloženog i odredaba člana 47. tač. 2) i 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
 IY-30/2005 od 15.12.2005. godine

Direktor ustanove je ovlašćen da donese Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, na koji je Vlada dala saglasnost, po probavljenom mišljenju nadležnih ministarstava.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje nezakonitosti Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Muzeju istorije Jugoslavije, Beograd, 02 br. 80/11 od 28. novembra 2003. godine.

2. Odbacuje se zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnih akata, ili radnji koji su preduzeti na osnovu Pravilnika iz tačke 1.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenu zakonitosti Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Muzeju istorije Jugoslavije, Beograd, 02 br. 80/11 od 28. novembra 2003. godine i zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnih akata donetih primenom osporenog Pravilnika.

Prema navodima inicijatora, osporeni akt nije u skladu sa članom 5.i čl. 26. do 31. Zakona o radnim odnosima u državnim organima jer ne predviđa kriterijume za sticanje zvanja i broj izvršilaca poslova iz delokruga Muzeja istorije Jugoslavije i stoga je moguća proizvoljna primena Uredbe o koeficijentima za obračun i isplatu plata imenovanih i postavljenih lica i zaposlenih u državnim organima, a to dovodi do narušavanja ustavnih načela kojima se jemči pravna sigurnost i jednakost. Inicijatori smatraju da direktor Muzeja nije bio ovlašćen, odnosno nadležan za donošenje osporenog Pravilnika.

Muzej istorije Jugoslavije je u odgovoru Sudu istakao da je obrazovan Uredbom o obrazovanju Muzeja istorije Jugoslavije ("Službeni list SRJ", br. 43/96, 64/99, 67/00 i 41/01), kao samostalna savezna organizacija van sastava saveznih ministarstava. Uredbom Savezne vlade utvrđen je, pored ostalog, i način rukovođenja Muzejom kao saveznom organizacijom, dužnosti i odgovornost direktora Muzeja, kao funkcionera koji rukovodi saveznom organizacijom, što po važećim propisima ne može biti predmet opšteg akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta koji donosi funkcioner, kao starešina saveznog organa, odnosno savezne organizacije. U okviru saveznih organa, kao samostalna savezna organizacija, Muzej je bio do aprila 2003. godine, kada je postao republička organizacija koja nastavlja rad u skladu sa propisima na osnovu kojih je obrazovan do donošenja odgovarajućeg propisa.

U sprovedenom postupku utvrđeno je da je Savezna vlada Uredbom o obrazovanju Muzeja istorije Jugoslavije ("Službeni list SRJ", br. 43/96, 64/99, 67/2000 i 41/2001) osnovala 15. septembra 1996. godine Muzej. Uredbom je utvrđen delokrug poslova Muzeja (prikuplja, čuva, održava istorijsko- kulturna dobra od značaja za Saveznu Republiku Jugoslaviju, vrši obezbeđivanje korišćenja, istraživanja istorijsko-kulturnih dobara i dr.).

Članom 15. Zakona za sprovođenje Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora ("Službeni list Srbije i Crne Gore", broj 1/2003) određeni su organi i organizacije koji nastavljaju da obavljaju poslove do definisanja njihovog konačnog statusa. Odlukom tačke 14. člana 15. Zakona, među navedenim organima i organizacijama, određen je i Muzej istorije Jugoslavije.

Narodna skupština Republike Srbije donela je 2. aprila 2003. godine Odluku o prihvatanju sporazuma država članica o definisanju konačnog statusa organa i organizacija iz člana 15. Zakona za sprovođenje Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora ("Službeni glasnik Republike Srbije", broj 35/2003). Tačkom 6. Odluke propisano je da Muzej istorije Jugoslavije postaje organizacija države članice Srbije i nastavlja rad, odnosno obavlja poslove iz delokruga u skladu sa propisima na osnovu kojih je obrazovan, a koji će se primenjivati na teritoriji članice države Srbije do donošenja odgovarajućih propisa države članice Srbije. Time je, Odlukom o prihvatanju sporazuma država članica o definisanju konačnog statusa organa i organizacija iz člana 15. Zakona za sprovođenje Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora Muzej postao posebna republička organizacija. Iz tačke 6. Odluke proizlazi da će se Uredba o obrazovanju Muzeja istorije Jugoslavije primenjivati na delokrug i organizaciju Muzeja do donošenja odgovarajućih propisa države članice. Po Uredbi o obrazovanju Muzeja istorije Jugoslavije, Vlada postavlja direktora Muzeja, koji, pored ostalog, organizuje i rukovodi radom Muzeja (član 5.) Direktor Muzeja donosi, uz saglasnost Vlade, opšti akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta (član 9. Uredbe).

Iz navedenog, po oceni Suda, proizlazi da je direktor bio ovlašćen da donese osporeni Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Muzeju istorije Jugoslavije, a na koji je Vlada Republike Srbije Zaključkom 05 br. 110-7614/2003 dala saglasnost, po pribavljanju mišljenja Ministarstva za finansije i ekonomiju i Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu.

Zakonom o radnim odnosima u državnim organima, ("Službeni glasnik RS" br. 48/91, 66/91, 44/98, 49/99, 34/01 i 39/02), u odnosu na koji je tražena ocena zakonitosti, propisano je: da se broj i struktura zaposlenih u državnim organima i postavljenih lica utvrđuju aktom kojim se sistematizuju radna mesta u organu (član 5.); zvanja, zanimanja zaposlenih u državnim organima (čl. 26. do 32.) i napredovanje zaposlenih (čl. 33. do 36.). Po oceni Suda, Pravilnikom su, saglasno navedenim članovima Zakona, utvrđena zvanja, zanimanja i broj izvršilaca u Muzeju.

S obzirom da je doneta konačna odluka u ovoj ustavno-pravnoj stvari, zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnih akata, odnosno radnji preduzetih na osnovu osporenog Pravilnika Sud je odbacio, saglasno članu 42. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05).

Na osnovu člana 47. tač. 2) i 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka Sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-443/2004 od 15.12.2005. godine

b) Stambeni odnosi

Nije nesaglasno s Ustavom i zakonom propisivanje opštim aktom uslova i načina ostvarivanja prava prvenstva na rešavanje stambenih potreba zaposlenih, niti propisivanje upućujućih pravnih normi, koje podrazumevaju

shodnu primenu odredbi drugog akta na pojedina pitanja koja nisu uređena ovim aktom.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

1. Utvrđuje se da odredba člana 84. Pravilnika o rešavanju stambenih potreba zaposlenih u Društvenom preduzeću "IRMOVO"–Kisač, od 16. aprila 2002. godine, u vreme važenja nije bila u saglasnosti s Ustavom.

2. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredaba člana 21. tačka 1) alineja 7. i člana 83. Pravilnika iz tačke 1.

3. Odbacuje se zahtev za donošenje odluke o načinu otklanjanja posledica koje su nastale usled primene odredaba Pravilnika iz tačke 1.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 21. tačka 1) alineja 7. i čl. 83. i 84. Pravilnika navedenog u izreci. Podnosilac inicijative smatra da su osporene odredbe Pravilnika protivne odredbama čl. 13. i 120. Ustava Republike Srbije i nezakonite zbog toga što: odredba člana 21. utvrđuje da zaposlenom koji koristi stan po osnovu zakupa na određeno vreme pripada manje bodova nego zaposlenom koji stanuje kao podstanar i u istom je pravnom položaju; odredba člana 83. utvrđuje primenu odredaba Zakona o stanovanju za sve što Pravilnikom nije predviđeno, a tim zakonom nisu uređene zatečene situacije zaposlenih lica koja su stekla određena prava pre donošenja ovog pravilnika, u konkretnom slučaju lica koje "poseduje ugovor o zakupu stana na određeno vreme do konačnog stambenog rešenja"; odredba člana 84. određuje stupanje na snagu Pravilnika danom objavljivanja. Predloženo je da Ustavni sud "obaveže donosioca osporenog akta da otkloni posledice proistekle primenom navedenog opšteg akta, ukidajući sve pojedinačne akte donete na osnovu ovakvog akta".

U odgovoru A.D. "IRMOVO"–Kisač, koji je pravni sledbenik donosioca osporenog Pravilnika, istaknuto je: da je na osnovu Statuta koji je donela Skupština Akcionarskog društva 17. maja 2004. godine, prestala primena Statuta i drugih opštih akata pravnog prethodnika, pa i osporenog Pravilnika; da novi Pravilnik o rešavanju stambenih potreba zaposlenih nije donet, jer važećim Statutom i drugim aktima nije predviđeno izdvajanje sredstava iz kojih bi se finansiralo zadovoljavanje stambenih potreba zaposlenih u preduzeću.

U sprovedenom postupku pred Ustavnim sudom utvrđeno je da je osporeni Pravilnik, koji je doneo Upravni odbor Društvenog preduzeća "IRMOVO"–Kisač, 16. aprila 2002. godine, s pozivom na odredbe čl. 27. i 47. Zakona o stanovanju ("Službeni glasnik RS", br. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98 i 26/01), člana 62. tada važećeg Zakona o preduzećima ("Službeni list SRJ", br. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 i 36/02) i člana 24. Statuta Društvenog preduzeća "IRMOVO"–Kisač, od 14. decembra 2000. godine, prestao da važi stupanjem na snagu Statuta A.D. "IRMOVO"–Kisač, donetog 17. maja 2004. godine.

Članom 21. Pravilnika bila je uređena "stambena situacija zaposlenog" kao jedan od osnova i merila za utvrđivanje reda prvenstva rešavanja stambenih potreba zaposlenih, tako da je u zavisnosti od okolnosti neposedovanja stana ili posedovanja neodgovarajućeg stana bio propisan određen broj bodova, prema uslovima stanovanja, i pored ostalog, u tački 1. bilo utvrđeno da zaposlenom koji stanuje kao podstanar pripada 40 bodova (alineja 1.), a zaposlenom koji stanuje po osnovu zakupa na određeno vreme pripada 20 bodova (osporena alineja 7.). Ostalim osporenim odredbama Pravilnika bilo je uređeno: da se za sve što nije predviđeno ovim pravilnikom primenjuju odgovarajuće odredbe Zakona o stanovanju (član 83.); da Pravilnik stupa na snagu danom isticanja na oglasnoj tabli Preduzeća (član 84.).

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je: da su građani jednaki u pravima i dužnostima i da imaju jednaku zaštitu pred državnim i drugim organima, bez obzira na rasu, pol, rođenje, jezik, nacionalnu pripadnost, veroispovest, političko i drugo uverenje, obrazovanje, socijalno poreklo, imovno stanje ili koje lično svojstvo (član 13.); da Republika Srbija uređuje, pored ostalog, svojinske i obligacione odnose, i druge ekonomske i socijalne odnose od opšteg interesa (član 72. stav 1. tačka 4.).

Članom 27. stav 3. i članom 47. stav 2. Zakona o stanovanju propisano je da nosilac prava raspolaganja svojim opštim aktom uređuje uslove, kriterijume i postupak davanja zajmova, kao i da preduzeća i ustanove mogu, u skladu sa svojim opštim aktom o rešavanju stambenih potreba, da daju stanove u zakup zaposlenim licima. Iz navedenih odredaba Zakona proizlazi da je donosilac akta ovlašćen da, uz poštovanje Ustavom i zakonom utvrđenih principa, pri uređivanju odnosa u opštem aktu izvrši slobodan izbor kriterijuma za utvrđivanje reda prvenstva i načina njihovog vrednovanja, tako da u skladu sa svojom stambenom politikom predviđenom kriterijumu da određeni značaj i uticaj na rešavanje stambenih potreba.

Polazeći od odredaba Ustava i zakona, Ustavni sud je ocenio da je donosilac osporenog akta bio ovlašćen da uređujući kriterijum za rešavanje stambenih potreba "stambena situacija zaposlenog", utvrdi i stanovanje u podstanaraskom statusu, kao i stanovanje u stanu ili porodičnoj kući po osnovu zakupa na određeno vreme, i da ove stambene situacije (kao različite) vrednuje odgovarajućim brojem bodova na način iz osporene odredbe člana 21. Pravilnika, čime nisu prekoračeni zakonski okviri propisivanja konkretizovanih i objektiviziranih uslova i merila radi rešavanja stambenih potreba zaposlenih. Sud smatra da nisu osnovani navodi podnosioca inicijative kojima se ova odredba Pravilnika osporava sa stanovišta pravne prirode ugovora o zakupu stana. Naime, zakup stana u smislu Zakona o stanovanju, kao posebnog zakona koji uređuje korišćenje stanova, nije identičan zakupu u smislu Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 i "Službeni list SRJ", broj 31/93), zbog čega se sadržina i pravno dejstvo ugovora o zakupu stana na određeno vreme ne mogu izjednačavati sa ugovorom o zakupu stvari zaključenim na određeno vreme iz tog zakona.

Sud je ocenio da ni propisivanje završne odredbe člana 83. Pravilnika o supsidijernoj primeni odredaba Zakona o stanovanju na pitanja koja nisu posebno uređena ovim pravilnikom, ne izlazi iz okvira zakonskih ovlašćenja nosioca prava raspolaganja da uređuje rešavanje stambenih potreba zaposlenih lica jer se opštim pravnim aktom određena pitanja mogu uređivati i upućujućim pravnim normama, koje podrazumevaju shodnu primenu odredbi drugog akta na pojedina pitanja koja nisu uređena ovim aktom.

Osporenim odredbama čl. 21. i 83. Pravilnika, po oceni Ustavnog suda, nije povređeno ustavno načelo pravne jednakosti građana iz člana 13. Ustava, jer se pod jednakim uslovima odnose na sve zaposlene koji se nalaze u istim pravnim situacijama,

a ovaj ustavni princip ne podrazumeva jednakost građana u apsolutnom smislu, već garantuje jednakost u načinu i uslovima ostvarivanja prava, u identičnim pravnim situacijama uređenim opštim aktom.

U vezi sa osporenim članom 84. Pravilnika, Ustavni sud je utvrdio da je članom 120. Ustava propisano da zakon, drugi propis ili opšti akt stupa na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja, osim ako, iz naročito opravdanih razloga, nije predviđeno da ranije stupi na snagu. Imajući u vidu da donosilac osporenog akta nije dostavio dokaze o postojanju naročito opravdanih razloga za stupanje na snagu Pravilnika pre isteka roka od osam dana od dana objavljivanja, utvrđenih u postupku donošenja, to je Sud ocenio da ova odredba Pravilnika u vreme važenja nije bila u saglasnosti s Ustavom.

O opravdanosti, celishodnosti, međusobnoj saglasnosti i potpunosti uređivanja odredaba Pravilnika, Ustavni sud, prema članu 125. Ustava, nije nadležan da odlučuje. Takođe, nije u nadležnosti ovog Suda ni ocena zakonitosti primene osporenog Pravilnika i na osnovu njega donetih odluka, obzirom da se radi o pitanjima iz nadležnosti redovnog suda.

Povodom zahteva koji se odnosi na donošenje odluke o načinu otklanjanja posledica nastalih usled primene osporenog Pravilnika, Sud je našao da nisu ispunjene procesno-pravne pretpostavke iz čl. 57. i 58. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) za traženo odlučivanje, jer inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti materijalno-pravnih odredbi čl. 21. i 83. Pravilnika nije prihvaćena, pa je zbog toga ovaj zahtev odbacio.

Na osnovu izloženog i člana 19. stav 1. tačka 4), člana 46. tačka 1) i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 114/2005)
 IY-359/2004 od 03.11.2005. godine

Osporenim odredbama Pravilnika dovodi se u pitanje objektivnost utvrđivanja posebnog značaja nekog radnog mesta, odnosno deficitarnost određenog kadra i stvara se mogućnost arbitrarnog i nejednakog postupanja, što je u suprotnosti s Ustavom i zakonom.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

1. Utvrđuje se da odredbe člana 50. tač. 3, 5, 6. i 7. i čl. 51. i 52. Pravilnika o rešavanju stambenih potreba Preduzeća "PRVA ISKRA-FIM" d.o.o. Barič-Beograd, od 19. novembra 2004. godine, nisu u saglasnosti s Ustavom i zakonom.

2. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredaba člana 12. stav 1. alineja 1. i stav 4., člana 14., člana 20. stav 1., člana 21. stav 2., člana 43. stav 1. i člana 50. tač. 1, 2. i 4. Pravilnika iz tačke 1.

3. Odbacuje se zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta ili radnje preduzete na osnovu odredaba Pravilnika iz tač. 1. i 2.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 12. stav 1. alineja 1. i stav 4., člana 14., člana 20. stav 1., člana 21. stav 2., člana 43. stav 1. i člana 50. Pravilnika

navedenog u izreci. Podnosilac inicijative smatra da osporene odredbe Pravilnika nisu saglasne s Ustavom i Zakonom o stanovanju, iz razloga što: diskriminišu lica koja su duži period podstanari, kao i zaposlene koji su često menjali uslove stanovanja (član 12.); izjednačavaju zaposlene bez stana i one sa neadekvatno rešenom stambenom potrebom (član 14.); dovode u nejednak položaj zaposlene koji odsustvuju sa rada iz opravdanih razloga (član 20.); umanjuju prava zaposlenih, odnosno njihovih bračnih drugova koji rade u drugim preduzećima u sastavu Holding preduzeća "PRVA ISKRA" a.d. Barič–Beograd (član 21.); favorizuju zaposlene koji nisu ostvarili pravo na stan po odlukama iz prethodnih raspodela (član 43.); omogućavaju dodelu stanova svim rukovodećim radnicima u preduzeću, bez kriterijuma za određivanje deficitarnosti ovih kadrova u rešavanju stambenih potreba (član 50.). Predloženo je da Ustavni sud do donošenja konačne odluke obustavi izvršenje pojedinačnih akata i radnji preduzetih na osnovu osporenih odredaba Pravilnika.

Preduzeće "PRVA ISKRA–FIM" d.o.o. Barič–Beograd dostavilo je osporeni Pravilnik, a o navodima inicijative nije se izjašnjavalo.

U sprovedenom postupku pred Ustavnim sudom utvrđeno je da je osporenim odredbama Pravilnika uređeno: da se broj bodova po osnovu "stepena stambene ugroženosti" kao osnova za utvrđivanje reda prvenstva u rešavanju stambenih potreba, određuje prema postojećim uslovima stanovanja zaposlenog (odnosno penzionisanog radnika preduzeća), i to, između ostalog, ako je bez stana – pripada mu 440 bodova (član 12. stav 1. alineja 1.); da zaposlenom koji je u poslednjih 5 godina menjao uslove stanovanja pripada odgovarajući broj bodova prema najboljim uslovima stanovanja (član 12. stav 4.); da se licem bez stana tj. licem koje nema adekvatno rešenu stambenu potrebu u smislu odredaba Pravilnika smatra zaposleni (odnosno penzionisani radnik preduzeća) ako je, sa članovima porodičnog domaćinstva, podstanar, ako nije nosilac stanarskog prava, zakupac, sustanar, vlasnik ili suvlasnik stana, odnosno kuće, ako stanuje u bespravno podignutom stambenom objektu ili nužnom smeštaju, ako koristi stan tj. porodičnu kuću koja ne odgovara stambenim standardima utvrđenim ovim pravilnikom ili je nepodobna za stanovanje (član 14.); da se "radni doprinos", kao osnov za utvrđivanje reda prvenstva, određuje na osnovu ostvarenog efektivnog radnog vremena u odnosu na moguće radno vreme i pripadajućim bodovima prema procentu ostvarenja radnog vremena (član 20. stav 1.); da se po osnovu radnog staža bračnog druga zaposlenog (odnosno bračnog druga penzionisanog radnika) koji radi u preduzeću, utvrđuje pravo na 1 bod za svaku celu godinu radnog staža (član 21. stav 2.); da zaposlenom koji nije regulisao pravo na dodelu stana po konačnoj i pravnosnažnoj odluci iz prethodne raspodele Komisija za stambene odnose dodeljuje stan prioritarno, bez rang liste (član 43. stav 1.); da su deficitarni kadrovi oni kadrovi koji su od izuzetnog značaja za rad, razvoj i poslovanje preduzeća, i to: 1. direktor preduzeća, 2. direktori službi ili sektora, 3. lica sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima, 4. rukovodioci sektora, službi, pogona i smena, 5. visokostručni deficitarni kadrovi, 6. deficitirani kadrovi više i srednje stručne sprema, i 7. poslovođe, predradnici, VK i KV radnici deficitarnih struka (član 50.). Odredbama čl. 51. i 52. Pravilnika koji se zajedno sa članom 50. nalaze u poglavlju: "Rešavanje stambenih potreba deficitarnih kadrova", propisano je: da se deficitarnom kadru kome se rešava stambena potreba, na predlog direktora preduzeća stan daje u zakup na određeno vreme do 4 godine, za koje vreme treba da dokaže svoje stručne kvalitete, kao i da je u slučaju da po oceni direktora (ili lica koje direktor ovlasti) ne pokaže odgovarajuće rezultate u radu, deficitarni kadar dužan da se iseli iz stana pre isteka zakupnog roka, a u slučaju da napusti preduzeće dužan je da vrati stan pre raskida radnog odnosa (član 51.); da na osnovu postignutih rezultata u radu deficitarnog kadra,

direktor može u toku trajanja zakupa doneti odluku o dodeli stana ovom licu na neodređeno vreme (član 52.).

Ustavom Republike Srbije propisano je: da su građani jednaki u pravima i dužnostima i da imaju jednaku zaštitu pred državnim i drugim organima, bez obzira na rasu, pol, rođenje, jezik, nacionalnu pripadnost, veroispovest, političko i drugo uverenje, obrazovanje, socijalno poreklo, imovno stanje ili koje lično svojstvo (član 13.); da se jamči pravo na rad, sloboda rada, slobodan izbor zanimanja, zaposlenja i učešće u upravljanju, kao i dostupnost svakome, pod jednakim uslovima, radnog mesta i funkcije (član 35. st. 1. i 2.); da Republika Srbija uređuje, pored ostalog, i svojinske i obligacione odnose i druge ekonomske i socijalne odnose od opšteg interesa (član 72. stav 1.).

Članom 27. stav 3. i članom 47. stav 2. Zakona o stanovanju ("Službeni glasnik RS", br. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98 i 26/01) propisano je da nosilac prava raspolaganja svojim opštim aktom uređuje uslove, kriterijume i postupak davanja zajmova za stambenu izgradnju, kao i da preduzeća i ustanove mogu, u skladu sa svojim opštim aktom o rešavanju stambenih potreba, da daju stanove u zakup zaposlenim licima. Iz ovih odredaba proizlazi da zakonom nisu uređeni uslovi i postupak dodele stanova i stambenih zajmova i da je donosilac akta ovlašćen da ta pitanja uređuje samostalno, uz poštovanje Ustavom i zakonom utvrđenih principa i objektivizaciju predviđenih uslova radi njihove jednake primene.

Polazeći od odredaba Ustava i zakona, Ustavni sud je ocenio da je donosilac osporenog akta na osnovu zakonskog ovlašćenja da vrši slobodan izbor kriterijuma za utvrđivanje reda prvenstva rešavanja stambenih potreba zaposlenih i načina njihovog vrednovanja, u skladu sa svojom stambenom politikom i mogućnostima, bio ovlašćen da uredi i vrednuje odgovarajućim brojem bodova kriterijum "stepen stambene ugroženosti" prema (različitim) uslovima stanovanja zaposlenog, kao i da utvrdi sadržinu ovog kriterijuma, odnosno da definiše status lica bez stana, na način predviđen osporenim odredbama čl. 12. i 14. Pravilnika.

Ustavni sud je ocenio da su u okviru navedenih zakonskih ovlašćenja i odredbe čl. 20. i 21. Pravilnika kojima je donosilac uredio "radni doprinos" kao kriterijum za utvrđivanje reda prvenstva u rešavanju stambenih potreba zaposlenih i vrednovao ga ne samo prema ostvarenoj zaradi već i prema ostvarenom radnom vremenu tj. efektivnom radu, određujući način primene ovog kriterijuma radi postizanja pravičnosti u slučajevima radnika koji duže odusustvuju sa rada iz opravdanih razloga, i kojima je utvrdio mogućnost da se zaposlenom licu – konkurentu za rešavanje stambene potrebe dodaju bodovi koje je njegov bračni drug ostvario po osnovu radnog staža, ukoliko je zaposlen u istom preduzeću.

Takođe, Sud smatra da osporena odredba člana 43. Pravilnika koja uređuje način rešavanja stambene potrebe radnika koji ima pravo na stan po konačnoj i pravnosnažnoj odluci o dodeli stana iz prethodne raspodele, nije nesaglasna sa zakonom, pošto se radi o izvršavanju obaveze davanja stana po pravnosnažnoj odluci njegovog nadležnog organa u slučajevima kada ta odluka nije mogla biti odmah izvršena, odnosno o pravu koje je zaposleni stekao prema ostvarenom mestu na listi reda prvenstva u ranije sprovedenom postupku dodele stanova, kada se ovom licu stan može dati u zakup prioritarno radi realizacije stečenog prava.

Prema oceni Ustavnog suda, osporene odredbe čl. 12, 14, 20, 21. i 43. Pravilnika nisu nesaglasne s Ustavom. Ove norme ne povređuju načelo pravne jednakosti građana iz člana 13. Ustava, jer pod jednakim uslovima važe za sva lica na koja se odnose i koja se nalaze u istim pravnim situacijama uređenim osporenim aktom, niti povređuju odredbe člana 35. Ustava, jer ne ograničavaju pravo na rad i prava koja iz toga proističu.

Ustavni sud je utvrdio da su odredbama člana 50. tač. 1, 2. i 4. Pravilnika deficitarni kadrovi utvrđeni taksativno, kao zaposleni koji rade na određenim radnim mestima u preduzeću koji su zbog njihove vezanosti za upravljačke i rukovodeće poslove i definisani kao kadrovi od izuzetnog značaja za poslovanje preduzeća, a što, po oceni Suda, ne izlazi iz okvira ustavnih i zakonskih ovlašćenja. Međutim, ostalim odredbama člana 50. Pravilnika nisu predviđena konkretna radna mesta kadrova koji se u smislu ovog akta smatraju deficitarnim, već su nabrojane grupe poslova sa pojedinim svojstvima nekih radnih mesta. Kako ove odredbe ne sadrže uslove čijom primenom bi mogla da se odrede konkretna radna mesta kadrova od izuzetnog značaja za preduzeće, osporenim odredbama, po shvatanju Suda, nisu definisani deficitarni kadrovi ni objektivizirani uslovi za rešavanje njihovih stambenih potreba. Naime, uređivanje značaja radnog mesta podrazumeva objektivizaciju uslova koji bi radna mesta od posebnog značaja za preduzeće određivali prema vrsti poslova, uslovima rada, stepenu stručne spreme, bezbednosti, povećanoj odgovornosti, ili dopirinosu u ostvarivanju poslovnih rezultata, tako da se polazeći od ovako razrađenih kriterijuma dolazi do određivanja pojedinačnih radnih mesta. Stoga je Ustavni sud ocenio da se odredbama člana 50. tač. 3, 5, 6. i 7. Pravilnika dovodi u pitanje objektivnost utvrđivanja posebnog značaja nekog radnog mesta, odnosno deficitarnosti određenog kadra, i stvara se mogućnost arbitrarnog i nejednakog postupanja, a to je u suprotnosti sa načelom jednakosti građana u pravima i dužnostima iz člana 13. Ustava i odredbama čl. 27. i 47. Zakona o stanovanju.

Sud je utvrdio da su odredbe čl. 51. i 52. Pravilnika u materijalnom smislu povezane sa osporenim članom 50. Pravilnika, pa je, na osnovu člana 23. stav 2. i člana 24. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), proširio postupak ocene ustavnosti i zakonitosti i na ove odredbe. Naime, iz odredaba čl. 50, 51. i 52. sledi da Pravilnikom nije na opšti način uređeno koja se sve zaposlena lica smatraju deficitarnim kadrovima, dok je direktor ovlašćen da po slobodnoj oceni odlučuje o rezultatima rada i na osnovu toga donosi odluke o dodeli stanova deficitarnim kadrovima i utvrđuje razloge otkaza ugovora o zakupu stana, a da nisu utvrđeni kriterijumi i merila koji bi obavezivali navedeni organ pri realizaciji tih ovlašćenja. Prema oceni Ustavnog suda, ovim odredbama ne obezbeđuje se objektivno procenjivanje uslova za jednaku primenu Pravilnika na sve zaposlene u istim pravnim situacijama i stvara se mogućnost za nejednako postupanje pri utvrđivanju reda prvenstva rešavanja stambenih potreba zaposlenih, a ti nedostaci imaju za posledicu pravnu nesigurnost u pogledu ostvarivanja prava zaposlenih i povredu zakonskih i principa iz člana 13. Ustava.

O opravdanosti, celishodnosti, međusobnoj saglasnosti, preciznosti i potrebi izmene odredaba Pravilnika, Ustavni sud, prema članu 125. Ustava, nije nadležan da odlučuje.

Kako je doneo konačnu odluku, zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta, odnosno radnje koja je preduzeta na osnovu osporenih odredbi Pravilnika Sud je odbacio, saglasno članu 42. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka.

Na osnovu izloženog i člana 46. tač. 1) i 3) i člana 47. tač. 2) i 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava, odredbe Pravilnika navedene u tački 1. izreke prestaju da važe danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Republike Srbije".

IY-18/2005 od 13.10.2005. godine

Propisivanje produženja važenja pojedinih odredaba propisa koji je prestao da važi na osnovu osporenog statuta do donošenja, odnosno stupanja na snagu novog propisa, nije nesaglasno sa zakonom.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti člana 25. Statuta Fonda za finansiranje izgradnje i raspodelu stanova solidarnosti ("Službeni list opštine Pančevo", broj 8/2004).

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti člana 25. Statuta navedenog u izreci. Po mišljenju inicijatora, osporena odredba Statuta protivpravno zadržava primenu odredaba ranijeg normativnog akta, jer predviđa da stupanjem na snagu ovog statuta prestaje da važi Statut Fonda od 1. septembra 1993. godine, osim poglavlja koje uređuje kriterijume, merila i postupak za raspodelu stanova i kredita za stambenu izgradnju koje ostaje na snazi do donošenja akta kojim će se urediti ova pitanja. Istom inicijativom tražena je i ocena ustavnosti i zakonitosti više odredaba Statuta Fonda iz 1993. godine koje se odnose na kriterijume i postupak za utvrđivanje liste reda prvenstva u raspodeli stanova solidarnosti.

U dostavljenom odgovoru istaknuto je: da je opština Pančevo održala u funkciji solidarnu stambenu izgradnju iako važećim propisima nije više regulisana obaveza izdvajanja sredstava za ovu namenu, jer lokalne samouprave imaju pravo da iz svojih izvora prihoda izdvajaju sredstva za izgradnju stanova solidarnosti; da je Upravni odbor Fonda za finansiranje izgradnje i raspodelu stanova solidarnosti opštine Pančevo postupio prema obavezi predviđenoj osporenom odredbom Statuta i doneo novi akt pod nazivom: "Kriterijumi, merila i postupak za raspodelu stanova solidarnosti i kredita za stambenu izgradnju", koji treba da stupi na snagu nakon dobijanja saglasnosti Skupštine opštine Pančevo i objavljivanja u "Službenom listu opštine Pančevo".

U sprovedenom postupku utvrđeno je da osporeni Statut Fonda za finansiranje izgradnje i raspodelu stanova solidarnosti ("Službeni list opštine Pančevo", broj 8/2004) uređuje poslove, ovlašćenja, odgovornosti i način rada organa Fonda i druga pitanja od značaja za njegov rad. Osporenim članom 25. Statuta, koji je u sastavu poglavlja: "6. Prelazne i završne odredbe", propisano je da stupanjem na snagu ovog statuta prestaje da važi Statut usvojen 1. septembra 1993. godine, sa izmenama i dopunama od 13. oktobra 1998. godine, osim poglavlja: "Kriterijumi, merila i postupak za raspodelu stanova i kredita za stambenu izgradnju" (koje čine odredbe čl. 23. do 38. tog Statuta), a koje važi do donošenja opšteg akta Fonda kojim će ova oblast biti regulisana.

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je: da su građani jednaki u pravima i dužnostima i imaju jednaku zaštitu pred državnim i drugim organima, bez obzira na rasu, pol, rođenje, jezik, nacionalnu pripadnost, veroispovest, političko i drugo uverenje, obrazovanje, socijalno poreklo, imovno stanje ili koje lično svojstvo (član 13.); da opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom, obavlja poslove utvrđene Ustavom i zakonom, kao i statutom opštine (član 113. stav 1.).

U smislu odredba člana 27. stav 3. i člana 47. stav 2. Zakona o stanovanju ("Službeni glasnik RS", br. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98 i 26/2001), nosilac prava raspolaganja svojim opštim aktom uređuje uslove, kriterijume i postupak davanja zajmova, i u skladu sa tim aktom, odnosno propisom o rešavanju stambenih potreba, može da daje stanove u zakup zaposlenim licima. Članom 28. Zakona utvrđeno je da se sredstva od stanova prodatih putem otkupa, čiji je vlasnik i opština, koriste, pored ostalog, i za rešavanje stambenih potreba lica koja su ostvarila pravo na materijalno obezbeđenje po propisama o socijalnoj zaštiti i obezbeđivanju socijalne sigurnosti građana, kao i za rešavanje stambenih potreba drugih lica, u skladu sa propisom opštine.

Zakonska obaveza izdvajanja sredstava za solidarnu stambenu izgradnju radi rešavanja stambenih potreba zaposlenih u preduzećima, ustanovama i državnim organima koji za ovu namenu ne raspolažu dovoljnim sredstvima bila je predviđena najpre odredbama Zakona o stanovanju (član 44.), a zatim Zakona o porezu na fond zarada ("Službeni glasnik RS", broj 27/2001), koje su prestale da važe na osnovu Zakona o izmeni Zakona o stanovanju ("Službeni glasnik RS" broj 26/2001) i Zakona o prestanku važenja Zakona o porezu na fond zarada ("Službeni glasnik RS", broj 33/2004). Nakon prestanka važenja tih odredaba, u pozitivno-pravnom poretku ne postoji zakon koji posebno uređuje finansiranje solidarne stambene izgradnje, ali se ovaj oblik rešavanja stambenih potreba može vršiti i iz javnih prihoda opština koji im pripadaju prema odredbama Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/2002, 33/2004 i 135/2004), na način i u okviru ovlašćenja opštine da raspolaže sredstvima budžeta i da donosi propise iz okvira zakonom i statutom utvrđenih poslova (čl. 18, 30. i 78. Zakona).

Sud je utvrdio da osporena odredba Statuta po svom karakteru predstavlja prelaznu odredbu koja uređuje stupanje na snagu ovog statuta i prestanak važenja ranijeg Statuta i, istovremeno, predviđa nastavak važenja dela odredaba ranijeg akta koje se odnose na kriterijume i postupak raspodele stanova i kredita za solidarnu stambenu izgradnju na teritoriji opštine Pančevo, i to do donošenja akta kojim će se ova pitanja urediti. Polazeći od navedenih odredaba zakona iz kojih proizlazi ovlašćenje opštine, odnosno opštinskog Fonda osnovanog za obavljanje poslova finansiranja, izgradnje i raspodele stanova solidarnosti da svojim opštim aktom uređuje pitanja solidarne stambene izgradnje i da samostalno propisuje uslove i postupak dodele ovih stanova i stambenih zajmova, kao i činjenice da se prelaznim odredbama opšteg pravnog akta uređuje vremensko važenje novog akta, uključujući i pitanje početka važenja tog akta i njegove primene na zatečene odnose nastale u vreme akta koji je prestao da važi, Ustavni sud je ocenio da nije nesaglasno sa zakonom to što se članom 25. Statuta propisuje produžetak važenja pojedinih odredaba propisa koji je prestao da važi na osnovu ovog statuta, do donošenja tj. stupanja na snagu novog propisa koji treba da uredi pitanja koja su predmet uređivanja tih odredaba.

Prema oceni Ustavnog suda, osporena odredba Statuta nije nesaglasna s odredbama Ustava i njome nije povređeno ustavno načelo pravne jednakosti građana iz člana 13. Ustava, obzirom da je to opšta norma koja se pod jednakim uslovima primenjuje na sva lica na koja se odnosi osporeni akt.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Sud je odlučio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
 IY-236/2005 od 15.09.2005. godine

Donosilac osporenog akta je u okviru zakonskog ovlašćenja predvideo složenost poslova kao jedan od kriterijuma za određivanje reda prvenstva u rešavanju stambenih potreba radnika, a njegovo vrednovanje izvršio uzimajući kao merilo potrebnu školsku spremu za obavljanje poslova radnog mesta.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonnosti odredaba člana 22. Pravilnika o rešavanju stambenih potreba radnika Vojvođanske banke a.d. Novi Sad, od 18. novembra 1992. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonnosti odredaba člana 22. Pravilnika navedenog u izreci. Po mišljenju inicijatora odredbe člana 22. "protivpravne su" jer se kriterijum složenost poslova koje radnik obavlja vrednuje na osnovu školske sprema a da se pri tom ne uzima u obzir i radni doprinos.

U odgovoru, donosilac Pravilnika, je dao podatke o postupku donošenja, izmenama i dopunama kao i primeni Pravilnika dok se o razlozima osporavanja nije izjašnjavao.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da su Pravilnikom predviđeni kriterijumi za utvrđivanje reda prvenstva: stambena situacija, dužina radnog staža, broj članova porodičnog domaćinstva, zdravstveno stanje zaposlenog ili člana njegovog porodičnog domaćinstva, invalidnost ili telesno oštećenje zaposlenog odnosno člana njegovog porodičnog domaćinstva, uslovi rada (složenost poslova) i socijalno-ekonomski uslovi.

Odredbama osporenog člana 22. Pravilnika uređeno je vrednovanje kriterijuma složenost poslova i to zavisno od školske sprema koja se zahteva opštim aktom o sistematizaciji za obavljanje poslova određenog radnog mesta.

Članom 27. stav 3. i članom 47. stav 2. Zakona o stanovanju ("Službeni glasnik RS", br. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98 i 26/01) propisano je da nosilac prava raspolaganja svojim opštim aktom uređuje uslove, kriterijume i postupak davanja zajmova, i da preduzeća i ustanove mogu, u skladu sa svojim opštim aktom o rešavanju stambenih potreba, da daju stanove u zakup zaposlenim licima. Iz zakonskih odredaba proizlazi da zakonom nisu uređeni način, uslovi i postupak za dodelu stanova u zakup i davanje stambenih zajmova na način koji bi ograničavao donosioca akta u pogledu izbora i vrednovanja kriterijuma. Po oceni Ustavnog suda, donosilac osporenog akta je odredbama člana 22. Pravilnika, u okviru zakonskog ovlašćenja, u skladu sa svojom stambenom politikom i mogućnostima, predvideo složenost poslova kao jedan od kriterijuma za određivanje reda prvenstva u rešavanju stambenih potreba radnika, a njegovo vrednovanje izvršio uzimajući kao merilo potrebnu školsku spremu za obavljanje poslova radnog mesta.

Po oceni Ustavnog suda, osporenim odredbama Pravilnika nije povređen ustavni princip jednakosti građana pred zakonom i jednake zaštite prava pod jednakim uslovima iz člana 13. Ustava, jer se složenost poslova kao jedan od kriterijuma za

određivanje reda prvenstva u rešavanju stambenih potreba radnika, pod istim uslovima, odnosi podjednako na sve zaposlene koji rešavaju stambene potrebe u preduzeću i u istim su pravnim situacijama.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Sud je odlučio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-475/2004 od 06.10.2005. godine

v) Preduzeća, javna preduzeća i ustanove

Nisu ispunjeni uslovi za ocenu ustavnosti i zakonitosti osporenih odredaba opšteg akta, kad je zakonom predviđena obaveza njihovog usklađivanja sa zakonom, a nisu istekli rokovi za njihovo usklađivanje.

Nema uslova za ocenu zakonitosti postupka donošenja opšteg akta u odnosu na zakon koji je prestao da važi.

Nema osnova za ocenu ustavnosti i zakonitosti materijalnopравnih odredaba i postupka donošenja opšteg akta, koji nije objavljen u skladu sa Ustavom.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredaba čl. 11, 15. i 18. Statuta Proizvodno prometnog preduzeća "ALTAMED" d.o.o., od 28. oktobra 2003. godine.

2. Odbacuje se inicijativa za ocenu zakonitosti postupka donošenja Statuta iz tačke 1.

3. Odbacuje se inicijativa za ocenu ustavnosti i zakonitosti postupka donošenja, kao i odredaba čl. 11. i 16. Poslovnika o radu Upravnog odbora Proizvodno prometnog preduzeća "Altamed" d.o.o., Beograd od 28. oktobra 2003. godine, jer Poslovnik nije objavljen, nije stupio na snagu u skladu s Ustavom i ne proizvodi pravno dejstvo.

4. Odbacuje se inicijativa za ocenu ustavnosti i zakonitosti člana 14. stav 3., čl. 18, 19, 22, 24, 33, 34. i 35. Ugovora o prenošenju osnivačkih prava i organizovanju ALTAMED, d.o.o., Beograd u skladu sa Zakonom o preduzećima, overen kod Petog opštinskog suda u Beogradu pod poslovnim brojem Ov. Br. 4059/98 od 10. juna 1998. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredaba čl. 11, 15. i 18. Statuta iz tačke 1. izreke, kao i zakonitosti postupka donošenja Statuta; postupka donošenja, kao i odredaba čl. 11. i 16. Poslovnika iz tačke 3. izreke; i odredaba člana 14. stav 3., čl. 18, 19, 22, 24, 33, 34. i 35. Ugovora iz tačke 4. izreke. U inicijativi se navodi da osporeni Statut nije u saglasnosti s osporenim Ugovorom, a samim tim ni s Ustavom i pozitivnim zakonskim propisima, da nije donet u skladu s odredbom člana 334. Zakona

o preduzećima, kao i da osporene odredbe čl. 11, 15. i 18. Statuta nisu u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima. Dalje se navodi da osporeni Poslovnik o radu nije donet u skladu s osporenim Ugovorom i osporenim Statutom, a time ni u skladu s Ustavom i pozitivnim zakonskim propisima, dok osporene odredbe čl. 11. i 16. Poslovnika, kojima je utvrđeno da se sednice Upravnog odbora sazivaju najmanje tri dana pre održavanja sednice, nisu u saglasnosti s odredbom člana 367. Zakona o preduzećima, koja bi se u konkretnom slučaju analogno trebala primenjivati s obzirom da Društvo nema Skupštinu. Osporene odredbe Ugovora nisu, po mišljenju inicijatora, u saglasnosti s Ustavom Republike Srbije i Zakonom o preduzećima. Osporena odredba člana 14. stav 3. Ugovora nije u saglasnosti s odredbama člana 11. tačka 5. i člana 55. Zakona o preduzećima, a osporene odredbe čl. 33. i 34. Ugovora, kojima se utvrđuje način odlučivanja i glasanja u Upravnom odboru srazmerno ukupnom novčanom udelu Društva, nisu u saglasnosti s odredbom člana 264. stav 1. Zakona o preduzećima, jer ta odredba zakona ne utvrđuje kvorum za rad upravnog odbora po broju glasova njegovih članova, već po broju prisutnih članova, što znači da svaki član upravnog odbora ima samo jedan glas. Takođe, navodi se u inicijativi, osporena odredba člana 35. Ugovora nije u saglasnosti s odredbom člana 83. stav 4. Zakona o preduzećima, jer ne omogućava učešće zaposlenih u upravljanju Društvom.

U odgovoru donosioca osporenih akata ističe se: da osporeni Ugovor ne spada u kategoriju akata čija se ocena ustavnosti i zakonitosti može tražiti pred Ustavnim sudom; da nije tačno da u Upravnom odboru nema predstavnika zaposlenih, jer su dva člana Upravnog odbora u radnom odnosu u preduzeću; da je osporeni Statut donet u skladu sa Zakonom o preduzećima, i da je osporena odredba člana 11. Statuta u skladu sa zakonom, kao i da su odredbe čl. 15. i 18. Statuta saglasne sa odredbom člana 55. Zakona o preduzećima prema kojoj osnivači i članovi Društva učestvuju u upravljanju srazmerno svojim udelima; da Zakonom o preduzećima nije propisan obavezan rok u kome se saziva sednica Upravnog odbora niti je propisana analogna primena propisanog roka za sazivanje Skupštine društva; da je osporeni Statut objavljen na oglasnoj tabli u sedištu Preduzeća dan nakon usvajanja, a da osporeni Poslovnik nije objavljen već su sa istim upoznati članovi Upravnog odbora.

Ustavni sud je, u sprovedenom postupku, utvrdio da je osporenim odredbama člana 11. Statuta utvrđeno: da članovi Društva učestvuju u deobi dobiti i snošenju rizika poslovanja srazmerno i u visini svojih uloga (stav 1.); da se članovima Društva koji su posebno doprineli ostvarivanju dobiti Društva može, pored učešća u raspodeli dobiti srazmerno njihovom udelu, utvrditi i poseban iznos od dobiti Društva, koji može iznositi najviše 50% od dela dobiti koji im pripada po osnovu udela u Društvu (stav 2.); da se dobit Društva utvrđuje i isplaćuje članovima u skladu sa važećim propisima, Statutom Društva i odlukama Upravnog odbora Društva (stav 3.); da se isplata dobiti koja pripada članovima Društva može, u skladu sa propisima, vršiti akontaciono u mesečnim ratama, na osnovu periodičnih obračuna i jednokratno na osnovu godišnjeg obračuna i da odluku o načinu isplate dobiti donosi Upravni odbor (stav 4.); da će Upravni odbor Društva izvršiti analizu završnog računa i doneti odluku o raspodeli utvrđene dobiti, a u skladu sa Ugovorom o osnivanju, da dobit koja se može isplatiti članovima Društva predstavlja samo neto dobit, kao i da je neto dobit rezultat poslovanja Društva u toku poslovne godine posle odbitka svih troškova poslovanja, poreza, doprinosa i drugih fiskalnih tereta, kao i obaveznih 5% za rezerve, u skladu sa važećim propisima (stav 5.); da poslovne knjige i sastavljanje obračuna Društvo vodi shodno važećim propisima, samostalno ili vođenje tih knjiga poverava drugom pravnom licu ili ovlašćenom stručnom licu, na osnovu odluke direktora (stav 6.). Osporenim odredbama člana 15. Statuta utvrđeno je: da se Upravni odbor sastoji od tri

člana Društva (stav 1.); da svaki član ima pravo glasa prilikom odlučivanja srazmerno svom udelu (stav 2.); da vlasništvo na svakih 20% od ukupnog novčanog udela Društva daje pravo tom članu Društva na jedan glas i da članovi Društva mogu imati samo ceo broj glasova (tako da član koji ima više od 20%, a manje od 40% ima samo jedan glas - stav 3.); da su u skladu sa Ugovorom o osnivanju članovi Upravnog odbora: Vitimir Živković, koji ima 1 glas, Biljana Čorni, koja ima 1 glas, Dragan Mijanović, koji ima 3 glasa (stav 4.); da je predsednik Upravnog odbora većinski vlasnik (stav 5.). Osporenim odredbama člana 18. Statuta utvrđeno je: da Upravni odbor može odlučivati ako sednici prisustvuju članovi koji imaju više od polovine ukupnog broja glasova (stav 1.); da član Upravnog odbora može u slučaju sprečenosti pismenim putem imenovati zastupnika za određenu sednicu Upravnog odbora (stav 2.); da Upravni odbor odlučuje većinom ukupnog broja glasova (stav 3.); da Upravni odbor odlučuje tropetinskom većinom glasova prisutnih članova o izmenama i dopunama Ugovora o osnivanju Društva, Statuta, povećanju i smanjenju osnovnog kapitala, statusnim promenama, promenama oblika i prestanku Društva (stav 4.); da je za punovažnost odluke kojom se članovima Društva nalažu dodatne obaveze ili smanjuju prava utvrđena zakonom i ugovorom o osnivanju potrebna saglasnost svih članova Društva, ukoliko zakonom nije drugačije propisano (stav 5.).

Ustav Republike Srbije ne uređuje pitanja deobe dobiti, vrste, sastav i način odlučivanja organa privrednog društva već se ta pitanja, saglasno odredbi člana 57. stav 1. i člana 72. stav 1. tačka 4. Ustava, uređuju zakonom.

Odredbom člana 456. Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS", broj 125/2004) utvrđeno je da danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o preduzećima ("Službeni list SRJ", br. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 i 36/02), osim čl. 392 do 399. i čl. 400a, 400b, 400v i 421a koji ostaju na snazi do isteka rokova za privatizaciju utvrđenih zakonom kojim se uređuje privatizacija. Odredbama člana 452. Zakona o privrednim društvima utvrđeno je da danom stupanja na snagu ovog zakona, postojeća privredna društva, preduzetnici i drugi oblici povezivanja i organizovanja za obavljanje privredne delatnosti, nastavljaju da rade na način i pod uslovima pod kojima su upisani u registar (stav 1.), kao i da su privredna društva, preduzetnici i drugi oblici povezivanja i organizovanja za obavljanje privredne delatnosti dužni da svoju pravnu formu, organe, akcionare i članove, osnovni kapital, akcije i udele, poslovno ime, memorandume, delove preduzeća sa određenim ovlašćenjima u pravnom prometu, kao i svoje opšte akte i osnivačke ugovore, usklade sa odredbama ovog zakona u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, ako ovim zakonom nije drukčije određeno (stav 2.).

Osporene odredbe Statuta su, po oceni Suda, odredbe za koje je članom 452. stav 2. Zakona o privrednim društvima utvrđena obaveza usklađivanja sa odredbama tog Zakona, u roku od dve godine od dana njegovog stupanja na snagu. Kako se ocena zakonitosti materijalno-pravnih odredaba osporenog akta može vršiti samo u odnosu na zakon koji je na snazi, ali tek po isteku roka za usklađivanje akta sa zakonom, nisu se, po oceni Ustavnog suda, stekli uslovi da se prihvati inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti osporenih odredaba Statuta dok teče rok za njihovo usaglašavanje sa zakonom. S obzirom da je prestao da važi Zakon o preduzećima u odnosu na koji se traži ocena zakonitosti postupka donošenja osporenog Statuta, to ne postoje procesni uslovi za ocenu zakonitosti postupka donošenja tog akta sa zakonom koji je prestao da važi. Stoga je Ustavni sud odbacio inicijativu u delu kojim se traži ocena zakonitosti postupka donošenja osporenog Statuta.

Ustavni sud je, u sprovedenom postupku, utvrdio da Poslovnik o radu Upravnog odbora, čiji su postupak donošenja, kao i odredbe čl. 11. i 16. osporeni, nije objavljen.

Ustav Republike Srbije utvrđuje da zakon, drugi propis ili opšti akt stupa na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja, osim ako, iz naročito opravdanih razloga, nije predviđeno da ranije stupi na snagu (član 120.).

Polazeći od toga da osporeni akt nije objavljen i da, u smislu člana 120. Ustava, nije stupio na snagu i ne proizvodi pravno dejstvo, kao i da je Ustavni sud prema odredbi člana 125. Ustava nadležan da ocenjuje ustavnost i zakonitost opštih akata koji su na snazi, kao i opštih akata koji su prestali da važe ako od prestanka važenja do pokretanja postupka nije proteklo više od jedne godine, to nisu ispunjene procesne pretpostavke da Ustavni sud ocenjuje saglasnost postupka donošenja, kao i sadržine osporenog akta s Ustavom i zakonom. Stoga je Ustavni sud odbacio inicijativu u delu kojim se traži ocena ustavnosti i zakonitosti postupka donošenja, kao i odredaba čl. 11. i 16. Poslovnika.

Osporenim Ugovorom uređena su međusobna prava i obaveze njihovih potpisnika, te navedeni akt, po oceni Ustavnog suda, nije opšti pravni akt iz člana 125. Ustava Republike Srbije, pa je Ustavni sud odbacio inicijativu u delu kojim se traži ocena ustavnosti i zakonitosti osporenog Ugovora.

Na osnovu izloženog, člana 19. stav 1. tač. 1) i 4) i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-259/2004 od 24.11.2005. godine

Kad utvrdi da osporene odredbe statuta privrednog društva uređuju pitanja za koja je propisana obaveza usklađivanja sa odredbama novog zakona i da rok za usklađivanje još uvek teče, Ustavni sud neće prihvatiti inicijativu za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti osporenih odredaba statuta.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredaba čl. 9, 10, 27, 28. i 40. Statuta Akcionarskog društva "Kopaonik", Beograd od 17. maja 2000. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je predstavka za ocenu ustavnosti i zakonitosti čl. 9, 10, 27, 28. i 40. Statuta navedenog u izreci. Odredba člana 9. Statuta, po mišljenju inicijatora, nije usklađena sa promenom akcija akcijskog i društvenog kapitala, a član 10. Statuta nije menjan i pored toga što je pravo preče kupovine ukinuto Zakonom o izmenama i dopuna Zakona o svojinjskoj transformaciji ("Službeni glasnik RS", broj 38/01). Takođe, inicijativom se za član 27. Statuta predlaže "bolje rešenje", odredba člana 28. Statuta se osporava zato što nije propisana mogućnost promene predstavljanja broja akcija od strane članova skupštine akcionara, a član 40. Statuta je nezakonit, jer su članovi Upravnog odbora ujedno i direktori delova preduzeća.

U odgovoru i dopuni odgovora, donosilac akta ističe da osporene odredbe Statuta imaju osnov u čl. 19, 66, 69, 70, 82, 228. i 261. Zakona o preduzećima; da se veći deo predstavke odnosi na celishodnost i svrshodnost pojedinih pitanja i da utvrđeno pravo preče kupovine akcija ne zadire u interese akcionara da svojim akcijama raspoložu po svojoj volji, te da je Statut menjan i dopunjavan 15. avgusta 2002. i 25. novembra 2004. godine.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je osporenim odredbama čl. 9. i 10. Statuta, koje su sistematizovane pod odrednicom "V Akcije", uređeno raspoređivanje akcionarskog kapitala društva; utvrđena nominalna vrednost, te propisano da u odlučivanju svaka akcija daje pravo na jedan glas i da se akcije na ime mogu prenositi samo uz saglasnost Upravnog odbora društva i uz obaveznu primenu prava preče kupovine od strane ostalih akcionara. Takođe je propisan i rok u kome akcionari i Društvo mogu koristiti pravo preče kupovine. Odredbe čl. 27, 28. i 40. Statuta, sistematizovane su, pod odrednicom "IX Organi društva", i njima je utvrđen sastav skupštine, vreme na koje se biraju članovi skupštine, opoziv i razlozi opoziva, te način izbora članova skupštine; sastav upravnog odbora, izbor i mandat članova odbora.

Odredbom člana 72. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, utvrđeno je da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog i svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine i pravni položaj preduzeća.

Osporeni Statut Akcionarskog društva "Kopaonik", Beograd, donet je na osnovu Zakona o preduzećima ("Službeni list SRJ", br. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 i 36/02), koji je, osim čl. 392. do 399. i čl. 400a, 400b, 400v i 421a, prestao da važi stupanjem na snagu Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS", broj 125/04). Imajući u vidu da je odredbom člana 452. st. 1. i 2. Zakona o privrednim društvima propisano da danom stupanja na snagu ovog zakona, tj. 30. novembra 2004. godine, postojeća privredna društva, preduzetnici i drugi oblici povezivanja i organizovanja za obavljanje privredne delatnosti, nastavljaju da rade na način i pod uslovima pod kojima su upisani u registar; da su privredna društva, preduzetnici i drugi oblici povezivanja organizovanja za obavljanje privredne delatnosti dužni, pored ostalog, da organe, akcionare i članove, osnovni kapital, akcije i udele, kao i svoje opšte akte i osnivačke ugovore, usklade sa odredbama ovog zakona u roku od dve godine od dana njegovog stupanja na snagu, Ustavni sud je ocenio da osporene odredbe čl. 9, 10, 27, 28. i 40. Statuta uređuju pitanja za koja je propisana obaveza usklađivanja sa odredbama tog Zakona i da rok još uvek teče, te su se stoga stekli uslovi za neprihvatanje inicijative za ocenu ustavnosti i zakonitosti navedenih odredaba Statuta.

Na osnovu izloženog i člana 19. tačka 4) i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), Sud je doneo rešenje kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-296/2003 od 15.12.2005. godine

g) Komore, udruženja i druge organizacije

Nema zakonskog osnova prema kome je Savez samostalnih sindikata bio ovlašćen da pruža pravnu pomoć uz novčanu naknadu.

Ustavni sud je doneo:

ODLUKU

1. Utvrđuje se da odredba člana 3. Odluke o osnivanju i radu Službe pravne pomoći, broj 01-176/8, koju je donelo Gradsko veće Saveza samostalnih sindikata grada Novog Sada i opština, od 23. marta 2004. godine, nije u saglasnosti s Ustavom i zakonom.

2. Odbacuje se zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta, odnosno radnje preduzetih na osnovu osporene odredbe Odluke iz tačke 1.

Predlogom Javnog gradskog saobraćajnog preduzeća Novi Sad pokrenut je postupak pred Ustavnim sudom Republike Srbije za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 3. Odluke navedene u izreci. Podnosilac predloga navodi da osporena odredba, kojom je propisano da Služba pravne pomoći, između ostalog, zastupa članove Saveza samostalnih sindikata grada Novog Sada i opština i da može preko svojih punomoćnika za svoje članove vršiti sve procesno-pravne radnje za koje poslove se visina naknade određuje u iznosu od 100% predviđene naknade i nagrade za rad advokata iz Advokatske tarife Advokatske komore Srbije, određuje poseban režim pravne zaštite i zastupanja članova Saveza samostalnih sindikata grada Novog Sada i opština, što je protivno načelu pravne jednakosti iz člana 13. Ustava, kao i odredbi člana 25. Zakona o advokaturi prema kome Advokatska komora može organizovati besplatno pružanje pravne pomoći građanima na teritoriji opštinskog, odnosno osnovnog suda. Takođe, predlagač je podneo i zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta odnosno radnje preduzetih na osnovu osporene odredbe Odluke.

U odgovoru Gradskog veća Saveza samostalnih sindikata Novog Sada, navodi se da je Odluka o radu Službe pravne pomoći, br. 02-323, Predsedništva Saveza samostalnih sindikata grada Novog Sada, od 28. oktobra 1996. godine bila predmet ocene Ustavnog suda. Između ostalih odredaba, predmet ocene je bila i odredba člana 3. stav 2. Odluke prema kojoj se visina naknade za poslove Službe pravne pomoći određivala na osnovu tarife o naknadama za rad advokata i iznosila 50% od utvrđenog cenovnika. U tom predmetu, u tački 3. Odluke Ustavnog suda odbijen je predlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti navedene odredbe Odluke tako da davalac odgovora smatra da ta odluka Ustavnog suda predstavlja već zauzeti stav Ustavnog suda i u ovom predmetu. U odgovoru se takođe navodi da se u pogledu određivanja naknade, osporenom odredbom Odluke uspostavlja ravnopravan odnos između advokature i službe pravne pomoći budući da se propisuje jednaka naknada za istu uslugu.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je Odluku o osnivanju i radu Službe pravne pomoći, broj 01-176/8 donelo Gradsko veće Saveza samostalnih sindikata grada Novog Sada i opština na sednici od 23. marta 2004. godine. Osporenim članom 3. Odluke propisano je, između ostalog, da Služba pravne pomoći: zastupa svoje članove u građansko pravnim i drugim sporovima pred svim državnim i sudskim organima i može preko svojih punomoćnika za svoje članove vršiti sve procesno-pravne radnje; odnosno da ima pravo činiti sve radnje preko svojih pojedinačnih punomoćnika propisanih članovima 95. i 96. Zakona o parničnom postupku, vezano za rad punomoćnika u skladu s Zakonom o advokaturi i radu službe pravne pomoći uz određenu naknadu; da se visina naknade za poslove iz stava 1. ove odluke određuje u iznosu od 100% predviđene naknade i nagrade za rad advokata iz Advokatske Tarife Advokatske komore Srbije; da se naknada sa obračunatim porezom uplaćuje na račun Gradskog veća Saveza samostalnih sindikata Novog Sada i opština. Ustavni sud je takođe utvrdio da je u predmetu IY-80/98 Ustavni sud Republike Srbije na sednici od 21. maja 1998. godine ocenjivao Odluku o radu Službe pravne pomoći, broj 02-323 koju je donelo Predsedništvo Saveza samostalnih sindikata grada Novog

Sada 28.10.1996. godine i doneo Odluku u kojoj se, između ostalog, u tački 3. odbija predlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti člana 3. stav 2. osporene Odluke. Navedena Odluka Ustavnog suda doneta je 21. maja 1998. godine u vreme važenja Zakona o advokaturi i Službi pravne pomoći ("Službeni glasnik SRS", br. 27/77 i 1/88). Tim Zakonom, između ostalog, bilo je određeno da se aktom o organizovanju službe pravne pomoći određuju bliži zadaci i poslovi, unutrašnja organizacija i slučajevi u kojima može da se pruži pravna pomoć, kao i slučajevi u kojima se ona pruža bez naknade; da visina naknade za usluge koje pruža služba pravne pomoći ne može biti veća od visine nagrade propisane Tarifom o nagradama za rad i naknadama troškova advokata (član 80.); da Sindikat može obrazovati posebnu ili zajedničku službu pravne pomoći za svoje članove, u skladu s tim zakonom (član 81.). Navedeni Zakon prestao je da važi 26. novembra 1998. godine, stupanjem na snagu Zakona o prestanku važenja Zakona o advokaturi i službi pravne pomoći ("Službeni glasnik RS", broj 42/98).

Zakon o advokaturi ("Službeni list SRJ", br. 24/98, 26/98, 69/00, 11/02 i 72/02) prema članu 64. stav 2. Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora ("Službeni list Srbije i Crne Gore", broj 1/2003), od stupanja na snagu Ustavne povelje primenjuje se kao zakon Republike Srbije. Navedenim Zakonom određena je advokatura kao nezavisna i samostalna profesionalna delatnost pružanja pravne pomoći u ostvarivanju i zaštiti ustavom utvrđenih sloboda i prava i drugih zakonom utvrđenih prava i interesa domaćih i stranih fizičkih i pravnih lica (član 1.); propisano je da advokat ima pravo na nagradu za svoj rad i naknadu troškova u vezi sa radom prema Tarifi o nagradama i naknadama troškova za rad advokata (član 23. stav 1.); da Advokatska komora može organizovati pružanje besplatne pravne pomoći građanima na teritoriji opštinskog, odnosno osnovnog suda (član 25.)

Odredbom člana 18. tačka 27) Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 33/04 i 135/04) propisano je da je opština odgovorna da, preko svojih organa, u skladu sa Ustavom i zakonom organizuje, po potrebi, službu pravne pomoći građanima.

Odredbama čl. 206. do 239. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 24/05 i 61/05) uređeno je osnivanje, reprezentativnost, pravna i poslovna sposobnost sindikata zaposlenih, koji predstavlja samostalnu, demokratsku i nezavisnu organizaciju zaposlenih u koju se zaposleni dobrovoljno udružuju radi zastupanja, predstavljanja, unapređenja i zaštite svojih profesionalnih, radnih, ekonomskih, socijalnih, kulturnih i drugih pojedinačnih i kolektivnih interesa.

Po oceni Ustavnog Suda, prestankom važenja Zakona o advokaturi i službi pravne pomoći kojim je bilo uređeno, između ostalog i pružanje pravne pomoći uz naknadu kao i visina naknade za usluge koje pruža služba pravne pomoći, prestao je zakonski osnov prema kome je Savez samostalnih sindikata bio ovlašćen da pruža pravnu pomoć uz novčanu naknadu. Takođe, Ustavni sud je utvrdio da nesaglasnost osporene odredbe Odluke sa zakonom istu čini i nesaglasnom sa odredbom člana 119. stav 3. Ustava Republike Srbije, prema kojoj, između ostalog, opšti akt mora biti saglasan sa zakonom i ostalim republičkim propisima.

Zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta, odnosno radnje preduzetih na osnovu osporene odredbe Odluke, je odbačen smislu odredbe člana 42. stav 3. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), prema kojoj će Ustavni sud odbaciti zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnog akta, odnosno radnje, kad donosi konačnu odluku.

Imajući u vidu izloženo, a na osnovu odredaba člana 46. tač. 1) do 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Na osnovu člana 130. Ustava Republike Srbije osporena odredba Odluke iz tačke 1. izreke prestaje da važi danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 109/2005)
 IY-168/2005 od 27.10.2005. godine

Propisivanje da član stranke može biti isključen iz stranke na osnovu odluke nadležnog organa ako iznosi u javnosti rasprave, zaključke i pisani materijal sa sednice organa stranke, a nije za to ovlašćen, nije nesaglasno s Ustavom i zakonom.

Ustavni sud je doneo:

REŠENJE

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonnosti odredbe člana 9. stav 1. tačka 4. Statuta Narodne radikalne stranke, od 7. septembra 2002. godine.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonnosti odredbe člana 9. stav 1. tačka 4. Statuta Narodne radikalne stranke. Prema mišljenju inicijatora osporena odredba Statuta, kojom je propisano da član Narodne radikalne stranke može biti isključen iz Stranke na osnovu odluke nadležnog organa ako iznosi u javnosti rasprave, zaključke i pisani materijal sa sednice organa Stranke, u suprotnosti je sa čl. 22. i 97. Ustava Republike Srbije. Obrazlažući inicijativu, inicijator navodi da je isključen iz Stranke, iz razloga što je protiv funkcionera Stranke podneo tužbu zbog krivičnog dela nanošenja telesnih povreda i što je dostavio sudu zapisnik sa sednice opštinskog odbora, na kojoj je, prema njegovim navodima, i došlo do nanošenja telesnih povreda. Zbog podnošenja tužbe i dostavljanja zapisnika sudu, kako dalje navodi inicijator, Opštinski odbor Stranke je pozivajući se na osporenu odredbu Statuta, doneo odluku o njegovom isključenju iz Stranke. Inicijator smatra da to praktično znači da svako obraćanje člana Stranke redovnom sudu, vezano za dešavanja u stranci, a shodno osporenoj odredbi Statuta, može biti razlog za isključenje iz članstva Stranke.

Narodna radikalna stranka u odgovoru nije iznela svoje mišljenje o osporenoj odredbi Statuta, već je samo navela da nije upoznata sa slučajem koji inicijator navodi i da Stranka u Zaječaru ima samo poverenika, odnosno inicijativni odbor.

U sprovedenom postupku pred Ustavnim sudom utvrđeno je da je osporenim odredbom člana 9. stav 1. tačka 4. Statuta Narodne radikalne stranke, od 7. septembra 2002. godine, propisano da član Narodne radikalne stranke može biti isključen iz Stranke na osnovu odluke nadležnog organa ako iznosi u javnosti rasprave, zaključke i pisani materijal sa sednice organa Stranke, a nije za to ovlašćen.

Odredbom člana 44. stav 1. Ustava Republike Srbije jamči se sloboda političkog, sindikalnog i drugog organizovanja i delovanja i bez odobrenja, uz upis u registar kod nadležnog organa, a odredbom člana 12. stav 2. Ustava utvrđeno je da se zakonom može propisati način ostvarivanja pojedinih sloboda i prava kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje. Odredbom člana 22. stav 1. Ustava utvrđeno je da svako ima pravo na za sve jednaku zaštitu svojih prava u postupku pred sudom, drugim državnim ili bilo kojim organom ili organizacijom, a odredbom člana 97. stav 1. Ustava utvrđeno je da je raspravljavanje pred sudom javno.

Zakonom o političkim organizacijama ("Službeni glasnik RS", br. 37/90, 30/92, 53/93, 67/93 i 48/94) građanima se jamči udruživanje u političke organizacije, na način utvrđen ovim zakonom (član 1.), utvrđuje da je politička organizacija samostalna i dobrovoljna organizacija građana obrazovana radi ostvarivanja političkih ciljeva (član 2.) i propisuje da politička organizacija osnovnim opštim aktom na demokratskim principima uređuje svoje programske ciljeve i unutrašnju organizaciju (član 6.).

Iz navedenih odredaba Ustava i Zakona, proizlazi da je građanima zajemčeno pravo na političko organizovanje i delovanje, da je politička organizacija samostalna i dobrovoljna organizacija i da ona, na načelu samoorganizovanja, svojim opštim aktom uređuje svoje programske ciljeve i unutrašnju organizaciju. U skladu sa tim, Narodna radikalna stranka donela je Statut kojim je, pored ostalog, uredila i uslove i način uclanjivanja i prestanka članstva, kao i prava, obaveze i odgovornosti članova Stranke. Prema oceni Ustavnog suda, osporenom odredbom člana 9. stav 1. tačka 4. Statuta, kojom je propisan jedan od slučajeva u kojem može doći do isključenja iz članstva Stranke, nije povređeno pravo zajamčeno članom 22. Ustava, kao ni načelo javnosti suđenja utvrđeno članom 97. stav 1. Ustava. Naime, odredbom člana 22. Ustava jamči se pravo čoveka i građanina na jednaku zaštitu svojih prava u postupku pred sudom, drugim državnim organom ili bilo kojim organom ili organizacijom, a u odredbi člana 97. stav 1. sadržano je načelo javnosti suđenja, koje predstavlja jedno od osnovnih ustavnih načela o sudovima. Po shvatanju Ustavnog suda navedene ustavne odredbe ne mogu se dovoditi u vezu sa osporenom odredbom Statuta, jer se njome ni na koji način ne ograničavaju pravo na pravično suđenje i načelo javnosti raspravljanja pred sudom. Osporenom odredbom Statuta ograničava se samo pravo članova Stranke da rasprave, zaključke i pisani materijal sa sednice organa Stranke iznose u javnost, ako za to nisu ovlašćeni. Stranka, kao dobrovoljna i samostalna organizacija, po shvatanju Ustavnog suda, ima pravo da odredi koja su to lica, odnosno članovi stranke koji će javno iznositi i zastupati političke stavove i interese stranke.

O pitanjima pravilnosti primene osporene odredbe Statuta, koja se inicijativom pokreću, Ustavni sud saglasno članu 125. Ustava nije nadležan da odlučuje.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-439/2004 od 27.10.2005. godine

Saglasno zakonskim ovlašćenjima osporenim statutom uređena su pitanja unutrašnje organizacije udruženja, organi i njihov izbor, nadležnost i trajanje mandata, kao i prava, obaveze i odgovornosti članova udruženja.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti odredaba člana 5, člana 14. stav 2. i člana 23. stav 7. Statuta Lovačkog udruženja "Subotička peščara" iz Subotice od 18. avgusta 1998. godine i odredbe člana 8. stav 1. Pravilnika o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti

članova Lovačkog udruženja "Subotička peščara" iz Subotice od 18. aprila 2002. godine.

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti člana 5., člana 14. stav 2. i člana 23. stav 7. Statuta Lovačkog udruženja i člana 8. stav 1. Pravilnika navedenih u izreci. Podnosilac inicijative traži ocenu ustavnosti i zakonitosti navedenih odredaba Statuta, jer smatra da nisu regulisana prava i obaveze organizacionih delova Lovačkog udruženja i da se propisivanjem mogućnosti reizbora članova organa i Predsednika Udruženja, njihov mandat može produžavati u "beskonačnost". Po mišljenju podnosioca inicijative odredbom člana 8. stav 1. osporenog Pravilnika je odgovorno lice unapred "povlašćeno" u odnosu na druge članove u disciplinskom postupku.

U odgovoru Lovačkog udruženja "Subotička peščara" se navodi da se u osporenom članu 5. Statuta reguliše organizacija, prava i dužnosti lovačkih društava kao organizacionih jedinica Lovačkog udruženja, a ne kao zasebnih subjekata udruženih u Lovačko društvo. Statutom se regulišu prava i obaveze članova Lovačkog udruženja, organi i trajanje njihovih mandata sa mogućnošću opoziva, kao i mogućnost reizbora. Takođe navode da se članom 8. stav 1. osporenog Pravilnika odgovorno lice ne stavlja u povlašćen položaj u disciplinskom postupku, "jer je ova mera namenjena za slučajeve koji su očigledni, a sama procedura postupka može omogućiti okrivljenom da ostvaruje svoja prava i obaveze", odnosno da postupak može da traje i 6 meseci, a "okrivljeni" može da lovi u toj lovnoj sezoni.

Ustavni sud Republike Srbije utvrdio je da je Statutom Lovačkog udruženja "Subotička peščara" iz Subotice predviđeno da je Lovačko udruženje "Subotička peščara" osnovna organizacija udruživanja i rada lovaca na teritoriji opštine, odnosno na području ustanovljenog lovišta. U osporenom članu 5. Statuta predviđeno je da Lovačko udruženje ima organizacione delove - lovačka društva, koja su formirana na teritorijalnom principu sa pravima i dužnostima iz okvira prava i obaveza Lovačkog udruženja koja su određena ovim Statutom i propisano da u reviru, lovačko društvo mora da se u svemu pridržava odredaba jedinstvene lovne osnove i godišnjeg plana gazdovanja lovištem kao i odluka Lovačkog udruženja. Statutom su predviđeni organi Lovačkog udruženja, a prema osporenom članu 14. stav 2. organe udruženja bira Skupština na period od 4 godine, sa mogućnošću reizbora. U stavu 3. ovog člana Statuta predviđeno je da mandat članovima organa može prestati pre roka na koji su izabrani podnošenjem ostavke, opozivom od strane izbornog tela koje ga je izabralo i napuštanjem Lovačkog udruženja. U članu 23. Statuta utvrđena je nadležnost Predsednika Lovačkog udruženja i njegov izbor, a u osporenom stavu 7. ovog člana predviđeno je da se Predsednik bira na mandatni period od 4 godine sa mogućnošću reizbora. Statutom je uređeno članstvo u Lovačkom udruženju, prava, dužnosti i odgovornosti članova Lovačkog udruženja. Pored ostalog, u članu 26. predviđena je i Disciplinska komisija, njen sastav, nadležnost i način rada, kao i da se Pravilnikom o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti članova Lovačkog udruženja bliže određuje rad i postupak ove Komisije.

Pravilnikom o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti članova Lovačkog udruženja regulišu se pitanja odgovornosti članova Lovačkog udruženja, način vođenja disciplinskog postupka i disciplinske mere. U osporenom članu 8. stav 1. Pravilnika predviđeno je da Disciplinska komisija može po hitnom postupku na predlog odgovornog lica u Lovačkom udruženju, da izrekne meru privremenog udaljenja lica sa funkcije koju obavlja i zabranu lova do okončanja postupka i utvrđivanja materijalne istine. U stavu 2. ovog člana Pravilnika propisano je da se ova zaštitna mera može izreći i u slučaju kada bi se vršenje dalje funkcije, odnosno prava moglo štetno da odrazi na

postupak utvrđivanja dokaza, a u stavu 3. da se protiv ove mere može podneti žalba Upravnom odboru Lovačkog udruženja u roku od 8 dana od dana uručenja rešenja, i da je Upravni odbor dužan da u roku od 8 dana od podnošenja žalbe donese rešenje koje je konačno.

Ustavom Republike Srbije jamči se sloboda političkog, sindikalnog i drugog organizovanja i delovanja i bez odobrenja uz upis u registar kod nadležnog organa (član 44. stav 1.), a Republika Srbija, saglasno članu 72. stav 1. tačka 2. Ustava uređuje i obezbeđuje ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava čoveka i građanina.

Zakonom o društvenim organizacijama i udruženjima građana ("Službeni glasnik SRS", br. 24/82, 17/84 i 50/84), utvrđen je postupak osnivanja i prestanka društvenih organizacija i udruženja građana. Prema članu 21. stav 1. ovog Zakona društvene organizacije i udruženja građana imaju statute, a mogu imati i druge opšte akte kojim se uređuju pitanja unutrašnje organizacije, rada i međusobni odnosi članova organizacije odnosno, udruženja. Statutom društvene organizacije, odnosno udruženja građana prema stavu 2. navedenog člana Zakona uređuju se, pored ostalog: oblici i način organizovanja; članstvo u organizaciji, odnosno udruženju građana; prava, dužnosti i odgovornosti članova; organi u organizaciji, odnosno udruženju građana, njihova prava, dužnosti i odgovornosti, način izbora i trajanje mandata članova organa i nosilaca funkcija u organizaciji odnosno udruženju građana i način donošenja drugih opštih akata. U članu 14. Zakona predviđeno je da se u okviru društvene organizacije, odnosno udruženja građana mogu organizovati određeni oblici unutrašnje organizacije, radi što potpunijeg ostvarivanja ciljeva i zadataka i neposrednijeg ostvarivanja prava i obaveza.

Pitanja unutrašnjeg oblika i način organizovanja društvenih organizacija, odnosno udruženja građana, organi u organizaciji, njihov izbor i trajanje mandata članovima organa i nosiocima funkcija, kao i prava, dužnosti i odgovornosti članova nisu predmet zakonskog uređivanja, već je odlučivanje o tim pitanjima prepušteno autonomiji društvenih organizacija, odnosno udruženja, koja oni uređuju svojim aktom, odnosno statutom i drugim aktima. Po oceni Ustavnog suda, saglasno ovlašćenjima iz Zakona, Statutom Lovačkog udruženja "Subotička peščara" uređena su pitanja unutrašnje organizacije Udruženja, organi i njihov izbor i nadležnost i trajanje mandata, kao i prava, obaveze i odgovornosti članova Udruženja na način koji je izraz volje članova Udruženja koja je iskazana neposredno ličnim izjašnjavanjem članova pri donošenju Statuta. Naime, Statutom je propisano da je Lovačko udruženje "Subotička peščara" osnovna organizacija udruživanja sa statusom pravnog lica koja, prema osporenom članu 5. ima organizacione delove - lovačka društva, koja se formiraju na teritorijalnom principu i preko kojih se ostvaruju određeni poslovi i aktivnosti Lovačkog udruženja, da prema osporenom članu 14. stav 2. organe bira Skupština sa mandatom od 4 godine i mogućnošću reizbora, kao i da se prema osporenom članu 23. stav 7. Predsednik Lovačkog udruženja bira na period od 4 godine sa mogućnošću reizbora, što je po oceni Ustavnog suda u okviru zakonskih ovlašćenja, a o celishodnosti takvog uređivanja navedenih pitanja nije nadležan da odlučuje Ustavni sud prema članu 125. Ustava.

Osporenim odredbom člana 8. stav 1. Pravilnika o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti, kojom je predviđena mera privremenog udaljenja lica sa funkcije koju obavlja i zabrana lova do okončanja disciplinskog postupka, po oceni Ustavnog suda, nije povređeno načelo jednakosti utvrđeno u članu 13. Ustava, jer se propisana mera odnosi na sva lica koja se nalaze u istoj pravnoj situaciji, a ustavni princip jednakosti iz člana 13. Ustava ne podrazumeva jednakost građana u apsolutnom smislu.

Osporena odredba Pravilnika, po oceni Ustavnog suda, nije nesaglasna ni sa Zakonom o društvenim organizacijama i udruženjima građana, jer se prema odredbama člana 21. st. 1. i 2. Zakona, statutom i drugim aktima uređuju međusobni odnosi članova organizacije, odnosno udruženja i prava, obaveze i odgovornosti članova. Koje će disciplinske mere utvrditi i koji će način rada disciplinskih organa predvideti pitanje je opredeljenja donosioca osporenog Pravilnika i o tome, prema članu 125. Ustava, nije nadležan da odlučuje Ustavni sud.

Na osnovu izloženog i člana 47. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05) Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-307/2004 od 01.12.2005. godine

5. REŠENJA O POKRETANJU POSTUPKA

Rešenja o pokretanju postupka:

1) Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 84/04 i 85/05)

- član 257. stav 3.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Pokreće se postupak za ocenjivanje ustavnosti odredbe člana 257. stav 3. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03, 64/04, 84/04 i 85/05), u delu koji glasi: "najranije od početka primene ovog zakona,".

2. Rešenje dostaviti Narodnoj skupštini Republike Srbije, radi davanja odgovora.

3. Rok za davanje odgovora je 60 dana od dana prijema rešenja.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podnete su inicijative za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti odredbe člana 257. stav 3. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03, 64/04, 84/04 i 85/05), u delu koji glasi: "najranije od početka primene ovog zakona,". Osporena odredba Zakona, po mišljenju inicijatora, protivno načelu pravne jednakosti iz člana 13. Ustava, dovodi građane u neravnopravan položaj s obzirom da primenu instituta korigovanja ličnih bodova naknadno ostvarenim stažom osiguranja organizava samo na staž ostvaren od početka primene ovog zakona, što znači da staž ostvaren pre stupanja na snagu Zakona ne služi kao osnov za povećanje penzije, vez obzira što je i za taj staž plaćen doprinos. Pri takvom zakonskom uređivanju odnosa, jedan od inicijatora je predložio da Sud naloži obustavu dalje naplate zaostalih i reprogramiranih doprinosa od lica i organizacija na koje se osporena odredba Zakona odnosi, odnosno da u slučaju da se ne utvrdi neustavnost osporene odredbe, Sud donese odluku o vraćanju uplaćenih doprinosa.

U sprovedenom postupku, Ustavni sud je utvrdio da je odredbom člana 62. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", broj 85/05) koja će se primenjivati od 1. januara 2006. godine, osporeni deo odredbe člana 257. stav 3. Zakona stavljen van snage, ali i to da se osnovano postavlja pitanje saglasnosti osporene odredbe Zakona s Ustavom.

Ustav Republike Srbije utvrđuje: da obaveznim osiguranjem, zaposleni, u skladu sa zakonom, obezbeđuju sebi, pored ostalog, i prava za slučaj smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, nezaposlenosti i starosti i prava na druge oblike socijalnog osiguranja (član 40. stav 1.); da sredstva za ostvarivanje prava po osnovu obaveznog socijalnog osiguranja i za slučaj privremene nezaposlenosti obezbeđuju zaposleni, drugi osiguranici i poslodavci, preko organizacije kojom upravljaju osiguranici i korisnici, u skladu sa zakonom (član 68. stav 2.); da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, i sistem u oblasti socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti (član 72. stav 1. tačka 4.).

Odredbama člana 257. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, uređen je pralazni režim za ponovno određivanje penzija korisnika kojima je visina prava određena po propisima koji su se primenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona (stav 1.) tako što se utvrđuje da se zatečeni nominalni iznos penzije prethodno

svodi na lične bodove korisnika (stav 2.), koji se koriguju naknadno ostvarenim stažom osiguranja, zaradama, naknadama zarade, kao i osnovicama osiguranja i ugovorenim naknadama na koji je plaćen doprinos, "najranije od početka primene ovog zakona", a u skladu sa odredbama ovog zakona (stav 3.); utvrđuje se da su lični bodovi, utvrđeni sa navedenim korekcijama, osnov za određivanje novog iznosa penzije (stav 4.) i propisuje pravilo da se korisniku prava utvrđuje povoljniji iznos penzije (stav 5.). Navedenim odredbama Zakona pravo na ponovno određivanje visine penzije priznato je i korisnicima starosne penzije koji ispunjavaju uslove iz člana 121. stav 1. ovog zakona, tj. onim korisnicima starosne penzije koji se zaposlen na teritoriji Republike, odnosno obavljaju samostalnu delatnost po osnovu koje su obavezno osigurani na teritoriji Republike i to po prestanku tog zaposlenja, odnosno obavljanja te samostalne delatnosti, ako su bili u osiguranju najmanje godinu dana. Takođe, odredbom člana 260. Zakona utvrđeno je da se odredba člana 121. stav 1. ovog zakona odnosi i na korisnike koji su pravo na penziju ostvarili do dana početka primene ovog zakona, što znači da je navedenim odredbama čl. 121. i 260. Zakona korisnicima penzije ostvarene do dana početka primene ovog zakona priznato pravo na ponovno određivanje penzije, pod uslovima utvrđenim članom 121. stav 1. ovog zakona. Polazeći od toga da se osporenim odredbom Zakona, u delu koji glasi: "najranije od početka primene ovog zakona,", pravo na ponovno određivanje penzije ograničava samo na korisnike koji su naknani staž osiguranja ostvarili po stupanju na snagu ovog zakona, dakle nakon 10. aprila 2003. godine, osnovano se, po oceni Ustavnog suda, može postaviti pitanje da li se osporenim odredbom Zakona, protivno odredbi 40. stav 1. Ustava koja ustanovljava obavezno osiguranje i koja svrhu osiguranja određuje kao stvaranje materijalne osnove za ostvarivanje prava za slučaj starosti uskraćuje, odnosno ograničava pravo na ponovno određivanje penzije korisnicima koji su naknadni staž osiguranja ostvarili do dana početka primene ovog zakona. Takvo značenje osporene norme otvara pitanje da li se njome, u vidu propisivanja posebnog pravila ostvarivanja zakonom utvrđenog prava na ponovno određivanje penzije, određenim korisnicima to pravo uskraćuje, protivno samom Ustavom utvrđenom cilju obaveznog osiguranja.

Polazeći od izloženih razloga, Ustavni sud je ocenio da su se stekli uslovi da, saglasno odredbi člana 23. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), pokrene postupak za ocenjivanje ustavnosti osporene odredbe člana 257. stav 3. Zakona, u delu koji glasi: "najranije od početka primene ovog zakona,".

Na osnovu izloženog, člana 47. tačka 1) i člana 64. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-5/2005 od 29.12.2005. godine

2) Odluka o izmenama i dopunama Statuta opštine Subotica ("Službeni list opštine Subotica", broj 59/2004)

- čl. 6. i 7.

Ustavni sud je doneo:

R E Š E N J E

1. Pokreće se postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredaba čl. 6. i 7. Odluke o izmenama i dopunama Statuta opštine Subotica ("Službeni list opštine Subotica", broj 59/2004).
2. Rešenje dostaviti Skupštini opštine Subotica, radi davanja odgovora.
3. Rok za davanje odgovora je 30 dana od dana prijema Rešenja Ustavnog suda.

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnom sudu Republike Srbije podneta je inicijativa za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredaba čl. 6. i 7. Odluke o izmenama i dopunama Statuta opštine Subotica ("Službeni list opštine Subotica", broj 59/2004). Podnosioci inicijative smatraju da su osporene odredbe Odluke suprotne članu 40. stav 5. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/2002, 33/2004 i 135/2004) jer uvode dva zamenika predsednika opštine. Predlažu da Ustavni sud donese "privremenu meru zabrane izvršenja rešenja o imenovanju dva zamenika predsednika opštine Subotica."

Skupština opštine Subotica u odgovoru iznosi da je donošenjem Statuta opštine izvršeno "konkretizovanje višeg pravnog akta (Zakona o lokalnoj samoupravi)" i da iako pravni akt nižeg ranga mora da bude "u skladu sa višim aktom, prilikom konkretizovanja sadržine višeg akta postoji određena sloboda jer sadržina tog akta ne može biti potpuno određena višim aktom". Ističu da je predlog za izmenu i dopunu Statuta opštine Subotica podnela grupa odbornika Skupštine opštine Subotica pripadnici raznih nacionalnih zajednica sa obrazloženjem "da povećanje broja funkcionera u lokalnoj samoupravi znači postizanje celishodnijeg rada Skupštine opštine" i da su donošenjem osporene Odluke stvoreni uslovi za učestvovanje predstavnika svih nacionalnih zajednica za odlučivanje od značaja za funkcionisanje opštine i u izvršavanju odluka donetih od strane Skupštine opštine i da je "institucija dva zamenika predsednika opštine utvrđena i regulisana Statutom opštine Subotica iz razloga kako bi nacionalne zajednice koje decenijama žive u miru na ovim prostorima, bile podjednako zastupljene i u vođenju opštine".

Ustavni sud je utvrdio da je osporenim odredbom člana 6. Odluke o izmenama i dopunama Statuta opštine Subotica ("Službeni list opštine Subotica", broj 59/2004) propisano da predsednik opštine ima dva zamenika koji ga zamenjuju u slučaju njegove odsutnosti i sprečenosti da obavlja svoju dužnost, a osporenim odredbom člana 7. Odluke, da su zamenici predsednika opštine članovi opštinskog veća po funkciji.

Ustavom Republike Srbije utvrđeno je da se sistem lokalne samouprave uređuje zakonom (član 113. stav 2.).

Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 9/02, 33/04 i 135/04) kojim je uređen sistem lokalne samouprave, u odredbama čl. 25. do 42. Zakona, kao deo tog sistema, pored ostalog, utvrđeni su organi opštine kao jedinice lokalne samouprave, njihov delokrug, odnosno funkcije, način izbora i prestanak mandata tih organa, način njihovog rada i odlučivanja. Saglasno odredbi člana 25. Zakona, organi opštine su: skupština opštine, predsednik opštine i opštinsko veće. Skupština opštine je određena kao predstavnički organ koji vrši osnovne funkcije lokalne vlasti, utvrđene Ustavom, zakonom i statutom i koju čine odbornici, koje biraju građani na neposrednim izborima, tajnim glasanjem, u skladu sa zakonom i statutom opštine (član 26. Zakona). Izvršna funkcija je prema članu 41. st. 1. i 2. Zakona, poverena predsedniku opštine koji se bira na vreme od četiri godine, neposrednim i tajnim glasanjem. Odredbama čl. 40. do 44. Zakona, uređeni su način izbora predsednika opštine i njegov položaj, kao i način vršenja izvršne funkcije. Pored

navedenog, Zakonom o lokalnoj samoupravi utvrđena je i funkcija zamenika predsednika opštine. Naime, prema članu 40. stav 1. Zakona izvršnu funkciju u opštini vrši predsednik opštine, a prema st. 5. i 6. tog člana predsednik opštine ima zamenika koji "ga zamenjuje u slučaju njegove odsutnosti i sprečenosti da obavlja svoju dužnost". Zamenika predsednika imenuje i razrešava predsednik opštine uz saglasnost skupštine opštine, s tim što prestanak mandata predsednika opštine povlači i prestanak mandata zamenika predsednika opštine (član 42. stav 3. Zakona). Prema članu 43. stav 3. Zakona, zamenik predsednika opštine je član opštinskog veća po funkciji, koje čini do 11 članova.

Imajući u vidu da su položaj i funkcije zamenika predsednika opštine uređeni Zakonom, osnovano se, po oceni Ustavnog suda, postavlja pitanje da li se odnosi koji su, saglasno Ustavu, uređeni Zakonom kao deo sistema lokalne samouprave, mogu uređivati aktom jedinice lokalne samouprave na drugačiji način. Takođe, polazeći od odredaba člana 40. st. 5. i 6. Zakona o lokalnoj samoupravi prema kojima predsednik opštine, kome je poverena izvršna funkcija, ima "zamenika", koji ga zamenjuje u slučaju njegove odsutnosti i sprečenosti da obavlja svoju dužnost, kao i Zakonom utvrđenog položaja predsednika i drugih organa opštine kao jedinice lokalne samouprave, osnovano se postavlja pitanje da li se aktom lokalne samouprave može odrediti da funkciju zamenika predsednika opštine, kao izvršnog organa vrše dva ili više lica, ili tu funkciju, saglasno navedenim odredbama Zakona, može da vrši samo jedno lice.

Ustavni sud je ocenio da navedeni razlozi upućuju na to da ima osnova za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredaba čl. 6. i 7. Odluke o izmenama i dopunama Statuta opštine Subotica.

U pogledu zahteva da se, do donošenja konačne odluke, obustavi izvršenje pojedinačnih akata i radnji preduzetih na osnovu osporene Odluke, po oceni Ustavnog suda, nisu ispunjeni uslovi iz člana 42. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), za odlučivanje po zahtevu za određivanje takve mere.

Na osnovu člana 23. stav 1. i člana 47. tačka 1) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka Ustavni sud je rešio kao u izreci.

Rešenje Ustavnog suda
IY-54/2005 od 10.11.2005. godine

6. SUKOB NADLEŽNOSTI

Za odlučivanje po zahtevu za utvrđenje prava svojine nadležan je redovni sud.

Ustavni sud je doneo:

ODLUKU

Po zahtevu Popović Velibora i Popović Radmile iz Beograda, za utvrđenje da lica koja su 22. avgusta 2002. godine učestvovala u obrazovanju Saveta zgrade u ulici Andre Nikolića 8 u Beogradu, nisu imala pravo svojine koje je uslov za odlučivanje prema članu 13. Zakona o održavanju stambenih zgrada, nadležan je Drugi opštinski sud u Beogradu.

O b r a z l o ž e n j e

Popović Velibor i Popović Radmila podneli su Ustavnom sudu Republike Srbije, zahtev za rešavanje sukoba nadležnosti koji je, po njihovom mišljenju nastao između Drugog opštinskog suda u Beogradu i Odeljenja za imovinsko-pravne i stambene poslove opštine Savski Venac u Beogradu. Prema navodima u zahtevu, dana 22. avgusta 2002. godine održana je sednica za konstituisanje Saveta stambene zgrade u ulici Andre Nikolića 8 u Beogradu, na kojoj je doneta Odluka o obrazovanju Saveta zgrade i Odluka o izboru predsednika i zamenika predsednika Saveta zgrade. Sporeći da su odluke o izboru organa upravljanja zakonite u smislu odredbi čl. 12. i 13. Zakona o održavanju stambenih zgrada, jer lica koja su prisustvovala sednici nisu bila i zemljišno-knjižni vlasnici, Popović Velibor i Popović Radmila su podneli tužbu radi utvrđenja ništavosti navedenih odluka. Drugi opštinski sud u Beogradu se rešenjem XXXI P. 3858/04 od 14. septembra 2004. godine oglasio apsolutno nenadležnim za rešavanje i odbacio tužbu. To rešenje je potvrđeno rešenjem Okružnog suda u Beogradu Gž br. 4304/05 od 26. maja 2005. godine. Kako je prethodno isti zahtev odbacilo i Odeljenje za imovinsko-pravne i stambene poslove opštine Savski Venac u Beogradu, stavom I zaključka broj 360-140/2002-IV-02 od 11. februara 2004. godine, kao podnet nenadležnom organu, a drugostepeni organ, Sekretarijat za imovinsko-pravne poslove i građevinsku inspekciju grada Beograda - Sektor za upravno-pravne poslove- Odeljenje za upravno-pravne poslove rešenjem XXI 14 broj 360.1-73/2004 od 20. aprila 2004. godine odbilo žalbu u tom delu zahteva, po mišljenju podnosioca zahteva postoji negativan sukob nadležnosti suda i organa uprave.

U odgovoru Ustavnom sudu, Drugi opštinski sud u Beogradu se nije izjasnio povodom zahteva za rešavanje sukoba nadležnosti, već je izneo činjenično stanje u predmetu.

Opština Savski Venac je, takođe bez posebnog izjašnjenja o zahtevu, dostavila spise predmeta.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio:

Odeljenje za imovinsko-pravne i stambene poslove opštine Savski Venac u Beogradu, u postupku po zahtevu Saveta zgrade u ulici Andre Nikolića 8 u Beogradu, radi otvaranja žiro računa kod banke i radi overe ugovora kod suda, na osnovu člana 161. Zakona o opštem upravnom postupku, izdalo je uverenje br. 360-140/2002-IV-02 od 3. septembra 2002. godine, i uverenje br. 360-140/02-IV-02 od 31. oktobra 2002. godine, kojima se utvrđuje da su stanari zgrade u ul. Andre Nikolića 8 u Beogradu obavestili to odeljenje da su dana 22. avgusta 2002. godine formirali Savet zgrade u ulici Andre Nikolića 8 u Beogradu i izabrali predsednika i zamenika

predsednika Saveta zgrade. Isto odeljenje je, postupajući po zahtevu Popović Velibora i Popović Radmile, vlasnika stanova br. 1. i 2. u Andre Nikolića 8 u Beogradu, za "preispitivanje upisa u registar Saveta stambene zgrade u ulici Andre Nikolića 8 u Beogradu" i po zahtevu za poništaj uverenja od 3. septembra i 31. oktobra 2002. godine, zaključkom br. 360-140/2002-IV-02 od 11. februara 2004. godine, u stavu I odbacilo zahtev Popović Velibora i Radmile za ocenu zakonitosti izbora organa upravljanja stambene zgrade Andre Nikolića 8 u Beogradu, kao podnet nenadležnom organu, a u stavu II, odbacilo zahtev za poništaj uverenja tog Odeljenja br. 360-140/2002-IV-02 od 3. septembra 2002. godine i uverenja br. 360-140/2002-IV-02 od 31. oktobra 2002. godine kao podnet nenadležnom organu, ocenivši da se takav zahtev u suštini odnosi na ocenu da li je izbor organa upravljanja, izvršen u skladu sa Zakonom o održavanju stambenih zgrada i Uredbom o održavanju stambenih zgrada. U postupku po žalbi, Sekretarijat za imovinsko-pravne poslove i građevinsku inspekciju grada Beograda - Sektor za upravno-pravne poslove - Odeljenje za upravno-pravne poslove rešenjem XXI -14 broj 360.1-73/2004 od 20. aprila 2004. godine, je odbilo žalbu Popović Velibora i Radmile iz Beograda, protiv stava I dispozitiva zaključka Odeljenja za imovinsko-pravne i stambene poslove opštine Savski Venac br. 360-140/2002-IV-02 od 11. februara 2004. godine (stav I); dok je poništen stav II dispozitiva istog zaključka. Rešenje je konačno. Upravni spor nije vođen.

Nakon toga, Popović Velibor i Popović Radmila iz Beograda, podneli su tužbu Drugom opštinskom sudu u Beogradu, pod P 3858/04, 19. maja 2004. godine, protiv tuženih Stambene zgrade Andre Nikolića 8 u Beogradu i drugih, radi utvrđenja da su Odluka od 22. avgusta 2002. godine o obrazovanju Saveta stambene zgrade u ulici Andre Nikolića 8 i Odluka o izboru predsednika i zamenika predsednika Saveta stambene zgrade ništave i ne proizvode pravno dejstvo, sa predlogom za određivanje privremene mere. Tužba je podneta s pozivom na čl. 12, 13. i 20. Zakona o održavanju stambenih zgrada, jer, na sednici od 22. avgusta 2002. godine nisu odlučivala lica koja su vlasnici u smislu člana 33. Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa.

Drugi opštinski sud u Beogradu se rešenjem XXXI P 3858/04 od 14. septembra 2004. godine oglasio apsolutno nenadležnim, odbacio tužbu i obavezao tužioce na naknadu troškova. Sud je stao na stanovište da u konkretnom slučaju postoji nadležnost opštinske uprave, jer je odredbom člana 31. stav 1. Zakona o održavanju stambenih zgrada, koja ima opšti karakter, predviđeno da nadzor nad primenom odredaba tog zakona i propisa donetih na osnovu njega vrši opštinska odnosno gradska uprava.

Okružni sud u Beogradu je rešenjem Gž br. 4304/05 od 26. maja 2005. godine odbio kao neosnovane žalbe tužioca i potvrdio rešenje Drugog opštinskog suda u Beogradu P 3858/04 od 14. septembra 2004. godine. Sud je stao na stanovište da su neosnovani žalbeni navodi da se u konkretnom slučaju ima primeniti član 20. Zakona o održavanju stambenih zgrada prema kome lice koje smatra da mu je odlukom skupštine zgrade povređeno neko pravo ili na zakonu zasnovan pravni interes može tu odluku pobijati pred nadležnim sudom, s obzirom da "u konkretnom slučaju tužilac tužbom ne traži poništaj odluke saveta zgrade, već odluke o izboru saveta zgrade i odluke o izboru predsednika i zamenika predsednika stambene zgrade, koji akti nisu upravni, jer taj izbor ne predstavlja ni zakonom utvrđeno pravo pojedinca niti na zakonu zasnovan interes, pa se kontrola takvih odluka može ostvariti u postupku nadzora u skladu sa odredbama st. 2. do 4. člana 31. Zakona o održavanju stambenih zgrada pred upravnim organom."

S obzirom na izneto, Ustavni sud je konstatovao da postoji negativan sukob nadležnosti.

Članom 12. st. 1. i 3. Zakona o održavanju stambenih zgrada ("Službeni glasnik RS", br. 44/95, 46/98 i 1/01) propisano je, da se u stambenoj zgradi obrazuje skupština zgrade koju čine svi vlasnici stanova i drugih posebnih delova zgrade, te da se skupština zgrade može obrazovati ako je prisutno više od polovine vlasnika stanova ili drugih posebnih delova zgrade, odnosno njihovih predstavnika. Prema članu 13. Zakona, u stambenoj zgradi, odnosno delu zgrade (lamela, ulaz i sl.) sa deset i manje vlasnika stanova, odnosno drugih posebnih delova zgrade, umesto skupštine zgrade obrazuje se savet zgrade koji čine svi vlasnici stanova, odnosno drugih posebnih delova zgrade; savet zgrade bira predsednika saveta; odredbe ovog zakona koje se odnose na skupštinu zgrade i predsednika skupštine, shodno se primenjuju i na savet zgrade i predsednika zgrade. Prema članu 20. Zakona, lice koje smatra da mu je odlukom skupštine zgrade povređeno neko pravo ili pravni interes na zakonu zasnovan, može tu odluku pobijati pred nadležnim sudom. Članom 31. stav 1. Zakona, propisano je da nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega vrši opštinska, odnosno gradska uprava.

Članom 7. Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa ("Službeni list SFRJ", br. 6/80, 36/90 i "Službeni list SRJ", broj 29/96) propisano je, pored ostalog, da se sticanje, zaštita i prestanak prava svojine, uređuje zakonom. Prema članu 19. Zakona, pravo svojine na posebnom delu zgrade može postojati na stanu, poslovnoj prostoriji ili garaži, odnosno garažnom mestu, a na zajedničkim delovima zgrade i uređajima u zgradi vlasnici posebnih delova zgrade imaju pravo zajedničke nedeljive svojine. Prema članu 20. stav 1. Zakona, pravo svojine stiče se po samom zakonu, na osnovu pravnog posla i nasleđivanjem. Prema članu 33. Zakona, na osnovu pravnog posla pravo svojine na nepokretnosti stiče se upisom u javnu knjigu ili na drugi odgovarajući način određen zakonom.

Zakonom o parničnom postupku ("Službeni list SFRJ", br. 4/77... i 35/91 i "Službeni list SRJ" br. 27/92... i 3/02), u članu 15. st. 1. i 2. Zakona, bilo je propisano da sud ocenjuje po službenoj dužnosti, odmah po prijemu tužbe, da li je nadležan i u kojem je sastavu nadležan; da se ocenjivanje nadležnosti vrši na osnovu navoda u tužbi i na osnovu činjenica koje su sudu poznate. U članu 187. st. 1. do 3. Zakona, bilo je propisano da tužilac može u tužbi tražiti da sud utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa, ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave; da se ovakva tužba može podići kada je to posebnim propisima predviđeno, kad tužilac ima pravni interes da sud utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa, ili istinitost odnosno neistinitost neke isprave pre dospelosti zahteva za činidbu iz istog odnosa, ili kad tužilac ima neki drugi pravni interes za podizanje ovakve tužbe; da ako odluka o sporu zavisi od toga da li postoji ili ne postoji neki pravni odnos koji je u toku parnice postao sporan, tužilac može pored postojećeg zahteva istaći tužbeni zahtev da sud utvrdi da takav odnos postoji, odnosno da ne postoji, ako je sud pred kojim parnica teče nadležan za takav zahtev. Ovaj Zakon, osim odredaba čl. 468a do 487, prestao je da važi 22. februara 2005. godine, saglasno odredbi člana 492. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 125/04). Važeći Zakon o parničnom postupku na gotovo istovetan način uređuje nadležnost suda i tužbu za utvrđenje (čl.15. i 188.).

Ustavni sud je utvrdio da Popović Velibor i Popović Radmila u podnetoj tužbi ne traže utvrđenje prava, već utvrđenje ništavosti Odluke od 22. avgusta 2002. godine o obrazovanju Saveta zgrade i Odluke o izboru predsednika i zamenika predsednika Saveta zgrade. Ustavni sud smatra da je prethodno pitanje u tom sporu, da li su lica koja su učestvovala u postupku obrazovanja saveta zgrade bila vlasnici stanova, ili nisu, odnosno drugih posebnih delova zgrade. Ustavni sud je ocenio da

navedena tužba u sebi sadrži zahtev za utvrđenje prava vlasništva, kao preduslov za zasnivanje sudske nadležnosti, u smislu člana 13. Zakona o održavanju stambenih zgrada, a samim tim i pravni interes iz člana 20. istog Zakona.

Ustavni sud je takođe ocenio da je bez uticaja na donošenje odluke u ovoj stvari, Odluka Ustavnog suda IY broj 175/99 od 14. novembra 2002. godine ("Službeni glasnik RS", broj 84/02), na čiju se sadržinu pozivao Drugi opštinski sud u Beogradu, s obzirom da se navedena odluka o sukobu nadležnosti odnosila na nadležnost povodom akta o izboru predsednika skupštine stanara zgrade, a ne kao u ovom slučaju na spor o postojanju odnosno nepostojanju prava svojine, koje je preduslov za obrazovanje saveta zgrade po članu 13. Zakona o održavanju stambenih zgrada.

Na osnovu izloženog i člana 46. tačka 7) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), odlučeno je kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 16/2005)
II -321/2005 od 22.12.2005. godine

Za upis i vođenje registra proširenja delatnosti apotekarske ustanove nadležan je Trgovinski sud.

Ustavni sud je doneo:

O D L U K U

Za postupak upisa i vođenja registra proširenja delatnosti Zdravstvene ustanove apoteke "A-Lek", Beograd nadležan je Trgovinski sud u Beogradu.

Trgovinski sud u Beogradu podneo je Ustavnom sudu Republike Srbije zahtev za rešavanje sukoba nadležnosti između tog suda i Agencije za privredne registre. Prema navodima u zahtevu, Zdravstvena ustanova apoteka "A-Lek", Beograd podnela je Trgovinskom sudu u Beogradu zahtev za upis u sudski registar proširenja delatnosti, koji je Trgovinski sud, rešenjem V Fi 122/05 od 22. januara 2005. godine, odbacio zbog nenadležnosti. Pošto je i Agencija za privredne registre, zaključkom br. 500/2005 od 9. februara 2005. godine, odbacila isti zahtev navedene ustanove, Trgovinski sud u Beogradu je predložio da Ustavni sud odluči o sukobu nadležnosti.

Agencija za privredne registre se u odgovoru nije izjasnila podovom zahteva za rešavanje sukoba nadležnosti, već je iznela činjenično stanje u predmetu.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio:

Zdravstvena ustanova apoteka "A-Lek", Beograd je, 21. januara 2005. godine, podnela Trgovinskom sudu u Beogradu zahtev za upis u sudski registar proširenja delatnosti.

Rešenjem V Fi 122/05 od 22. januara 2005. godine, Trgovinski sud u Beogradu se oglosio nenadležnim za rešavanje o zahtevu predlagača Zdravstvene ustanove apoteka "A-Lek", Beograd za upis u sudski registar proširenja delatnosti i odbacio zahtev. U obrazloženju rešenja, je navedeno da je stupanjem na snagu Zakona o registraciji privrednih subjekata prestala nadležnost trgovinskih sudova za upis i vođenje registra privrednih subjekata. Pošto su i ustanove, po mišljenju tog suda, privredni subjekti u smislu člana 2. stav 1. tačka 2. Zakona o registraciji privrednih

subjekata, to se ustanove na osnovu čl. 4. i 81. Zakona imaju registrovati u Registar privrednih subjekata koji vodi Agencija za privredne registre. Na rešenje nije izjavljena žalba.

Zaključkom br. 500/2005 od 9. februara 2005. godine Agencija za privredne registre je odbacila zahtev Zdravstvene ustanove apoteke "A-Lek", Beograd za upis u Registar privrednih subjekata, smatrajući da je u konkretnom slučaju podnosilac registracione prijave ustanova; da se u članu 4. Zakona o registraciji privrednih subjekata ne pominju ustanove, te da nisu ispunjeni uslovi iz člana 22. Zakona o registraciji, za registraciju tražene promene proširenja delatnosti ustanove. Na zaključak nije izjavljena žalba.

Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni glasnik RS", br. 17/92, 26/92, 50/92, 52/93, 53/93, 67/93, 48/94, 25/96 i 18/02), kojim se uređuje zdravstvena zaštita i sistem zdravstva, u članu 5. stav 1. propisuje da se radi obezbeđivanja prava građana na zdravstvenu zaštitu utvrđenih zakonom i zdravstvene zaštite utvrđene ovim zakonom, osnivaju zdravstvene ustanove u skladu sa ovim zakonom. Prema članu 21. tačka 8. Zakona, apotekarska ustanova je vrsta zdravstvene ustanove, a prema članu 19. stav 1. Zakona na osnivanje, upravljanje, rukovođenje, nadzor nad zakonitošću rada i ukidanje zdravstvenih ustanova primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje sistem javnih službi, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Zakon o javnim službama ("Službeni glasnik RS", br. 42/91 i 71/94), u članu 1. stav 1. propisuje da se javnom službom u smislu ovog zakona smatraju ustanove, preduzeća i drugi oblici organizovanja utvrđeni zakonom, koji obavljaju delatnost, odnosno poslove kojima se obezbeđuju ostvarivanje prava građana, odnosno zadovoljavanje potreba građana i organizacija, kao i ostvarivanja drugog zakonom utvrđenog interesa u određenim oblastima. Prema članu 15. Zakona, ustanova je pravno lice; ustanova se upisuje u sudski registar kad nadležni organ uprave utvrdi da su ispunjeni uslovi za početak rada i obavljanje delatnosti koji su utvrđeni zakonom i stiče svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar.

Zakon o postupku za upis u sudski registar ("Službeni list SRJ", broj 80/94), propisuje da se zakonom uređuju pravila vanparničnog postupka na osnovu kojih nadležni redovni sud postupa i odlučuje o upisu u sudski registar i da se u sudski registar upisuju pravna lica i drugi subjekti čiji je upis određen zakonom (član 1. i član 2. stav 1.). Uredbom o upisu u sudski registar ("Službeni list SRJ", br. 1/97, 5/97 i 13/02), kojom se bliže uređuje upis u sudski registar, propisuje se da se na upis ustanove ili drugog pravnog lica čiji je upis u sudski registar određen zakonom shodno primenjuju odredbe ove uredbe (član 1. stav 2.).

Registraciju privrednih subjekata uređuju Zakon o registraciji privrednih subjekata ("Službeni glasnik RS", br. 55/2004 i 61/05), koji propisuje uslove, predmet i postupak registracije u Registar privrednih subjekata, kao i način vođenja Registra privrednih subjekata, i Zakon o Agenciji za privredne registre ("Službeni glasnik RS", broj 55/04), prema kome Agencija vodi zakonom utvrđene registre. U odredbi člana 2. tačka 2. Zakona o registraciji privrednih subjekata, definisano je ko su privredni subjekti u smislu tog Zakona, a u odredbi člana 4. Zakona taksativno su nabrojani privredni subjekti koji se upisuju u Registar privrednih subjekata. Kao subjekte koji se upisuju u Registar koji vodi Agencija za privredne registre, Zakon o registraciji privrednih subjekata ne navodi ustanove, odnosno ne utvrđuje da se pod pojmom privrednog subjekta, u smislu tog Zakona podrazumevaju i "ustanove", niti upućuje na to da se ustanove upisuju u Registar, shodno odredbama ovog Zakona. U članu 88. stav 1. Zakona propisano je da se Zakon o postupku za upis u sudski registar ("Službeni list SRJ", broj 80/94) i Uredba o upisu u sudski registar

("Službeni list SRJ", br. 1/97, 5/97 i 13/02), ne primenjuju od 31. decembra 2004. godine na registraciju privrednih subjekata, a prema članu 89. Zakona o registraciji privrednih subjekata, danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje nadležnost trgovinskih sudova za upis i vođenje registra privrednih subjekata. Ovim Zakonom nije propisano da danom njegovog stupanja na snagu prestaju da važe Zakon o postupku za upis u sudski registar i Uredba o upisu u sudski registar, niti da je prestala nadležnost trgovinskih sudova za upis i vođenje registra drugih subjekata koji nisu privredni.

Iz izloženih zakonskih odredbi, po oceni Ustavnog suda, sledi da je pravni položaj apotekarskih ustanova, kao vrste zdravstvenih ustanova, uređen Zakonom o zdravstvenoj zaštiti koji ne sadrži odredbe o registraciji zdravstvenih ustanova, već utvrđuje da se na osnivanje organizaciju i ukidanje zdravstvenih ustanova primenjuju odredbe Zakona o javnim službama, koji u članu 15. stav 3. Zakona, propisuje da ustanova "upisom u sudski registar stiče svojstvo pravnog lica."

Takođe, po oceni Ustavnog suda sledi da se Zakon o registraciji privrednih subjekata odnosi se samo na ona pravna lica koja se, u smislu tog Zakona smatraju privrednim subjektima i samo se ta pravna lica registruju kod Agencije za privredne registre, a ne i svi ostali subjekti, odnosno druga pravna lica koja svojstvo pravnog lica stiču upisom u sudski registar, odnosno drugi odgovarajući registar. Polazeći od toga da danom stupanja na snagu Zakona o registraciji privrednih subjekata, nije prestao da važi Zakon o postupku za upis u sudski registar, niti Uredba o upisu u sudski registar, po oceni Ustavnog suda ti propisi nastavili su da se primenjuju i nakon 31. decembra 2004. godine, na subjekte na koje su se i do tada primenjivali, a to znači i na registraciju ustanova, osim na registraciju privrednih subjekata, odnosno druga pravna lica registruju se tamo gde su se registrovala i do stupanja na snagu Zakona o registraciji privrednih subjekata .

Imajući u vidu da je prema Zakonu o javnim službama, upis javnih službi u sudski registar obavezan, da se odredbe Uredbe o upisu u sudski registar shodno primenjuju na upis ustanove ili drugog pravnog lica čiji je upis u sudski registar određen zakonom, Ustavni sud je ocenio, da odredba člana 89. Zakona o registraciji privrednih subjekata prema kojoj danom stupanja na snagu tog zakona prestaje nadležnost trgovinskih sudova za upis i vođenje registra privrednih subjekata, znači, da ne prestaje nadležnost trgovinskih sudova za upis i vođenje registra drugih subjekata, pa ni konkretne apotekarske ustanove.

Na osnovu izloženog i člana 46. tačka 7) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), Ustavni sud je odlučio kao u izreci.

Odluka Ustavnog suda
IIY-217/2005 od 10.11.2005. godine

("Službeni glasnik RS", broj 114/2005)

7. OSTALI AKTI

a) Nije opšti akt

Osporena odluka o izboru članova Gradskog veća grada Niša nije opšti akt, te je Ustavni sud predlog odbacio.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 17. novembra 2005. godine, razmatrao je predlog za ocenu ustavnosti i zakonitosti postupka i načina donošenja Odluke o izboru članova Gradskog veća grada Niša broj 06-327/2004-5 od 5. decembra 2004. godine ("Službeni list grada Niša", broj 90/2004) i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak o odbacivanju predloga.

Odredbama člana 125. tač. 1. do 3. Ustava Republike Srbije utvrđeno je da Ustavni sud odlučuje o saglasnosti zakona, statuta autonomnih pokrajina, drugih propisa i opštih akata republičkih organa sa zakonom i saglasnosti svih ostalih propisa, kolektivnih ugovora kao opštih akata i drugih opštih akata sa zakonom i drugim republičkim propisom. Imajući u vidu da Ustavni sud nije nadležan da ocenjuje ustavnost i zakonitost postupka i načina donošenja akata i da Odluka o izboru članova Gradskog veća grada Niša nije opšti već pojedinačni pravni akt, Sud je odbacio predlog.

Zaključak Ustavnog suda
IY-481/2004 od 17.11.2005. godine

Rešenje Vlade Republike Srbije nije opšti pravni akt, za čiju ocenu je nadležan Ustavni sud.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije, na sednici od 10. novembra 2005. godine, na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo je Zaključak o odbacivanju inicijative za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti tačke 7) poglavlja II Rešenja o nalaganju preduzimanja mera za nesmetano funkcionisanje Javnog preduzeća za vazdušni saobraćaj "JAT AIRWAYS" ("Službeni glasnik RS", br. 15/05 i 27/05).

Sud je utvrdio da osporeno Rešenje Vlade Republike Srbije nije opšti pravni akt, već predstavlja pojedinačni akt Vlade Republike Srbije za čiju ocenu Ustavni sud prema članu 125. Ustava Republike Srbije, nije nadležan da odlučuje.

Zaključak Ustavnog suda
IY-267/2005 od 10.11.2005. godine

Odluka o raspisivanju izbora za odbornike skupština opština, skupština gradova i grada Beograda i predsednike opština, odnosno gradonačelnike gradova i gradonačelnika grada Beograda ne predstavlja opšti pravni akt.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo Vas da je Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj dana 3. novembra 2005. godine, razmatrao inicijativu za ocenu ustavnosti i zakonitosti tačke 1. b) Odluke o raspisivanju izbora za odbornike skupština opština, skupština gradova i grada Beograda i predsednike opština, odnosno gradonačelnike gradova i gradonačelnika grada Beograda ("Službeni glasnik RS", broj 87/04).

Ustavni sud Republike Srbije nije nadležan da odlučuje o ovom zahtevu, budući da osporena Odluka, po svojoj formi i sadržini, ne predstavlja opšti pravni akt za čiju ocenu ustavnosti i zakonitosti je, prema članu 125. Ustava Republike Srbije, nadležan Ustavni sud. Iz navedenih razloga i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), kao i člana 35. stav 1. tačka 3) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), Ustavni sud je doneo Zaključak kojim je odbacio inicijativu za ocenu ustavnosti i zakonitosti osporene odluke.

Zaključak Ustavnog suda
IY-352/2004 od 03.11.2005. godine

Osporene odluke Upravnog odbora Akcionarskog društva ne sadrže pravne norme kojima se na opšti način uređuju pitanja uslova otplate stambnih kredita.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 3. novembra 2005. godine, razmatrao je inicijativu Pančić Ivankov Jagode iz Pančeva i drugih za ocenu ustavnosti i zakonitosti odluka Upravnog odbora Akcionarskog društva "SEME-TAMIŠ" Pančevo, od 6. oktobra 1997. i 26. januara 2000. godine, i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 11. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo

Z a k l j u č a k o odbacivanju inicijative.

Ustavni sud je u sprovedenom postupku utvrdio da osporene odluke nisu opšti pravni akti, odnosno da ne sadrže pravne norme kojima se na opšti način uređuju pitanja uslova otplate stambenih kredita. Prema oceni Suda, o zakonitosti primene osporenih odluka i na osnovu njih zaključenih ili izmenjenih ugovora o stambenim zajmovima, Ustavni sud, prema odredbama člana 125. Ustava Republike Srbije, nije nadležan da odlučuje.

Odluka Ustavnog suda
IY-213/2005 od 03.11.2005. godine

Osporena Odluka nema karakter opšteg pravnog akta, već se radi o pojedinačnom aktu kojim je određenom licu prestala sudijska dužnost.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 29. septembra 2005. godine, razmatrao je zahtev za odlučivanje o "žalbi" na Odluku Narodne skupštine Republike Srbije o prestanku sudijske dužnosti sudijama sudova opšte nadležnosti i posebnih sudova ("Službeni glasnik RS", broj 123/2004), i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) i člana 45. Zakona o postupku pred ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo zaključak o odbacivanju zahteva.

Ustavni sud je u sprovedenom postupku utvrdio da osporena Odluka nema karakter opšteg pravnog akta, već se radi o pojedinačnom aktu kojim je određenom licu prestala sudijska dužnost i da Ustavni sud saglasno članu 125. Ustava nije nadležan za ocenu ustavnosti i zakonitosti takvih akata kao i da odlučuje o ustavnoj žalbi.

Imajući u vidu izloženo, Ustavni sud je odbacio podneti zahtev.

Zaključak Ustavnog suda
IY-438/2004 od 29.09.2005. godine

Osporena Odluka Školskog odbora Tehničke škole po svom pravnom karakteru ne spada u opšte pravne akte.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo Vas da je Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 3. novembra 2005. godine razmatrao inicijativu za ocenu ustavnosti i zakonitosti Odluke Školskog odbora Tehničke škole "Prota Stevan Dimitrijević" iz Aleksinca, od 26. avgusta 2004. godine i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1), i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 3 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95) doneo Zaključak o odbacivanju inicijative.

Ustavni sud je doneo navedeni zaključak jer je utvrdio da osporena Odluka po svom pravnom karakteru ne spada u opšte pravne akte o kojima, u smislu člana 125. Ustava Republike Srbije, odlučuje Ustavni sud.

Zaključak Ustavnog suda
IY-458/2004 od 03.11.2005. godine

Odluka o cenama lekova za humanu upotrebu po svom pravnom karakteru ne spada u opšte pravne akte o kojima odlučuje Ustavni sud.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo vas da je Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 27. oktobra 2005. godine razmatrao predlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Odluke o cenama lekova za humanu upotrebu ("Službeni glasnik RS", br. 32/2005 i 56/2005) i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br.

32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 3) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak o odbacivanju predloga.

Ustavni sud je doneo navedeni zaključak jer j utvrdio da osporena Odluka po svom pravnom karakteru ne spada u opšte pravne akte o kojima, u smislu člana 125. Ustava Republike Srbije, odlučuje Ustavni sud.

Zaključak Ustavnog suda
IY-222/2005 od 27.10.2005. godine

Odluka Skupštine Instituta za kukuruz po svojoj formi i sadržini ne predstavlja opšti pravni akt.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo Vas da je Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj dana 20. oktobra 2005. godine, razmatrao predlog za ocenu zakonitosti tačke 1. Odluke, koju je donela Skupština Instituta za kukuruz "ZEMUN POLJE", D.P. Beograd - Zemun, 5 broj 82/2-3, dana 6. jula 2004. godine.

Ustavni sud Republike Srbije nije nadležan da odlučuje o ovom zahtevu, budući da osporena Odluka, po svojoj formi i sadržini, ne predstavlja opšti pravni akt za čiju ocenu ustavnosti i zakonitosti je, prema članu 125. Ustava Republike Srbije, nadležan Ustavni sud. Iz navedenih razloga i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), kao i člana 35. stav 1. tačka 3) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 95/5), Ustavni sud je doneo Zaključak kojim je odbacio predlog za ocenu zakonitosti osporene Odluke.

Zaključak Ustavnog suda
IY-328/2004 od 20.10.2005. godine

Osporena Odluka po formi i sadržini predstavlja osnivački akt, a osnivački akti javnih preduzeća i ustanova nisu opšti akti.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo Vas da je Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 8. septembra 2005. godine, razmatrao inicijativu za ocenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o osnivanju javnog preduzeća "Urbanizam" - Stara Pazova ("Službeni list opština Srema", broj 17/96), koju ste podneli u svojstvu punomoćnika grupe zaposlenih iz ovog Javnog preduzeća.

Ustavni sud je, na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 3) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 9/95), doneo Zaključak o odbacivanju inicijative.

Ustavni sud je ovako odlučio iz razloga što osporena Odluka po formi i sadržini predstavlja osnivački akt, a kako osnivački akti javnih preduzeća i ustanova nisu opšti akti iz člana 125. Ustava Republike Srbije, to ne postoje procesni uslovi za ocenu ustavnosti i zakonitosti osporene Odluke u ustavno sudskom postupku.

Zaključak Ustavnog suda
 IY-445/2004 od 08.09.2005. godine

Osporeno Rešenje nije opšti pravni akt za čiju je ocenu nadležan Ustavni sud.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 15. septembra 2005. godine, razmatrao je inicijativu za ocenu ustavnosti i zakonitosti Rešenja Ministarstva za rad i zapošljavanje Republike Srbije broj 164-03-00947/2003-04 od 12. novembra 2003. godine i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo zaključak o odbacivanju inicijative.

Ustavni sud je u sprovedenom postupku utvrdio da osporeno Rešenje nije opšti pravni akt za čiju ocenu je Ustavni sud nadležan na osnovu člana 125. Ustava Republike Srbije. U pitanju je Rešenje, koje ne sadrži opšta pravna pravila već predstavlja pojedinačni pravni akt kojim se u drugostepenom postupku rešava o žalbi određenog lica u upravnoj stvari i kao takvo ne podleže oceni Ustavnog suda.

Imajući u vidu izloženo, Ustavni sud je odlučio da inicijativu odbaci.

Zaključak Ustavnog suda
 IY-272/2004 od 15.09.2005. godine

Osporena Odluka po svom karakteru ne spada u opšte pravne akte o kojima odlučuje Ustavni sud.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo Vas da je Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 22. septembra 2005. godine razmatrao predlog za ocenu zakonitosti Odluke o izboru predsednika i članova Upravnog odbora Republičke agencije za telekomunikacije ("Službeni glasnik RS", broj 44/2005) i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br.32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", br.9/95) doneo Zaključak o odbacivanju predloga.

Ustavni sud je doneo navedeni zaključak jer je utvrdio da osporena Odluka po svom pravnom karakteru, ne spada u opšte pravne akte o kojima u smislu člana 125 Ustava Republike Srbije odlučuje Ustavni sud.

Zaključak Ustavnog suda
 IY-265/2005 od 22.09.2005. godine

Osporene odluke kojima se utvrđuju cene komunalnih usluga koje plaćaju neposredni korisnici po svojoj pravnoj prirodi nemaju karakter opšteg akta.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo Vas da je Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 15. septembra 2005. godine, razmatrao inicijativu za ocenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o utvrđivanju cene grejanja ("Službeni list opštine Pančevo, broj 9/2004)(broj G 800-00-45) koju je doneo Upravni odbor Javnog komunalnog preduzeća "Grejanje" Pančevo 23. juna 2004. i Rešenja o davanju saglasnosti na cene grejanja u naseljenom mestu Pančevo ("Službeni list opštine Pančevo, broj 9/2004)(broj I -01-06-51/2004) koje je doneo Izvršni odbor Skupštine opštine Pančevo 9. jula 2004. godine.

Ustavni sud je, na osnovu člana 19. stav 1. tačka 3) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br.32/91 i 67/93) doneo Zaključak o odbacivanju inicijative.

Ustavni sud je doneo navedeni Zaključak jer je utvrdio da osporena Odluka kojom se utvrđuje cena komunalnih proizvoda i usluga koju plaćaju neposredni korisnici i osporeno Rešenje kojim se daje saglasnost na Odluku, saglasno članu 23. Zakona o komunalnim delatnostima ("Službeni glasnik RS", br.16/97 i 42/98) po svojoj pravnoj prirodi nemaju karakter opšteg akta, već predstavljaju akte poslovanja sa elementima cenovnika. Kako osporeni akti nisu opšti pravni akti iz člana 125. Ustava Republike Srbije, za čiju ocenu ustavnosti je nadležan Ustavni sud, donet je navedeni zaključak.

Zaključak Ustavnog suda
IY-18/2004 od 22.09.2005. godine

Osporeno Rešenje po svojoj pravnoj prirodi i sadržini ne predstavlja opšti pravni akt, za koji je obezbeđena kontrola ustavnosti i zakonitosti.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 29. septembra 2005. godine, razmatrao je inicijativu Fekete Ladislava iz Sombora za pokretanje postupka za utvrđivanje nezakonitosti Pravilnika o izmenama i dopunam Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji poslova, A.D. Hemijska industrija "HIPOL" - Odžaci, od 24. marta 2004. godine i Rešenja broj X-448/04, od 31. marta 2004. godine, koje je doneo zamenik direktora A.D. "HIPOL" - Odžaci, i na osnovu člana 19. stav 1. tač. 1) i 4) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 3. i stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo

Z a k l j u č a k o odbaivanju inicijative.

Polazeći od činjenice da je Zakon o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01), u odnosu na koji je tražena ocena zakonitosti Pravilnika, prestao da važi stupanjem na snagu novog Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 24/05 i 61/69) i da ne postoje procesni uslovi za ocenu zakonitosti postupka donošenja opšteg akta sa zakonomkoji je prestao da važi, Ustavni sud je odbacio inicijativu u odnosu na osporeni Pravilnik, zbog nepostojanja procesnih pretpostavki za vođenje postupka i odlučivanje. Takođe, Ustavni sud nije nadležan da vrši ocenu Pravilnika u odnosu na Pojedinačni kolektivni ugovor A.D. "HIPOL" - Odžaci, jer prema članu 125. Ustava Republike Srbije ne odlučuje o međusobnoj saglasnosti opštih akata pravnog lica.

Ustavni sud je utvrdio da osporeno Rešenje po svojoj pravnoj prirodi i sadržini predstavlja pojedinačni pravni akt, odnosno da Rešenje po svojoj pravnoj

prirodi i sadržini predstavlja pojedinačni pravni akt, odnosno da Rešenje nije opšti pravni akt za koji je, prema članu 125. Ustava obezbeđena kontrola ustavnosti i zakonitosti u postupku pred Ustavnim sudom, pa je zahtev za ocenu zakonitosti ovog akta odbacio, zbog nenadležnosti da o tome odlučuje.

Zaključak Ustavnog suda
IY-205/2005 od 29.09.2005. godine

Osporena Odluka nema karakter opšteg pravnog akta za čiju ocenu je nadležan Ustavni sud.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo vas da je Ustavni sud Republike Srbije, na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije, na sednici održanoj 8. decembra 2005. godine, doneo Zaključak o odbacivanju predloga za ocenu ustavnosti i zakonitosti Odluke broj: 01-694/2 koju je doneo Upravni odbor Direkcije za planiranje i izgradnju "Kraljevo" iz Kraljeva 21. marta 2003. godine. Ustavni sud je utvrdio da osporena Odluka ne uređuje na opšti način pitanja koja se odnose na naknadu za uređivanje građevinskog zemljišta, odnosno ne utvrđuje prava i obaveze trećih lica, već daje uputstvo organima Direkcije za primenu odgovarajućih rešenja utvrđenih opštinskim propisima, pa stoga Odluka nema karakter opšteg akta za čiju ocenu je nadležan Ustavni sud, u smislu člana 125. Ustava Republike Srbije.

Pošto je odbacio zahtev za ocenu ustavnosti i zakonitosti osporene Odluke, Sud je ocenio da nema osnova za razmatranje zahteva za obustavu izvršenja radnji preduzetih na osnovu tog akta.

Zaključak Ustavnog suda
IY-309/2005 od 08.12.2005. godine

Osporeni akt po svojoj pravnoj prirodi nije opšti, već pojedinačni pravni akt.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo Vas da je Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 1. decembra 2005. godine, razmatrao inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti Odluke broj 3802/1 od 13. marta 2002. godine, koju je doneo zamenik generalnog direktora Gradskog saobraćajnog preduzeća "Beograd" i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 4) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05) i člana 35. stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak kojim se odbacuje inicijativa.

Ustavni sud je doneo navedeni zaključak, s obzirom na to da prema članu 125. Ustava Republike Srbije, nije nadležan da odlučuje o ovoj inicijativi, budući da osporeni akt, po svojoj pravnoj prirodi nije opšti već pojedinačni pravni akt.

Zaključak Ustavnog suda
IY-254/2004 od 01.12.2005. godine

Osporena Odluka po formi predstavlja pojedinačan pravni akt, koji se odnosi na raspisivanje konkretnih izbora i čije se pravno dejstvo iscrpljuje sprovođenjem konkretnih izbora, te ne postoje procesne pretpostavke za odlučivanje Suda.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 15. decembra 2005. godine razmatrao je inicijativu grupe građana mesne zajednice Kostolac za "preispitivanje" ustavnosti i zakonitosti Odluke o mesnim zajednicama ("Službeni glasnik opštine Požarevac", br.2/01, 7/01 i 1/03), Odluke o raspisivanju izbora za savete svih mesnih zajednica na teritoriji opštine Požarevac koju je doneo predsednik Skupštine opštine Požarevac broj 01-013-2/1, od 1. marta 2001. godine i zahtev za ocenu "rezultata izbora koji su sprovedeni 22. aprila 2001. godine", i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 4) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), i člana 35. stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak o odbacivanju zahteva.

Ustavni sud je u sprovedenom postupku utvrdio da Ustav Republike Srbije ne sadrži odredbe o mesnim zajednicama već u članu 113. stav 2., utvrđuje da se sistem lokalne samouprave uređuje zakonom, te da je Zakon o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 44/99 i 27/01), na osnovu koga je doneta osporena Odluka o mesnim zajednicama, prestao da važi stupanjem na snagu Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 9/02), a da je, stupanjem na snagu Odluke o mesnim zajednicama ("Službeni glasnik opštine Požarevac", broj 3/05), prestala da važi i osporena Odluka o mesnim zajednicama. S obzirom na navedeno, Ustavni sud je ocenio da ne postoje procesne pretpostavke za odlučivanje Ustavnog suda.

Takođe, Ustavni sud je, imajući u vidu odredbe člana 125. Ustava Republike Srbije, ocenio da je Odluka o raspisivanju izbora za savete svih mesnih zajednica na teritoriji opštine Požarevac broj 01-013-2/1 od 1. marta 2001. godine, po formi pojedinačan pravni akt, koji se odnosi na raspisivanje konkretnih izbora i čije se pravno dejstvo iscrpljuje sprovođenjem konkretnih izbora, te da ne postoje procesne pretpostavke za odlučivanje, kao ni osnov da Sud ocenjuje zakonitost rezultata izbora koji su sprovedeni 22. aprila 2001. godine.

Zaključak Ustavnog suda
IY-121/2001 od 15.12.2005. godine

b) Ocena u odnosu na zakon koji je prestao da važi

S obzirom da je prestao da važi zakon na osnovu koga su doneti osporeni opšti akti, Ustavni sud je ocenio da su se stekli procesni uslovi da Sud odbaci inicijativu.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo vas da je Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 29. decembra 2005. godine, povodom inicijative za pokretanje postupka za utvrđivanje nezakonnosti Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Preduzeću za saobraćaj i saobraćajnu tehniku "Crveni signal" Smederevo, broj 65/04 od 01. aprila 2004. godine i Pravilnika o izmenama i dopunama

istog Pravilnika broj 169/04 od 27. avgusta 2004. godine, doneo, na osnovu člana 19. stav 1. tačka 4) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05) i člana 35. stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), Zaključak kojim se odbacuje inicijativa .

Imajući u vidu da je prestao da važi Zakon o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/01 i 73/01) na osnovu koga su doneti osporeni opšti akti, Ustavni sud je ocenio da su se u konkretnoj pravnoj stvari stekli procesni uslovi iz člana 19. stav 1. tačka 4) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05) da Ustavni sud odbaci inicijativu.

Zaključak Ustavnog suda
IY-354/2004 od 29.12.2005. godine

Nema procesnih pretpostavki za vođenje postupka i odlučivanje Ustavnog suda jer su prestali da važe osporeni Pravilnik, odnosno Odluka kao i zakon u odnosu na koga se traži ocena zakonitosti.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 13. oktobra 2005. godine, razmatrao je inicijativu Gorana Radovića, advokata iz Beograda za pokretanje postupka za utvrđivanje nezakonitosti Pravilnika o sistematizaciji radnih mesta D.P. Zavod za izgradnju grada Beograda, broj 666/1 od 10. maja 2002. godine i Odluke o izmeni Pravilnika o sistematizaciji radnih mesta D.P. Zavod za izgradnju grada Beograda, broj 36/5 od 8. januara 2003. godine, koje je doneo direktor Zavoda i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 4) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak o odbacivanju navedene inicijative.

Ustavni sud je doneo navedeni Zaključak, jer je utvrdio da nema procesnih pretpostavki za vođenje postupka i odlučivanje Ustavnog suda zato što su prestali da važe osporeni Pravilnik, odnosno Odluka i zakon u odnosu na koga se traži ocena zakonitosti.

Zaključak Ustavnog suda
IY-27/2004 od 13.10.2005. godine

S obzirom da je zakon u odnosu na koji se traži ocena zakonitosti osporenih odluka prestao da važi, odnosno nije u pravnom poretku, te da osporene odluke takođe više nisu u primeni, to nema procesnih uslova za ocenu zakonitosti postupka donošenja osporenih odluka.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo Vas da je Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 13. oktobra 2005. godine, razmatrao inicijativu za ocenu zakonitosti Odluke o određivanju užeg građevinskog reona na užem području grada Beograda ("Službeni glasnik NRS", broj 31/1959) i Odluke o proširenju užeg građevinskog reona na užem području grada Beograda ("Beogradske novine - službeni deo" - broj 6/1962).

Ustavni sud je, na osnovu člana 19. stav 1. tačka 4) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), doneo ZAKLJUČAK o odbacivanju inicijative.

Ustavni sud je ovako odlučio iz sledećih razloga:

Odredbom člana 125. stav 1. tačka 1. Ustava Republike Srbije utvrđeno je da Ustavni sud odlučuje o saglasnosti zakona, statuta autonomnih pokrajina, drugih propisa i opštih akata s Ustavom, a stavom 2. navedenog člana Ustava, utvrđeno je da Ustavni sud ocenjuje ustavnost zakona i ustavnost i zakonitost propisa i drugih opštih akata koji su prestali da važe ako od prestanka važenja do pokretanja postupaka nije proteklo više od jedne godine.

Zakon o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta, u odnosu na koji se traži ocena zakonitosti osporenih odluka, donet je na osnovu ovlašćenja sadržanih u Ustavu Federativne Narodne Republike Jugoslavije i izvršen je pre donošenja Ustava SFRJ iz 1974. godine. Budući da nije bio u pravnom poretku Savezne Republike Jugoslavije, kao i to da, u vreme donošenja Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora nije bio u poretku Državne zajednice Srbija i Crna Gora, to ovaj Zakon nije ni u pravnom poretku Republike Srbije u smislu člana 64 stav 2. Ustavne povelje.

S obzirom na to da je Zakon o odnosu na koji se traži ocena zakonitosti osporenih odluka, prestao da važi, odnosno nije u pravnom poretku, te da osporene odluke takođe više nisu u primeni, jer je područje koje je njima određeno za građevinski reon obuhvaćeno drugim opštim aktima, saglasno propisima o planiranju i izgradnji, to nema procesnih uslova za ocenu zakonitosti postupka donošenja osporenih odluka.

Napominje se da je, Zakonom o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", broj 47/03), propisana mogućnost uspostavljanja režima svojine na gradskom građevinskom zemljištu u korist ranijeg sopstvenika odnosno njegovog zakonskog naslednika, na način i pod uslovima utvrđenim članom 79. Zakona.

Zaključak Ustavnog suda
IY-464/2004 od 13.10.2005. godine

Nema procesnih uslova za ocenu zakonitosti postupka donošenja osporene odluke iz razloga što je prestao da važi zakon u odnosu na koji se traži ta ocena.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 8. septembra 2005. godine razmatrao je inicijativu Predraga Miloševića iz Sečnja za pokretanje postupka za utvrđivanje nezakonitosti Odluke o uvođenju samodoprinosa na teritoriji Mesne zajednice Sečanj za period 01.03.2002. godine do 28.02.2007. godine ("Službeni list opštine Sečanj", broj 2/2002) i na osnovu člana 19. sta 1. tačka 4) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak o odbacivanju navedene inicijative.

Ustavni sud je doneo navedeni Zaključak, jer je utvrdio da nema procesnih uslova za ocenu zakonitosti postupka donošenja osporene Odluke iz razloga što je prestao da važi zakon u odnosu na koje se traži ta ocena.

Zaključak Ustavnog suda
IY-495/2004 od 08.09.2005. godine

Kako su osporeni pravilnik i zakon u odnosu na koji se traži ocena zakonitosti prestali da važe, to je Ustavni sud doneo navedeni Zaključak.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 13. oktobra 2005. godine razmatrao je inicijativu Ištvana Nađa, advokata iz Crvenke za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Pravilnika o otpremnini, jubilarnoj nagradi i o drugim primanjima "Crvenaka" Fabrika šećera, a.d. iz Crvenke, od 17. jula 2003. godine i na osnovu člana 19. sta 1. tačka 4) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak o odbacivanju navedene inicijative.

Ustavni sud je doneo navedeni Zaključak, jer je utvrdio da za vođenje postupka i odlučivanje Ustavnog suda nedostaju procesne pretpostavke. Naime, Ustav Republike Srbije ne uređuje vrsti i sadržinu akta kojim bi se uredila pitanja naknade zarade i drugih primanja niti nadležnost za njegovo donošenje, a takođe su prestali da važe osporeni Pravilnik i zakon u odnosu na koji se traži ocena zakonitosti.

Zaključak Ustavnog suda
IY-431/2004 od 13.10.2005. godine

v) Nenadležnost Ustavnog suda

Ustavni sud nije nadležan da ocenjuje ustavnost primene propisa, niti da ocenjuje ustavnost "osporenih" rešenja sudova opšte nadležnosti.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 20. oktobra 2005. godine razmatrao je "zahtev - inicijativu za ocenu ustavnosti" odredbi čl. 176. do 180., čl. 346. i 354. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 125/04) i člana 27. Zakona o izvršnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 125/04) i zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Okružnog suda u Užicu Gž br. 982/05 od 28. juna 2005. godine i rešenja Opštinskog suda u Bajinoj Bašti I br. 86/05 od 2. juna 2005. godine i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak o odbacivanju zahteva.

Ustavni sud je u sprovedenom postupku utvrdio da iz sadržine inicijative i razloga osporavanja proizlazi da se inicijativom traži "ocena ustavnosti" navedenih odredbi Zakona zbog posledica koje je u konkretnom slučaju njihova primena prizvela pri odlučivanju suda opšte nadležnosti, te eliminisanje tih odredbi iz pravnog poretka.

Odredbama člana 125. tač. 1. do 3. Ustava Republike Srbije utvrđeno je da Ustavni sud odlučuje o saglasnosti zakona, statuta autonomnih pokrajina, drugih propisa i opštih akata s Ustavom, kao i saglasnosti propisa i opštih akata republičkih organa sa zakonom i saglasnosti svih ostalih propisa, kolektivnih ugovora kao opštih akata i drugih opštih akata sa zakonom i drugim republičkim propisom. Imajući u vidu da Ustavni sud nije nadležan da ocenjuje ustavnost primene propisa, niti da ocenjuje ustavnost "osporenih" rešenja sudova opšte nadležnosti, Sud je odbacio Vaše zahteve.

Zaključak Ustavnog suda
IY-294/2005 od 20.10.2005. godine

Ustavni sud nije nadležan da odlučuje o ustavnosti i zakonitosti akta koji je donela institucija državne zajednice Srbija i Crna Gora.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 29. septembra 2005. godine, razmotrio je zahtev Ilije Đokanovića iz Beograda za ocenu ustavnosti i zakonitosti akta Ministarstva odbrane Srbije i Crne Gore, Uprave za systemska i statusna pitanja, int. broj 18-237 od 15. septembra 2003. godine, i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), kao i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95) doneo Z A K Lj U Č A K o odbacivanju navedenog zahteva.

Polazeći od toga da je tražena ocena ustavnosti akta Uprave koja je u sastavu Ministarstva odbrane Srbije i Crne Gore, Ustavni sud je odbacio zahtev zbog nenadležnosti da odlučuje o ustavnosti i zakonitosti akta koji je donela institucija državne zajednice Srbija i Crna Gora, u poslovima iz nadležnosti državne zajednice, u smislu odredaba Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora.

Zaključak Ustavnog suda
IY-216/2005 od 29.09.2005. godine

Pitanja koja se postavljaju u inicijativi odnose se na tumačenje i primenu osporenog akta, što ne spada u nadležnost Ustavnog suda.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo Vas da je Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 6. oktobra 2005. godine, razmatrao Vašu inicijativu za pokretanje postupka za ocenjivanje zakonitosti Uputstva o načinu obavljanja asistencije, 01 broj 2399/97, koje je doneo Ministar unutrašnjih poslova 2.12.1997. godine.

Ustavni sud je utvrdio da osporeno Uputstvo ni u jednoj tački ne sadrži odredbu koja je predmet ovog ustavno-sudskog spora i razlog iz koga se osporava Uputstvo, te da se pitanja koja se postavljaju u inicijativi odnose na tumačenje i primenu osporenog akta, što ne spada u nadležnost Ustavnog suda Republike Srbije, utvrđenu u članu 125. Ustava Republike Srbije, pa je doneo Zaključak o odbacivanju podnete inicijative.

Zaključak Ustavnog suda

IY-319/2004 od 06.10.2005. godine

Ustavni sud nije nadležan da odlučuje o primeni osporenih opštih akata.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 10. novembra 2005. godine, razmatrao je inicijativu za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Odluke o lokalnim komunalnim taksama za teritoriju grada Beograda ("Službeni list grada Beograda", br. 20/98, 12/99, 17/99, 22/99, 3/01, 9/01, 12/01 i 26/01) i Odluke o lokalnim komunalnim taksama za teritoriju grada Beograda ("Službeni list grada Beograda", broj 30/02) i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br.32/91, 67/93 i 101/05) i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Republike Srbije, broj 9/95) doneo **Z a k l j u č a k** o odbacivanju inicijative.

Ustavni sud je u sprovedenom postupku ocenio da o primeni osporenih opštih akata prema odredbama člana 125. Ustava Republike Srbije, Ustavni sud nije nadležan da odlučuje.

Zaključak Ustavnog suda
IY-143/2004 od 10.11.2005. godine

Kako Ustavni sud ne odlučuje o pitanjima iz domena zakonodavne politike, Sud je inicijativu odbacio zbog nenadležnosti.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 1. decembra 2005. godine, razmatrao je Vašu inicijativu za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti Zakona o prijavljivanju i evidentiranju oduzete imovine ("Službeni glasnik RS", broj 45/2005),) i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br.32/91, 67/93 i 101/05) i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Republike Srbije, broj 9/95), doneo **Zaključak** o odbacivanju inicijative.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je inicijativom traženo odlučivanje o: zahtevu za izmenu i dopunu odredaba Zakona, zahtevu za pravilnu primenu odredaba Zakona i zahtevu o vraćanju imovine oduzete crkvama i verskim zajednicama.

Polazeći od odredaba člana 125. Ustava Republike Srbije, kojima je utvrđena nadležnost Ustavnog suda, odnosno da Ustavni sud ne odlučuje o izmenama i dopunama zakona i pitanjima koja su u domenu zakonodavne politke, Sud je inicijativu odbacio zbog nenadležnosti da odlučuje o podnetim zahtevima.

Zaključak Ustavnog suda
IY-341/2005 od 01.12.2005. godine

Ustavni sud nije nadležan da rešava po predstavkama kojima se izjavljuju žalbe na pojedinačne akte, odnosno radnje organa i organizacija.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije je na sednici održanoj 8. septembra 2005. godine razmatrao Vašu inicijativu kojom se traži da Ustavni sud "uzme u razmatranje žalbu koja se odnosi na pojedinačni akt, odnosno radnju Pokrajinskog fonda penzijskog i invalidskog osiguranja zaposlenih u Novom Sadu kojim se podnosiocu predstavke obustavlja isplata novčane naknade za pomoć i negu drugog lica" i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br.32/91, 67/93 i 101/05) i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Republike Srbije, broj 9/95) doneo Zaključak o odbacivanju navedene inicijative.

Ustavni sud je doneo navedeni Zaključak, jer je utvrdio da inicijativa ne sadrži zahtev za ocenu ustavnosti, odnosno zakonitosti konkretnog opšteg pravnog akta, kao i da Ustavni sud nije nadležan da rešava po predstavkama kojima se izjavljuju žalbe na pojedinačne akte, odnosno radnje organa i organizacija.

Zaključak Ustavnog suda
IY-8/2005 od 08.09.2005. godine

S obzirom da se ne radi o izbornom sporu, već o izboru na funkciju u organu jedinice lokalne samouprave, to Ustavni sud, na osnovu člana 125. Ustava, nije nadležan da odlučuje.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo Vas da je Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 24. novembra 2005. godine, razmotrio Vaš predlog za poništenje odluka Skupštine opštine Kula od 15. oktobra 2004. godine o izboru predsednika i zamenika predsednika Skupštine opštine Kula, koji ste podneli zajedno sa Tihomirom Đuričićem, Hercenom Radonjićem, Nikolom Iveljom i Momčilom Babićem.

Ustavni sud je, na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05) i člana 35. stav 1. tačka 3) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), navedeni predlog odbacio, s obzirom da se ne radi o izbornom sporu, već o izboru na funkciju u organu jedinice lokalne samouprave - skupštinu opštine, o čemu Ustavni sud, na osnovu člana 125. Ustava Republike Srbije, nije nadležan da odlučuje.

Zaključak Ustavnog suda
IY-401/2004 od 24.11.2005. godine

g) Ostalo

Osporeni akt nije objavljen i nije stupio na snagu u skladu s Ustavom i ne proizvodi pravno dejstvo.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 29. septembra 2005. godine, razmatrao je inicijativu za ocenu ustavnosti člana 3. Pravilnika o sistematizaciji radnih mesta u Javnoj ustanovi Centar za kulturu Stara Pazova, broj 70/6 od 10. marta 2004. godine i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 4) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 67/93) i člana 35. stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo zaključak o odbacivanju inicijative.

Navedeni zaključak Ustavni sud je doneo pošto je utvrdio da osporeni kt nije objavljen i nije stupio na snagu u skladu s Ustavom i ne proizvodi pravno dejstvo.

Zaključak Ustavnog suda
IY-208/2004 od 29.09.2005. godine

Osporena odluka nije objavljena, nije stupila na snagu u skladu s Ustavom i ne proizvodi pravno dejstvo, te nema procesnih pretpostavki za vođenje postupka pred Ustavnim sudom.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 8. septembra 2005. godine razmatrao je Vašu inicijativu za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Odluke o nadležnosti i privremenom načinu ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja osiguranika i lica sa područja AP Kosova i Metohije, 04/4 Br. 022.2 - 10/3 od 4. marta 2004. godine i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 4) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, i 67/93) i člana 35. stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak o odbacivanju navedene inicijative.

Ustavni sud je doneo navedeni Zaključak, jer je utvrdio da nema procesnih pretpostavki za vođenje postupka pred Ustavnim sudom zato što osporena Odluka nije objavljena, nije stupila na snagu u skladu s Ustavom i ne proizvodi pravno dejstvo.

Zaključak Ustavnog suda
IY-195/2005 od 08.09.2005. godine

Kako je predlagač odustao od predloga i kako su osporene odredbe Zakona saglasne s Ustavom, to je Ustavni sud doneo navedeni Zaključak.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije, na sednici odražnoj 17. novembra 2005. godine, razmatrao je Vaš predlog za ocenu ustavnosti odredaba člana 1. stav 2. i člana 2. stav 2. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 10) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak o okončanju postupka za ocenu ustavnosti navedenih odredaba Zakona o radu.

Ustavni sud je doneo navedeni Zaključak, jer je utvrdio da je predlagač odustao od predloga, kao i da su osporene odredbe Zakona saglasne s Ustavom Republike Srbije.

Zaključak Ustavnog suda
IY-359/2005 od 17.11.2005. godine

Osporeni zakon se ne primenjuje kao propis Republike Srbije, te ne postoje procesne pretpostavke za ocenu njegove ustavnosti.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo vas da je Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 8. decembra 2005. godine, doneo ZAKLJUČAK kojim je odbacio inicijativu za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti Zakona o potvrđivanju Sporazuma o pitanjima sukcesije ("Službeni list SRJ-Međunarodni ugovori", broj 6/02).

Navedeni zaključak Ustavni sud doneo je na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05) i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 9/95).

Odredbama člana 125. Ustava Republike Srbije utvrđeno je da Ustavni sud, pored ostalog, odlučuje o saglasnosti zakona, statuta autonomnih pokrajina, drugih propisa i opštih akata s Ustavom; saglasnosti propisa i opštih akata republičkih organa sa zakonom i saglasnosti svih ostalih propisa, kolektivnih ugovora kao opštih akata i drugih opštih akata sa zakonom i drugim republičkim propisom. Na osnovu zauzetog stava od 22. januara 2004. godine, Ustavni sud ocenjuje i ustavnost saveznih zakona i ustavnost i zakonitost drugih saveznih propisa i opštih akata, koji se saglasno odredbi člana 64. stav 2. Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora primenjuju kao zakoni i propisi Republike Srbije.

U sprovedenom postupku Ustavni sud je utvrdio da je osporeni Sporazum o pitanjima sukcesije ratifikovan Zakonom o potvrđivanju Sporazuma o pitanjima sukcesije, koji je Savezna Republika Jugoslavija kao subjekt međunarodnog prava, odnosno kao jedna od država sukcesora bivše SFRJ, potpisala u Beču 29. juna 2001. godine i da su tim Sporazumom utvrđena prava i obaveze Savezne Republike Jugoslavije čiji je pravni sledbenik, na osnovu Ustavne povelje, državna zajednica Srbija i Crna Gora. Polazeći od izloženog Ustavni sud je utvrdio da se navedeni zakon ne primenjuje kao propis Republike Srbije i da na osnovu navedenih odredaba Ustava Republike Srbije i zauzetog stava Ustavnog suda, zbog nenadležnosti Ustavnog suda, ne postoje procesne pretpostavke za ocenu ustavnosti osporenog zakona.

Zaključak Ustavnog suda
IY-419/2004 od 08.12.2005. godine

Kako je predlagač odustao od predloga za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti osporenog pravilnika, a Ustavni sud nije našao osnova da nastavi postupak, to su se stekli procesni uslovi za donošenje navedenog Zaključka.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo vas da je Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 1. decembra 2005. godine, razmatrajući vaš predlog za utvrđivanje neustavnosti člana 15. Pravilnika o unutrašnjem i radnom organizovanju i sistematizaciji radnih mesta u Društvenom preduzeću Šipad-komerc "Građa promet" Beograd, od 27. aprila 2004. godine, na osnovu člana 24. stav 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), i člana 35. stav 1. tačka 9. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak kojim se okončava postupak u ovoj ustavno-pravnoj stvari.

S obzirom na to da je u toku postupka pred Ustavnim sudom ovlašćeni predlagač odustao od predloga za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti osporenog Pravilnika, a Ustavni sud nije našao osnova da nastavi postupak, stekli su se procesni uslovi za donošenje navedenog Zaključka.

Zaključak Ustavnog suda
IY-162/2005 od 01.12.2005. godine

Od prestanka važenja osporenih odluka do pokretanja postupka pred Ustavnim sudom proteklo je više od jedne godine tako da su se ispunili uslovi za odbacivanje predloga.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije na sednici od 17. novembra 2005. godine, na osnovu člana 125. stav 2. Ustava Republike Srbije, člana 19. stav 1. tačka 2) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 6. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95) doneo je Zaključak o odbacivanju predloga za utvrđivanje nezakonitosti odredbi člana 3. st. 1, 2. i 4. Odluke o radu Službe pravne pomoći br. 02-323, od 28. oktobra 1996. godine, Odluke o izmenama i dopunama Odluke o radu Službe pravne pomoći br. 02-246, od 15. juna 1998. godine i Odluke o izmenama i dopunama Odluke o radu Službe pravne pomoći br. 02-876, od 31. oktobra 2002. godine, koje je donelo Predsedništvo Saveza samostalnih sindikata Novog Sada.

Sud je utvrdio da je od prestanka važenja osporenih Odluka do pokretanja postupka pred Ustavnim sudom proteklo više od jedne godine tako da su se ispunili uslovi za odbacivanje predloga, u smislu odredbe člana 125. stav 2. Ustava Republike Srbije.

Zaključak Ustavnog suda
IY-251/2005 od 17.11.2005. godine

Nisu ispunjene procesne pretpostavke za ocenu ustavnosti i zakonitosti osporenih odredaba statuta iz razloga protoka roka iz člana 125. stav 2. Ustava.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije, na sednici održanoj 17. novembra 2005. godine, razmatrao je zahtev za ocenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 41. Statuta MIN Holding KO DD "Lokomotiva" Niš, od 30. juna 1992. godine i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 2) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 6. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak o odbacivanju zahteva.

Ustavni sud je u sprovedenom postupku utvrdio da je osporeni Statut MIN Holding KO DD "Lokomotiva" Niš, od 30. juna 1992. godine prestao da važi stupanjem na snagu Statuta MIN Holding KO AD "Lokomotiva" Niš, od 30. juna 2000. godine, i to 11. jula 2000. godine.

Prema članu 125. stav 2. Ustava Republike Srbije, Ustavni sud ocenjuje ustavnost i zakonitost propisa i drugih opštih akata koji su prestali da važe, ako od prestanka važenja do pokretanja postupka nije proteklo više od jedne godine. Kako je osporeni Statut prestao da važi 11. jula 2000. godine a inicijativa je podneta 10. juna 2004. godine, Sud je utvrdio da nisu ispunjene procesne pretpostavke za ocenu ustavnosti i zakonitosti navedene odredbe Statuta i odbacio Vaš zahtev.

Zaključak Ustavnog suda
IY-266/2004 od 17.11.2005. godine

U ostavljenom roku podnosilac inicijative nije otklonio nedostatke koji onemogućavaju postupanje Ustavnog suda.

Ustavni sud je doneo:

Ustavni sud Republike Srbije je na sednici održanoj 8. septembra 2005. godine razmatrao Vašu inicijativu za ocenu zakonitosti "Sheme programa Republičkog fonda penzijskog i invalidskog osiguranja za ponovno određivanje starosne penzije" i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 3) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 7) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo Zaključak o odbacivanju navedene inicijative.

Ustavni su je doneo navedeni Zaključak, jer je utvrdio da u ostavljenom roku podnosilac inicijative nije otklonio nedostatke koji onemogućavaju postupanje Ustavnog suda po inicijativi.

Zaključak Ustavnog suda
IY-45/2005 od 08.09.2005. godine

Ustavni sud nije nadležan da odlučuje o međusobnoj saglasnosti akata preduzeća.

Ustavni sud je doneo:

Obavešavamo vas da je Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 8. septembra 2005. godine razmatrao inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o zaradama, naknada zarada i drugim primanjima broj 2/XVI od 07.11.2002. godine i Odluke o izmeni Odluke (broj 3/IX od 31.07.2001. godine) broj 1/XVI od 7.11.2002. godine, koje je doneo Upravni odbor GPDS "Timogradnja" Zaječar i na osnovu člana 19. stav 1. tačka 1) Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93) i člana 35. stav 1. tačka 3. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95), doneo zaključak kojim se odbacuje inicijativa.

Ustavni sud je doneo navedeni zaključak, s obzirom na to da prema članu 125. Ustava Republike Srbije Ustavni sud nije nadležan da odlučuje o međusobnoj saglasnosti akata preduzeća.

Zaključak Ustavnog suda
IY-68/2003 od 08.09.2005. godine

Kako u ostavljenom roku nije preciziran zahtev i otklonjeni nedostaci zbog kojih Ustavni sud nije mogao da postupa, to je Sud inicijativu odbacio.

Ustavni sud je doneo:

Obaveštavamo Vas da je Ustavni sud Republike Srbije na sednici održanoj 15. septembra 2005. godine, doneo Zaključak o odbacivanju inicijative za pokretanje postupka za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Ministarstvu finansija - Poreskoj upravi, broj 110-00/1/2004-01 od 18. oktobra 2004. godine.

Navedeni Zaključak Ustavni sud je doneo na osnovu člana 19. stav 1. tačka 3) i člana 45. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91 i 67/93), i člana 35. stav 1. tačka 7) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 9/95).

U prethodnom postupku Ustavni sud je utvrdio da u inicijativi nisu navedene odredbe Pravilnika koje se osporavaju, kao ni odredbe Ustava i zakona sa kojima osporeni akt nije u saglasnosti i da je, saglasno članu 18. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka, od inicijatora traženo da precizira zahtev, uz upozorenje da će, ako u ostavljenom roku ne postupi po nalogu Ustavnog suda, zahtev biti odbačen na osnovu člana 19. stav 1. tačka 3) navedenog Zakona.

Kako u ostavljenom roku niste precizirali zahtev i otklonili nedostatke zbog kojih Ustavni sud nije mogao da postupa, Ustavni sud je na osnovu navedenih odredaba Zakona odbacio inicijativu.

Zaključak Ustavnog suda
IY-49/2005 od 15.09.2005. godine

II PISMA NARODNOJ SKUPŠTINI

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRBIJE

BEOGRAD

Ustavni sud Republike Srbije je u postupcima rešavanja sukoba nadležnosti između Trgovinskog suda u Beogradu i Agencije za privredne registre, uočio da, zbog načina na koji je u važećem zakonodavstvu uređeno pitanje registracije ustanova, često dolazi do spora o nadležnosti.

Naime, odredbama člana 1. i člana 2. stav 1. Zakona o postupku za upis u sudski registar ("Službeni list SRJ", broj 80/94), propisano je da se tim zakonom uređuju pravila vanparničnog postupka na osnovu kojih nadležni redovni sud postupa i odlučuje o upisu u sudski registar i da se u sudski registar upisuju pravna lica i drugi subjekti čiji je upis određen zakonom. Uredbom o upisu u sudski registar ("Službeni list SRJ", br. 1/97, 5/97 i 13/02), kojom se bliže uređuje upis u sudski registar, propisano je da se na upis ustanove ili drugog pravnog lica čiji je upis u sudski registar određen zakonom shodno primenjuju odredbe ove uredbe.

Zakon o registraciji privrednih subjekata ("Službeni glasnik RS", br. 55/2004 i 61/05), koji uređuje uslove, predmet i postupak registracije u Registar privrednih subjekata, kao i način vođenja Registra privrednih subjekata, u odredbama člana 88. stav 1. i člana 89. Zakona, propisuje da se Zakon o postupku za upis u sudski registar ("Službeni list SRJ", broj 80/94) i Uredba o upisu u sudski registar ("Službeni list SRJ", br. 1/97, 5/97 i 13/02), ne primenjuju od 31. decembra 2004. godine na registraciju privrednih subjekata i da danom stupanja na snagu tog zakona prestaje nadležnost trgovinskih sudova za upis i vođenje registra privrednih subjekata. Kako Zakon o registraciji privrednih subjekata ne navodi niti utvrđuje da se pod pojmom privrednog subjekta, u smislu tog Zakona podrazumevaju i "ustanove", i ne upućuje da se ustanove upisuju u Registar, shodno odredbama tog Zakona, a ne propisuje ni prestanak važenja Zakona o postupku za upis u sudski registar i Uredbe o upisu u sudski registar, niti prestanak nadležnosti trgovinskih sudova za upis i vođenje registra drugih subjekata koji nisu privredni, to u praksi kod trgovinskih sudova i Agencije za privredne registre dolazi do sporova o tome, ko je nadležan za registraciju ustanova, kao i drugih subjekata koji nisu privredna društva u smislu Zakona o registraciji privrednih subjekata, a upisuju se, odnosno upisivali su se u sudske registre.

Imajući u vidu izneto, Ustavni sud je, saglasno odredbi člana 62. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom i pravnom dejstvu njegovih odluka ("Službeni glasnik RS", br. 32/91, 67/93 i 101/05), zaključio da ukaže Narodnoj Skupštini Republike Srbije na probleme koji nastaju u vezi s registracijom ustanova i drugih pravnih lica koje se saglasno Zakonu o registraciji privrednih subjekata ne registruju kod Agencije za privredne registre, već se na njih i dalje shodno primenjuju odredbe Zakona o postupku za upis u sudski registar koje su se primenjivale prevashodno na preduzeća.

IY-217/2005 od 10.11.2005. godine

III PREDMETNI REGISTAR

Odrednica	Broj predmeta	Strana
AKTI MINISTARSTVA I DRUGIH REPUBLIČKIH ORGANA		
- Naredba o spisku direktnih i indirektnih korisnika budžetskih sredstava Republike	IY – 194/2005	45
- Pravilnik o načinu utvrđivanja poreza na imovinu na prava na nepokretnostima	IY – 239/2004	46
- Odluka o postpuku i načinu usaglašavanja iznosa penzije iz matične evidencije sa iznosom penzije u isplati	IY – 245/2005	43
- Pravilnik o načinu i uslovima ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja	IY – 233/2005	49
- Poslovnik o uređenju i radu Vrhovog suda Srbije	IY – 155/2004	51
GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE		
- Uslovi za izgradnju pomoćnih objekata	IY – 331/2005	71
ZAKONI		
- Zakon o porezu na dodatu vrednost	IY – 381/2004	29
- Zakon o prinudnom poravnanju, stečaju i likvidaciji	IY – 226/2005	35
	IY – 40/2005	4
- Zakon o osiguranju		
- Zakon o radu	IY – 16/2005	11
- Zakon o parničnom postupku	IY – 287/2005	31
- Zakon o naučnoistraživačkoj delatnosti	IY – 366/2004	3
- Zakon o nasleđivanju	IY – 290/2005	26
- Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju	IY – 200/2005	13
	IY – 238/2005	15
	IY – 247/2003	19
	IY – 246/2004	23
- Zakon o igrama na sreću	IY – 202/2005	32
- Carinski zakon	IY – 453/2004	37
KOMUNALNE DELATNOSTI		
- Naknada za zaštitu životne sredine - nadležnost izvršnog odbora za izmene i dopune odluke	IY – 135/2004	98
- Ovlašćenje za utvrđivanje naknade za zaštitu životne sredine	IY – 466/2004	92
- Obveznici plaćanja naknade za zaštitu životne sredine	IY – 269/2005	96
- Preuzimanje, prevoz i smeštaj - čuvanje umrlog lica	IY – 491/2003	103
- Poslovi izgradnje i opremanja grobnica i grobnih mesta	IY – 416/2004	101
- Održavanje parkova, zelenih površina i održavanje globalja	IY – 285/2005	90
LOKALNI JAVNI PRIHODI		

- Kriterijumi za određivanje visine takse
za isticanje firme	IY – 9/2002	87

MESNE ZAJEDNICE - SAMODOPRINOS

- Utvrđivanje nadležnosti državnih organa
za obračun i naplatu samodoprinosu	IY – 329//2004	105
- Samodoprinos na penzije; postupak donošenja
odluke	IY – 330/2004	115
- Utvrđivanje obračuna i isplate penzija
odlukom o samodoprinosu	IY – 82/2004	108
- Ovlašćenje predsjednika skupštine opštine
da utvrdi postupak kandidovanja za članove
saveta M3	IY – 178/2005	112
- Nadležnost mesne zajednice za uređivanje
pitanja izbora, organizacije i rada mesne zajednice	IY – 315/2005	110

OBJAVLJIVANJE I STUPANJE NA SNAGU

OPŠTI AKTI

- Danom donošenja	IY – 32/2005	123
	IY – 330/2005	121
- Pre isteka roka od 8 dana	IY – 359/2004	140
- Saglasno članu 120. Ustava	IY – 279/2005	127
- Opšti akt nije objavljen	IY – 259/2004	151
	IY – 208/2004	198
	IY – 195/2005	198

OPŠTINA I GRAD

- Način odlučivanja o obrazovanju i ukidanju
mesnih zajednica	IY – 355/2005	57
- Predstavljanje, ovlašćenja opštinskog veća	IY – 52/2005	61
- Nadležnost za izvršenje budžeta opštine
i zaduživanja za kapitalne investicije	IY – 235/2005	64
- Utvrđivanje i raspoređivanje sredstava budžeta	IY – 210/2005	69
- Nadležnost u vršenju poslova pravne zaštite
prava i interesa opštine	IY – 147/2004	67
- Nadležnost opštine da uređuje vršenje
izvršne vlasti IY – 319/2005	59	

PISMA NARODNOJ SKUPŠTINI

- Zakon o postupku za upis u sudski registar i
Zakon o registraciji privrednih subjekata	IIY – 217/2005	207

PREDUZEĆA, JAVNA PREDUZEĆA I USTANOVE

- Ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti opšteg akta
dok teče rok za njegovo usaglašavanje sa zakonom	IY – 259/2004	148
	IY – 296/2003	152

POVRATNO DEJSTVO

- Odluka o skupštini opštine	IY – 135/2004	100

- Odluka o mesnom samodoprinosu	IY – 329/2004	107
	IY – 82/2004	109

POKRETANJE POSTUPKA

- Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju	IY – 5/2005	165
- Odluka o izmenama i dopunama Statuta opštine	IY – 54/2005	167

PROCESNE PRETPOSTAVKE**a) NIJE OPŠTI AKTI**

- Izbor članova gradskog veća	IY – 481/2004	183
- Izbor na funkciju	IY – 401/2004	197
- Rešenje Vlade Republike Srbije	IY – 267/2005	183
- Izbor za odbornike skupštine opštine	IY – 352/2004	184
- Primena osporenih odluka i na osnovu njih zaključenih ugovora	IY – 213/2005	184
- Prestanak sudijske dužnosti	IY – 438/2004	185
- Odluka školskog odbora	IY – 458/2004	185
- Cene lekova za humanu upotrebu	IY – 222/2005	186
- Odluka Skupštine Instituta za kukuruz	IY – 328/2004	186
- Osnivački akt javnog preduzeća	IY – 445/2004	187
- Žalba na pojedinačne akte	IY – 8/2005	197
- Rešenje Ministarstva za rad	IY – 272/2004	187
- Izbor predsednika i članova Upravnog odbora	IY – 265/2005	188
- Utvrđivanje cene grejanja	IY – 18/2004	188
- Odluka upravnog odbora direkcije za planiranje i izgradnju	IY – 309/2005	189
- Odluka direktora gradskog saobraćajnog preduzeća	IY – 254/2004	190
- Odluka o raspisivanju izbora za savete mesnih zajednica	IY – 121/2001	190

b) OCENA U ODNOSU NA ZAKON KOJI JE PRESTAO DA VAŽI:

- Pravilnik o sistematizaciji radnih mesta	IY – 27/2004	192
	IY – 354/2004	191
- Akt nije deo pozitivnog pravnog sistema RS	IY – 464/2004	192
- Postupak donošenja odluke	IY – 495/2004	193
- Pravilnik o otpremnini, jubilarnoj nagradi ...	IY – 431/2004	193
- Istek roka iz člana 125. stav 2. Ustava	IY – 266/2004	201
- Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova - ocena u odnosu na kolektivni ugovor	IY – 205/2005	189

c) OSTALO

- Akt nije objavljen, nije stupio na snagu i ne proizvodi pravno dejstvo	IY – 195/2005	198
	IY – 208/2004	198
- Odustanak od predloga	IY – 162/2005	200
- Zahtev za izmenu i dopunu odredaba zakona	IY – 341/2005	196
- Odustanak od predloga	IY – 359/2005	199
- Zakon o potvrđivanju Sporazuma o pitanjima sukcesije	IY – 419/2004	199

- Primena osporenih opštih akata	IY – 143/2004	196
- Nepreciziranje inicijative	IY – 45/2005	201
	IY – 49/2005	202
- Preispitivanje Zaključka Ustavnog suda	IY – 231/2004	202
- Međusobna saglasnost akata preduzeća	IY – 68/2003	202
- Akt Ministarstva odbrane SCG	IY – 216/2005	195
- Ocena ustavnosti primene propisa	IY – 294/2005	194
	IY – 319/2004	195

RADNI ODNOSI

- Odluka o platama - objavljivanje i stupanje na snagu	IY – 330/2005	121
- Utvrđivanje da li je opšti akt bio primenjivan i dr.	IY – 32/2005	122
- Pravo zaposlenih na zaradu za vreme trajanja štrajka	IY – 115/2004	124
- Pravo na dodatak za ishranu za vreme korišćenja godišnjeg odmora	IY – 321/2004	127
-Uslovi za radno mesto "koordinator praktične nastave"	IY – 58/2005	129
- Prestanak važenja zakona; ocena ustavnosti opšteg akta	IY – 279/2005	125
- Prestanak važenja zakona; obustava postupka	IY – 386/2004	131
- Prestanak važenja opšteg akta i zakona; obustava postupka	IY – 413/2004	133
- Uređivanje načina ostvarivanja prava na zaradu kolektivnim ugovorom	IY – 30/2005	134
- Nadležnost direktora ustanove za donošenje akta o sistematizaciji	IY – 443/2004	136

STAMBENI ODNOSI

- Propisivanje upućujućih pravnih normi koje shodno primenjuju odredbe drugog opšteg akta	IY – 359/2004	138
- Način rešavanja stambenih potreba kadrova od posebnog značaja za preduzeće	IY – 18/2005	141
- Složenost poslova kao kriterijum za utvrđivanje reda prvenstva	IY – 475/2004	147
- Produžavanje važenja pojedinih odredaba ranije opšteg akta do donošenja novog akta	IY – 236/2005	145

SUKOB NADLEŽNOSTI

- Upis i vođenje registra apotekarske ustanove	IY – 217/2005	176
- Obrazovanje saveta zgrade	IY – 321/2005	173

UDRUŽENJA GRAĐANA I DRUGE ORGANIZACIJE

- Mandat članova organa Udruženja; disciplinski postupak	IY – 307/2004	158
- Uređivanje pružanje pravne pomoći uz naknadu	IY – 168/2005	153
- Isključivanje iz članstva političke stranke	IY – 439/2004	156

URBANIZAM

-Postupak donošenja i sadržina		
--------------------------------	--	--

urbanističkog plana	IY – 246/2005	80
- Postupak donošenja plana	IY – 404/2004	75
- Ovlašćenje opštine da uređuje namenu zemljišta i preparcelaciju	IY – 313/2005	73
- Postupak donošenja plana	IY – 347/2004	77
	IY – 406/2004	82
- Uslovi za određivanje lokacije za uređenje groblja	IY – 317/2005	85